

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagii
1	Stowarzyszenie "Lokalna Grupa Działania Pojezierze Brodnickie"	Lokalne Grupy Działania (LGD)	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) RLKS	153	Wnioskujemy o zwiększenie kwoty wsparcia z 52 602 730 Euro do 75 000 000 Euro.	Zwiększona kwota wpłynie pozytywnie na oddziaływanie LGD na rozwój obszaru LSR.	Pomimo ogromnych korzyści płynących z działalności LGD w bezpośrednim kontakcie z lokalną społecznością, wysokość alokacji przyznana na program regionalny oraz wymogi związane z obowiązkiem osiągnięcia ring-fencingów nie pozwala na przeniesienie wyższej kwoty na RLKS	niewzględzona
2	Stowarzyszenie "Lokalna Grupa Działania Pojezierze Brodnickie"	Lokalne Grupy Działania (LGD)	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(i) Potencjały endogeniczne dla obszarów miejskich	128	Dopisać, że wsparcie finansowe dla obszarów problemowych może być realizowane poprzez LGD w formie grantów dla przedsiębiorców na różnicowanie działalności gospodarczej poprzez zakup nowych środków trwałych.	LGD wdraża udzielanie grantów dla przedsiębiorców a na obszarach problemowych podlegających marginalizacji takie wsparcie finansowe daje szansę na zwiększenie motywacji do rozwoju przedsiębiorstwa i to niezależnie, czy obszar problemowy wynika z problemów społecznych czy gospodarczych. Jest to skrót ale możliwy do zastosowania i z doświadczenia wiemy, że rozwój gospodarczy wpływa pozytywnie na danego przedsiębiorcę jak również sąsiadów. W związku z czym zmniejszy się problem społeczny.	W perspektywie finansowej 2021-2027 nie przewiduje się udzielania grantów dla przedsiębiorców. Wspomniany zakup nowych środków trwałych w ramach grantów dla przedsiębiorców będzie możliwy w ramach wsparcia ze środków EFRROW czyli w ramach Planu strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej, a nie FEDKP 2021-2022.	niewzględzona
3	Urząd Miasta i Gminy Jabłonowo Pomorskie	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(viii) Mobilność miejska	100	W celu szczegółowym 2(VIII) – wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej – proponujemy rozszerzenie zakresu działania o tereny wiejskie, a nie skupianie się wyłącznie na obszarach stricte miejskich. Obecne założenia Programu przewidują m.in.: 1. Budowę ścieżek rowerowych, jako alternatywę dojazdu z terenów podmiejskich, do miejsc pracy znajdujących się w miastach, 2. Budowę transportu rowerowego tylko w miejskich obszarach funkcjonalnych, 3. Rozwój transportu zbiorowego i szynowego w miastach.	Założenia dyskryminują i dyskredytują obszary wiejskie oraz gminy miejsko-wiejskie, w których również występują problemy związane z transportem zbiorowym wynikające z braku połączeń komunikacyjnych oraz emisji zanieczyszczeń spowodowanych natężeniem ruchu kołowego i siecią dróg przebiegającą przez tereny wiejskie. Spora część naszych mieszkańców, z racji poprawy swojej sytuacji finansowej, podejmuje zatrudnienie w miastach do których dojeżdża, stąd wnioskujemy o zmianę założeń Programu, gdyż ich przyjęcie będzie równoznaczne z dalszą marginalizacją mieszkańców wsi oraz pogłębianiu się dysfonansu między obszarami rolniczymi a przemysłowymi. Naszym wspólnym celem jest poprawa mobilności i bezpieczeństwa użytkowników dróg poprzez rozbudowę ścieżek rowerowych, zwiększenie atrakcyjności turystycznej obszarów wiejskich oraz poprawa jakości powietrza.	CP 2(viii) dotyczy mobilności miejskiej i podmiejskiej, w tym w odniesieniu do obszarów funkcjonalnych miast. Przedmiotowa uwaga dotyczy zaś zakresu, który może być wspierany w Celu szczegółowym CP 3(ii), gdzie będzie wspierany transport pozamiejski (regionalny). Tam właśnie przewidziano w programie wsparcie transportu w odniesieniu do gmin miejsko-wiejskich. W CP 3(ii) przewiduje się wsparcie działań związanych z pozamiejskim transportem publicznym, m.in. zakup taboru autobusowego. W celu zapewnienia dostępności transportu publicznego, w szczególności na obszarach peryferyjnych, jak również wyróżniania różnic w dostępie do transportu publicznego w całym regionie, zamierza się wspierać działania i rozwiązania to zapewniające (np. poprzez wprowadzenie usług transportowych typu „od drzwi do drzwi” lub „na żądanie”). Szczegóły dot. możliwego do wsparcia zakresu określone zostaną na etapie przygotowania SZOP. W kwestii wsparcia infrastruktury rowerowej, w wersji 2.0 projektu FEDKP 2021-2022 zostanie uwzględniona szersza możliwość wsparcia ścieżek rowerowych na obszarach pozamiejskich. Ostateczne ustalenia w tej kwestii zależą jednak od wyniku negocjacji Programu z Komisją Europejską.	częściowo uwzględniona
4	Urząd Miasta i Gminy Jabłonowo Pomorskie	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) Potencjały endogeniczne dla obszarów wiejskich	132	W celu szczegółowym 5(II) - wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie.	Proponujemy wykreślenie zapisów zmuszających samorządy wiejskie do realizacji działań wynikających z gminnych programów rewitalizacji, ponieważ nie każde planowane działania mające na celu wsparcie włączenia społecznego, dotyczy terenów zdegradowanych.	Zgodnie z zapisami FEDKP 2021-2027, w ramach celu szczegółowego 5(ii) przewidziano możliwość pozyskania środków na działania niewynikające z gminnego programu rewitalizacji i tym samym niedotyczące obszaru zdegradowanego. Dotyczy to projektów ujętych w strategiach ZIT/DPPT polegających na odnowie przestrzeni publicznych. Tworzenie Gminnego Programu Rewitalizacji i tym samym realizacja działań z niego wynikających jest indywidualną i fakultatywną decyzją każdej JST.	częściowo uwzględniona
5	Państwowa Uczelnia Zawodowa we Włocławku	Uczelnie lub jednostki organizacyjne uczelni	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(i) Efektywność energetyczna	93	W katalogu potencjalnych beneficjentów brakuje uczelni wyższych.	Wsparcie kierowane jest także do budynków użyteczności publicznej jakim są budynki uczelni wyższych. W katalogu potencjalnych beneficjentów nie ma definicji, która wprost wskazuje na kwalifikowalność uczelni wyższej. Uczelnia publiczna posiadająca osobowość prawną, nie spełnia definicji z katalogu.	Zgodnie z linią demarkacyjną uczelnie wyższe podlegają wsparciu z poziomu centralnego: "Administracja rządowa, podległe jej jednostki organizacyjne, w tym państwowe jednostki budżetowe oraz podległe jej organy, uczelnie wyższe, szpitale i przychodnie zarządzane przez administrację centralną/jednostki organizacyjne."	niewzględzona
6	Państwowa Uczelnia Zawodowa we Włocławku	Uczelnie lub jednostki organizacyjne uczelni	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(ii) Efektywność energetyczna	97	Brak uczelni wyższych w katalogu potencjalnych beneficjentów.	Wsparcie kierowane jest także do budynków użyteczności publicznej, jakimi są budynki uczelni. Definicja uczelni publicznej, która posiada osobowość prawną nie wpisuje się w wykaz z katalogu.	Uczelnie wyższe zostaną dodane do CP 2(ii) jako typ beneficjenta. W tym celu szczegółowym demarkacja kraj/region opiera się na mocy instalacji.	uwzględniona
7	Państwowa Uczelnia Zawodowa we Włocławku	Instytucje finansowe	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4 (ii) Infrastruktura edukacyjna	141	Brakuje wskaźnika produktu dedykowanego uczelni zawodowej.	Na str. 140 czytamy "W celu zwiększenia liczby wysoko wykwalifikowanych kadr oraz lepszego dostosowania kształcenia do potrzeb rynku pracy wspierane będą projekty dotyczące infrastruktury uczelni zawodowych". Brak natomiast na str. 141 wskaźnik produktu "Liczba wspartych uczelni zawodowych".	W konsultowanym projekcie FEDKP 2021-2027 v 1 uwzględniono wyłącznie takie wskaźniki, które będą monitorowały interwencję w głównych obszarach, na których skoncentrowano wsparcie i przeznaczono najwięcej środków. Tym samym w cs ii, w tabeli 2, str. 141 przewidziano następujące wskaźniki produktu: Liczba wspartych szkół (PLRO 125) oraz Liczba wspartych przedszkoli (PLRO 121). Przy czym należy mieć na uwadze, że ww. wskaźniki wynikają z LWK 2021-2027 i zostały zdefiniowane na poziomie kraju przez MFIPR. W związku z powyższym szkołę, w przypadku wskaźnika pn. Liczba wspartych szkół (PLRO 125), należy rozumieć zgodnie z prawem oświatowym. Do przedmiotowego wskaźnika nie wliczamy zatem uczelni. Mając powyższe na uwadze, na poziomie Programu, nie przewiduje się wskaźnika produktu dot. uczelni zawodowych. Taki wskaźnik zostanie jednak dodany na poziomie szczegółowego opisu priorytetów (SZOP).	uwzględniona
8	Państwowa Uczelnia Zawodowa we Włocławku	Uczelnie lub jednostki organizacyjne uczelni	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4 (iii) Infrastruktura edukacyjna	141	Brak wskaźnika produktu dedykowanego uczelni zawodowej.	Na str. 140 czytamy "W celu zwiększenia liczby wysoko wykwalifikowanych kadr oraz lepszego dostosowania kształcenia do potrzeb rynku pracy wspierane będą projekty dotyczące infrastruktury uczelni zawodowych". Brak natomiast na str. 141 wskaźnik produktu "Liczba wspartych uczelni zawodowych".	W konsultowanym projekcie FEDKP 2021-2027 v 1 uwzględniono wyłącznie takie wskaźniki, które będą monitorowały interwencję w głównych obszarach, na których skoncentrowano wsparcie i przeznaczono najwięcej środków. Tym samym w cs ii, w tabeli 2, str. 141 przewidziano następujące wskaźniki produktu: Liczba wspartych szkół (PLRO 125) oraz Liczba wspartych przedszkoli (PLRO 121). Przy czym należy mieć na uwadze, że ww. wskaźniki wynikają z LWK 2021-2027 i zostały zdefiniowane na poziomie kraju przez MFIPR. W związku z powyższym szkołę, w przypadku wskaźnika pn. Liczba wspartych szkół (PLRO 125), należy rozumieć zgodnie z prawem oświatowym. Do przedmiotowego wskaźnika nie wliczamy zatem uczelni. Mając powyższe na uwadze, na poziomie Programu, nie przewiduje się wskaźnika produktu dot. uczelni zawodowych. Taki wskaźnik zostanie jednak dodany na poziomie szczegółowego opisu priorytetów (SZOP).	uwzględniona
9	Państwowa Uczelnia Zawodowa we Włocławku	Uczelnie lub jednostki organizacyjne uczelni	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4 (iii) Infrastruktura edukacyjna	141	Brak wskaźnika produktu dedykowanego uczelni zawodowej.	Na str. 140 czytamy "W celu zwiększenia liczby wysoko wykwalifikowanych kadr oraz lepszego dostosowania kształcenia do potrzeb rynku pracy wspierane będą projekty dotyczące infrastruktury uczelni zawodowych". Brak natomiast na str. 142 wskaźnik produktu "Roczna liczba użytkowników w nowych lub zmodernizowanych budynkach uczelni zawodowej".	W konsultowanym projekcie FEDKP 2021-2027 v 1 uwzględniono wyłącznie takie wskaźniki, które będą monitorowały interwencję w głównych obszarach, na których skoncentrowano wsparcie i przeznaczono najwięcej środków. Tym samym w cs ii, w tabeli 2, str. 141 przewidziano następujące wskaźniki produktu: Liczba wspartych szkół (PLRO 125) oraz Liczba wspartych przedszkoli (PLRO 121). Przy czym należy mieć na uwadze, że ww. wskaźniki wynikają z LWK 2021-2027 i zostały zdefiniowane na poziomie kraju przez MFIPR. W związku z powyższym szkołę, w przypadku wskaźnika pn. Liczba wspartych szkół (PLRO 125), należy rozumieć zgodnie z prawem oświatowym. Do przedmiotowego wskaźnika nie wliczamy zatem uczelni. Mając powyższe na uwadze, na poziomie Programu, nie przewiduje się wskaźnika produktu dot. uczelni zawodowych. Taki wskaźnik zostanie jednak dodany na poziomie szczegółowego opisu priorytetów (SZOP).	uwzględniona
10	Państwowa Uczelnia Zawodowa we Włocławku	Uczelnie lub jednostki organizacyjne uczelni	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4 (iii) Infrastruktura edukacyjna	142	Brak wskaźnika rezultatu dedykowanego uczelni zawodowej.	Na str. 140 czytamy "W celu zwiększenia liczby wysoko wykwalifikowanych kadr oraz lepszego dostosowania kształcenia do potrzeb rynku pracy wspierane będą projekty dotyczące infrastruktury uczelni zawodowych". Brak natomiast na str. 142 wskaźnika rezultatu "Roczna liczba użytkowników w nowych lub zmodernizowanych budynkach uczelni zawodowej".	W konsultowanym projekcie FEDKP 2021-2027 v 1, w cs ii, w tabeli 3, str. 142 uwzględniono wskaźnik rezultatu pn. Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych placówek oświatowych (RCR 71). Wskaźnik wynika z rozporządzenia PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2021/1058 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności. Zgodnie z definicją, opracowaną przez KE, ww. „wskaźnik obejmuje nowo budowane lub zmodernizowane placówki oświatowe, takie jak szkoły i uczelnie". W związku z powyższym do wartości przedmiotowego wskaźnika rezultatu można wliczać również użytkowników uczelni zawodowych.	uwzględniona
11	Stowarzyszenie Dzieciom i Młodzieży WĘDKA im. każdego Człowieka	Organizacje pozarządowe	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(k) Usługi społeczne i zdrowotne, wsparcie rodziny	49	Od 10 lat pracujemy w Toruniu i województwie jako streetworkerzy, czyli pracownicy wychodzący do podopiecznych DIM (dzieci i młodzież). Nasze obserwacje oraz badania w krajach, gdzie streetworking jest jedną z podstawowych metod pracy z DIM wskazują za główną przyczynę: wandalizm, chuligaństwa, wkraczania na drogę konfliktu z prawem, przedwczesnej inicjacji alko i narkotykowej - NUDA. DIM nudzą się na ulicach i podwórkach i to z braku atrakcyjnych i wciągających form spędzania czasu wolnego robią nie zawsze pożyteczne dla nich i społeczeństwa rzeczy. W projekcie dokumentu wiele mówi się o działaniach już na etapie kiedy doszło np do wandalizmu. Nie mówi się natomiast o zapobieganiu przyczynom. Nasza propozycja skłania się do tworzenia miejsc pracy typu: - streetworkerzy - animatorzy osiedli/dzielnicy - trenerzy osiedli/dzielnicy DIM nie potrafią dziś organizować sobie czasu wolnego. Nasze działania od 10 lat pokazują wprost zależność ilości np aktów wandalizmu od ilości pracy streetworkera odpowiedzialnego za organizację czasu wolnego na ulicach. Zdecydowanie jest ich mniej wszędzie tam, gdzie działa streetworker. Stworzenie takich miejsc pracy przeloży się bezpośrednio na zaoszczędzone środki przeznaczone na walkę ze skutkami aktów niepożądanych społecznie. Polecamy się, jako specjaliści w temacie.	Jak wyżej.	W ramach typu II będzie możliwość podejmowania działań prewencyjnych w zakresie wsparcia rodziny w tym dzieci i młodzieży (tj. typ - <i>działania dla dzieci i młodzieży wymagających wsparcia</i>). W programie wskazano, iż "Podejmowane działania mają na celu rozwój usług wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej . Projekty powinny koncentrować się na zapewnieniu wsparcia rodzinom biologicznym w ramach prewencji umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej oraz na doskonałości sposobu funkcjonowania systemu pieczy zastępczej , tak by w jego centrum znajdowało się zawsze dziecko/młody człowiek i zapewnienie mu bezpiecznego i wspierającego miejsca do życia ." Na poziomie szczegółowego opisu priorytetów (Szop) wskazane zostaną przykładowe formy realizacji wsparcia skierowanego do dzieci i młodzieży (młodych dorosłych).	uwzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagii
121	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	25	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarka i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
122	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	25	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarka i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
123	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	25	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarka i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
124	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	25	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarka i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
125	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	25	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarka i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
126	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarka i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
127	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	25	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarka i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
128	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	25	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarka i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
129	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	25	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarka i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
130	Polskie Towarzystwo Opieki Paliatywnej oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarka	Organizacje pozarządowe	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24,26	W powiecie włocławskim oraz w przylegających powiatach byłego województwa włocławskiego infrastruktura hospicyjna dla nieuleczalnie chorych na nowotwory jest niewystarczająca. Cytując projekt EFKP 21-27: W województwie w 2019 r. przeciętny czas oczekiwania w kolejce do hospicjum stacjonarnego/stacjonarnego ośrodka opieki paliatywnej był najdłuższy w Polsce. Wynosił to w opiece stacjonarnej ok 31 dni. ...Prognozowany jest wzrost liczby pacjentów korzystających z opieki hospicyjnej i paliatywnej stacjonarnej. Pacjent w oczekiwaniu na hospicjum stacjonarne pozostaje pod opieką lekarzy POZ. Są to lekarze, których rozległy zakres obowiązków jest dodatkowo obciążony opieką nad umierającymi na nowotwory w domach, a wymagają oni częstszych wizyt domowych, nie mogąc dojechać do poradni POZ. Wymagają często bardzo specjalistycznego leczenia p/bólowego.	Na terenie byłego województwa włocławskiego praktycznie brak jest infrastruktury, która zapewniałaby opiekę hospicyjną a nie szpitalną, pacjentom w terminalnym okresie życia z chorobą nowotworową. Coraz więcej takich pacjentów musi umierać w szpitalu z przyczyn społecznych, nie mając rodziny wydolnej do opieki nad nim w domu. Domy Opieki Społecznej nie przyjmują takich pacjentów, a jeśli tak, to tylko w czasie trwania stabilizacji. W wieloletniej pracy widzę trendy pokazujące, że w przyszłości to problemy społeczne a nie medyczne w warunkach domowych będą trudniejsze do rozwiązania. Coraz więcej starszych ludzi, coraz mniej sprawnych opiekunów. Opiekunowie chcą utrzymać zatrudnienie nie mogą opiekować się swoim chorym członkiem rodziny. Problemem są też miejsca hospicyjne dla dzieci, których jest niewystarczająca ilość. Nasz projekt hospicjum stacjonarnego we Włocławku mógłby pomóc w całym regionie zając się chorymi nieuleczalnie, dzieciom z nowotworami, niosąc im ulgę w cierpieniu, odciążać rodziny, rynek pracy utrzymałby pracowników. Mogłoby pomóc POZ odciążając wizyty domowe u tych chorych. Zwiększyłyby jakość w końcowym okresie życia, gdy duszność, ból, strach, samotność dokierają najbardziej, zwłaszcza gdy brak rodziny zdolnej do podjęcia takiego wyzwania. Ewa Kaczmarek	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
131	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Zgłoszenie	Brak uwag	Brak uwagi do Programu	P
132	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarka i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
133	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mają możliwości pielęgnować najbliższego członka rodziny 24 godziny na dobę. Popieram projekt budowy Hospicjum stacjonarnego przez PTOP we Włocławku, który zapewni chorym i ich rodzinom profesjonalną, holistyczną opiekę.	Miasto Włocławek nie posiada Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że ta inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście w celu zapewnienia chorym w stadium terminalnym choroby nowotworowej profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej w zakresie opieki paliatywnej.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
134	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne	Prognoza OOS	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	1	nie mam żadnych	brak uwag	Brak uwagi do Programu	P
135	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Gdy odeszłam na emeryturę w sierpniu 2021 roku wydawało mi się, że wreszcie nadszedł czas na zadbanie o siebie, spełnienie marzeń o podróżach, cudowne chwile z wnukami. Niestety, diagnoza przedstawiona przez onkologa do którego chodził mąż przewrocila mój świat do góry nogami. Następnego dnia pojechałam na ulicę Wolność 44 i tam przemila Pani Ewa Kaczmarek pomogła mi zapanować nad emocjami. Mój mąż ma nowotwór zrosłszy płuc z przerzutami do kości. Narazie jestem w stanie się nim opiekować w domu dzięki pomocy Pani Ewy Kaczmarek i pielęgniarkom. A jeśli mój stan zdrowia się pogorszy, co wtedy? Byłam kiedyś w hospicjum na Wienieckiej, nie życząc nikomu tam czekać na śmierć! Dlatego bardzo popieram inicjatywę Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej dla budowy hospicjum stacjonarnego z prawdziwego zdarzenia we Włocławku	Jest bardzo dużo samotnych, chorych osób, ktorymi nie ma się kto opiekować. Wielu młodych ludzi wyjechało za granicę (dzieci mojego męża również) Często naprawdę jedynym wyjściem jest pobyt w hospicjum.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagii
136	Imię i nazwisko anonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Dwa lata temu zdiagnozowano u mnie nowotwór złośliwy płuc, a już teraz są przerzuty na kości. Moja żona właśnie przeszła na emeryturę więc może mi poświęcić czas w dzień i w nocy. Nie każdy ma taką opiekę. Odwiedzałem Brata w hospicjum na Wienieckiej, nie chciałbym tam przeżyć swoich ostatnich dni. Jestem obecnie pod opieką Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej im.dr.Zbigniewa Kaczmarka i bardzo to cenię. Popieram inicjatywę stworzenia stacjonarnego hospicjum we Włocławku którym będzie zarządzała Pani Ewa Kaczmarek	wszyscy powinni umierać w godnych warunkach, pod opieką wykwalifikowanej kadry i przyjaznych ludzi. We Włocławku nie ma takiego miejsca.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
137	Imię i nazwisko anonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24,26	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarka i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
138	Imię i nazwisko anonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Proszę o przekazanie środków finansowych	Proszę o przekazanie środków finansowych	Brak uwagi do Programu	P
139	Wspólnota Mieszkaniowa	Inne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(j) Efektywność energetyczna	92	W związku z rosnącą potrzebą prac remontowych – modernizacji energetycznej budynku Wspólnoty Mieszkaniowej przy ul. Parkowej 7 w Toruniu, chcąc poprawić efektywność energetyczną budynku oraz zlikwidować bariery społeczne sugerujemy objęcie dofinansowaniem przedsięwzięcia związanego z głębokim remontem kamienicy i terenów przynależnych tworzących Wspólnoty Mieszkaniowe.	Dofinansowania pomogą zlikwidować barierę dla osób niepełnosprawnych w korzystaniu z nieruchomości a jednocześnie poprawią jakość życia mieszkańców. Termomodernizacja budynku: docieplenie dachu, docieplenie ścian zewnętrznych, izolacja piwnic, wymiana okien, wymiana drzwi, wymiana oświetlenia na energooszczędne oraz dostosowanie otoczenia dla potrzeb osób wykluczonych zrówna różnice społeczne, polepszy komfort życia mieszkańców a przede wszystkim zmniejszy się emisja CO2 oraz innych zanieczyszczeń powietrza.	Wspólnoty mieszkaniowe w ramach FEDKP 2021-2022 będą mogły skorzystać ze wsparcia na kompleksową modernizację energetyczną budynków mieszkalnych. Działania związane z dostosowaniem budynku do osób z niepełnosprawnościami nie są działaniem związanym wprost z termomodernizacją. Należy jednak zaznaczyć, że oprócz prac termomodernizacyjnych przewiduje się możliwość kwalifikowania robót dodatkowych w wysokości 5%.	częściowo uwzględniona
140	Imię i nazwisko anonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarka i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
141	Imię i nazwisko anonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarka i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
142	Wspólnota Mieszkaniowa ul. Parkowa 7	Inne	Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	92	W związku z rosnącą potrzebą prac remontowych – modernizacji energetycznej budynku Wspólnoty Mieszkaniowej przy ul. Parkowej 7 w Toruniu, chcąc poprawić efektywność energetyczną budynku oraz zlikwidować bariery społeczne sugerujemy objęcie dofinansowaniem przedsięwzięcia związanego z głębokim remontem kamienicy i terenów przynależnych tworzących Wspólnoty Mieszkaniowe.	Dofinansowania pomogą zlikwidować barierę dla osób niepełnosprawnych w korzystaniu z nieruchomości a jednocześnie poprawią jakość życia mieszkańców. Termomodernizacja budynku: docieplenie dachu, docieplenie ścian zewnętrznych, izolacja piwnic, wymiana okien, wymiana drzwi, wymiana oświetlenia na energooszczędne oraz dostosowanie otoczenia dla potrzeb osób wykluczonych, chorych zrówna różnice społeczne, polepszy komfort życia mieszkańców a przede wszystkim zmniejszy się emisja CO2 oraz innych zanieczyszczeń powietrza.	Wspólnoty mieszkaniowe w ramach FEDKP 2021-2022 będą mogły skorzystać ze wsparcia na kompleksową modernizację energetyczną budynków mieszkalnych. Działania związane z dostosowaniem budynku do osób z niepełnosprawnościami nie są działaniem związanym wprost z termomodernizacją. Należy jednak zaznaczyć, że oprócz prac termomodernizacyjnych przewiduje się możliwość kwalifikowania robót dodatkowych w wysokości 5%.	częściowo uwzględniona
143	Imię i nazwisko anonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarka i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
144	Wspólnota Mieszkaniowa ul. Poznańska 81	Inne	Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	92	W związku z rosnącą potrzebą prac remontowych – modernizacji energetycznej budynku Wspólnoty Mieszkaniowej przy ul. Poznańskiej 81 w Toruniu, chcąc poprawić efektywność energetyczną budynku oraz zlikwidować bariery społeczne sugerujemy objęcie dofinansowaniem przedsięwzięcia związanego z głębokim remontem kamienicy i terenów przynależnych tworzących Wspólnoty Mieszkaniowe.	Dofinansowania pomogą zlikwidować barierę dla osób niepełnosprawnych w korzystaniu z nieruchomości a jednocześnie poprawią jakość życia mieszkańców. Termomodernizacja budynku: docieplenie dachu, docieplenie ścian zewnętrznych, izolacja piwnic, wymiana źródeł ciepła w lokalach mieszkalnych, dostosowanie otoczenia dla potrzeb osób wykluczonych, chorych zrówna różnice społeczne, polepszy komfort życia mieszkańców a przede wszystkim zmniejszy się emisja CO2 oraz innych zanieczyszczeń powietrza.	Wspólnoty mieszkaniowe w ramach FEDKP 2021-2022 będą mogły skorzystać ze wsparcia na kompleksową modernizację energetyczną budynków mieszkalnych. Działania związane z dostosowaniem budynku do osób z niepełnosprawnościami nie są działaniem związanym wprost z termomodernizacją. Należy jednak zaznaczyć, że oprócz prac termomodernizacyjnych przewiduje się możliwość kwalifikowania robót dodatkowych w wysokości 5%.	częściowo uwzględniona
145	Imię i nazwisko anonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest niezbędna we Włocławku, aby zapewnić najciężej chorującym profesjonalną opiekę medyczną. Tym bardziej, że Włocławek nie posiada stacjonarnego hospicjum.	Popieram projekt budowy stacjonarnego Hospicjum, ponieważ jest ogromna potrzeba istnienia tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Byłaby to ogromna pomoc i wsparcie dla rodzin, które nie mogą zajmować się swoimi ciężko chorymi bliskimi. A ciężko chorzy otrzymaliby właściwą i profesjonalną opiekę medyczną.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
146	Imię i nazwisko anonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	22	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarka i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
147	Imię i nazwisko anonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarka i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
148	Imię i nazwisko anonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarka i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
149	Imię i nazwisko anonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	We Włocławku nie ma hospicjum stacjonarnego. Byłaby to ważna i potrzebna inwestycja.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarka i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
150	Imię i nazwisko anonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Sugeruję potrzebę rozbudowy infrastruktury hospicyjnej we Włocławku w zakresie hospicjum stacjonarnego. Niedawno mama moja była pod opieką Hospicjum Domowego Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej. Nasze doświadczenia z opieką hospicyjną oceniam na dobry. Widzę potrzebę powstania Hospicjum Stacjonarnego dla tych, których rodziny nie mogą opiekować się pacjentami w domach. Popieram inicjatywę Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej oddział we Włocławku im.dr Zbigniewa Kaczmarka dla budowy takiego obiektu w naszym mieście.	W mieście Włocławek nie istnieje instytucja tego rodzaju.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
151	Imię i nazwisko anonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w swojej infrastrukturze zdrowotnej hospicjum stacjonarnego. Sądzę, że jest to instytucja niezbędna w naszym mieście.	Od lat dostrzegam problemy w zapewnieniu opieki przez rodzinę w warunkach domowych.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
152	Imię i nazwisko anonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Sugeruję potrzebę stworzenia stacjonarnego hospicjum w naszym mieście. Pod tym względem zdecydowanie odstajemy od podobnych nam miast.	Jako mąż pielęgniarke hospicjum domowego, jestem w znacznym stopniu obeznany z codziennymi problemami, zapewnienia opieki przez rodziny. Przy wzrastającej tendencji rozwoju chorób nowotworowych, powstanie hospicjum domowego staje się naturalną wręcz koniecznością.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagii
153	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Superuję stworzenie w naszym mieście hospicjum stacjonarnego.	Jako mąż pielęgniarki hospicjum domowego jestem dość dobrze zorientowany w problemach zapewnienia opieki pacjentom, przez rodziny. Przy jednoczesnym wzroście zachorowań na nowotwory, powstanie hospicjum stacjonarnego wydaje się być naturalną koniecznością.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
154	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	W zakresie infrastruktury zdrowotnej miasto Włocławek nie posiada placówki podobnej do Hospicjum stacjonarnego. Tego rodzaju inwestycja jest według mnie potrzebna i niezbędna w naszym regionie (mieście Włocławek o okolicy) w celu zapewnienia profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej dla ciężko i przewlekle chorych pacjentów.	Wsparcie rozbudowy infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne jest według mnie niezbędne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim regionie. Jest to nie tylko ogromne wsparcie dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorymi bliskimi, ale również osób samotnych, które ciężkie i przewlekle choroby wykluczają z normalnego życia. Na co dzień nie dostrzegamy nawet, jak wiele osób korzysta ze wsparcia oraz nieocienionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarzy Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarka i jak bardzo ich praca jest potrzebna, dlatego popieram projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
155	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	W zakresie infrastruktury zdrowotnej miasto Włocławek nie posiada placówki podobnej do Hospicjum stacjonarnego. Tego rodzaju inwestycja jest według mnie potrzebna i niezbędna w naszym regionie (mieście Włocławek o okolicy) w celu zapewnienia profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej dla ciężko i przewlekle chorych pacjentów.	Wsparcie rozbudowy infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne jest według mnie niezbędne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim regionie. Jest to nie tylko ogromne wsparcie dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorymi bliskimi, ale również osób samotnych, które ciężkie i przewlekle choroby wykluczają z normalnego życia. Na co dzień nie dostrzegamy nawet, jak wiele osób korzysta ze wsparcia oraz nieocienionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarzy Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarka i jak bardzo ich praca jest potrzebna, dlatego popieram projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
156	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Uważam że jest potrzebna i konieczna gdyż brak na chwilę obecną takiej placówki w naszym mieście dla osób ciężko chorych.	Popieram budowę takiej instytucji gdyż jest dużą pomocą dla rodzin osób ciężko chorych jak i dla samych chorych niesie profesjonalną i fachową pomoc.	Brak uwagi do Programu	P
157	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Otwarcie placówki stacjonarnej-hospicjum jest jak najbardziej potrzebne w naszym mieście,gdyż takiej nie mamy,w stosunku do innych miast.Pomoc rodzinom,które borykają się z chorymi leżącymi.	Pomoc chorym i rodzinom w czasie trudnej walki z chorobą. Pierwsza palcówka taka w naszym mieście. Opieka lekarska,pielęgniarska nad chorym przez 24h.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
158	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Potrzeba rozbudowy hospicjum we Włocławku jest ogromna.Widzę potrzebę powstania rozbudowy Hospicjum Stacjonarnego dla rodzin , które mają trudności w opiece nad pacjentem w domu. W mieście Włocławek nie ma takiej instytucji.	Inwestycja rozbudowy Hospicjum Stacjonarnego będzie wsparciem dla wielu rodzin , jest niezbędna w celu profesjonalnej całodobowej opieki medycznej .	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
159	Kujawsko-Pomorska Wojewódzka Komenda Ochotniczych Hufców Pracy	Instytucje rynku pracy	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(a) Aktywizacja zawodowa	155	Wskazano, że celem interwencji będzie wsparcie w zakresie aktywizacji zawodowej osób powyżej 18 roku życia co w sposób krzywdzący pomija grupę młodszą poniżej 18 roku życia. Cel szczegółowy 4(a) bowiem wskazuje działania aktywizujące dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, bezrobotnych oraz grupy znajdujące się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy jak również osoby biernie zawodowo. W związku z powyższym wsparcie powinno być kierowane również do adresatów działań Ochotniczych Hufców Pracy (OHP) tj. młodzieży od 15 roku życia. W kompleksowym wsparciu brakuje natomiast działań służących wyrównaniu założeń edukacyjnych jako istotny czynnik mający wpływ na przyszłe aktywne funkcjonowanie na rynku pracy. W grupie potrzebującej wsparcia powinna być wyszczególniona grupa osób powyżej 15 roku życia będąca adresatami działań OHP	W punkcie 1 strategii programu w części 1.1 Diagnoza- Rynek pracy wskazano, że obecnie osobami bezrobotnymi są przede wszystkim osoby o niskim wykształceniu i bez kwalifikacji zawodowych, wskazano również, że grupami wymagającymi wsparcia są m.in. osoby o niskich kwalifikacjach, kobiety, osoby młode (do 34 roku). Prognozuje się spadek liczby aktywnych zawodowo w kategorii wieku 15-24 lata. Dalej wskazano, że niekorzystne uwarunkowania społeczne, brak wykształcenia i kwalifikacji, a tym samym słaba atrakcyjność na rynku pracy nie musi wiązać się z bezrobociem. Wyzwaniem dla rynku pracy jest odpowiedź na te zdiagnozowane problemy i znalezienie rozwiązań które będą odpowiednią na nie. Wsparcie osób młodych znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji, umożliwienie równego startu zawodowego młodym osobom, które w skutek niekorzystnych sytuacji, okoliczności środowiskowych, rodzinnych, osobistych wymagają kompleksowych działań o charakterze edukacyjno-wychowawczym mającym na celu uzupełnienie wykształcenia ogólnego, uzyskania kwalifikacji zawodowych, poruszania się po rynku pracy, a w konsekwencji podjęcia zatrudnienia i usamodzielnienia się. Powyższe wskazuje, że wręcz niezbędne jest kierowanie wsparcia do adresatów działań ochotniczych hufców pracy tym samym OHP winno być wskazany jako jeden z głównych beneficjentów. Nadmienić również warto, że Ochotnicze Hufce Pracy są państwową jednostką wyspecjalizowaną w działaniach na rzecz młodzieży, w szczególności młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym, oraz bezrobotnych do 25 roku. OHP posiada doświadczenie w kierowaniu wsparcia do osób młodych z poprzedniej perspektywy, jak i z bieżącej działalności.	Dodanie w celu szczegółowym 4(a) zapisów dot. wsparcia osób młodych poprzez OHP i wydzielanie alokacji ok 1,5 mln euro.	uwzględniona
160	Kujawsko-Pomorska Wojewódzka Komenda Ochotniczych Hufców Pracy	Instytucje rynku pracy	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(h) Aktywna integracja	175,177	Wskazano, że wsparcie obejmować będzie przede wszystkim całe rodziny oraz w poszczególnych przypadkach pojedyncze osoby, a także społeczności lokalne. Potencjalni beneficjenci w ramach typu I(aktywna integracja)-instytucje pomocy społecznej. Katalog beneficjentów jest zbyt wąski co skutkuje ominięciem grup społecznych potrzebujących wsparcia takich jak adresaci działań Ochotniczych Hufców Pracy. Rozszerzenie katalogu beneficjentów o OHP umożliwi skierowanie wsparcia dostosowanego indywidualnie do zdiagnozowanych potrzeb tej grupy.	W punkcie 1 strategii programu w części 1.1 Rynek pracy wskazano, że w kontekście długofalowym do najważniejszych wyzwań, należą negatywne zjawiska demograficzne, starzenie się społeczeństwa oraz spadek liczby aktywnych zawodowo w kategorii m.in. 15-24 l. co stanowi istotny problem społeczny. Dalej w części włączenie społeczne wskazano bierność społeczeństwa zarówno w sferze społecznej, jak i gospodarczej, jako jedną z podstawowych barier rozwoju regionalnego. Dlatego naszym zdaniem kluczowe jest właściwe i kompleksowe przygotowanie młodych ludzi wobec wyzwań związanych z zachodzącymi procesami gospodarczymi w regionie. Cel szczegółowy 4(h)wsparanie aktywnego włączania społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększania zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji odnosi się jak najbardziej do młodzieży, która jest adresatem działań OHP. Młodzież ta znajduje się w szczególnie trudnej sytuacji, która w skutek niekorzystnych okoliczności środowiskowych, rodzinnych, osobistych wymaga szczególnego i kompleksowego wsparcia. W związku ze szczególną sytuacją społeczno-zawodową adresaci działań OHP wymagają działań w zakresie aktywnej integracji. Znając specyficzne potrzeby uczestników OHP jesteśmy w stanie skierować do nich kompleksowe wsparcie w zakresie zwiększenia aktywności społecznej, działania rozwijające kompetencje społeczne, wspierające rozwój osobisty oraz zainteresowania, tworzące warunki do integracji społecznej i promujące aktywne formy spędzania czasu, działania rozwijające umiejętności społecznych w zakresie komunikacji, autoprezentacji, działania przygotowujące do wejścia na rynek pracy . Osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, osoby biernie zawodowo oraz ich otoczenie to szczególna grupa, która ze względu na niekorzystne uwarunkowania społeczne nie musi być skazana na bezrobocie, im wcześniej będą podejmowane stosowne działania tym mniejsze tego prawdopodobieństwo. Szerszy katalog beneficjentów umożliwi dotarcie do szerszego grona odbiorców, skierowanie dostosowanego do nich wsparcia .	Zgodnie z zapisem w Programie potencjalnymi beneficjentami w celu (h) są " Wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub usługową na podstawie przepisów odrębnych). W ramach typu I – w szczególności instytucje pomocy społecznej (tj. np. ośrodki pomocy społecznej czy powiatowe centra pomocy rodzinie) [...]". Przedmiotowy zapis w szczególności nie ogranicza/nie wyklucza udziału w naborze projektów składanych przez OHP.	uwzględniona
161	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Potrzebujemy hosiocjum ponieważ nasze miasto oprócz oddziału na kilka łóżek szpitalnych nic takiego nie ma.	Jestem pielęgniarką i nasi pacjenci zgłaszają potrzebę takiego zakładu.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
162	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej hospicjum stacjonarnego. Uważam, że w naszym mieście niezbędna jest tego rodzaju inwestycja dla zapewnienia najcięższej chorzy profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki z zakresu medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocienionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarzy Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarka i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
163	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(i) Potencjały endogeniczne dla obszarów miejskich	24	uwzględnić opiekę psychologiczną i duszpasterską.	zakładam że pojawia się poczucie osamotnienia a nawet wykluczenia stąd niezwykle ważna jest opieka duszpasterska i psychologiczna	Pomoc psychologiczna jest, co do zasady, przewidziana w projektach finansowanych z EFS+, natomiast pomoc duszpasterska nie jest przedmiotem wsparcia finansowego z Programu.	niewzględniona
164	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najcięższej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocienionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarzy Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarka i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
165	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	1	Popieram budowę hospicjum we Włocławku	Brak takiego miejsca wymusza rodziny do korzystania z odległych miast	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
166	Imię i nazwisko zanonimizowane	Instytucje finansowe	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Popieram inicjatywę! Całym sercem! W mieście brakuje hospicjum. Coraz więcej osób choruje. Sama choruje, jestem osobą samotną. Takie miejsce w tak dużym mieście jest niezbędne! Trzeba szanować i doceniać ludzi, którzy chcą zająć się tak trudnym tematem i trudną opieką nad chorymi, nieuleczalnie chorymi!	W mieście brakuje hospicjum. Coraz więcej osób choruje. Sama choruje, Jestem osobą samotną. Takie miejsce w tak dużym mieście jest niezbędne! Trzeba szanować i doceniać ludzi, którzy chcą zająć się tak trudnym tematem i trudną opieką nad chorymi, nieuleczalnie chorymi!	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagii
213	Imię i nazwisko anonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarka i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
214	Imię i nazwisko anonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarka i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
215	Regionalny Ośrodek Edukacji Ekologicznej w Przysieku Sp. z o.o.	Przedsiębiorstwa	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(vii) Ochrona przyrody i edukacja ekologiczna	119	Prosimy o dodanie do wskaźników produktu wskaźnika: „Liczba wspartych ośrodków edukacji ekologicznej”.	Edukacja ekologiczna to trwały element wzmocnienia ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, a także element ograniczenia wszelkich rodzajów zanieczyszczenia. Sam program określa w opisie tego celu szczegółowego edukację ekologiczną jako istotny element jego implementacji. W związku z faktem, że cel określa, że wspierane będą także działania rozwijające infrastrukturę związaną z właściwym ukierunkowaniem ruchu turystycznego na obszarach cennych przyrodniczo, wskaźnik stanowiący odniesienie do tego działania również powinien zostać ujęty w Programie.	Na poziomie Programu wybrane i monitorowane będą najważniejsze wskaźniki obszarowe. Realizacja projektów z zakresu ochrony gatunkowej i siedliskowej będzie podstawowym zakresem wsparcia, stąd w Programie ujęte zostanie monitorowanie wskaźników odnoszących się wyłącznie do tego typu działań. Wskaźniki odnoszące się do pozostałych typów działań ujęte zostaną w Szczegółowym Opisie Priorytetów.	częściowo uwzględniona
216	Imię i nazwisko anonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Moim zdaniem, tego rodzaju inwestycja jest niezbędna w naszym mieście, której celem byłoby zapewnienie ciężko chorującym, profesjonalnej, indywidualnej i przede wszystkim całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Uważam, że budowa Hospicjum stacjonarnego we Włocławku jest niezbędna. Taka inwestycja będzie ogromnym wsparciem dla rodzin pracujących oraz niewydolnych zdrowotnie do zajmowania się swoimi ciężko chorymi bliskimi. Moi znajomi, rodzina oraz ja sama korzystaliśmy i korzystamy z wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku i w związku z tym popieram projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
217	Imię i nazwisko anonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Bez uwag	Bez uwag	Brak uwagi do Programu	P
218	Imię i nazwisko anonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Bez uwag	Bez uwag	Brak uwagi do Programu	P
219	Imię i nazwisko anonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Włocławek, miasto ponad 100-tysięczne nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Tego rodzaju inwestycja jest bardzo potrzebna i konieczna w naszym mieście. Hospicjum stacjonarne zapewniałoby najciężej chorującym profesjonalną i indywidualną, całodobową opiekę medyczną z w zakresie medycyny paliatywnej. Ta instytucja służyłaby również bardzo ciężko chorym z rejonu byłego województwa włocławskiego.	Wnoszę o rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne. Potrzeba tego rodzaju inwestycji w moim mieście jest bezwzględnie potrzebna. Ciężko chory wymagają ciągłej opieki. Bliscy ciężko chorych najczęściej pracują i nie mogą zapewnić im odpowiedniej opieki. Hospicjum będzie ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarka i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
220	Ogólnopolski Związek Rewizyjny Spółdzielni Socjalnych	Organizacje pozarządowe	Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	48	4(ii) Poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępną infrastrukturę, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online Forma wsparcia: W przypadku wszystkich projektów realizowanych w ramach niniejszego celu szczegółowego, odpowiednią formą finansowania powinna być dotacja, projekty mają bowiem charakter niekomercyjny, a poza tym dotyczą ważnego społecznie obszaru wsparcia dla osób ze szczególnymi potrzebami.	Tam gdzie mowa o osobach o specjalnych potrzebach należy wskazać konieczność wspierania uczniów z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz uczniów zagrożonych wykluczeniem komunikacyjnym	Zgodnie z rekomendacjami MFIPR (str. 12) „ dodatkowa kategoria osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym będzie poszerzona o: osoby wykluczone komunikacyjnie” zatem brak jest konieczności wyodrębnienia tej grupy osób, jeśli jest to podzbiór grupy osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.	częściowo uwzględniona
221	Imię i nazwisko anonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Nasze Miasto Włocławek i nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego, którego powstanie jest niezbędne i konieczne. Uważam, że ciężko chorzy zasługują na profesjonalną, całodobową opiekę w zakresie medycyny paliatywnej. Tego typu instytucja nie znajduje się na terenie byłego województwa włocławskiego.	Rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne należy zrealizować niezwłocznie. Potrzeba realizacji tego rodzaju inwestycji we Włocławku jest bezdyskusyjna i konieczna. Rodziny ciężko chorych nie zawsze są w stanie zapewnić im właściwą opiekę. Najczęściej są to osoby pracujące lub również chore, niewydolnie fizycznie ze względu na wiek. Pracujący nie mogą na co dzień zajmować się swoimi ciężko chorymi bliskimi. Znam wiele osób które, korzystają z oferty wsparcia i profesjonalnej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarka i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
222	Imię i nazwisko anonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada hospicjum stacjonarnego, taka instytucja jest niezbędna aby zapewnić godne funkcjonowanie do ostatnich chwil.	Choroby nowotworowe dotykają coraz większą liczbę osób, najbliżsi borykają się z niemożnością zapewnienia profesjonalnej opieki.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
223	Ogólnopolski Związek Rewizyjny Spółdzielni Socjalnych	Organizacje pozarządowe	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(iiii) Infrastruktura społeczna	144	Wykreślić zdanie: „Wsparcie objęte zostaną również działania ukierunkowane na tworzenie oraz rozwijanie infrastruktury przeznaczonej dla osób bezdomnych (np. schroniska, noclegownie, ogrzewalnie).” Schroniska, noclegownie i ogrzewalnie to są instytucje, ich wsparcie jest niezgodne z zasadą deinstytucjonalizacji. Uwzględnić wsparcie dla osób w kryzysie bezdomności i zagrożonych wykluczeniem mieszkaniowym, ale w formułach mieszkaniowo-usługowych np. mieszkań wspomaganych. Uzupelnąć interwencję o rozwój mieszkań chronionych, wspomaganych, z usługami oraz usług społecznymi agencji najmu dla różnych grup odbiorców.	Rozwój mieszkalnictwa jest kluczowy z perspektywy realizacji procesu deinstytucjonalizacji.	W programie FEDKP 2021-2027 w cs 4 (iii) zapisy dotyczące infrastruktury przeznaczonej dla osób w kryzysie bezdomności zostaną przeformułowane z uwzględnieniem warunków wynikających z zasady deinstytucjonalizacji. Katalog placówek (form wsparcia), wymienionych w ramach cs 4(iii), ma charakter otwarty i obejmuje różne formy mieszkaniowe (m.in. mieszkania chronione i wspomagane), na potrzeby różnych grup osób, również osób w kryzysie bezdomności: "W szczególności realizowane będą działania polegające na tworzeniu lub rozwijaniu infrastruktury na potrzeby różnych form mieszkaniowych, w tym m.in. mieszkań wspomaganych lub chronionych adresowanych do różnych grup osób, w tym m.in. (...)". W związku z tym nie jest zasadne dalsze precyzowanie typów placówek przewidzianych do wsparcia czy grup osób, które będą z nich korzystać.	częściowo uwzględniona
224	Ogólnopolski Związek Rewizyjny Spółdzielni Socjalnych	Organizacje pozarządowe	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(h) Aktywna integracja	185	Uwzględnić osoby zagrożone wykluczeniem komunikacyjnym Uwzględnić w grupach docelowych rodziny i społeczności zagrożone wykluczeniem społecznym Uzupelnąć wsparcie mające na celu aktywizację przez działania z zakresu rekreacji i udział w kulturze Zapewnić, że zakres wsparcia będzie zgodny z Krajowym Programem Rozwoju Ekonomii Społecznej (KPRES). Zapewnić wsparcie realizacji indywidualnego procesu reintegracji w przedsiębiorstwach społeczny oraz wsparcie finansowe na reintegrację, zgodnie z rekomendacjami MFIPR i linią demarkacyjną. Uzupelnąć wartość docelową wskaźnika dot. liczby miejsc pracy. Zapewnić zgodność wartości docelowej wskaźnika z KPRES. Zapewnić spójność alokacji ze wskaźnikiem liczby miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych, środkami na reintegrację i usługi wsparcia. Przy określaniu liczby miejsc pracy uwzględnić indeksację stawki jednostkowej zgodnie ze wspólną metodologią.	Zapewnić wsparcie realizacji indywidualnego procesu reintegracji w przedsiębiorstwach społeczny oraz wsparcie finansowe na reintegrację, zgodnie z rekomendacjami MFIPR i linią demarkacyjną. To rodzaj wsparcia, którego przedsiębiorstwa społeczne potrzebują. Uzupelnąć wartość docelową wskaźnika dot. liczby miejsc pracy. Zapewnić zgodność wartości docelowej wskaźnika z KPRES. Zapewnić spójność alokacji ze wskaźnikiem liczby miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych, środkami na reintegrację i usługi wsparcia.	1. W ramach grup docelowych mieszczą się rodziny i społeczności zagrożone wykluczeniem społecznym a osoby zagrożone wykluczeniem komunikacyjnym mieszczą się w grupie osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, tj. (str. 177) "osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym; osoby biernie zawodowo; otoczenie osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osoby pełniące obowiązki opiekunki; osoby fizyczne chcące założyć działalność w sektorze ekonomii społecznej; podmioty, o których mowa w art. 4, ust.2 pkt. 2 i 3 ustawy o spółdzielniach społecznych; podmioty ekonomii społecznej; pracownicy i wolontariusze podmiotów ekonomii społecznej; - obywatele państw trzecich, w tym migranci oraz ich dzieci; otoczenie obywateli państw trzecich, w tym migrantów, w tym osoby pełniące obowiązki opiekunki; osoby należące do społeczności marginalizowanych, w tym Romowie oraz ich dzieci; otoczenie osób ze społeczności marginalizowanych, w tym Romów, w tym osoby pełniące obowiązki opiekunki". 2. Wachlarz form aktywizacyjnych zostanie uzupełniony w SzOP; 3. Dodanie wartości wskaźników nastąpi na późniejszym etapie tworzenia Programu oraz po przyjęciu KPRES. Działania reintegracyjne dla osób chcących założyć podmiot ekonomii społecznej, np. spółdzielnię socjalną zostaną dodane w programie zgodnie z rekomendacjami MFIPR.	częściowo uwzględniona
225	Imię i nazwisko anonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Sugeruję potrzebę rozbudowy infrastruktury hospicyjnej we Włocławku w zakresie hospicjum stacjonarnego. Niedawno znajomy był pod opieką Hospicjum Dmowego Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej. Zaobserwowane doświadczenie z opieka hospicyjna oceniam na bardzo wysokim poziomie.	Widzę potrzebę powstania Hospicjum Stacjonarnego dla tych, których rodziny nie mogą opiekować się pacjentami w domach. Popieram inicjatywę Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej oddz. we Włocławku im. dr Zbigniewa Kaczmarka dla budowy takiego obiektu w naszym mieście.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
226	Ogólnopolski Związek Rewizyjny Spółdzielni Socjalnych	Organizacje pozarządowe	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(h) Aktywna integracja	176	Zrezygnować z działań dotyczących koordynacji i monitorowania rozwoju sektora ekonomii społecznej w regionie.	Zgodnie z linią demarkacyjną działania w tym zakresie powinny być realizowane na poziomie FERS.	Program w tym zakresie zostanie przeformułowany.	uwzględniona
227	Ogólnopolski Związek Rewizyjny Spółdzielni Socjalnych	Instytucje finansowe	Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	176	Zrezygnować z działań dotyczących koordynacji i monitorowania rozwoju sektora ekonomii społecznej w regionie.	Zgodnie z linią demarkacyjną działania w tym zakresie powinny być realizowane na poziomie FERS.	Program w tym zakresie zostanie przeformułowany.	uwzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagii
250	Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu	Uczelnie lub jednostki organizacyjne uczelni	Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	36	1.2. Uzasadnienie wyboru celów szczegółowych Wniosek o rozwinięcie 1 akapitu: „Należy zatem podjąć kroki w celu zwiększenia wsparcia m. in. dla przedsiębiorstw, instytucji badawczych i rozwojowych wdrażających wysoko specjalistyczne rozwiązania cyfrowe.”	Brak wsparcia kierowanego do instytucji badawczych i rozwojowych	Główną grupą odbiorców w ramach cs 1(iii) jest MŚP - zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa. Niemniej jednak, za przedsiębiorstwo można uznać przedsiębiorstwo typu spin-off i spin-out. Co istotne, w ramach typów projektów związanych ze wzmacnianiem konkurencyjności MŚP (c.sz. iii), realizowane będą inwestycje już wdrażające innowacyjne rozwiązania w firmie, będące wynikami działań B+R. Natomiast, instytucje badawcze mogą skorzystać ze wsparcia oferowanego w ramach c.sz. (i), gdzie zaplanowane jest wsparcie przedsiębiorstw w zakresie zleceń wykonania prac badawczo-rozwojowych w jednostkach naukowych, co prowadzić będzie do wykrowania wysoko specjalistycznych rozwiązań cyfrowych przez uczelnie na rzecz przedsiębiorstwa.	częściowo uwzględniona
251	Kujawsko-Pomorskie Samorządowe Stowarzyszenie "Europa Kujaw i Pomorza	Organizacje pozarządowe	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(k) Usługi społeczne i zdrowotne, wsparcie rodziny	186	Proponuje się wprowadzić kod interwencji 173 Wzmacnianie zdolności instytucjonalnych instytucji publicznych i zainteresowanych stron do wdrażania projektów i inicjatyw w zakresie współpracy terytorialnej w kontekście transgranicznym, transnarodowym, morskim i międzyregionalnym oraz kod interwencji 171 Poprawa współpracy z partnerami w ramach danego państwa członkowskiego i poza nim i wydzielić z całego budżetu kwotę na ich realizację.	Szkolenia oraz podnoszenie kwalifikacji i kompetencji kadr na potrzeby świadczenia usług w społeczności lokalnej oraz wsparcie dla tworzonych i istniejących centrów usług społecznych może wymagać szerszego spojrzenia i zapoznania się z dobrymi praktykami realizowanymi w innych krajach Unii Europejskiej.	Działania, o których jest mowa będą w większości realizowane w ramach programu krajowego Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego. W FERS przewidziano - podnoszenie kompetencji pracowników instytucji regionalnych zajmujących się planowaniem oraz wdrażaniem polityki z zakresu usług społecznych na poziomie regionu oraz stworzenie platformy wymiany doświadczeń na rzecz tych instytucji. Celem interwencji jest podniesienie kompetencji pracowników instytucji regionalnych zajmujących się tworzeniem oraz wdrażaniem polityki społecznej, jak również utworzenie platformy wymiany doświadczeń i koordynacji działań w zakresie usług społecznych realizowanych ze środków EFS+ w ramach programów regionalnych.	niewzględniona
252	Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu	Uczelnie lub jednostki organizacyjne uczelni	Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	38	Wniosek o rozwinięcie 1 akapitu: „Nadal jednak wyzwaniem pozostaje zwiększenie zarówno interdyscyplinarności badań, jak i znaczenia inteligentnych specjalizacji w procesie koncentracji wsparcia publicznego na wybranych obszarach, w tym cyfryzacji, elektromobilności, ochrony środowiska, biotechnologii i biomedycyny.”	Brak sprecyzowanych celów priorytetowych – propozycja konkretyzacji i uszczegółowienia.	Cele priorytetowe skonkretyzowane są poprzez zaproponowane do wsparcia przedsięwzięcia skupione wokół RIS, zaś ich uszczegółowienie będzie ujęte w Szczegółowym Opisie Osi Priorytetowych.	częściowo uwzględniona
253	REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH W TORUNIU	Inne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(iv) Adaptacja do zmian klimatu	105	Priorytet 3 – Cel szczegółowy Wsparzenie dostosowania się do zmian klimatu ... Nie wymieniono lasów jako zbiorowiska ekosystemów biorących udział w retencji wodnej.	Lasy są ważnym zbiorowiskiem na drodze obiegu wody w naturze, mają ogromne znaczenie w małej retencji wodnej, zwłaszcza dla lokalnych układów przyrodniczych, także duży udział w zatrzymaniu odpływu wody. Szczególnie na Kujawach i Pałukach obciążonych deficytem opadów. Retencjonowanie wody w warunkach leśnych za pomocą infrastruktury hydrotechnicznej pozwala na utrzymanie siedlisk i terenów podmokłych, od których zależy bioróżnorodność ekosystemów łąkowych.	W CP 2iv zapis dot. działań retencyjnych jest sformułowany szeroko i nie wyklucza realizacji działań retencyjnych w lasach. Należy zaznaczyć, że zakres uwag odnoszący się do realizacji działań retencyjnych głównie pod kątem utrzymania różnorodności biologicznej ujęty został w Celu szczegółowym CP 2vii dot. ochrony przyrody.	częściowo uwzględniona
254	Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu	Uczelnie lub jednostki organizacyjne uczelni	Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	51	W 3 kolumnie w celu szczegółowym lub odrębnym priorytecie, w punkcie 4 (v) uwzględnienie działań specjalistycznych i prewencyjnych, które są zgodne z Polityką zdrowotną województwa kujawsko – pomorskiego oraz Wojewódzkim planem transformacji.	Starzenie się społeczeństwa w naturalny sposób prowadzi do zwiększenia się odsetka pacjentów leczonych z powodu choroby wieńcowej i jej następstw w postaci niewydolności serca. Ponadto, można spodziewać się, że w wyniku nałożenia się długoterminowych skutków zdrowotnych epidemii COVID-19 o wiele większa populacja pacjentów będzie wymagać leczenia specjalistycznego, w tym implantacji wszczepialnych urządzeń, wykonywania zabiegów elektrofizjologicznych, leczenia psychiatrycznego i psychologicznego, i innych. Tym bardziej ważne staje się wdrażanie do codziennej praktyki, zarówno na poziomie podstawowej opieki zdrowotnej jak i lecznictwa szpitalnego programów z zakresu edukacji zdrowotnej, a także pierwotnej i wtórnej prewencji schorzeń. Ważnym elementem stają się programy nakierowane na wczesną diagnostykę i sprawną skoordynowaną opiekę w poszczególnych dziedzinach medycyny, poczynając od tych w których śmiertelność jest już najwyższa i niestety prezentuje trendy wzrostowe jak kardiologia i onkologia oraz zapewnieniu właściwej opieki psychiatrycznej i psychologicznej. Jednym z kluczowych problemów praktycznie wszystkich systemów opieki zdrowotnej na świecie jest sytuacja stałego niedoboru środków finansowych. Z tego względu istotnym stają się działania pozwalające na uzyskanie długoterminowych efektów. Do działań takich można zaliczyć poza edukacją zdrowotną i prewencją także działania w zakresie personalizacji działań terapeutycznych. Działania takie zmniejszą ryzyko wystąpienia schorzenia, a w przypadku jego pojawienia się i konieczności terapii, pozwalają na korzystne zarządzanie ryzykiem wystąpienia powikłań, a także maksymalizację efektywności. Działania te są szczególnie istotne w sytuacji gdy dążymy do uzyskania efektów zdrowotnych, a ponadto pragniemy zwiększyć przepustowość istniejących systemów opieki zdrowotnej.	Podstawą realizacji działań zaplanowanych w CP4(v) będzie powiązanie z potrzebami zidentyfikowanymi w Mapie Potrzeb Zdrowotnych, które wskazują m.in. na poprawę dostępności do specjalistycznych poradni na terenie województwa oraz prowadzenie działań mających na celu poprawę zgłaszalności na badania przesiewowe w kierunku zdiagnozowanych chorób. Zdaniem IZ zapisy FEDKP 21-27 są wystarczające. Natomiast szczegółowe wskazania jakie elementy mogą bądź muszą się z należeć w danym typie projektu znajdują się w SZOP oraz w regulaminach poszczególnych konkursów.	częściowo uwzględniona
255	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarne. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
256	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarne. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarne. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
257	Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu	Uczelnie lub jednostki organizacyjne uczelni	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(i) Prace B+R	70	Zbyt niska alokacja środków na działania w ramach Priorytetu 1 Innowacyjność i konkurencyjność regionu. Rozszerzenie rodzaju działań o Bony na infrastrukturę dla przedsiębiorców	Wartość środków przeznaczonych na realizację działań w ramach Priorytetu 1 pozwoli na znikome wsparcie w zakresie rozwoju infrastruktury badawczo-rozwojowej w przedsiębiorstwach, ponieważ potencjalna liczba przedsiębiorców, korzystających ze wsparcia w tym zakresie będzie niewielka. Należy rozważyć w jakim stopniu inwestycja przyczyni się do rozwoju regionu, jeżeli będzie dostępna dla niewielkiej grupy odbiorców. Należy mieć ponadto na uwadze, że fizyczne powstanie infrastruktury to pierwotny koszt przedsięwzięcia. Kolejne to wykwalifikowana kadra obsługująca infrastrukturę, koszt dostosowania pomieszczeń do aparatury. Kolejna kwestia to nakłady jakie dotychczas poniesiono na infrastrukturę B+R w regionie w minionych perspektywach finansowania. Uczelnie zakupiły wysokiej klasy aparaturę i laboratoria obsługiwane do dziś przez wysoko wykwalifikowanych specjalistów: naukowców i pracowników technicznych, co można wykorzystać na poziomie konkurencyjnych i przystępnych kosztów najmu aparatury i wykonywania badań zleconych przez biznes. Biorąc pod uwagę światowe trendy w zakresie odchodzenia od generowania w sektorze przedsiębiorstw nowej infrastruktury B+R na rzecz wykorzystania infrastruktury B+R zastanej w zasobach regionalnych, krajowych i międzynarodowych, racjonalne byłoby uwzględnienie w ramach poddziałania 2.1.1.1 INTERWENCJE W RAMACH FUNDUSZY możliwości ewentualnego rozszerzenia oferty wykorzystania infrastruktury badawczej w istniejących jednostkach badawczo-naukowych, z której w szerokim zakresie mogłoby korzystać wszyscy zainteresowani przedsiębiorcy. Biorąc pod uwagę posiadany już potencjał uczelni wyższych i jednostek badawczych (w tym Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Politechnika Bydgoska, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego, planowany do utworzenia Instytut J. Czochrańskiego, instytuty badawcze w regionie), w racjonalny sposób wykorzystane zostałyby zasoby reprezentujące światowy poziom i standardy, często współfinansowane ze środków unijnych z elementem komercyjnym, z zapewnieniem wykwalifikowanej kadry obsługującej i serwisującej infrastrukturę badawczą. Proponowana forma wsparcia to BONY NA INFRASTRUKTURĘ, które analogicznie jak BONY NA INNOWACJE mogłoby pozyskiwać przedsiębiorcy, mający potrzebę skorzystać z profesjonalnej infrastruktury B+R obsługiwanej przez wykwalifikowany personel naukowy i techniczny. Z kolei w obszarze zakupu infrastruktury warto zwrócić uwagę na wsparcie start-upów w regionie, które działają na pograniczu nauki i biznesu, aby wyposażyć je w infrastrukturę pozwalającą na świadczenie innowacyjnych usług badawczych dla sektora MŚP. Realizowany przy tym program doradczo-mentorujący w zakresie obsługi biznesowej w postaci usług: prawnych, księgowych oraz zarządczych skutecznie wzmocniłby młodych, ambitnych i innowacyjnych przedsiębiorców.	Środki zaplanowane na CP1 są zależne po pierwsze od środków, które region dostał na realizację całego FEDKP 2021-2022, po drugie od tzw. ring-fencingów, które zostały nałożone na Program. W związku z powyższym, w chwili obecnej nie ma możliwości zwiększenia puli środków zaplanowanych na CP1. Jednocześnie informujemy, że IZ FEDKP 2021-2022 złożyła skargę do KE na zastosowaną przez stronę rządową metodologię podziału środków między poszczególne regionalne programy operacyjne. IZ FEDKP 2021-2022 zaplanowała wsparcie grantowe na zakup prac B+R oraz samodzielne prowadzenie prac B+R. W ramach kosztów ww. przedsięwzięć kosztem kwalifikowalnym jest zarówno wynajem/dzierżawa infrastruktury B+R jak i koszty wykwalifikowanej kadry badawczej. Zatem, wszystkie wskazane przez zgłaszającego uwagi koszty mogą zostać poniesione w ramach już zaproponowanego wsparcia. Niezasadnym zatem wydaje się wyodrębnienie kolejnych rodzajów bonów czy grantów.	niewzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagii
323	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania "Dla Miasta Torunia"	Lokalne Grupy Działania (LGD)	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ij) RLKS	153	Mając na uwadze bardzo wymierne efekty, jak i zakres wsparcia w ramach RLKS w obecnej perspektywie 2014-2020, wnosimy o zwiększenie puli środków, jaka zostanie przeznaczona na instrument RLKS w ramach Priorytetu 7 z 3% do 5% (str. 153 - pkt. 2.7.1.3 Orientacyjny podział zasobów Programu (UE) według rodzaju interwencji oraz strony powiązane m.in. plan finansowy).	<p>Udostępnione w obecnej perspektywie środki z EFS w formule grantowej cieszą się ogromnym zainteresowaniem. Ze środków korzystają w szczególności lokalne organizacje pozarządowe, kół gospodyń wiejskich, centra kultury, biblioteki, ale również ośrodki pomocy społecznej i samorządy. Co warte uwagi – dostępność środków na szczeblu lokalnym uaktywnia podmioty w procesie ubiegania się o wsparcie, ponieważ – jak podkreśla to wielu Grantobiorców – wsparcie finansowe i instytucjonalne jest "na wyciągnięcie ręki".</p> <p>Formuła bezpośredniej pracy LGD z Grantobiorcą już od chwili kreowania pomysłu na projekt, poprzez jego realizację i rozliczenie, ale także możliwość codziennego bezpośredniego kontaktu z potencjalnymi uczestnikami tych projektów sprawiają, że realizowane projekty wynikają bezpośrednio z lokalnych potrzeb i są odpowiedzią na problemy często zmarginalizowanych społeczności. Szczególnie pożądanym na obszarach objętych Lokalnymi Strategiami Rozwoju jest system projektów grantowych w ramach EFS, który umożliwia wsparcie oddolnych inicjatyw (projektów), wynikających bezpośrednio z lokalnych potrzeb. Realizacja systemu grantowego w ramach EFS (of 11 RPO WK-P 2014-2020) pozwoliła LGD na dowartościowanie i wsparcie inicjatyw mniejszych lokalnych organizacji, w szczególności funkcjonujących na obszarach słabej zurbanizowanych klubów sportowych, kół gospodyń wiejskich, stowarzyszeń rozwoju, etc., zapewniając im w ten sposób łatwiejszy dostęp do środków UE.</p> <p>Jak pokazują aktualne dane Sieci LGD w obecnej perspektywie finansowej za pośrednictwem mechanizmu RLKS w ramach środków EFS wybrano do realizacji blisko 1 100 projektów. Do dnia dzisiejszego wsparciem objęto 15 898 mieszkańców województwa - osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, a ponad 600 osób bezrobotnych lub biernych zawodowo podjęło zatrudnienie. W ramach 509 dofinansowanych projektów szczególną pomocą objęto osoby starsze wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, kolejne 327 dofinansowanych projektów umożliwiło utworzenie klubów młodzieżowych, w których wsparło ponad 3 500 młodych mieszkańców naszego województwa. Dofinansowaniem objęto również blisko 300 projektów skierowanych szczególnie do osób niepełnosprawnych.</p> <p>LGD posiadają nie tylko potencjał techniczny, ale przede wszystkim potencjał kadrowy/osobowy oraz doświadczenie, które niewątpliwie warto w nowej perspektywie wykorzystywać do wdrażania znaczących środków z EFS+.</p> <p>Ponadto nadmienić należy, iż projektowana zmiana ustawy o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności zakłada zniesienie górnego limitu 150 tys. mieszkańców obszaru LSR, co umożliwi objęcie wsparciem w ramach RLKS wszystkich mieszkańców województwa, w tym obszarów, na których funkcjonują „LGD miejskie” finansowane wyłącznie z EFS+. Dlatego też zwiększenie alokacji na RLKS w nowym okresie wydaje się działaniem w pełni uzasadnionym i pozwoli na kompleksową interwencję na poziomie województwa.</p> <p>Z całą pewnością zaufanie udzielone przez Zarząd Województwa lokalnym grupom działania poprzez powierzenie im części zadań w ramach RPO WK-P 2014-2020 przerosło oczekiwania, czego potwierdzeniem jest efektywność działań o charakterze społeczno-zawodowym i osiągnięte, a nawet przekroczone, wskaźniki wykonania ram programowych dla okresu 2014-2020. Godnym uwagi jest także fakt, że udostępnione środki przyczyniły się do wzrostu rozpoznawalności zarówno Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, jak i LGD wśród lokalnych społeczności. Zauważalne jest również zwiększenie zainteresowania środkami unijnymi na aktywizację i włączenia społeczne na poziomie lokalnym. Poprzez oddolne podejście zrealizowano zdecydowanie większą liczbę takich projektów, aniżeli było by to możliwe w ramach konkursów otwartych.</p> <p>Wobec powyższego wnosimy o dokonanie przesunięcia na RLKS środków z Priorytetu 8 Włączenie społeczne na wsparcie, którego planuje się przeznaczyć 34% ogólnej puli EFS+ (141,9 mln EUR). Zgodnie z prezentowaną podczas powiatowych spotkań konsultacyjnych koncentracją tematyczną w ramach środków finansowych na włączenie społeczne, w tym integracja imigrantów przeznaczyć należy: rozporządzenie UE – 25% EFS+, Projekt Kontraktu Programowego – 29,5% EFS+, zmiana 09.2021 - 27,87% EFS+.</p> <p>Zwiększenie puli EFS+ przeznaczanej na RLKS z 3% na 5% z całości środków dla Programu pozytywnie wpłynie na mieszkańców regionu oraz wzmocni potencjał lokalny, co wypełni założenia włączenia społecznego.</p> <p>Ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwia objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich w lokalnym środowisku.</p>	Pomimo ogromnych korzyści płynących z działalności LGD w bezpośrednim kontakcie z lokalną społecznością, wysokość alokacji przyznana na program regionalny oraz wymogi związane z obowiązkiem osiągnięcia ring-fencingów nie pozwalają na przeniesienie wyższej kwoty na RLKS	niewzględzona
324	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Czarnozem na Soli	Lokalne Grupy Działania (LGD)	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) RLKS	153	Mając na uwadze bardzo wymierne efekty, jak i zakres wsparcia w ramach RLKS w obecnej perspektywie 2014-2020, wnosimy o zwiększenie puli środków, jaka zostanie przeznaczona na instrument RLKS w ramach Priorytetu 7 z 3% do 5% (str. 153 - pkt. 2.7.1.3 Orientacyjny podział zasobów Programu (UE) według rodzaju interwencji oraz strony powiązane m.in. plan finansowy).	<p>Udostępnione w obecnej perspektywie środki z EFS w formule grantowej cieszą się ogromnym zainteresowaniem. Ze środków korzystają w szczególności lokalne organizacje pozarządowe, kół gospodyń wiejskich, centra kultury, biblioteki, ale również ośrodki pomocy społecznej i samorządy. Co warte uwagi – dostępność środków na szczeblu lokalnym uaktywnia podmioty w procesie ubiegania się o wsparcie, ponieważ – jak podkreśla to wielu Grantobiorców – wsparcie finansowe i instytucjonalne jest "na wyciągnięcie ręki".</p> <p>Formuła bezpośredniej pracy LGD z Grantobiorcą już od chwili kreowania pomysłu na projekt, poprzez jego realizację i rozliczenie, ale także możliwość codziennego bezpośredniego kontaktu z potencjalnymi uczestnikami tych projektów sprawiają, że realizowane projekty wynikają bezpośrednio z lokalnych potrzeb i są odpowiedzią na problemy często zmarginalizowanych społeczności. Szczególnie pożądanym na obszarach objętych Lokalnymi Strategiami Rozwoju jest system projektów grantowych w ramach EFS, który umożliwia wsparcie oddolnych inicjatyw (projektów), wynikających bezpośrednio z lokalnych potrzeb. Realizacja systemu grantowego w ramach EFS (of 11 RPO WK-P 2014-2020) pozwoliła LGD na dowartościowanie i wsparcie inicjatyw mniejszych lokalnych organizacji, w szczególności funkcjonujących na obszarach słabej zurbanizowanych klubów sportowych, kół gospodyń wiejskich, stowarzyszeń rozwoju, etc., zapewniając im w ten sposób łatwiejszy dostęp do środków UE.</p> <p>Jak pokazują aktualne dane Sieci LGD w obecnej perspektywie finansowej za pośrednictwem mechanizmu RLKS w ramach środków EFS wybrano do realizacji blisko 1 100 projektów. Do dnia dzisiejszego wsparciem objęto 15 898 mieszkańców województwa - osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, a ponad 600 osób bezrobotnych lub biernych zawodowo podjęło zatrudnienie. W ramach 509 dofinansowanych projektów szczególną pomocą objęto osoby starsze wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, kolejne 327 dofinansowanych projektów umożliwiło utworzenie klubów młodzieżowych, w których wsparło ponad 3 500 młodych mieszkańców naszego województwa. Dofinansowaniem objęto również blisko 300 projektów skierowanych szczególnie do osób niepełnosprawnych.</p> <p>LGD posiadają nie tylko potencjał techniczny, ale przede wszystkim potencjał kadrowy/osobowy oraz doświadczenie, które niewątpliwie warto w nowej perspektywie wykorzystywać do wdrażania znaczących środków z EFS+.</p> <p>Ponadto nadmienić należy, iż projektowana zmiana ustawy o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności zakłada zniesienie górnego limitu 150 tys. mieszkańców obszaru LSR, co umożliwi objęcie wsparciem w ramach RLKS wszystkich mieszkańców województwa, w tym obszarów, na których funkcjonują „LGD miejskie” finansowane wyłącznie z EFS+. Dlatego też zwiększenie alokacji na RLKS w nowym okresie wydaje się działaniem w pełni uzasadnionym i pozwoli na kompleksową interwencję na poziomie województwa.</p> <p>Z całą pewnością zaufanie udzielone przez Zarząd Województwa lokalnym grupom działania poprzez powierzenie im części zadań w ramach RPO WK-P 2014-2020 przerosło oczekiwania, czego potwierdzeniem jest efektywność działań o charakterze społeczno-zawodowym i osiągnięte, a nawet przekroczone, wskaźniki wykonania ram programowych dla okresu 2014-2020. Godnym uwagi jest także fakt, że udostępnione środki przyczyniły się do wzrostu rozpoznawalności zarówno Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, jak i LGD wśród lokalnych społeczności. Zauważalne jest również zwiększenie zainteresowania środkami unijnymi na aktywizację i włączenia społeczne na poziomie lokalnym. Poprzez oddolne podejście zrealizowano zdecydowanie większą liczbę takich projektów, aniżeli było by to możliwe w ramach konkursów otwartych.</p> <p>Wobec powyższego wnosimy o dokonanie przesunięcia na RLKS środków z Priorytetu 8 Włączenie społeczne na wsparcie, którego planuje się przeznaczyć 34% ogólnej puli EFS+ (141,9 mln EUR). Zgodnie z prezentowaną podczas powiatowych spotkań konsultacyjnych koncentracją tematyczną w ramach środków finansowych na włączenie społeczne, w tym integracja imigrantów przeznaczyć należy: rozporządzenie UE – 25% EFS+, Projekt Kontraktu Programowego – 29,5% EFS+, zmiana 09.2021 - 27,87% EFS+.</p> <p>Zwiększenie puli EFS+ przeznaczanej na RLKS z 3% na 5% z całości środków dla Programu pozytywnie wpłynie na mieszkańców regionu oraz wzmocni potencjał lokalny, co wypełni założenia włączenia społecznego.</p> <p>Ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwia objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich w lokalnym środowisku.</p>	Pomimo ogromnych korzyści płynących z działalności LGD w bezpośrednim kontakcie z lokalną społecznością, wysokość alokacji przyznana na program regionalny oraz wymogi związane z obowiązkiem osiągnięcia ring-fencingów nie pozwalają na przeniesienie wyższej kwoty na RLKS	niewzględzona
325	Biuro ZIT BTOF	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	139	Tabla 6: Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne błąd w kwocie: 13 432 000 , powinno być 134 320 000	błąd literowy	Tabla 6 pokazuje środki jakie będą w poszczególnych obszarach wdrażane przy wykorzystaniu mechanizmów terytorialnych. W obszarze zdrowia nie planuje się całej alokacji wdrażać w ramach polityki terytorialnej.	niewzględzona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagi
330	Lokalna Grupa Działania "Razem dla Powiatu Radziejowskiego"	Lokalne Grupy Działania (LGD)	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) RLKS	153	Mając na uwadze bardzo wymierne efekty, jak i zakres wsparcia w ramach RLKS w obecnej perspektywie 2014-2020, wnosimy o zwiększenie puli środków, jaka zostanie przeznaczona na instrument RLKS w ramach Priorytetu 7 z 3% do 5% (str. 153 - pkt. 2.7.1.3 Orientacyjny podział zasobów Programu (UE) według rodzaju interwencji oraz strony powiązane m.in. plan finansowy).	<p>Udostępnione w obecnej perspektywie środki z EFS w formule grantowej cieszą się ogromnym zainteresowaniem. Ze środków korzystają w szczególności lokalne organizacje pozarządowe, koła gospodyń wiejskich, centra kultury, biblioteki, ale również ośrodki pomocy społecznej i samorządy. Co warte uwagi – dostępność środków na szczeblu lokalnym uaktywnia podmioty w procesie ubiegania się o wsparcie, ponieważ – jak podkreśla to wielu Grantobiorców – wsparcie finansowe i instytucjonalne jest "na wyciągnięcie ręki".</p> <p>Formuła bezpośredniej pracy LGD z Grantobiorcą już od chwili kreowania pomysłu na projekt, poprzez jego realizację i rozliczenie, ale także możliwość codziennego bezpośredniego kontaktu z potencjalnymi uczestnikami tych projektów sprawiają, że realizowane projekty wynikają bezpośrednio z lokalnych potrzeb i są odpowiedzią na problemy często zmarginalizowanych społeczności. Szczególnie pożądanym na obszarach objętych Lokalnymi Strategiami Rozwoju jest system projektów grantowych w ramach EFS, który umożliwia wsparcie oddolnych inicjatyw (projektów), wynikających bezpośrednio z lokalnych potrzeb. Realizacja systemu grantowego w ramach EFS (oś 11 RPO WK-P 2014-2020) pozwoliła LGD na dowartościowanie i wsparcie inicjatyw mniejszych lokalnych organizacji, w szczególności funkcjonujących na obszarach słabiej zurbanizowanych klubów sportowych, kół gospodyń wiejskich, stowarzyszeń rozwoju, etc., zapewniając im w ten sposób łatwiejszy dostęp do środków UE.</p> <p>Jak pokazują aktualne dane Sieci LGD w obecnej perspektywie finansowej za pośrednictwem mechanizmu RLKS w ramach środków EFS wybrano do realizacji blisko 1 100 projektów. Do dnia dzisiejszego wsparciem objęto 15 898 mieszkańców województwa - osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, a ponad 600 osób bezrobotnych lub biernych zawodowo podjęło zatrudnienie. W ramach 509 dofinansowanych projektów szczególną pomocą objęto osoby starsze wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, kolejne 327 dofinansowanych projektów umożliwiło utworzenie klubów młodzieżowych, w których wsparło ponad 3 500 młodych mieszkańców naszego województwa. Dofinansowaniem objęto również blisko 300 projektów skierowanych szczególnie do osób niepełnosprawnych.</p> <p>LGD posiadają nie tylko potencjał techniczny, ale przede wszystkim potencjał kadrowy/osobowy oraz doświadczenie, które niewątpliwie warto w nowej perspektywie wykorzystać do wdrażania znaczących środków z EFS+.</p> <p>Ponadto nadmienić należy, iż projektowana zmiana ustawy o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności zakłada zniesienie górnego limitu 150 tys. mieszkańców obszaru LSR, co umożliwi objęcie wsparciem w ramach RLKS wszystkich mieszkańców województwa, w tym obszarów, na których funkcjonują „LGD miejskie” finansowane wyłącznie z EFS+. Dlatego też zwiększenie alokacji na RLKS w nowym okresie wydaje się działaniem w pełni uzasadnionym i pozwoli na kompleksową interwencję na poziomie województwa.</p> <p>Z całą pewnością zaufanie udzielone przez Zarząd Województwa lokalnym grupom działania poprzez powierzenie im części zadań w ramach RPO WK-P 2014-2020 przerosło oczekiwania, czego potwierdzeniem jest efektywność działań o charakterze społeczno-zawodowym i osiągnięte, a nawet przekroczone, wskaźniki wykonania ram programowych dla okresu 2014-2020. Godnym uwagi jest także fakt, że udostępnione środki przyczyniły się do wzrostu rozpoznawalności zarówno Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, jak i LGD wśród lokalnych społeczności. Zauważalne jest również zwiększenie zainteresowania środkami unijnymi na aktywizację i włączenia społeczne na poziomie lokalnym.</p> <p>Poprzez oddolne podejście zrealizowano zdecydowanie większą liczbę takich projektów, aniżeli było by to możliwe w ramach konkursów otwartych.</p> <p>Wobec powyższego wnosimy o dokonanie przesunięcia na RLKS środków z Priorytetu 8 Włączenie społeczne na wsparcie, którego planuje się przeznaczyć 34% ogólnej puli EFS+ (141,9 mln EUR). Zgodnie z prezentowaną podczas powiatowych spotkań konsultacyjnych koncentracją tematyczną w ramach środków finansowych na włączenie społeczne, w tym integracja imigrantów przeznaczyć należy: rozporządzenie UE – 25% EFS+, Projekt Kontraktu Programowego – 29,5% EFS+, zmiana 09.2021 - 27,87% EFS+</p> <p>Zwiększenie puli EFS+ przeznaczonej na RLKS z 3% na 5% z całości środków dla Programu pozytywnie wpłynie na mieszkańców regionu oraz wzmocni potencjał lokalny, co wypełni założenia włączenia społecznego.</p> <p>Ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabiej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwia objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich w lokalnym środowisku.</p>	Pomimo ogromnych korzyści płynących z działalności LGD w bezpośrednim kontakcie z lokalną społecznością, wysokość alokacji przyznana na program regionalny oraz wymogi związane z obowiązkami osiągnięcia ring-fencingów nie pozwalają na przeniesienie wyższej kwoty na RLKS	niewzględzona
331	Lokalna Grupa Działania "Razem dla Powiatu Radziejowskiego"	Lokalne Grupy Działania (LGD)	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) Potencjały endogeniczne dla obszarów wiejskich	127	RLKS – jako narzędzie do rozwoju obszaru naszego województwa sprawdziło się w obecnej perspektywie przy zastosowaniu podejścia zintegrowanego w ramach rewitalizacji na obszarach wiejskich: działania EFS uzupełnione projektami w ramach EFRR. Wobec powyższego wnosimy o możliwość również w okresie 2021-2027 realizacji za pośrednictwem instrumentu RLKS projektów rewitalizacji „małej skali” na obszarach wiejskich, które niewątpliwie będą uzupełnieniem do działań społecznych finansowanych ze środków EFS+ - wyodrębnienie w ramach CP5 odrębnego priorytetu dla instrumentu RLKS współfinansowanego z EFRR (str. 127 PRIORYTET 5 POTENCJAŁY ENDOGENICZNE REGIONU oraz strony powiązane).	<p>Pomimo trudnych początkowo doświadczeń zarówno SW, LGD, jak i lokalnych samorządów z wdrażaniem dużych projektów rewitalizacyjnych na obszarach wiejskich, efekty zapowiadają się imponująco. Wg danych Sieci LGD (stan na 30.11.2021 r.) wartość wskaźnika produktu „Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach” zostanie osiągnięta na poziomie 303 sztuk.</p> <p>Pamiętajmy, że za liczbą tych obiektów stoją jednocześnie komplementarne działania społeczne dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, stanowiące sedno działań rewitalizacyjnych.</p> <p>W nowym okresie w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027 te działania „miękkie” – aktywizujące w szczególności społeczności małych miast i obszarów wiejskich – mogłyby być nadal wspierane w ramach RLKS i uzupełnione niewielkimi projektami infrastrukturalnymi.</p> <p>Możliwość zagospodarowania terenów i przestrzeni, w tym istniejących terenów zielonych wraz z budową małej architektury to przyszłowiowa wdka dla lokalnych społeczności, która niewątpliwie sprzyjać będzie oddolnym inicjatywom, a także pobudzeniu społecznego zaangażowania i uczestniczenia w budowaniu własnego miejsca do życia i pracy.</p> <p>W szczególności należy mieć tu na uwadze niewielkie inwestycje wspierające działania na rzecz seniorów oraz dzieci i młodzieży, które przewidziane zostały w projektowanym Programie FE KP 2021-2027 w ramach Priorytetu 7.</p> <p>Jako LGD, działamy oddolnie, jesteśmy na miejscu, blisko organizacji, blisko mieszkańca. Dzięki powierzonym nam w obecnej perspektywie przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego do realizacji wielofundusowego RLKS nabyliśmy szeroką wiedzę i doświadczenie we wdrażaniu zintegrowanych projektów w ramach EFS i EFRR. Nastąpiła bardzo przejrzysta i zauważalna współpraca na linii: Samorząd Województwa – LGD oraz LGD – lokalna społeczność.</p> <p>RLKS, jako narzędzie do rozwoju obszaru naszego województwa, sprawdziło się w obecnej perspektywie przy zastosowaniu podejścia zintegrowanego w ramach rewitalizacji na obszarach wiejskich: działania EFS uzupełnione projektami infrastrukturalnymi w ramach EFRR.</p> <p>Wobec powyższego wnosimy o możliwość również w okresie 2021-2027 realizacji za pośrednictwem instrumentu RLKS projektów rewitalizacji „małej skali” na obszarach wiejskich, które niewątpliwie będą uzupełnieniem do działań społecznych finansowanych ze środków EFS+. Obecna perspektywa pokazała, że takie zintegrowane podejście sprawdza się i przynosi wymierne korzyści.</p> <p>Doświadczenia obecnej perspektywy finansowej zdobyte przez wszystkie strony procesu wdrażania środków udostępnionych w ramach RPO WK-P 2014-2020 poprzez instrument RLKS należy wykorzystać w nowym okresie programowania, bowiem przyczyniły się to do jeszcze bardziej efektywnego wdrażania programu.</p> <p>Podkreślamy, że ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabiej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwia objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich aktywności społecznej i zawodowej.</p> <p>Bez tych środków w nowej perspektywie finansowej szczególnie na obszarach wiejskich trudno mówić o zrównoważonym rozwoju. Wnosimy zatem, aby w ramach Celu Polityki 5 wyodrębnić 2 priorytety, w tym jeden przeznaczony do realizacji poprzez instrument RLKS (projekt małej skali - mała rewitalizacja).</p>	Zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa oraz stanowiskiem Komisji Europejskiej, RLKS powinien dopełniać działania władz lokalnych, a nie je zastępować. A ponieważ rewitalizacja to wdrażanie większości projektów realizowanych przez podmioty publiczne, nie do końca wpisuje się w oddolny charakter RLKS. Stąd IZ FE KP podjęła decyzję o realizacji projektów rewitalizacyjnych/odnowy wsi w standardowych priorytetach, gdzie nie jest wymagany oddolny charakter. W przypadku RLKS będzie jednak możliwe realizowanie niewielkich działań infrastrukturalnych, komplementarnych z działaniami społecznymi zaplanowanymi w LSR, w ramach cross-financing'u.	niewzględzona
						Udostępnione w obecnej perspektywie środki z EFS w formule grantowej cieszą się ogromnym zainteresowaniem. Ze środków korzystają w szczególności lokalne organizacje pozarządowe, koła gospodyń wiejskich, centra kultury, biblioteki, ale również ośrodki pomocy społecznej i samorządy. Co warte uwagi – dostępność środków na szczeblu lokalnym uaktywnia podmioty w procesie ubiegania się o wsparcie, ponieważ – jak podkreśla to wielu Grantobiorców – wsparcie finansowe i instytucjonalne jest "na wyciągnięcie ręki". <p>Formuła bezpośredniej pracy LGD z Grantobiorcą już od chwili kreowania pomysłu na projekt, poprzez jego realizację i rozliczenie, ale także możliwość codziennego bezpośredniego kontaktu z potencjalnymi uczestnikami tych projektów sprawiają, że realizowane projekty wynikają bezpośrednio z lokalnych potrzeb i są odpowiedzią na problemy często zmarginalizowanych społeczności. Szczególnie pożądanym na obszarach objętych Lokalnymi Strategiami Rozwoju jest system projektów grantowych w ramach EFS, który umożliwia wsparcie oddolnych inicjatyw (projektów), wynikających bezpośrednio z lokalnych potrzeb. Realizacja systemu grantowego w ramach EFS (oś 11 RPO WK-P 2014-2020) pozwoliła LGD na dowartościowanie i wsparcie inicjatyw mniejszych lokalnych organizacji, w szczególności funkcjonujących na obszarach słabiej zurbanizowanych klubów sportowych, kół gospodyń wiejskich, stowarzyszeń rozwoju, etc., zapewniając im w ten sposób łatwiejszy dostęp do środków UE.</p> <p>Jak pokazują aktualne dane Sieci LGD w obecnej perspektywie finansowej za pośrednictwem mechanizmu RLKS w ramach środków EFS wybrano do realizacji blisko 1 100 projektów. Do dnia dzisiejszego wsparciem objęto 15 898 mieszkańców województwa - osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, a ponad 600 osób bezrobotnych lub biernych zawodowo podjęło zatrudnienie. W ramach 509 dofinansowanych projektów szczególną pomocą objęto osoby starsze wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, kolejne 327 dofinansowanych projektów umożliwiło utworzenie klubów młodzieżowych, w których wsparło ponad 3 500 młodych mieszkańców naszego województwa. Dofinansowaniem objęto również blisko 300 projektów skierowanych szczególnie do osób niepełnosprawnych.</p> <p>LGD posiadają nie tylko potencjał techniczny, ale przede wszystkim potencjał kadrowy/osobowy oraz doświadczenie, które niewątpliwie warto w nowej perspektywie wykorzystać do wdrażania znaczących środków z EFS+.</p> <p>Ponadto nadmienić należy, iż projektowana zmiana ustawy o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności zakłada zniesienie górnego limitu 150 tys. mieszkańców obszaru LSR, co umożliwi objęcie wsparciem w ramach RLKS wszystkich mieszkańców województwa, w tym obszarów, na których funkcjonują „LGD miejskie” finansowane wyłącznie z EFS+. Dlatego też zwiększenie alokacji na RLKS w nowym okresie wydaje się działaniem w pełni uzasadnionym i pozwoli na kompleksową interwencję na poziomie województwa.</p> <p>Z całą pewnością zaufanie udzielone przez Zarząd Województwa lokalnym grupom działania poprzez powierzenie im części zadań w ramach RPO WK-P 2014-2020 przerosło oczekiwania, czego potwierdzeniem jest efektywność działań o charakterze społeczno-zawodowym i osiągnięte, a nawet przekroczone, wskaźniki wykonania ram programowych dla okresu 2014-2020. Godnym uwagi jest także fakt, że udostępnione środki przyczyniły się do wzrostu rozpoznawalności zarówno Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, jak i LGD wśród lokalnych społeczności.</p>			

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagii
332	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Sąsiedzi wokół Szlaku Piastowskiego	Lokalne Grupy Działania (LGD)	Program FE KP 21-27		153	Mając na uwadze bardzo wymierne efekty, jak i zakres wsparcia w ramach RLKS w obecnej perspektywie 2014-2020, wnosimy o zwiększenie puli środków, jaka zostanie przeznaczona na instrument RLKS w ramach Priorytetu 7 z 3% do 5% (str. 153 - pkt. 2.7.1.3 Orientacyjny podział zasobów Programu (UE) według rodzaju interwencji oraz strony powiązane m.in. plan finansowy).	zauważalne jest również zwiększenie zainteresowania środkami unijnymi na aktywizację i włączenia społeczne na poziomie lokalnym. Poprzez oddolne podejście zrealizowano zdecydowanie większą liczbę takich projektów, aniżeli było by to możliwe w ramach konkursów otwartych. Wobec powyższego wnosimy o dokonanie przesunięcia na RLKS środków z Priorytetu 8 Włączenie społeczne na wsparcie, którego planuje się przeznaczyć 34% ogólnej puli EFS+ (141,9 mln EUR). Zgodnie z prezentowaną podczas powiatowych spotkań konsultacyjnych koncepcją tematyczną w ramach środków finansowych na włączenie społeczne, w tym integracja imigrantów przeznaczyć należy: rozporządzenie UE – 25% EFS+, Projekt Kontraktu Programowego – 29,5% EFS+, zmiana O9.2021 - 27,87% EFS+ Zwiększenie puli EFS+ przeznaczanej na RLKS z 3% na 5% z całości środków dla Programu pozytywnie wpłynie na mieszkańców regionu oraz wzmocni potencjał lokalny, co wypelni założenia włączenia społecznego. Ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabiej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwiła objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich w lokalnym środowisku.	Pomimo korzyści płynących z działalności LGD w bezpośrednim kontakcie z lokalną społecznością, wysokość alokacji przyznana na program regionalny oraz wymogi związane z obowiązkiem osiągnięcia ring-fencingów nie pozwalają na przeniesienie wyższej kwoty na RLKS	niewzględzona
333	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Sąsiedzi wokół Szlaku Piastowskiego	Lokalne Grupy Działania (LGD)	Program FE KP 21-27		127	RLKS – jako narzędzie do rozwoju obszaru naszego województwa sprawdziło się w obecnej perspektywie przy zastosowaniu podejścia zintegrowanego w ramach rewitalizacji na obszarach wiejskich: działania EFS uzupełnione projektami w ramach EFRR. Wobec powyższego wnosimy o możliwość również w okresie 2021-2027 realizacji za pośrednictwem instrumentu RLKS projektów rewitalizacji „małej skali” na obszarach wiejskich, które niewątpliwie będą uzupełnieniem do działań społecznych finansowanych ze środków EFS+ - wyodrębnienie w ramach CPS odrębnego priorytetu dla instrumentu RLKS współfinansowanego z EFRR (str. 127 PRIORYTET 5 POTENCJALNIE ENDOGENICZNE REGIONY oraz strony powiązane).	Pomimo trudnych początkowo doświadczeń zarówno SW, LGD, jak i lokalnych samorządów z wdrażaniem dużych projektów rewitalizacyjnych na obszarach wiejskich, efekty zapowiadają się imponująco. Wg danych Sieci LGD (stan na 30.11.2021 r.) wartość wskaźnika produktu „Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach” zostanie osiągnięta na poziomie 303 sztuk. Pamiętajmy, że za liczbą tych obiektów stoją jednocześnie komplementarne działania społeczne dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, stanowiące sedno działań rewitalizacyjnych. W nowym okresie w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027 te działania „miękkie” – aktywizujące w szczególności społeczności małych miast i obszarów wiejskich – mogłyby być nadal wspierane w ramach RLKS i uzupełnione niewielkimi projektami infrastrukturalnymi. Możliwość zagospodarowania terenów i przestrzeni, w tym istniejących terenów zielonych wraz z budową małej architektury to przysłowiowa wędka dla lokalnych społeczności, która niewątpliwie sprzyjać będzie oddolnym inicjatywom, a także pobudzeniu społecznego zaangażowania i uczestniczenia w budowaniu własnego miejsca do życia i pracy. W szczególności należy mieć tu na uwadze niewielkie inwestycje wspierające działania na rzecz seniorów oraz dzieci i młodzieży, które przewidziane zostały w projektowanym Programie FE KP 2021-2027 w ramach Priorytetu 7. Jako LGD, działamy oddolnie, jesteśmy na miejscu, blisko organizacji, blisko mieszkańca. Dzięki powierzonemu nam w obecnej perspektywie przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego do realizacji wielofundusowego RLKS nabyliśmy szeroką wiedzę i doświadczenie we wdrażaniu zintegrowanych projektów w ramach EFS i EFRR. Nastąpiła bardzo przejrzysta i zauważalna współpraca na linii: Samorząd Województwa – LGD oraz LGD – lokalna społeczność. RLKS, jako narzędzie do rozwoju obszaru naszego województwa, sprawdziło się w obecnej perspektywie przy zastosowaniu podejścia zintegrowanego w ramach rewitalizacji na obszarach wiejskich: działania EFS uzupełnione projektami infrastrukturalnymi w ramach EFRR. Wobec powyższego wnosimy o możliwość również w okresie 2021-2027 realizacji za pośrednictwem instrumentu RLKS projektów rewitalizacji „małej skali” na obszarach wiejskich, które niewątpliwie będą uzupełnieniem do działań społecznych finansowanych ze środków EFS+. Obecna perspektywa pokazała, że takie zintegrowane podejście sprawdza się i przynosi wymierne korzyści. Doświadczenia obecnej perspektywy finansowej zdobyte przez wszystkie strony procesu wdrażania środków udostępnionych w ramach RPO WK-P 2014-2020 poprzez instrument RLKS należy wykorzystać w nowym okresie programowania, bowiem przyczyniły się to do jeszcze bardziej efektywnego wdrażania programu. Podkreślamy, że ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabiej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwiła objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich aktywności społecznej i zawodowej. Bez tych środków w nowej perspektywie finansowej szczególnie na obszarach wiejskich trudno mówić o zrównoważonym rozwoju. Wnoszujemy zatem, aby w ramach Celu Polityki 5 wyodrębnić 2 priorytety, w tym jeden przeznaczony do realizacji poprzez instrument RLKS (projekty małej skali - mała rewitalizacja).	Zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa oraz stanowiskiem Komisji Europejskiej, RLKS powinien dopełniać działania władz lokalnych, a nie je zastępować. A ponieważ rewitalizacja to w zdecydowanej większości projekty realizowane przez podmioty publiczne, nie do końca wpisuje się w oddolny charakter RLKS. Stąd IZ FE KP podjęła decyzję o realizacji projektów rewitalizacyjnych/odnowy wsi w standardowych priorytetach, gdzie nie jest wymagany oddolny charakter. W przypadku RLKS będzie jednak możliwe realizowanie niewielkich działań infrastrukturalnych, komplementarnych z działaniami społecznymi zaplanowanymi w LSR, w ramach cross-financing'u.	niewzględzona
334	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Inowrocław	Lokalne Grupy Działania (LGD)	Program FE KP 21-27		153	Mając na uwadze bardzo wymierne efekty, jak i zakres wsparcia w ramach RLKS w obecnej perspektywie 2014-2020, wnosimy o zwiększenie puli środków, jaka zostanie przeznaczona na instrument RLKS w ramach Priorytetu 7 z 3% do 5% (str. 153 - pkt. 2.7.1.3 Orientacyjny podział zasobów Programu (UE) według rodzaju interwencji oraz strony powiązane m.in. plan finansowy).	Udostępnione w obecnej perspektywie środki z EFS w formule grantowej cieszą się ogromnym zainteresowaniem. Ze środków korzystają w szczególności lokalne organizacje pozarządowe, koła gospodyń wiejskich, centra kultury, biblioteki, ale również ośrodki pomocy społecznej i samorządy. Co warto uwagi – dostępność środków na szczeblu lokalnym uaktywnia podmioty w procesie ubiegania się o wsparcie, ponieważ – jak podkreśla to wielu Grantobiorców – wsparcie finansowe i instytucjonalne jest “na wyciągnięcie ręki”. Formuła bezpośredniej pracy LGD z Grantobiorcą już od chwili kreowania pomysłu na projekt, poprzez jego realizację i rozliczenie, ale także możliwość codziennego bezpośredniego kontaktu z potencjalnymi uczestnikami tych projektów sprawiają, że realizowane projekty wynikają bezpośrednio z lokalnych potrzeb i są odpowiedzią na problemy często zmarginalizowanych społeczności. Szczególnie pożądanym na obszarach objętych Lokalnymi Strategiami Rozwoju jest system projektów grantowych w ramach EFS, który umożliwia wsparcie oddolnych inicjatyw (projektów), wynikających bezpośrednio z lokalnych potrzeb. Realizacja systemu grantowego w ramach EFS (of 11 RPO WK-P 2014-2020) pozwoliła LGD na dowartościowanie i wsparcie inicjatyw mniejszych lokalnych organizacji, w szczególności funkcjonujących na obszarach słabiej zurbanizowanych klubów sportowych, kół gospodyń wiejskich, stowarzyszeń rozwoju, etc., zapewniając im w ten sposób łatwiejszy dostęp do środków UE. Jak pokazują aktualne dane Sieci LGD w obecnej perspektywie finansowej za pośrednictwem mechanizmu RLKS w ramach środków EFS wybrano do realizacji blisko 1 100 projektów. Do dnia dzisiejszego wsparciem objęto 15 898 mieszkańców województwa - osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, a ponad 600 osób bezrobotnych lub biernych zawodowo podjęło zatrudnienie. W ramach 509 dofinansowanych projektów szczególną pomocą objęto osoby starsze wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, kolejne 327 dofinansowanych projektów umożliwiło utworzenie klubów młodzieżowych, w których wsparto ponad 3 500 młodych mieszkańców naszego województwa. Dofinansowaniem objęto również blisko 300 projektów skierowanych szczególnie do osób niepełnosprawnych. LGD posiadają nie tylko potencjał techniczny, ale przede wszystkim potencjał kadrowy/osobowy oraz doświadczenie, które niewątpliwie warto w nowej perspektywie wykorzystać do wdrażania znaczących środków z EFS+. Ponadto nadmienić należy, iż projektowana zmiana ustawy o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności zakłada zniesienie górnego limitu 150 tys. mieszkańców obszaru LSR, co umożliwi objęcie wsparciem w ramach RLKS wszystkich mieszkańców województwa, w tym obszarów, na których funkcjonują „LGD miejskie” finansowane wyłącznie z EFS+. Dlatego też zwiększenie alokacji na RLKS w nowym okresie wydaje się działaniem w pełni uzasadnionym i pozwoli na kompleksową interwencję na poziomie województwa. Z całą pewnością zaufanie udzielone przez Zarząd Województwa lokalnym grupom działania poprzez powierzenie im części zadań w ramach RPO WK-P 2014-2020 przerosło oczekiwania, czego potwierdzeniem jest efektywność działań o charakterze społeczno-zawodowym i osiągnięte, a nawet przekroczone, wskaźniki wykonania ram programowych dla okresu 2014-2020. Godnym uwagi jest także fakt, że udostępnione środki przyczyniły się do wzrostu rozpoznawalności zarówno Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, jak i LGD wśród lokalnych społeczności. Zauważalne jest również zwiększenie zainteresowania środkami unijnymi na aktywizację i włączenia społeczne na poziomie lokalnym. Poprzez oddolne podejście zrealizowano zdecydowanie większą liczbę takich projektów, aniżeli było by to możliwe w ramach konkursów otwartych. Wobec powyższego wnosimy o dokonanie przesunięcia na RLKS środków z Priorytetu 8 Włączenie społeczne na wsparcie, którego planuje się	Pomimo ogromnych korzyści płynących z działalności LGD w bezpośrednim kontakcie z lokalną społecznością, wysokość alokacji przyznana na program regionalny oraz wymogi związane z obowiązkiem osiągnięcia ring-fencingów nie pozwalają na przeniesienie wyższej kwoty na RLKS	niewzględzona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagii
335	Kujawsko-Pomorska Sieć Lokalnych Grup Działania	Lokalne Grupy Działania (LGD)	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) RLKS	153	Mając na uwadze bardzo wymierne efekty, jak i zakres wsparcia w ramach RLKS w obecnej perspektywie 2014-2020, wnosimy o zwiększenie puli środków, jaka zostanie przeznaczona na instrument RLKS w ramach Priorytetu 7 z 3% do 5% (str. 153 - pkt. 2.7.1.3 Orientacyjny podział zasobów Programu (UE) według rodzaju interwencji oraz strony powiązane m.in. plan finansowy)	Poprzez oddolne podejście zrealizowano zdecydowanie większą liczbę takich projektów, aniżeli było by to możliwe w ramach konkursów otwartych. Wobec powyższego wnosimy o dokonanie przesunięcia na RLKS środków z Priorytetu 8 Włączenie społeczne na wsparcie, którego planuje się przeznaczyć 34% ogólnej puli EFS+ (141,9 mln EUR). Zgodnie z prezentowaną podczas powiatowych spotkań konsultacyjnych koncentracją tematyczną w ramach środków finansowych na włączenie społeczne, w tym integracja imigrantów przeznaczyć należy: rozporządzenie UE – 25% EFS+, Projekt Kontraktu Programowego – 29,5% EFS+, zmiana 09.2021 - 27,87% EFS+ Zwiększenie puli EFS+ przeznaczanej na RLKS z 3% na 5% z całości środków dla Programu pozytywnie wpłynie na mieszkańców regionu oraz wzmocni potencjał lokalny, co wypełni założenia włączenia społecznego. Ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabiej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwiła objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich w lokalnym środowisku.	Pomimo ogromnych korzyści płynących z działalności LGD w bezpośrednim kontakcie z lokalną społecznością, wysokość alokacji przyznana na program regionalny oraz wymogi związane z obowiązkiem osiągnięcia ring-fencingów nie pozwalają na przeniesienie wyższej kwoty na RLKS	niewzględzona
336	Imię i nazwisko zanonimizowane	Instytucje finansowe	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(iv) RIS	24	Popieram to bardzo potrzebne.	Wytrwałości w działaniu.	Brak uwagi do Programu	P
337	Kujawsko-Pomorska Sieć Lokalnych Grup Działania	Lokalne Grupy Działania (LGD)	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) Potencjały endogeniczne dla obszarów wiejskich	127	RLKS – jako narzędzie do rozwoju obszaru naszego województwa sprawdziło się w obecnej perspektywie przy zastosowaniu podejścia zintegrowanego w ramach rewitalizacji na obszarach wiejskich: działania EFS uzupełnione projektami w ramach EFRR. Wobec powyższego wnosimy o możliwość również w okresie 2021-2027 realizacji za pośrednictwem instrumentu RLKS projektów rewitalizacji „małej skali” na obszarach wiejskich, które niewątpliwie będą uzupełnieniem do działań społecznych finansowanych ze środków EFS+ - wyodrębnienie w ramach CP5 odrębnego priorytetu dla instrumentu RLKS współfinansowanego z EFRR (str. 127 PRIORYTET 5 POTENCJAŁY ENDOGENICZNE REGIONU oraz strony powiązane).	Pomimo trudnych początkowo doświadczeń zarówno SW, LGD, jak i lokalnych samorządów z wdrażaniem dużych projektów rewitalizacyjnych na obszarach wiejskich, efekty zapowiadają się imponująco. Wg danych Sieci LGD (stan na 30.11.2021 r.) wartość wskaźnika produktu „Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach” zostanie osiągnięta na poziomie 303 sztuk. Pamiętajmy, że za liczbą tych obiektów stoją jednocześnie komplementarne działania społeczne dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, stanowiące sedno działań rewitalizacyjnych. W nowym okresie w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027 te działania „miękkie” – aktywizujące w szczególności społeczności małych miast i obszarów wiejskich – mogłyby być nadal wspierane w ramach RLKS i uzupełnione niewielkimi projektami infrastrukturalnymi. Możliwość zagospodarowania terenów i przestrzeni, w tym istniejących terenów zielonych wraz z budową małej architektury to przystawiona wódka dla lokalnych społeczności, która niewątpliwie sprzyjać będzie oddolnym inicjatywom, a także pobudzeniu społecznego zaangażowania i uczestniczenia w budowaniu własnego miejsca do życia i pracy. W szczególności należy mieć tu na uwadze niewielkie inwestycje wspierające działania na rzecz seniorów oraz dzieci i młodzieży, które przewidziane zostały w projektowanym Programie FE PK 2021-2027 w ramach Priorytetu 7. Jako LGD, działamy oddolnie, jesteśmy na miejscu, blisko organizacji, blisko mieszkańca. Dzięki powierzonemu nam w obecnej perspektywie przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego do realizacji wielofundusowego RLKS nabyliśmy szeroką wiedzę i doświadczenie we wdrażaniu zintegrowanych projektów w ramach EFS i EFRR. Nastąpiła bardzo przejrzysta i zauważalna współpraca na linii: Samorząd Województwa – LGD oraz LGD – lokalna społeczność. RLKS, jako narzędzie do rozwoju obszaru naszego województwa, sprawdziło się w obecnej perspektywie przy zastosowaniu podejścia zintegrowanego w ramach rewitalizacji na obszarach wiejskich: działania EFS uzupełnione projektami infrastrukturalnymi w ramach EFRR. Wobec powyższego wnosimy o możliwość również w okresie 2021-2027 realizacji za pośrednictwem instrumentu RLKS projektów rewitalizacji „małej skali” na obszarach wiejskich, które niewątpliwie będą uzupełnieniem do działań społecznych finansowanych ze środków EFS+. Obecna perspektywa pokazała, że takie zintegrowane podejście sprawdza się i przynosi wymierne korzyści. Doświadczenia obecnej perspektywy finansowej zdobyte przez wszystkie strony procesu wdrażania środków udestępnionych w ramach RPO WK-P 2014-2020 poprzez instrument RLKS należy wykorzystywać w nowym okresie programowania, bowiem przyczyni się to do jeszcze bardziej efektywnego wdrażania programu. Podkreślamy, że ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabiej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwiła objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich aktywności społecznej i zawodowej. Bez tych środków w nowej perspektywie finansowej szczególnie na obszarach wiejskich trudno mówić o zrównoważonym rozwoju. Wnosimy zatem, aby w ramach Celu Polityki 5 wyodrębnić 2 priorytety, w tym jeden przeznaczony do realizacji poprzez instrument RLKS (projekty małej skali - mała rewitalizacja).	Zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa oraz stanowiskiem Komisji Europejskiej, RLKS powinien dopełniać działania władz lokalnych, a nie je zastępować. A ponieważ rewitalizacja to w zdecydowanej większości projekty realizowane przez podmioty publiczne, nie do końca wpisuje się w oddolny charakter RLKS. Stąd IZ FE KP podjęła decyzję o realizacji projektów rewitalizacyjnych/odnowy wsi w standardowych priorytetach, gdzie nie jest wymagany oddolny charakter. W przypadku RLKS będzie jednak możliwe realizowanie niewielkich działań infrastrukturalnych, komplementarnych z działaniami społecznymi zaplanowanymi w LSR, w ramach cross-financing'u.	niewzględzona
338	Stowarzyszenie "Partnerstwo dla Krajny i Pałuk"	Instytucje finansowe	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) RLKS	153	Mając na uwadze bardzo wymierne efekty, jak i zakres wsparcia w ramach RLKS w obecnej perspektywie 2014-2020, wnosimy o zwiększenie puli środków, jaka zostanie przeznaczona na instrument RLKS w ramach Priorytetu 7 z 3% do 5% (str. 153 - pkt. 2.7.1.3 Orientacyjny podział zasobów Programu (UE) według rodzaju interwencji oraz strony powiązane m.in. plan finansowy).	Udestępnione w obecnej perspektywie środki z EFS w formule grantowej cieszą się ogromnym zainteresowaniem. Ze środków korzystają w szczególności lokalne organizacje pozarządowe, kółka gospodyń wiejskich, centra kultury, biblioteki, ale również ośrodki pomocy społecznej i samorządy. Co warte uwagi – dostępność środków na szczeblu lokalnym uaktywnia podmioty w procesie ubiegania się o wsparcie, ponieważ – jak podkreśla to wielu Grantobiorców – wsparcie finansowe i instytucjonalne jest "na wyciągnięcie ręki". Formuła bezpośredniej pracy LGD z Grantobiorcą już od chwili kreowania pomysłu na projekt, poprzez jego realizację i rozliczenie, ale także możliwość codziennego bezpośredniego kontaktu z potencjalnymi uczestnikami tych projektów sprawiają, że realizowane projekty wynikają bezpośrednio z lokalnych potrzeb i są odpowiedzią na problemy często zmarginalizowanych społeczności. Szczególnie pożądanym na obszarach objętych Lokalnymi Strategiami Rozwoju jest system projektów grantowych w ramach EFS, który umożliwił wsparcie oddolnych inicjatyw (projektów), wynikających bezpośrednio z lokalnych potrzeb. Realizacja systemu grantowego w ramach EFS (oś 11 RPO WK-P 2014-2020) pozwoliła LGD na dowartościowanie i wsparcie inicjatyw mniejszych lokalnych organizacji, w szczególności funkcjonujących na obszarach słabiej zurbanizowanych klubów sportowych, kół gospodyń wiejskich, stowarzyszeń rozwoju, etc., zapewniając im w ten sposób łatwiejszy dostęp do środków UE. Jak pokazują aktualne dane Sieci LGD w obecnej perspektywie finansowej za pośrednictwem mechanizmu RLKS w ramach środków EFS wybrano do realizacji blisko 1 100 projektów. Do dnia dzisiejszego wsparciem objęto 15 898 mieszkańców województwa - osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, a ponad 600 osób bezrobotnych lub biernych zawodowo podjęło zatrudnienie. W ramach 509 dofinansowanych projektów szczególną pomocą objęto osoby starsze wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, kolejne 327 dofinansowanych projektów umożliwiło utworzenie klubów młodzieżowych, w których wsparło ponad 3 500 młodych mieszkańców naszego województwa. Dofinansowaniem objęto również blisko 300 projektów skierowanych szczególnie do osób niepełnosprawnych. LGD posiadają nie tylko potencjał techniczny, ale przede wszystkim potencjał kadrowy/osobowy oraz doświadczenie, które niewątpliwie warto w nowej perspektywie wykorzystywać do wdrażania znaczących środków z EFS+. Ponadto nadmienić należy, iż projektowana zmiana ustawy o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności zakłada zniesienie górnego limitu 150 tys. mieszkańców obszaru LSR, co umożliwi objęcie wsparciem w ramach RLKS wszystkich mieszkańców województwa, w tym obszarów, na których funkcjonują „LGD miejskie” finansowane wyłącznie z EFS+. Dlatego też zwiększenie alokacji na RLKS w nowym okresie wydaje się działaniem w pełni uzasadnionym i pozwoli na kompleksową interwencję na poziomie województwa. Z całą pewnością zaufanie udzielone przez Zarząd Województwa lokalnym grupom działania poprzez powierzenie im części zadań w ramach RPO WK-P 2014-2020 przerosło oczekiwania, czego potwierdzeniem jest efektywność działań o charakterze społeczno-zawodowym i osiągnięte, a nawet przekroczone, wskaźniki wykonania ram programowych dla okresu 2014-2020. Godnym uwagi jest także fakt, że udestępnione środki przyczyniły się do wzrostu rozpoznawalności zarówno Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, jak i LGD wśród lokalnych społeczności. Zauważalne jest również zwiększenie zainteresowania środkami unijnymi na aktywizację i włączenia społeczne na poziomie lokalnym. Poprzez oddolne podejście zrealizowano zdecydowanie większą liczbę takich projektów, aniżeli było by to możliwe w ramach konkursów otwartych. Wobec powyższego wnosimy o dokonanie przesunięcia na RLKS środków z Priorytetu 8 Włączenie społeczne na wsparcie, którego planuje się przeznaczyć 34% ogólnej puli EFS+ (141,9 mln EUR). Zgodnie z prezentowaną podczas powiatowych spotkań konsultacyjnych koncentracją tematyczną w ramach środków finansowych na włączenie społeczne, w tym integracja imigrantów przeznaczyć należy: rozporządzenie UE – 25% EFS+, Projekt Kontraktu Programowego – 29,5% EFS+, zmiana 09.2021 - 27,87% EFS+ Zwiększenie puli EFS+ przeznaczanej na RLKS z 3% na 5% z całości środków dla Programu pozytywnie wpłynie na mieszkańców regionu oraz wzmocni potencjał lokalny, co wypełni założenia włączenia społecznego. Ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabiej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwiła objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich w lokalnym środowisku.	Pomimo ogromnych korzyści płynących z działalności LGD w bezpośrednim kontakcie z lokalną społecznością, wysokość alokacji przyznana na program regionalny oraz wymogi związane z obowiązkiem osiągnięcia ring-fencingów nie pozwalają na przeniesienie wyższej kwoty na RLKS	niewzględzona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagii
339	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Ziemia Wąbrzeska	Lokalne Grupy Działania (LGD)	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) Potencjały endogeniczne dla obszarów wiejskich	127	RLKS – jako narzędzie do rozwoju obszaru naszego województwa sprawdziło się w obecnej perspektywie przy zastosowaniu podejścia zintegrowanego w ramach rewitalizacji na obszarach wiejskich: działania EFS uzupełnione projektami w ramach EFRR. Wobec powyższego wnosimy o możliwość również w okresie 2021-2027 realizacji za pośrednictwem instrumentu RLKS projektów rewitalizacji „małej skali” na obszarach wiejskich, które niewątpliwie będą uzupełnieniem do działań społecznych finansowanych ze środków EFS+ - wyodrębnienie w ramach CP5 odrębnego priorytetu dla instrumentu RLKS współfinansowanego z EFRR (str. 127 PRIORYTET 5 POTENCJALNY ENDOGENICZNE REGIONU oraz strony powiązane).	Pomimo trudnych początkowo doświadczeń zarówno SW, LGD, jak i lokalnych samorządów z wdrażaniem dużych projektów rewitalizacyjnych na obszarach wiejskich, efekty zapowiadają się imponująco. Wg danych Sieci LGD (stan na 30.11.2021 r.) wartość wskaźnika produktu „Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach” zostanie osiągnięta na poziomie 303 sztuk. Pamiętajmy, że za liczbą tych obiektów stoją jednocześnie komplementarne działania społeczne dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, stanowiące sedno działań rewitalizacyjnych. W nowym okresie w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027 te działania „miękkie” – aktywizujące w szczególności społeczności małych miast i obszarów wiejskich – mogłyby być nadal wspierane w ramach RLKS i uzupełnione niewielkimi projektami infrastrukturalnymi. Możliwość zagospodarowania terenów i przestrzeni, w tym istniejących terenów zielonych wraz z budową małej architektury to przystosowania wódka dla lokalnych społeczności, która niewątpliwie sprzyjać będzie oddolnym inicjatywom, a także pobudzeniu społecznego zaangażowania i uczestniczenia w budowaniu własnego miejsca do życia i pracy. W szczególności należy mieć tu na uwadze niewielkie inwestycje wspierające działania na rzecz seniorów oraz dzieci i młodzieży, które przewidziane zostały w projektowanym Programie FE KP 2021-2027 w ramach Priorytetu 7. Jako LGD, działamy oddolnie, jesteśmy na miejscu, blisko organizacji, blisko mieszkańca. Dzięki powierzonym nam w obecnej perspektywie przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego do realizacji wielofundusowego RLKS nabyliśmy szeroką wiedzę i doświadczenie we wdrażaniu zintegrowanych projektów w ramach EFS i EFRR. Nastąpiła bardzo przejrzysta i zauważalna współpraca na linii: Samorząd Województwa – LGD oraz LGD – lokalna społeczność. RLKS, jako narzędzie do rozwoju obszaru naszego województwa, sprawdziło się w obecnej perspektywie przy zastosowaniu podejścia zintegrowanego w ramach rewitalizacji na obszarach wiejskich: działania EFS uzupełnione projektami infrastrukturalnymi w ramach EFRR. Wobec powyższego wnosimy o możliwość również w okresie 2021-2027 realizacji za pośrednictwem instrumentu RLKS projektów rewitalizacji „małej skali” na obszarach wiejskich, które niewątpliwie będą uzupełnieniem do działań społecznych finansowanych ze środków EFS+. Obecna perspektywa pokazała, że takie zintegrowane podejście sprawdza się i przynosi wymierne korzyści. Doświadczenia obecnej perspektywy finansowej zdobyte przez wszystkie strony procesu wdrażania środków udestępnionych w ramach RPO WK-P 2014-2020 poprzez instrument RLKS należy wykorzystać w nowym okresie programowania, bowiem przyczyni się to do jeszcze bardziej efektywnego wdrażania programu. Podkreślamy, że ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabszej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwiła objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich aktywności społecznej i zawodowej. Bez tych środków w nowej perspektywie finansowej szczególnie na obszarach wiejskich trudno mówić o zrównoważonym rozwoju. Wnosimy zatem, aby w ramach Celu Polityki 5 wyodrębnić 2 priorytety, w tym jeden przeznaczony do realizacji poprzez instrument RLKS (projekty małej skali - mała rewitalizacja).	Zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa oraz stanowiskiem Komisji Europejskiej, RLKS powinien dopełniać działania władz lokalnych, a nie je zastępować. A ponieważ rewitalizacja to w zdecydowanej większości projekty realizowane przez podmioty publiczne, nie do końca wpisuje się w oddolny charakter RLKS. Stąd IZ FE KP podjęła decyzję o realizacji projektów rewitalizacyjnych/odnowy wsi w standardowych priorytetach, gdzie nie jest wymagany oddolny charakter. W przypadku RLKS będzie jednak możliwe realizowanie niewielkich działań infrastrukturalnych, komplementarnych z działaniami społecznymi zaplanowanymi w LSR, w ramach cross-financing'u.	niewzględzona
340	Biuro ZIT BTOF	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(vii) Kultura	148	Należy wykreślić zdanie: "Wspierane projekty muszą znajdować się w Wykazie projektów kluczowych w SRW."	Nie tylko Samorząd Województwa: - realizuje zadania restauracji i konserwacji obiektów o znaczeniu regionalnym, - jest organizatorem wydarzeń kulturalnych, artystycznych i interdyscyplinarnych, niektórych o znaczeniu regionalnym, innych o randze krajowej i/lub międzynarodowej, będących lub mających potencjał stać się rozpoznawalną marką regionu, - odpowiada za poprawę dostępu do kultury, celem zminimalizowanie nierówności społecznych W związku z powyższym w ramach celu szczegółowego 4vi wszyscy wnioskodawcy wpisując się w przywołane w dokumencie rodzaje działań powinni mieć możliwość ubiegania się o środki.	Projekty wspierane w ramach CP4 (vi) muszą mieć strategiczne znaczenie dla społeczno-gospodarczego rozwoju regionu tj. znajdując się w wykazie projektów kluczowych SRW lub ich zakres jest wyraźnie opisany w tej Strategii oraz realizują cele określone w SRW. Zapis zostanie odpowiednio zmieniony w programie.	częściowo uwzględniona
341	Stowarzyszenie "Partnerstwo dla Krajny i Pałuk"	Lokalne Grupy Działania (LGD)	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) Potencjały endogeniczne dla obszarów wiejskich	127	RLKS – jako narzędzie do rozwoju obszaru naszego województwa sprawdziło się w obecnej perspektywie przy zastosowaniu podejścia zintegrowanego w ramach rewitalizacji na obszarach wiejskich: działania EFS uzupełnione projektami w ramach EFRR. Wobec powyższego wnosimy o możliwość również w okresie 2021-2027 realizacji za pośrednictwem instrumentu RLKS projektów rewitalizacji „małej skali” na obszarach wiejskich, które niewątpliwie będą uzupełnieniem do działań społecznych finansowanych ze środków EFS+ - wyodrębnienie w ramach CP5 odrębnego priorytetu dla instrumentu RLKS współfinansowanego z EFRR (str. 127 PRIORYTET 5 POTENCJALNY ENDOGENICZNE REGIONU oraz strony powiązane).	Pomimo trudnych początkowo doświadczeń zarówno SW, LGD, jak i lokalnych samorządów z wdrażaniem dużych projektów rewitalizacyjnych na obszarach wiejskich, efekty zapowiadają się imponująco. Wg danych Sieci LGD (stan na 30.11.2021 r.) wartość wskaźnika produktu „Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach” zostanie osiągnięta na poziomie 303 sztuk. Pamiętajmy, że za liczbą tych obiektów stoją jednocześnie komplementarne działania społeczne dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, stanowiące sedno działań rewitalizacyjnych. W nowym okresie w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027 te działania „miękkie” – aktywizujące w szczególności społeczności małych miast i obszarów wiejskich – mogłyby być nadal wspierane w ramach RLKS i uzupełnione niewielkimi projektami infrastrukturalnymi. Możliwość zagospodarowania terenów i przestrzeni, w tym istniejących terenów zielonych wraz z budową małej architektury to przystosowania wódka dla lokalnych społeczności, która niewątpliwie sprzyjać będzie oddolnym inicjatywom, a także pobudzeniu społecznego zaangażowania i uczestniczenia w budowaniu własnego miejsca do życia i pracy. W szczególności należy mieć tu na uwadze niewielkie inwestycje wspierające działania na rzecz seniorów oraz dzieci i młodzieży, które przewidziane zostały w projektowanym Programie FE KP 2021-2027 w ramach Priorytetu 7. Jako LGD, działamy oddolnie, jesteśmy na miejscu, blisko organizacji, blisko mieszkańca. Dzięki powierzonym nam w obecnej perspektywie przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego do realizacji wielofundusowego RLKS nabyliśmy szeroką wiedzę i doświadczenie we wdrażaniu zintegrowanych projektów w ramach EFS i EFRR. Nastąpiła bardzo przejrzysta i zauważalna współpraca na linii: Samorząd Województwa – LGD oraz LGD – lokalna społeczność. RLKS, jako narzędzie do rozwoju obszaru naszego województwa, sprawdziło się w obecnej perspektywie przy zastosowaniu podejścia zintegrowanego w ramach rewitalizacji na obszarach wiejskich: działania EFS uzupełnione projektami infrastrukturalnymi w ramach EFRR. Wobec powyższego wnosimy o możliwość również w okresie 2021-2027 realizacji za pośrednictwem instrumentu RLKS projektów rewitalizacji „małej skali” na obszarach wiejskich, które niewątpliwie będą uzupełnieniem do działań społecznych finansowanych ze środków EFS+. Obecna perspektywa pokazała, że takie zintegrowane podejście sprawdza się i przynosi wymierne korzyści. Doświadczenia obecnej perspektywy finansowej zdobyte przez wszystkie strony procesu wdrażania środków udestępnionych w ramach RPO WK-P 2014-2020 poprzez instrument RLKS należy wykorzystać w nowym okresie programowania, bowiem przyczyni się to do jeszcze bardziej efektywnego wdrażania programu. Podkreślamy, że ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabszej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwiła objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich aktywności społecznej i zawodowej. Bez tych środków w nowej perspektywie finansowej szczególnie na obszarach wiejskich trudno mówić o zrównoważonym rozwoju. Wnosimy zatem, aby w ramach Celu Polityki 5 wyodrębnić 2 priorytety, w tym jeden przeznaczony do realizacji poprzez instrument RLKS (projekty małej skali - mała rewitalizacja).	Zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa oraz stanowiskiem Komisji Europejskiej, RLKS powinien dopełniać działania władz lokalnych, a nie je zastępować. A ponieważ rewitalizacja to w zdecydowanej większości projekty realizowane przez podmioty publiczne, nie do końca wpisuje się w oddolny charakter RLKS. Stąd IZ FE KP podjęła decyzję o realizacji projektów rewitalizacyjnych/odnowy wsi w standardowych priorytetach, gdzie nie jest wymagany oddolny charakter. W przypadku RLKS będzie jednak możliwe realizowanie niewielkich działań infrastrukturalnych, komplementarnych z działaniami społecznymi zaplanowanymi w LSR, w ramach cross-financing'u.	niewzględzona
342	Comarch SA	Przedsiębiorstwa	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(i) Prace B+R	70	„Osiągnięcie wyższego poziomu innowacji w przedsiębiorstwach w kolejnych krokach po wykonaniu prac B+R wymaga kompleksowości wsparcia, uzupełnionego również o wdrażanie wyników prac B+R w gospodarce regionu.” Komponent wdrożeniowy powinien obejmować możliwość zakupu systemów IT i usług wdrożeniowych niezbędnych do ich uruchomienia.	Wdrożenie do działalności przedsiębiorstwa innowacji produktowej lub innowacji procesowej, może zostać oparte na systemach informatycznych wspierających procesy produkcyjne i logistyczne w firmie. W ramach etapu wdrożeniowego nie powinno więc zabraknąć możliwości dofinansowania systemów ERP najnowszej generacji, w modelu tradycyjnym i rozwiązań w modelu Software as a Service (SaaS), odpowiadających na potrzeby nowoczesnej produkcji (współpracujących z infrastrukturą IoT, zawierających rozwiązania Omnichannel, automatyzację i robotyzację procesów). Inwestycja w stacjonarny system ERP obejmuje oprócz zakupu licencji usług wdrożeniową. W przypadku firm produkcyjnych, rozwiązanie musi zostać dostosowane do specyfiki danej produkcji. Kompletna usługa wdrożeniowa powinna obejmować następujące elementy: • analiza przedwdrożeniowa, • instalacja systemu, • konfiguracja, • migracja danych, • szkolenia pracowników, • asysta, • implementacja. Alternatywą dla oprogramowania stacjonarnego jest oprogramowanie w modelu chmurowym (SaaS) wymagające mniejszych nakładów na wdrożenie.	Wdrażanie wyników prac B+R zarówno w obecnej perspektywie jak i w perspektywie 2021-2027 obejmowało i będzie obejmować również zakup systemów IT i usług wdrożeniowych. Przy czym wydatek taki musi być uzasadniony i zgodny z celem projektu. Natomiast ewentualny katalog kosztów kwalifikowalnych może być zawężony przez przepisy regulujące udzielanie pomocy publicznej, na które IZ FEDKP 2021-2022 nie ma wpływu.	uwzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagi
343	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania "Dolina Drwęcy"	Lokalne Grupy Działania (LGD)	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy S(ij) RLKS	153	Mając na uwadze bardzo wymierne efekty, jak i zakres wsparcia w ramach RLKS w obecnej perspektywie 2014-2020, wnosimy o zwiększenie puli środków, jaka zostanie przeznaczona na instrument RLKS w ramach Priorytetu 7 z 3% do 5% (str. 153 - pkt. 2.7.1.3 Orientacyjny podział zasobów Programu (UE) według rodzaju interwencji oraz strony powiązane m.in. plan finansowy).	<p>Udostępnione w obecnej perspektywie środki z EFS w formule grantowej cieszą się ogromnym zainteresowaniem. Ze środków korzystają w szczególności lokalne organizacje pozarządowe, koła gospodyń wiejskich, centra kultury, biblioteki, ale również ośrodki pomocy społecznej i samorządy. Co warto uwagi – dostępność środków na szczeblu lokalnym uaktywnia podmioty w procesie ubiegania się o wsparcie, ponieważ – jak podkreśla to wielu Grantobiorców – wsparcie finansowe i instytucjonalne jest "na wyciągnięcie ręki".</p> <p>Formuła bezpośredniej pracy LGD z Grantobiorcą już od chwili kreowania pomysłu na projekt, poprzez jego realizację i rozliczenie, ale także możliwość codziennego bezpośredniego kontaktu z potencjalnymi uczestnikami tych projektów sprawiają, że realizowane projekty wynikają bezpośrednio z lokalnych potrzeb i są odpowiedzią na problemy często zmarginalizowanych społeczności. Szczególnie pożądanym na obszarach objętych Lokalnymi Strategiami Rozwoju jest system projektów grantowych w ramach EFS, który umożliwił wsparcie oddolnych inicjatyw (projektów), wynikających bezpośrednio z lokalnych potrzeb. Realizacja systemu grantowego w ramach EFS (oś 11 RPO WK-P 2014-2020) pozwoliła LGD na dowartościowanie i wsparcie inicjatyw mniejszych lokalnych organizacji, w szczególności funkcjonujących na obszarach słabiej zurbanizowanych klubów sportowych, kół gospodyń wiejskich, stowarzyszeń rozwoju, etc., zapewniając im w ten sposób łatwiejszy dostęp do środków UE.</p> <p>Jak pokazują aktualne dane Sieci LGD w obecnej perspektywie finansowej za pośrednictwem mechanizmu RLKS w ramach środków EFS wybrano do realizacji blisko 1 100 projektów. Do dnia dzisiejszego wsparciem objęto 15 898 mieszkańców województwa - osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, a ponad 600 osób bezrobotnych lub biernych zawodowo podjęło zatrudnienie. W ramach 509 dofinansowanych projektów szczególną pomocą objęto osoby starsze wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, kolejne 327 dofinansowanych projektów umożliwiło utworzenie klubów młodzieżowych, w których wsparło ponad 3 500 młodych mieszkańców naszego województwa. Dofinansowaniem objęto również blisko 300 projektów skierowanych szczególnie do osób niepełnosprawnych.</p> <p>LGD posiadają nie tylko potencjał techniczny, ale przede wszystkim potencjał kadrowy/osobowy oraz doświadczenie, które niewątpliwie warto w nowej perspektywie wykorzystać do wdrażania znaczących środków z EFS+.</p> <p>Ponadto nadmienić należy, iż projektowana zmiana ustawy o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności zakłada zniesienie górnego limitu 150 tys. mieszkańców obszaru LSR, co umożliwi objęcie wsparciem w ramach RLKS wszystkich mieszkańców województwa, w tym obszarów, na których funkcjonują „LGD miejskie” finansowane wyłącznie z EFS+. Dlatego też zwiększenie alokacji na RLKS w nowym okresie wydaje się działaniem w pełni uzasadnionym i pozwoli na kompleksową interwencję na poziomie województwa.</p> <p>Z całą pewnością zaufanie udzielone przez Zarząd Województwa lokalnym grupom działania poprzez powierzenie im części zadań w ramach RPO WK-P 2014-2020 przerosło oczekiwania, czego potwierdzeniem jest efektywność działań o charakterze społeczno-zawodowym i osiągnięte, a nawet przekroczone, wskaźniki wykonania ram programowych dla okresu 2014-2020. Godnym uwagi jest także fakt, że udostępnione środki przyczyniły się do wzrostu rozpoznawalności zarówno Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, jak i LGD wśród lokalnych społeczności. Zauważalne jest również zwiększenie zainteresowania środkami unijnymi na aktywizację i włączenie społeczne na poziomie lokalnym. Poprzez oddolne podejście zrealizowano zdecydowanie większą liczbę takich projektów, aniżeli było by to możliwe w ramach konkursów otwartych.</p> <p>Wobec powyższego wnosimy o dokonanie przesunięcia na RLKS środków z Priorytetu 8 Włączenie społeczne na wsparcie, którego planuje się przeznaczenie 34% ogólnej puli EFS+ (141,9 mln EUR). Zgodnie z prezentowaną podczas powiatowych spotkań konsultacyjnych koncentracją tematyczną w ramach środków finansowych na włączenie społeczne, w tym integracja imigrantów przeznaczyć należy: rozporządzenie UE – 25% EFS+, Projekt Kontraktu Programowego – 29,5% EFS+, zmiana 09.2021 - 27,87% EFS+</p> <p>Zwiększenie puli EFS+ przeznaczonej na RLKS z 3% na 5% z całości środków dla Programu pozytywnie wpłynie na mieszkańców regionu oraz wzmocni potencjał lokalny, co wypełni założenia włączenia społecznego.</p> <p>Ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabiej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwiła objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich w lokalnym środowisku.</p>	Pomimo ogromnych korzyści płynących z działalności LGD w bezpośrednim kontakcie z lokalną społecznością, wysokość alokacji przyznana na program regionalny oraz wymogi związane z obowiązkami osiągnięcia ring-fencingów nie pozwalają na przeniesienie wyższej kwoty na RLKS	niewzględzona
344	Stowarzyszenie "Partnerstwo dla Krajny i Pałuk"	Lokalne Grupy Działania (LGD)	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy S(ij) Potencjały endogeniczne dla obszarów wiejskich	127	RLKS – jako narzędzie do rozwoju obszaru naszego województwa sprawdziło się w obecnej perspektywie przy zastosowaniu podejścia zintegrowanego w ramach rewitalizacji na obszarach wiejskich: działania EFS uzupełnione projektami w ramach EFRR. Wobec powyższego wnosimy o możliwość również w okresie 2021-2027 realizacji za pośrednictwem instrumentu RLKS projektów rewitalizacji „małej skali” na obszarach wiejskich, które niewątpliwie będą uzupełnieniem do działań społecznych finansowanych ze środków EFS+ - wyodrębnienie w ramach CPS odrębnego priorytetu dla instrumentu RLKS współfinansowanego z EFRR (str. 127 PRIORYTET 5 POTENCJALY ENDOGENICZNE REGIONU oraz strony powiązane).	<p>Pomimo trudnych początkowo doświadczeń zarówno SW, LGD, jak i lokalnych samorządów z wdrażaniem dużych projektów rewitalizacyjnych na obszarach wiejskich, efekty zapowiadają się imponująco. Wg danych Sieci LGD (stan na 30.11.2021 r.) wartość wskaźnika produktu „Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach” zostanie osiągnięta na poziomie 303 sztuk.</p> <p>Pamiętajmy, że za liczbą tych obiektów stoją jednocześnie komplementarne działania społeczne dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, stanowiące sedno działań rewitalizacyjnych.</p> <p>W nowym okresie w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027 te działania „miękkie” – aktywizujące w szczególności społeczności małych miast i obszarów wiejskich – mogłyby być nadal wspierane w ramach RLKS i uzupełnione niewielkimi projektami infrastrukturalnymi.</p> <p>Możliwość zagospodarowania terenów i przestrzeni, w tym istniejących terenów zielonych wraz z budową małej architektury to przystoiowa wędka dla lokalnych społeczności, która niewątpliwie sprzyjać będzie oddolnym inicjatywom, a także pobudzeniu społecznego zaangażowania i uczestniczenia w budowaniu własnego miejsca do życia i pracy.</p> <p>W szczególności należy mieć tu na uwadze niewielkie inwestycje wspierające działania na rzecz seniorów oraz dzieci i młodzieży, które przewidziane zostały w projektowanym Programie FE KP 2021-2027 w ramach Priorytetu 7.</p> <p>Jako LGD, działamy oddolnie, jesteśmy na miejscu, blisko organizacji, blisko mieszkańca. Dzięki powierzonym nam w obecnej perspektywie przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego do realizacji wielofundusowego RLKS nabyliśmy szeroką wiedzę i doświadczenie we wdrażaniu zintegrowanych projektów w ramach EFS i EFRR. Nastąpiła bardzo przejrzysta i zauważalna współpraca na linii: Samorząd Województwa – LGD oraz LGD – lokalna społeczność.</p> <p>RLKS, jako narzędzie do rozwoju obszaru naszego województwa, sprawdziło się w obecnej perspektywie przy zastosowaniu podejścia zintegrowanego w ramach rewitalizacji na obszarach wiejskich: działania EFS uzupełnione projektami infrastrukturalnymi w ramach EFRR.</p> <p>Wobec powyższego wnosimy o możliwość również w okresie 2021-2027 realizacji za pośrednictwem instrumentu RLKS projektów rewitalizacji „małej skali” na obszarach wiejskich, które niewątpliwie będą uzupełnieniem do działań społecznych finansowanych ze środków EFS+. Obecna perspektywa pokazała, że takie zintegrowane podejście sprawdza się i przynosi wymierne korzyści.</p> <p>Doświadczenia obecnej perspektywy finansowej zdobyte przez wszystkie strony procesu wdrażania środków udostępnionych w ramach RPO WK-P 2014-2020 poprzez instrument RLKS należy wykorzystać w nowym okresie programowania, bowiem przyczyni się to do jeszcze bardziej efektywnego wdrażania programu.</p> <p>Podkreślamy, że ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabiej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwiła objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich aktywności społecznej i zawodowej.</p> <p>Bez tych środków w nowej perspektywie finansowej szczególnie na obszarach wiejskich trudno mówić o zrównoważonym rozwoju. Wnosimy zatem, aby w ramach Celu Polityki 5 wyodrębnić 2 priorytety, w tym jeden przeznaczony do realizacji poprzez instrument RLKS (projekty małej skali - mała rewitalizacja).</p>	Zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa oraz stanowiskiem Komisji Europejskiej, RLKS powinien dopełniać działania władz lokalnych, a nie je zastępować. A Stąd IZ FE KP podjęła decyzję o realizacji projektów rewitalizacyjnych/odnowy wsi w standardowych priorytetach, gdzie nie jest wymagany oddolny charakter. W przypadku RLKS będzie jednak możliwe realizowanie niewielkich działań infrastrukturalnych, komplementarnych z działaniami społecznymi zaplanowanymi w LSR, w ramach cross-finansingu.	niewzględzona
							<p>Udostępnione w obecnej perspektywie środki z EFS w formule grantowej cieszą się ogromnym zainteresowaniem. Ze środków korzystają w szczególności lokalne organizacje pozarządowe, koła gospodyń wiejskich, centra kultury, biblioteki, ale również ośrodki pomocy społecznej i samorządy. Co warto uwagi – dostępność środków na szczeblu lokalnym uaktywnia podmioty w procesie ubiegania się o wsparcie, ponieważ – jak podkreśla to wielu Grantobiorców – wsparcie finansowe i instytucjonalne jest "na wyciągnięcie ręki".</p> <p>Formuła bezpośredniej pracy LGD z Grantobiorcą już od chwili kreowania pomysłu na projekt, poprzez jego realizację i rozliczenie, ale także możliwość codziennego bezpośredniego kontaktu z potencjalnymi uczestnikami tych projektów sprawiają, że realizowane projekty wynikają bezpośrednio z lokalnych potrzeb i są odpowiedzią na problemy często zmarginalizowanych społeczności. Szczególnie pożądanym na obszarach objętych Lokalnymi Strategiami Rozwoju jest system projektów grantowych w ramach EFS, który umożliwił wsparcie oddolnych inicjatyw (projektów), wynikających bezpośrednio z lokalnych potrzeb. Realizacja systemu grantowego w ramach EFS (oś 11 RPO WK-P 2014-2020) pozwoliła LGD na dowartościowanie i wsparcie inicjatyw mniejszych lokalnych organizacji, w szczególności funkcjonujących na obszarach słabiej zurbanizowanych klubów sportowych, kół gospodyń wiejskich, stowarzyszeń rozwoju, etc., zapewniając im w ten sposób łatwiejszy dostęp do środków UE.</p> <p>Jak pokazują aktualne dane Sieci LGD w obecnej perspektywie finansowej za pośrednictwem mechanizmu RLKS w ramach środków EFS wybrano do realizacji blisko 1 100 projektów. Do dnia dzisiejszego wsparciem objęto 15 898 mieszkańców województwa - osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, a ponad 600 osób bezrobotnych lub biernych zawodowo podjęło zatrudnienie. W ramach 509 dofinansowanych projektów szczególną pomocą objęto osoby starsze wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, kolejne 327 dofinansowanych projektów umożliwiło utworzenie klubów młodzieżowych, w których wsparło ponad 3 500 młodych mieszkańców naszego województwa. Dofinansowaniem objęto również blisko 300 projektów skierowanych szczególnie do osób niepełnosprawnych.</p> <p>LGD posiadają nie tylko potencjał techniczny, ale przede wszystkim potencjał kadrowy/osobowy oraz doświadczenie, które niewątpliwie warto w nowej perspektywie wykorzystać do wdrażania znaczących środków z EFS+.</p> <p>Ponadto nadmienić należy, iż projektowana zmiana ustawy o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności zakłada zniesienie</p>		

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagi
345	*Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Gmin Dobrzyńskich Region Północ*	Lokalne Grupy Działania (LGD)	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) RLKS	153	Mając na uwadze bardzo wymierne efekty, jak i zakres wsparcia w ramach RLKS w obecnej perspektywie 2014-2020, wnosimy o zwiększenie puli środków, jaka zostanie przeznaczona na instrument RLKS w ramach Priorytetu 7 z 3% do 5% (str. 153 - pkt. 2.7.1.3 Orientacyjny podział zasobów Programu (UE) według rodzaju interwencji oraz strony powiązane m.in. plan finansowy).	górnego limitu 150 tys. mieszkańców obszaru LSR, co umożliwi objęcie wsparciem w ramach RLKS wszystkich mieszkańców województwa, w tym obszarów, na których funkcjonują „LGD miejskie” finansowane wyłącznie z EFS+. Dlatego też zwiększenie alokacji na RLKS w nowym okresie wydaje się działaniem w pełni uzasadnionym i pozwoli na kompleksową interwencję na poziomie województwa. Z całą pewnością zaufanie udzielone przez Zarząd Województwa lokalnym grupom działania poprzez powierzenie im części zadań w ramach RPO WK-P 2014-2020 przerosło oczekiwania, czego potwierdzeniem jest efektywność działań o charakterze społeczno-zawodowym i osiągnięte, a nawet przekroczone, wskaźniki wykonania ram programowych dla okresu 2014-2020. Godnym uwagi jest także fakt, że udostępnione środki przyczyniły się do wzrostu rozpoznawalności zarówno Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, jak i LGD wśród lokalnych społeczności. Zauważalne jest również zwiększenie zainteresowania środkami unijnymi na aktywizację i włączenia społeczne na poziomie lokalnym. Poprzez oddolne podejście zrealizowano zdecydowanie większą liczbę takich projektów, aniżeli było by to możliwe w ramach konkursów otwartych. Wobec powyższego wnosimy o dokonanie przesunięcia na RLKS środków z Priorytetu 8 Włączenie społeczne na wsparcie, którego planuje się przeznaczenie 34% ogólnej puli EFS+ (141,9 mln EUR). Zgodnie z prezentowaną podczas powiatowych spotkań konsultacyjnych koncentracją tematyczną w ramach środków finansowych na włączenie społeczne, w tym integracja imigrantów przeznaczyć należy: rozporządzenie UE – 25% EFS+, Projekt Kontraktu Programowego – 29,5% EFS+, zmiana 09.2021 - 27,87% EFS+ Zwiększenie puli EFS+ przeznaczonej na RLKS z 3% na 5% z całości środków dla Programu pozytywnie wpłynie na mieszkańców regionu oraz wzmocni potencjał lokalny, co wypełni założenia włączenia społecznego. Ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabiej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwiła objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich w lokalnym środowisku.	Pomimo ogromnych korzyści płynących z działalności LGD w bezpośrednim kontakcie z lokalną społecznością, wysokość alokacji przyznana na program regionalny oraz wymogi związane z obowiązkiem osiągnięcia ring-fencingów nie pozwalają na przeniesienie wyższej kwoty na RLKS	niewzględzona
346	*Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Gmin Dobrzyńskich Region Północ*	Lokalne Grupy Działania (LGD)	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) Potencjały endogeniczne dla obszarów wiejskich	127	RLKS – jako narzędzie do rozwoju obszaru naszego województwa sprawdziło się w obecnej perspektywie przy zastosowaniu podejścia zintegrowanego w ramach rewitalizacji na obszarach wiejskich: działania EFS uzupełnione projektami w ramach EFRR. Wobec powyższego wnosimy o możliwość również w okresie 2021-2027 realizacji za pośrednictwem instrumentu RLKS projektów rewitalizacji „małej skali” na obszarach wiejskich, które niewątpliwie będą uzupełnieniem do działań społecznych finansowanych ze środków EFS+ - wyodrębnienie w ramach CPS odrębnego priorytetu dla instrumentu RLKS współfinansowanego z EFRR (str. 127 PRIORYTET 5 POTENCJAŁY ENDOGENICZNE REGIONU oraz strony powiązane).	Pomimo trudnych początkowo doświadczeń zarówno SW, LGD, jak i lokalnych samorządów z wdrażaniem dużych projektów rewitalizacyjnych na obszarach wiejskich, efekty zapowiadają się imponująco. Wg danych Sieci LGD (stan na 30.11.2021 r.) wartość wskaźnika produktu „Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach” zostanie osiągnięta na poziomie 303 sztuk. Pamiętajmy, że za liczbą tych obiektów stoją jednocześnie komplementarne działania społeczne dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, stanowiące sedno działań rewitalizacyjnych. W nowym okresie w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027 te działania „miękkie” – aktywizujące w szczególności społeczności małych miast i obszarów wiejskich – mogłyby być nadal wspierane w ramach RLKS i uzupełnione niewielkimi projektami infrastrukturalnymi. Możliwość zagospodarowania terenów i przestrzeni, w tym istniejących terenów zielonych wraz z budową małej architektury to przystoiowa wędka dla lokalnych społeczności, która niewątpliwie sprzyjać będzie oddolnym inicjatywom, a także pobudzeniu społecznego zaangażowania i uczestniczenia w budowaniu własnego miejsca do życia i pracy. W szczególności należy mieć tu na uwadze niewielkie inwestycje wspierające działania na rzecz seniorów oraz dzieci i młodzieży, które przewidziane zostały w projektowanym Programie FE KP 2021-2027 w ramach Priorytetu 7. Jako LGD, działamy oddolnie, jesteśmy na miejscu, blisko organizacji, blisko mieszkańca. Dzięki powierzonym nam w obecnej perspektywie przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego do realizacji wielofundusowego RLKS nabyliśmy szeroką wiedzę i doświadczenie we wdrażaniu zintegrowanych projektów w ramach EFS i EFRR. Nastąpiła bardzo przejrzysta i zauważalna współpraca na linii: Samorząd Województwa – LGD oraz LGD – lokalna społeczność. RLKS, jako narzędzie do rozwoju obszaru naszego województwa, sprawdziło się w obecnej perspektywie przy zastosowaniu podejścia zintegrowanego w ramach rewitalizacji na obszarach wiejskich: działania EFS uzupełnione projektami infrastrukturalnymi w ramach EFRR. Wobec powyższego wnosimy o możliwość również w okresie 2021-2027 realizacji za pośrednictwem instrumentu RLKS projektów rewitalizacji „małej skali” na obszarach wiejskich, które niewątpliwie będą uzupełnieniem do działań społecznych finansowanych ze środków EFS+. Obecna perspektywa pokazała, że takie zintegrowane podejście sprawdza się i przynosi wymierne korzyści. Doświadczenia obecnej perspektywy finansowej zdobyte przez wszystkie strony procesu wdrażania środków udostępnionych w ramach RPO WK-P 2014-2020 poprzez instrument RLKS należy wykorzystać w nowym okresie programowania, bowiem przyczyniły się to do jeszcze bardziej efektywnego wdrażania programu. Podkreślamy, że ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabiej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwiła objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich aktywności społecznej i zawodowej. Bez tych środków w nowej perspektywie finansowej szczególnie na obszarach wiejskich trudno mówić o zrównoważonym rozwoju. Wnosimy zatem, aby w ramach Celu Polityki 5 wyodrębnić 2 priorytety, w tym jeden przeznaczony do realizacji poprzez instrument RLKS (projekty małej skali - mała rewitalizacja).	Zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa oraz stanowiskiem Komisji Europejskiej, RLKS powinien dopełniać działania władz lokalnych, a nie je zastępować. A ponieważ rewitalizacja to w zdecydowanej większości projekty realizowane przez podmioty publiczne, nie do końca wpisuje się w oddolny charakter RLKS. Stąd IZ FE KP podjęła decyzję o realizacji projektów rewitalizacyjnych/odnowy wsi w standardowych priorytetach, gdzie nie jest wymagany oddolny charakter. W przypadku RLKS będzie jednak możliwe realizowanie niewielkich działań infrastrukturalnych, komplementarnych z działaniami społecznymi zaplanowanymi w LSR, w ramach cross-financing'u.	niewzględzona
347	Kujawsko-Pomorska Sieć Lokalnych Grup Działania	Inne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) RLKS	153	Mając na uwadze bardzo wymierne efekty, jak i zakres wsparcia w ramach RLKS w obecnej perspektywie 2014-2020, wnosimy o zwiększenie puli środków, jaka zostanie przeznaczona na instrument RLKS w ramach Priorytetu 7 z 3% do 5% (str. 153 - pkt. 2.7.1.3 Orientacyjny podział zasobów Programu (UE) według rodzaju interwencji oraz strony powiązane m.in. plan finansowy).	Udostępnione w obecnej perspektywie środki z EFS w formule grantowej cieszą się ogromnym zainteresowaniem. Ze środków korzystają w szczególności lokalne organizacje pozarządowe, kół gospodyń wiejskich, centra kultury, biblioteki, ale również ośrodki pomocy społecznej i samorządy. Co warte uwagi – dostępność środków na szczeblu lokalnym uaktywnia podmioty w procesie ubiegania się o wsparcie, ponieważ – jak podkreśla to wielu Grantobiorców – wsparcie finansowe i instytucjonalne jest „na wyciągnięcie ręki”. Formuła bezpośredniej pracy LGD z Grantobiorcą już od chwili kreowania pomysłu na projekt, poprzez jego realizację i rozliczenie, ale także możliwość codziennego bezpośredniego kontaktu z potencjalnymi uczestnikami tych projektów sprawiają, że realizowane projekty wynikają bezpośrednio z lokalnych potrzeb i są odpowiedzią na problemy często zmarginalizowanych społeczności. Szczególnie pożądanym na obszarach objętych Lokalnymi Strategiami Rozwoju jest system projektów grantowych w ramach EFS, który umożliwia wsparcie oddolnych inicjatyw (projektów), wynikających bezpośrednio z lokalnych potrzeb. Realizacja systemu grantowego w ramach EFS (os 11 RPO WK-P 2014-2020) pozwoliła LGD na dowartościowanie i wsparcie inicjatyw mniejszych lokalnych organizacji, w szczególności funkcjonujących na obszarach słabiej zurbanizowanych klubów sportowych, kół gospodyń wiejskich, stowarzyszeń rozwoju, etc., zapewniając im w ten sposób łatwiejszy dostęp do środków UE. Jak pokazują aktualne dane Sieci LGD w obecnej perspektywie finansowej za pośrednictwem mechanizmu RLKS w ramach środków EFS wybrano do realizacji blisko 1 100 projektów. Do dnia dzisiejszego wsparciem objęto 15 898 mieszkańców województwa - osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, a ponad 600 osób bezrobotnych lub biernych zawodowo podjęło zatrudnienie. W ramach 509 dofinansowanych projektów szczególną pomocą objęto osoby starsze wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, kolejne 327 dofinansowanych projektów umożliwiło utworzenie klubów młodzieżowych, w których wsparło ponad 3 500 młodych mieszkańców naszego województwa. Dofinansowaniem objęto również blisko 300 projektów skierowanych szczególnie do osób niepełnosprawnych. LGD posiadają nie tylko potencjał techniczny, ale przede wszystkim potencjał kadrowy/osobowy oraz doświadczenie, które niewątpliwie warto w nowej perspektywie wykorzystać do wdrażania znaczących środków z EFS+. Ponadto nadmienić należy, iż projektowana zmiana ustawy o rozwoju lokalnym i udziale lokalnej społeczności zakłada zniesienie górnego limitu 150 tys. mieszkańców obszaru LSR, co umożliwi objęcie wsparciem w ramach RLKS wszystkich mieszkańców województwa, w tym obszarów, na których funkcjonują „LGD miejskie” finansowane wyłącznie z EFS+. Dlatego też zwiększenie alokacji na RLKS w nowym okresie wydaje się działaniem w pełni uzasadnionym i pozwoli na kompleksową interwencję na poziomie województwa. Z całą pewnością zaufanie udzielone przez Zarząd Województwa lokalnym grupom działania poprzez powierzenie im części zadań w ramach RPO WK-P 2014-2020 przerosło oczekiwania, czego potwierdzeniem jest efektywność działań o charakterze społeczno-zawodowym i osiągnięte, a nawet przekroczone, wskaźniki wykonania ram programowych dla okresu 2014-2020. Godnym uwagi jest także fakt, że udostępnione środki przyczyniły się do wzrostu rozpoznawalności zarówno Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, jak i LGD wśród lokalnych społeczności. Zauważalne jest również zwiększenie zainteresowania środkami unijnymi na aktywizację i włączenia społeczne na poziomie lokalnym. Poprzez oddolne podejście zrealizowano zdecydowanie większą liczbę takich projektów, aniżeli było by to możliwe w ramach konkursów otwartych. Wobec powyższego wnosimy o dokonanie przesunięcia na RLKS środków z Priorytetu 8 Włączenie społeczne na wsparcie, którego planuje się przeznaczenie 34% ogólnej puli EFS+ (141,9 mln EUR). Zgodnie z prezentowaną podczas powiatowych spotkań konsultacyjnych koncentracją tematyczną w ramach środków finansowych na włączenie społeczne, w tym integracja imigrantów przeznaczyć należy: rozporządzenie UE – 25% EFS+, Projekt Kontraktu Programowego – 29,5% EFS+, zmiana 09.2021 - 27,87% EFS+ Zwiększenie puli EFS+ przeznaczonej na RLKS z 3% na 5% z całości środków dla Programu pozytywnie wpłynie na mieszkańców regionu oraz wzmocni potencjał lokalny, co wypełni założenia włączenia społecznego. Ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabiej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwiła objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich w lokalnym środowisku.	Pomimo ogromnych korzyści płynących z działalności LGD w bezpośrednim kontakcie z lokalną społecznością, wysokość alokacji przyznana na program regionalny oraz wymogi związane z obowiązkiem osiągnięcia ring-fencingów nie pozwalają na przeniesienie wyższej kwoty na RLKS	niewzględzona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagi
348	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania "Dolina Drwęcy"	Lokalne Grupy Działania (LGD)	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) Potencjały endogeniczne dla obszarów wiejskich	127	<p>Pomimo trudnych początkowo doświadczeń zarówno SW, LGD, jak i lokalnych samorządów z wdrażaniem dużych projektów rewitalizacyjnych na obszarach wiejskich, efekty zapowiadają się imponująco. Wg danych Sieci LGD (stan na 30.11.2021 r.) wartość wskaźnika produktu „Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach” zostanie osiągnięta na poziomie 303 sztuk.</p> <p>Pamiętajmy, że za liczbą tych obiektów stoją jednocześnie komplementarne działania społeczne dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, stanowiące sedno działań rewitalizacyjnych.</p> <p>W nowym okresie w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027 te działania „miękkie” – aktywizujące w szczególności społeczności małych miast i obszarów wiejskich – mogłyby być nadal wspierane w ramach RLKS i uzupełnione niewielkimi projektami infrastrukturalnymi.</p> <p>Możliwość zagospodarowania terenów i przestrzeni, w tym istniejących terenów zielonych wraz z budową małej architektury to przystoślowa wędka dla lokalnych społeczności, która niewątpliwie sprzyjać będzie oddolnym inicjatywom, a także pobudzeniu społecznego zaangażowania i uczestniczenia w budowaniu własnego miejsca do życia i pracy.</p> <p>W szczególności należy mieć tu na uwadze niewielkie inwestycje wspierające działania na rzecz seniorów oraz dzieci i młodzieży, które przewidziane zostały w projektowanym Programie FE FK 2021-2027 w ramach Priorytetu 7.</p> <p>Jako LGD, działamy oddolnie, jesteśmy na miejscu, blisko organizacji, blisko mieszkańca. Dzięki powierzonym nam w obecnej perspektywie przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego do realizacji wielofundusowego RLKS nabyliśmy szeroką wiedzę i doświadczenie we wdrażaniu zintegrowanych projektów w ramach EFS i EFRR. Nastąpiła bardzo przejrzysta i zauważalna współpraca na linii: Samorząd Województwa – LGD oraz LGD – lokalna społeczność.</p> <p>RLKS, jako narzędzie do rozwoju obszaru naszego województwa, sprawdziło się w obecnej perspektywie przy zastosowaniu podejścia zintegrowanego w ramach rewitalizacji na obszarach wiejskich: działania EFS uzupełnione projektami infrastrukturalnymi w ramach EFRR.</p> <p>Wobec powyższego wnosimy o możliwość również w okresie 2021-2027 realizacji za pośrednictwem instrumentu RLKS projektów rewitalizacji „małej skali” na obszarach wiejskich, które niewątpliwie będą uzupełnieniem do działań społecznych finansowanych ze środków EFS+.</p> <p>Doświadczenia obecnej perspektywy finansowej zdobyte przez wszystkie strony procesu wdrażania środków udostępnionych w ramach RPO WK-P 2014-2020 poprzez instrument RLKS należy wykorzystać w nowym okresie programowania, bowiem przyczyni się to do jeszcze bardziej efektywnego wdrażania programu.</p> <p>Podkreślamy, że ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabiej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwia objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich aktywności społecznej i zawodowej.</p> <p>Bez tych środków w nowej perspektywie finansowej szczególnie na obszarach wiejskich trudno mówić o zrównoważonym rozwoju. Wnosimy zatem, aby w ramach Celu Polityki 5 wyodrębnić 2 priorytety, w tym jeden przeznaczony do realizacji poprzez instrument RLKS (projekt małej skali - mała rewitalizacja).</p>	<p>Zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa oraz stanowiskiem Komisji Europejskiej, RLKS powinien dopełniać działania władz lokalnych, a nie je zastępować. A ponieważ rewitalizacja to w zdecydowanej większości projekty realizowane przez podmioty publiczne, nie do końca wpisuje się w oddolny charakter RLKS. Stąd IZ FE KP podjęła decyzję o realizacji projektów rewitalizacyjnych/odnowy wsi w standardowych priorytetach, gdzie nie jest wymagany oddolny charakter. W przypadku RLKS będzie jednak możliwe realizowanie niewielkich działań infrastrukturalnych, komplementarnych z działaniami społecznymi zaplanowanymi w LSR, w ramach cross-financing'u.</p>	niewzględzona	
349	Kujawsko-Pomorska Sieć Lokalnych Grup Działania	Inne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) Potencjały endogeniczne dla obszarów wiejskich	127	<p>Pomimo trudnych początkowo doświadczeń zarówno SW, LGD, jak i lokalnych samorządów z wdrażaniem dużych projektów rewitalizacyjnych na obszarach wiejskich, efekty zapowiadają się imponująco. Wg danych Sieci LGD (stan na 30.11.2021 r.) wartość wskaźnika produktu „Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach” zostanie osiągnięta na poziomie 303 sztuk.</p> <p>Pamiętajmy, że za liczbą tych obiektów stoją jednocześnie komplementarne działania społeczne dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, stanowiące sedno działań rewitalizacyjnych.</p> <p>W nowym okresie w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027 te działania „miękkie” – aktywizujące w szczególności społeczności małych miast i obszarów wiejskich – mogłyby być nadal wspierane w ramach RLKS i uzupełnione niewielkimi projektami infrastrukturalnymi.</p> <p>Możliwość zagospodarowania terenów i przestrzeni, w tym istniejących terenów zielonych wraz z budową małej architektury to przystoślowa wędka dla lokalnych społeczności, która niewątpliwie sprzyjać będzie oddolnym inicjatywom, a także pobudzeniu społecznego zaangażowania i uczestniczenia w budowaniu własnego miejsca do życia i pracy.</p> <p>W szczególności należy mieć tu na uwadze niewielkie inwestycje wspierające działania na rzecz seniorów oraz dzieci i młodzieży, które przewidziane zostały w projektowanym Programie FE FK 2021-2027 w ramach Priorytetu 7.</p> <p>Jako LGD, działamy oddolnie, jesteśmy na miejscu, blisko organizacji, blisko mieszkańca. Dzięki powierzonym nam w obecnej perspektywie przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego do realizacji wielofundusowego RLKS nabyliśmy szeroką wiedzę i doświadczenie we wdrażaniu zintegrowanych projektów w ramach EFS i EFRR. Nastąpiła bardzo przejrzysta i zauważalna współpraca na linii: Samorząd Województwa – LGD oraz LGD – lokalna społeczność.</p> <p>RLKS, jako narzędzie do rozwoju obszaru naszego województwa, sprawdziło się w obecnej perspektywie przy zastosowaniu podejścia zintegrowanego w ramach rewitalizacji na obszarach wiejskich: działania EFS uzupełnione projektami infrastrukturalnymi w ramach EFRR.</p> <p>Wobec powyższego wnosimy o możliwość również w okresie 2021-2027 realizacji za pośrednictwem instrumentu RLKS projektów rewitalizacji „małej skali” na obszarach wiejskich, które niewątpliwie będą uzupełnieniem do działań społecznych finansowanych ze środków EFS+.</p> <p>Doświadczenia obecnej perspektywy finansowej zdobyte przez wszystkie strony procesu wdrażania środków udostępnionych w ramach RPO WK-P 2014-2020 poprzez instrument RLKS należy wykorzystać w nowym okresie programowania, bowiem przyczyni się to do jeszcze bardziej efektywnego wdrażania programu.</p> <p>Podkreślamy, że ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabiej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwia objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich aktywności społecznej i zawodowej.</p> <p>Bez tych środków w nowej perspektywie finansowej szczególnie na obszarach wiejskich trudno mówić o zrównoważonym rozwoju. Wnosimy zatem, aby w ramach Celu Polityki 5 wyodrębnić 2 priorytety, w tym jeden przeznaczony do realizacji poprzez instrument RLKS (projekt małej skali - mała rewitalizacja).</p>	<p>Zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa oraz stanowiskiem Komisji Europejskiej, RLKS powinien dopełniać działania władz lokalnych, a nie je zastępować. A ponieważ rewitalizacja to w zdecydowanej większości projekty realizowane przez podmioty publiczne, nie do końca wpisuje się w oddolny charakter RLKS. Stąd IZ FE KP podjęła decyzję o realizacji projektów rewitalizacyjnych/odnowy wsi w standardowych priorytetach, gdzie nie jest wymagany oddolny charakter. W przypadku RLKS będzie jednak możliwe realizowanie niewielkich działań infrastrukturalnych, komplementarnych z działaniami społecznymi zaplanowanymi w LSR, w ramach cross-financing'u.</p>	niewzględzona	
350	Comarch SA	Przedsiębiorstwa	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(iii) Wzrost konkurencyjności MŚP	80	<p>Ponadto, wzmocnienie innowacyjności MŚP powinno następować poprzez umożliwienie wdrażania innowacji, w tym innowacyjnego oprogramowania i wyników prac B+R przez MŚP (bez poprzedzającego etapu prac B+R lub stanowiące kontynuację wcześniej przeprowadzonych prac B+R).</p>	<p>Podniesienie innowacyjności (produktywnej, procesowej, organizacyjnej) przedsiębiorstw może się opierać na już dostępnych rozwiązaniach o wysokim poziomie innowacyjności. Dla rosnącego sektora mikro i małych przedsiębiorstw o niskim potencjale innowacyjnym i ograniczonych zasobach pozwalających na prowadzenie własnej działalności B+R, skorzystanie z dostępnych rozwiązań informatycznych najnowszej generacji, zawierających elementy sztucznej inteligencji (AI), Internetu rzeczy (IoT) czy Business Intelligence (BI), to szansa na wprowadzenie innowacji w przedsiębiorstwie i wykorzystanie jej w procesach gospodarczych. Firmy produkcyjne, usługowe i handlowe mogą rozwijać nowe lub znacząco ulepszone produkty i procesy oraz prowadzić je szybko do obiegu gospodarczego w oparciu o innowacyjne oprogramowanie dostępne na polskim rynku, licencje w modelu stacjonarnym i w modelu Software as a Service (SaaS). Nie powinno ich zabraknąć w katalogu kosztów kwalifikowanych projektowanych działań skierowanych przede wszystkim do MŚP.</p>	<p>Podniesienie innowacyjności (produktywnej, procesowej, organizacyjnej) przedsiębiorstw jest pojęciem dość szerokim. Nie należy jej mylić wyłącznie z unowocześnianiem przedsiębiorstwa polegającym tylko np. na zakupie nowszych maszyn czy nowszego oprogramowania. Innowacyjność możemy również rozpatrywać na różną skalę, np. regionalną, krajową czy światową. Zakup już dostępnego, innowacyjnego oprogramowania najprawdopodobniej będzie mieścić się w katalogu kosztów kwalifikowanych. Pod warunkiem oczywiście, że nabywane oprogramowanie podniesie innowacyjność danego przedsiębiorstwa. Wdrożenie innowacji, w tym innowacyjnych wyników prac B+R i innowacyjnego oprogramowania będzie możliwe bez poprzedzającego go etapu prac B+R.</p>	częściowo uwzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagi
351	Lokalna Grupa Działania "Gminy Powiatu Świeckiego"	Lokalne Grupy Działania (LGD)	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) RLKS	153	<p>Udośćpione w obecnej perspektywie środki z EFS w formule grantowej cieszą się ogromnym zainteresowaniem. Ze środków korzystają w szczególności lokalne organizacje pozarządowe, kółka gospodyń wiejskich, centra kultury, biblioteki, ale również ośrodki pomocy społecznej i samorządy. Co warte uwagi – dostępność środków na szczeblu lokalnym uaktywnia podmioty w procesie ubiegania się o wsparcie, ponieważ – jak podkreśla to wielu Grantobiorców – wsparcie finansowe i instytucjonalne jest "na wyciągnięcie ręki".</p> <p>Formuła bezpośredniej pracy LGD z Grantobiorcą już od chwili kreowania pomysłu na projekt, poprzez jego realizację i rozliczenie, ale także możliwość codziennego bezpośredniego kontaktu z potencjalnymi uczestnikami tych projektów sprawiają, że realizowane projekty wynikają bezpośrednio z lokalnych potrzeb i są odpowiedzią na problemy często marginalizowanych społeczności. Szczególnie pożądanym na obszarach objętych Lokalnymi Strategiami Rozwoju jest system projektów grantowych w ramach EFS, który umożliwia wsparcie oddolnych inicjatyw (projektów), wynikających bezpośrednio z lokalnych potrzeb. Realizacja systemu grantowego w ramach EFS (oś 11 RPO WK-P 2014-2020) pozwoliła LGD na dowartościowanie i wsparcie inicjatyw mniejszych lokalnych organizacji, w szczególności funkcjonujących na obszarach słabiej zurbanizowanych klubów sportowych, kół gospodyń wiejskich, stowarzyszeń rozwoju, etc., zapewniając im w ten sposób łatwiejszy dostęp do środków UE.</p> <p>Jak pokazują aktualne dane Sieci LGD w obecnej perspektywie finansowej za pośrednictwem mechanizmu RLKS w ramach środków EFS wybrano do realizacji blisko 1 100 projektów. Do dnia dzisiejszego wsparciem objęto 15 898 mieszkańców województwa - osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, a ponad 600 osób bezrobotnych lub biernych zawodowo podjęło zatrudnienie. W ramach 509 dofinansowanych projektów szczególną pomocą objęto osoby starsze wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, kolejne 327 dofinansowanych projektów umożliwiło utworzenie klubów młodzieżowych, w których wsparło ponad 3 500 młodych mieszkańców naszego województwa. Dofinansowaniem objęto również blisko 300 projektów skierowanych szczególnie do osób niepełnosprawnych.</p> <p>LGD posiadają nie tylko potencjał techniczny, ale przede wszystkim potencjał kadrowy/osobowy oraz doświadczenie, które niewątpliwie warto w nowej perspektywie wykorzystywać do wdrażania znaczących środków z EFS+.</p> <p>Ponadto nadmienić należy, iż projektowana zmiana ustawy o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności zakłada zniesienie górnego limitu 150 tys. mieszkańców obszaru LSR, co umożliwi objęcie wsparciem w ramach RLKS wszystkich mieszkańców województwa, w tym obszarów, na których funkcjonują „LGD miejskie” finansowane wyłącznie z EFS+. Dlatego też zwiększenie alokacji na RLKS w nowym okresie wydaje się działaniem w pełni uzasadnionym i pozwoli na kompleksową interwencję na poziomie województwa.</p> <p>Z całą pewnością zafiancowanie przez Zarząd Województwa lokalnym grupom działania poprzez powierzenie im części zadań w ramach RPO WK-P 2014-2020 przerosło oczekiwania, czego potwierdzeniem jest efektywność działań o charakterze społeczno-zawodowym i osiągnięte, a nawet przekroczone, wskaźniki wykonania ram programowych dla okresu 2014-2020. Godnym uwag jest także fakt, że udośćpione środki przyczyniły się do wzrostu rozpoznawalności zarówno Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, jak i LGD wśród lokalnych społeczności. Zauważalne jest również zwiększenie zainteresowania środkami unijnymi na aktywizację i włączenia społeczne na poziomie lokalnym. Poprzez oddolne podejście zrealizowano zdecydowanie większą liczbę takich projektów, aniżeli było by to możliwe w ramach konkursów otwartych.</p> <p>Wobec powyższego wnosimy o dokonanie przesunięcia na RLKS środków z Priorytetu 8 Włączenie społeczne na wsparcie, którego planuje się przeznaczyć 34% ogólnej puli EFS+ (141,9 mln EUR). Zgodnie z prezentowaną podczas powiatowych spotkań konsultacyjnych koncepcją tematyczną w ramach środków finansowych na włączenie społeczne, w tym integracja imigrantów przeznaczyć należy: rozporządzenie UE – 25% EFS+, Projekt Kontraktu Programowego – 29,5% EFS+, zmiana 09.2021 - 27,87% EFS+.</p> <p>Zwiększenie puli EFS+ przeznaczonej na RLKS z 3% na 5% z całości środków dla Programu pozytywnie wpłynie na mieszkańców regionu oraz wzmocni potencjał lokalny, co wypchnie założenia włączenia społecznego.</p> <p>Ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabiej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwia objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich w lokalnym środowisku.</p>	<p>Pomimo ogromnych korzyści płynących z działalności LGD w bezpośrednim kontakcie z lokalną społecznością, wysokość alokacji przyznana na program regionalny oraz wymogi związane z obowiązkiem osiągnięcia ring-fencingów nie pozwalają na przeniesienie wyższej kwoty na RLKS</p>	niewzględzona	
352	Biuro ZIT BTOF	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy	Program FE KP 21-27	Instytucje programu	220	należy rozbudować Tabele 13: Instytucje programu o Instytucje Pośredniczącą	zgodnie z deklaracją Marszałka Województwa	Po ostatecznym ustaleniu instytucji, które będą zaangażowane we wdrażanie Programu, tabela zostanie uzupełniona.	uwzględniona
353	Lokalna Grupa Działania "Gminy Powiatu Świeckiego"	Lokalne Grupy Działania (LGD)	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) Potencjały endogeniczne dla obszarów wiejskich	127	<p>RLKS – jako narzędzie do rozwoju obszaru naszego województwa sprawdziło się w obecnej perspektywie przy zastosowaniu podejścia zintegrowanego w ramach rewitalizacji na obszarach wiejskich: działania EFS uzupełnione projektami w ramach EFRR.</p> <p>Wobec powyższego wnosimy o możliwość również w okresie 2021-2027 realizacji za pośrednictwem instrumentu RLKS projektów rewitalizacji „małej skali” na obszarach wiejskich, które niewątpliwie będą uzupełnieniem do działań społecznych finansowanych ze środków EFS+ - wyodrębnienie w ramach CP5 odrębnego priorytetu dla instrumentu RLKS współfinansowanego z EFRR (str. 127 PRIORYTET 5 POTENCJAŁY ENDOGENICZNE REGIONU oraz strony powiązanej).</p>	<p>Pomimo trudnych początkowo doświadczeń zarówno SW, LGD, jak i lokalnych samorządów z wdrażaniem dużych projektów rewitalizacyjnych na obszarach wiejskich, efekty zapowiadają się imponująco. Wg danych Sieci LGD (stan na 30.11.2021 r.) wartość wskaźnika produktu „Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach” zostanie osiągnięta na poziomie 303 sztuk. Pamiętajmy, że za liczbą tych obiektów stoją jednocześnie komplementarne działania społeczne dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, stanowiące sedno działań rewitalizacyjnych.</p> <p>W nowym okresie w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027 te działania „miękkie” – aktywizujące w szczególności społeczności małych miast i obszarów wiejskich – mogłyby być nadal wspierane w ramach RLKS i uzupełnione niewielkimi projektami infrastrukturalnymi.</p> <p>Możliwość zagospodarowania terenów i przestrzeni, w tym istniejących terenów zielonych wraz z budową małej architektury to przysłowiowa wędka dla lokalnych społeczności, która niewątpliwie sprzyjać będzie oddolnym inicjatywom, a także pobudzeniu społecznego zaangażowania i uczestniczenia w budowaniu własnego miejsca do życia i pracy.</p> <p>W szczególności należy mieć tu na uwadze niewielkie inwestycje wspierające działania na rzecz seniorów oraz dzieci i młodzieży, które przewidziane zostały w projektowanym Programie FE PK 2021-2027 w ramach Priorytetu 7.</p> <p>Jako LGD, działamy oddolnie, jesteśmy na miejscu, blisko organizacji, blisko mieszkańców. Dzięki powierzonemu nam w obecnej perspektywie przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego do realizacji wielofundusowego RLKS nabyliśmy szeroką wiedzę i doświadczenie we wdrażaniu zintegrowanych projektów w ramach EFS i EFRR. Nastąpiła bardzo przejrzysta i zauważalna współpraca na linii: Samorząd Województwa – LGD oraz LGD – lokalna społeczność.</p> <p>RLKS, jako narzędzie do rozwoju obszaru naszego województwa, sprawdziło się w obecnej perspektywie przy zastosowaniu podejścia zintegrowanego w ramach rewitalizacji na obszarach wiejskich: działania EFS uzupełnione projektami infrastrukturalnymi w ramach EFRR.</p> <p>Wobec powyższego wnosimy o możliwość również w okresie 2021-2027 realizacji za pośrednictwem instrumentu RLKS projektów rewitalizacji „małej skali” na obszarach wiejskich, które niewątpliwie będą uzupełnieniem do działań społecznych finansowanych ze środków EFS+. Obecna perspektywa pokazała, że takie zintegrowane podejście sprawdza się i przynosi wymierne korzyści.</p> <p>Doświadczenia obecnej perspektywy finansowej zdobyte przez wszystkie strony procesu wdrażania środków udośćpionych w ramach RPO WK-P 2014-2020 poprzez instrument RLKS należy wykorzystywać w nowym okresie programowania, bowiem przyczyni się to do jeszcze bardziej efektywnego wdrażania programu.</p> <p>Podkreślamy, że ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabiej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwia objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich aktywności społecznej i zawodowej.</p> <p>Bez tych środków w nowej perspektywie finansowej szczególnie na obszarach wiejskich trudno mówić o zrównoważonym rozwoju.</p> <p>Wnosimy zatem, aby w ramach Celu Polityki 5 wyodrębnić 2 priorytety, w tym jeden przeznaczony do realizacji poprzez instrument RLKS (projekt małej skali - mała rewitalizacja).</p>	<p>Zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa oraz stanowiskiem Komisji Europejskiej, RLKS powinien dopełniać działania władz lokalnych, a nie je zastępować. A ponieważ rewitalizacja to w zdecydowanej większości projekty realizowane przez podmioty publiczne, nie do końca wpisuje się w oddolny charakter RLKS. Stąd IZ FE KP podjęła decyzję o realizacji projektów rewitalizacyjnych/odnowy wsi w standardowych priorytetach, gdzie nie jest wymagany oddolny charakter. W przypadku RLKS będzie jednak możliwe realizowanie niewielkich działań infrastrukturalnych, komplementarnych z działaniami społecznymi zaplanowanymi w LSR, w ramach cross-financing'u.</p>	niewzględzona
354	Comarch SA	Przedsiębiorstwa	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(iii) Wzrost konkurencyjności MŚP	80	<p>Nastąpi wdrożenie systemu popytowego oferującego bony dla przedsiębiorstw na zakup akredytowanych usług doradczych, w tym: usług proinnowacyjnych, zaawansowanych usług specjalistycznych oraz usług z zakresu transformacji cyfrowej, co umożliwi zwiększenie podaży i popytu na zaawansowane usługi oferowane dla sektora MŚP.</p> <p>W przypadku usług z zakresu transformacji cyfrowej, mogą być one świadczone również przez dawców technologii i rozwiązań IT.</p>	<p>Podnoszenie kompetencji informatycznych pracowników w obszarze obsługi nowego programowania czy sprzętu jest niezbędnym elementem przyspieszenia transformacji cyfrowej polskich firm. Dedykowane i praktyczne szkolenia dotyczące obsługi nowych procesów w danej firmie konkretny sprzęt lub oprogramowanie i tym samym, razem z danym sprzętem lub oprogramowaniem zakupuje również odpowiednie przeszkolenie, tak aby pracownik mógł obsługiwać daną maszynę, czy też pracować na konkretnym oprogramowaniu. Możliwość finansowania szkolenia kadr będzie dopuszczona w ramach większego, kompleksowego projektu.</p>	<p>Kwestia akredytacji IOB i możliwości świadczenia usług tylko przez podmioty akredytowane wynika z Umowy Partnerstwa oraz wzrost z linii demarkacyjnej, pomiędzy wsparciem krajowym a regionalnym. Natomiast opisany przez Państwa konkretny przypadek odnosi się do sytuacji, kiedy przedsiębiorca zakupuje w danej firmie konkretny sprzęt lub oprogramowanie i tym samym, razem z danym sprzętem lub oprogramowaniem zakupuje również odpowiednie przeszkolenie, tak aby pracownik mógł obsługiwać daną maszynę, czy też pracować na konkretnym oprogramowaniu. Możliwość finansowania szkolenia kadr będzie dopuszczona w ramach większego, kompleksowego projektu.</p>	niewzględzona
355	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	<p>Jestem fizjoterapeutą, od wielu lat prowadzę fizjoterapię pacjentów paliatywnych w warunkach domowych. Widzę jak rodziny opiekują się swoimi bliskimi ale często nie mają do tego odpowiednich warunków. Hospicjum jest niezbędne, po prostu. Byłoby to naprawdę dobra inicjatywa. Pamiętajmy, zdrowie nie jest nam dane raz na zawsze i nigdy nie wiemy kiedy ktoś z nas lub naszych najbliższych będzie potrzebował skorzystać z takiej pomocy.</p>	<p>Jak wyżej</p>	<p>Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.</p>	częściowo uwzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagii
356	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Miasta Brodnicy	Lokalne Grupy Działania (LGD)	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) RLKS	153	Mając na uwadze bardzo wymierne efekty, jak i zakres wsparcia w ramach RLKS w obecnej perspektywie 2014-2020, wnosimy o zwiększenie puli środków, jaka zostanie przeznaczona na Instrument RLKS w ramach Priorytetu 7 z 3% do 5% (str. 153 - pkt. 2.7.1.3 Orientacyjny podział zasobów Programu (UE) według rodzaju interwencji oraz strony powiązane m.in. plan finansowy).	Udośćępnione w obecnej perspektywie środki z EFS w formule grantowej cieszą się ogromnym zainteresowaniem. Ze środków korzystają w szczególności lokalne organizacje pozarządowe, kół gospodyń wiejskich, centra kultury, biblioteki, ale również ośrodki pomocy społecznej i samorządy. Co ważne uwagi – dostępność środków na szczeblu lokalnym uaktywnia podmioty w procesie ubiegania się o wsparcie, ponieważ – jak podkreśla to wielu Grantobiorców – wsparcie finansowe i instytucjonalne jest "na wyciąganie ręki". Formuła bezpośredniej pracy LGD z Grantobiorcą już od chwili kreowania pomysłu na projekt, poprzez jego realizację i rozliczenie, ale także możliwość codziennego bezpośredniego kontaktu z potencjalnymi uczestnikami tych projektów sprawiają, że realizowane projekty wynikają bezpośrednio z lokalnych potrzeb i są odpowiedzią na problemy często zmarginalizowanych społeczności. Szczególnie pożądanym na obszarach objętych Lokalnymi Strategiami Rozwoju jest system projektów grantowych w ramach EFS, który umożliwił wsparcie oddolnych inicjatyw (projektów), wynikających bezpośrednio z lokalnych potrzeb. Realizacja systemu grantowego w ramach EFS (oś 11 RPO WK-P 2014-2020) pozwoliła LGD na dowartościowanie i wsparcie inicjatyw mniejszych lokalnych organizacji, w szczególności funkcjonujących na obszarach stabiliej zurbanizowanych klubów sportowych, kół gospodyń wiejskich, stowarzyszeń rozwoju, etc., zapewniając im w ten sposób łatwiejszy dostęp do środków UE. Jak pokazują aktualne dane Sieci LGD w obecnej perspektywie finansowej za pośrednictwem mechanizmu RLKS w ramach środków EFS wybrano do realizacji blisko 1 100 projektów. Do dnia dzisiejszego wsparciem objęto 15 898 mieszkańców województwa - osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, a ponad 600 osób bezrobotnych lub biernych zawodowo podjęło zatrudnienie. W ramach 509 dofinansowanych projektów szczególną pomocą objęto osoby starsze wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, kolejne 327 dofinansowanych projektów umożliwiło utworzenie klubów młodzieżowych, w których wsparło ponad 3 500 młodych mieszkańców naszego województwa. Dofinansowaniem objęto również blisko 300 projektów skierowanych szczególnie do osób niepełnosprawnych. LGD posiadają nie tylko potencjał techniczny, ale przede wszystkim potencjał kadrowy/osobowy oraz doświadczenie, które niewątpliwie warto w nowej perspektywie wykorzystać do wdrażania znaczących środków z EFS+. Ponadto nadmienić należy, iż projektowana zmiana ustawy o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności zakłada zniesienie górnego limitu 150 tys. mieszkańców obszaru LSR, co umożliwi objęcie wsparciem w ramach RLKS wszystkich mieszkańców województwa, w tym obszarów, na których funkcjonują „LGD miejskie” finansowane wyłącznie z EFS+. Dlatego też zwiększenie alokacji na RLKS w nowym okresie wydaje się działaniem w pełni uzasadnionym i pozwoli na kompleksową interwencję na poziomie województwa. Z całą pewnością zaufanie udzielone przez Zarząd Województwa lokalnym grupom działania poprzez powierzenie im części zadań w ramach RPO WK-P 2014-2020 przeszło oczekiwania, czego potwierdzeniem jest efektywność działań o charakterze społeczno-zawodowym i osiągnięte, a nawet przekroczone, wskaźniki wykonania ram programowych dla okresu 2014-2020. Godnym uwagi jest także fakt, że udośćępnione środki przyczyniły się do wzrostu rozpoznawalności zarówno Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, jak i LGD wśród lokalnych społeczności. Zauważalne jest również zwiększenie zainteresowania środkami unijnymi na aktywizację i włączenia społeczne na poziomie lokalnym. Poprzez oddolne podejście zrealizowano zdecydowanie większą liczbę takich projektów, aniżeli było by to możliwe w ramach konkursów otwartych. Wobec powyższego wnosimy o dokonanie przesunięcia na RLKS środków z Priorytetu 8 Włączenie społeczne na wsparcie, którego planuje się przeznaczyć 34% ogólnej puli EFS+ (141,9 mln EUR). Zgodnie z prezentowaną podczas powiatowych spotkań konsultacyjnych koncepcją tematyczną w ramach środków finansowych na włączenie społeczne, w tym integracja imigrantów przeznaczyć należy: rozporządzenie UE – 25% EFS+, Projekt Kontraktu Programowego – 29,5% EFS+, zmiana 09.2021 - 27,87% EFS+ Zwiększenie puli EFS+ przeznaczanej na RLKS z 3% na 5% z całości środków dla Programu pozytywnie wpłynie na mieszkańców regionu oraz wzmocni potencjał lokalny, co wypelni założenia włączenia społecznego. Ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów stabiliej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwiła objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich w lokalnym środowisku.	Pomimo ogromnych korzyści płynących z działalności LGD w bezpośrednim kontakcie z lokalną społecznością, wysokość alokacji przyznana na program regionalny oraz wymogi związane z obowiązkiem osiągnięcia ring-fencingów nie pozwalają na przeznaczenie wyższej kwoty na RLKS	niewzjędniona
357	Miasto Inowrocław	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy	Program FE KP 21-27	Warunki podstawowe	0	W nawiązaniu do spotkania konsultacyjnego w dniu 5.11.2021 r. wnosimy i oczekujemy możliwości większego wsparcia dla miast.	Sytuacja finansowa miast prezydenckich w najbliższych latach prowadzi do recesji w ich rozwoju. Brak wsparcia rządowego – środki przyznane w ramach Rządowego Funduszu Polski Łód: Programu Inwestycji Strategicznych czy Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych powędrowały głównie do mniejszych ośrodków, a ewentualne dofinansowanie przyznane dużym ośrodkom miejskim jest niewspółmierne do ich liczby mieszkańców. Ponadto budżety miast dotknęły znaczne ubytki w dochodach spowodowane zmianami w systemie podatku PIT od 2019 roku. Wymaga to rekompensaty w bardziej znaczącym stopniu niż zakładany podział środków „per capita”. Ponadto Miasto Inowrocław zostało zaliczone do miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze, które powinny otrzymać dodatkowe adekwatne wsparcie z poziomu regionalnego.	W województwie kujawsko-pomorskim podjęto decyzję o wyściomym podziale środków w ramach FE KP 2021-2027 na politykę terytorialną w oparciu o „per capita” – tj. ok. 180,27 euro na każdego mieszkańca. Łącznie więc na instrumenty terytorialne planuje się przeznaczyć 371 705 047,17 euro (bez RLKS, co stanowi ok. 21,2% alokacji regionalnego programu). W celu poprawy trudnej sytuacji miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze Zarząd Województwa rozważa różne możliwości. W ramach negocjowanych odstępstw od linii demarkacyjnej planujemy umożliwić realizację projektów z zakresu sieci ciepłowniczych o mocy ponad 5 MW w miastach problemowych. Planujemy zorganizować w tym zakresie dedykowany konkurs dla miast tracących funkcje społeczno-gospodarcze poza polityką terytorialną.	uwzjędniona
358	Miasto Inowrocław	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 3(ii) Transport	122	Dopuszczenie możliwości finansowania dróg osiedlowych wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą – kanalizacja sanitarna i deszczowa, chodniki, ścieżki rowerowe, ciągi pieszo-rowerowe, oświetlenie.	Z prezentacji przedstawianych na spotkaniach konsultacyjnych niejednoznacznie wynikało, że w ramach programu będą finansowane drogi lokalne wraz z niezbędną infrastrukturą. Proszę o doprecyzowanie na jakich warunkach i jakie drogi będą finansowane. Zrównoważony rozwój miasta wymaga budowy ulic i dostępu do pełnej infrastruktury dla wszystkich mieszkańców. Priorytetem dla inowrocławian jest budowa dróg tam, gdzie przybywa zabudowy mieszkaniowej, tak aby zapewnić komfort i bezpieczeństwo codziennego życia.	Budowa dróg lokalnych w perspektywie 2021-2027 będzie bardzo ograniczona. Warunki realizacji inwestycji drogowych wynikają z zapisów Umowy Partnerstwa. W przypadku inwestycji drogowych leżących poza siecią TEN-T realizowane mogą być tylko działania zmierzające do połączenia komunikowanego obszaru z siecią TEN-T bądź stanowiące tzw. pierwszą/ostatnią milę (np. dojazd do terminali intermodalnych, dworców kolejowych, terenów inwestycyjnych, portów lotniczych). Takie warunki wsparcia dróg lokalnych wynikają z uzgodnień z Komisją Europejską.	niewzjędniona
359	REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH W TORUNIU	Inne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(iv) Adaptacja do zmian klimatu	106	Dopisanie po słowach : Wsparcie przeznaczone będzie więc również na wyposażenie i wzmocnienie służb ratowniczych w sprzęt do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków katastrof sów: oraz na budowę/przebudowę dojazdów pożarowych dzięki którym znacząco zmniejszy się zużycie sprzętu ratowniczego oraz czas dojazdu do miejsca kłęski.	W chwili pożaru lasu bądź kłęski, warunkiem przeprowadzenia sprawnej akcji ratunkowej są prawidłowo utrzymane drogi pożarowe. Dojazdy pożarowe muszą być utrzymane w sposób zapewniający ich przejezdność oraz odpowiednie oznakowanie. Bez modernizacji dojazdów pożarowych sprzęt ratowniczy będzie się zużywał i niszczył a środowisko przyrodnicze nie będzie odpowiednio chronione.	W tym momencie tego typu projekty w Lasach Państwowych przewidziane są do wsparcia w ramach Programu FEiKS 2021-2027.	niewzjędniona
360	Miasto Inowrocław	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(i) Efektywność energetyczna	92	Dopuszczenie możliwości modernizacji systemów oświetlenia nie tylko ulicznego, ale pozostałego publicznego także np. w parkach czy skwerach.	W latach 2014-2020 Miasto zrealizowało dwa projekty, których przedmiotem była wymiana oświetlenia ulicznego na energooszczędne. Tereny stanowiące skwery i parki - dla bezpieczeństwa - wymagają stałego oświetlenia. Oświetlenie w technologii LED na ich terenie znacząco poprawi bezpieczeństwo oraz przyniesie duże oszczędności w zużyciu energii elektrycznej.	Oświetlenie w parkach i na skwerach wpisuje się w oświetlenie uliczne/publiczne.	częściowo uwzjędniona
361	Miasto Inowrocław	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(i) Efektywność energetyczna	94	Rezygnacja z planowanego zastosowania instrumentów finansowych w ramach wsparcia projektów modernizacji oświetlenia publicznego oraz projektów dotyczących termomodernizacji budynków komunalnych i użyteczności publicznej.	Są to projekty z niewielką możliwością generowania oszczędności w zużyciu energii. Realizacja inwestycji przy użyciu instrumentów finansowych znacząco ograniczy zakres realizacji.	Wprowadzenie zastosowania instrumentów finansowych w projektach dotyczących efektywności energetycznej jest podktywane zaleceniami KE aby w projektach generujących oszczędności wprowadzać wsparcie zwrotne. Ta forma wsparcia wynika również z rekomendacji prowadzonej dla FEDKP 2021-2022 analizy ex ante zastosowania instrumentów finansowych. Przewidywane instrumenty finansowe będą miały charakter mieszany polegający na umorzeniach części pożyczki.	niewzjędniona
362	Miasto Inowrocław	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(i) Efektywność energetyczna	93	Dopuszczenie możliwości finansowania systemów ciepłowniczych powyżej 5 MW mocy zamówionej.	Zgodnie z linią demarkacyjną istnieje możliwość ewentualnych odstępstw w Kontrakcie Programowym z inicjatywą IZ RPO dla wybranych średnich przedsiębiorstw na poziomie regionalnym. W związku z powyższym, wnosimy o takie odstępstwo dla Zakładu Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Inowrocławiu. Planowane zmiany w systemie ciepłowniczym miasta Inowrocławia polegają na dywersyfikacji i rozproszeniu źródeł wytwórczych z zastosowaniem technologii spalania gazu w procesie skwarzonej produkcji ciepła i energii elektrycznej oraz odnawialnych źródeł energii, tj. pompy ciepła, instalacje fotowoltaiczne, wielkopowierzchniowe kolektory słoneczne i magazyny energii.	Zapisy linii demarkacyjnej pomiędzy poziomem krajowym i regionalnym umożliwiają w FEDKP 2021-2022 wsparcie systemów ciepłowniczych do 5 MW mocy zamówionej. Jednakże w związku z zgłaszanymi uwagami Instytucja Zarządzająca umiemy w wersji 2.0 projektu Programu, aby w określonym zakresie możliwe było wsparcie systemów powyżej tej wartości. Ostateczne ustalenie ww. kwestii nastąpi w wyniku negocjacji odstępstw od linii demarkacyjnej kraj/region.	uwzjędniona
						Udośćępnione w obecnej perspektywie środki z EFS w formule grantowej cieszą się ogromnym zainteresowaniem. Ze środków korzystają w szczególności lokalne organizacje pozarządowe, kół gospodyń wiejskich, centra kultury, biblioteki, ale również ośrodki pomocy społecznej i samorządy. Co ważne uwagi – dostępność środków na szczeblu lokalnym uaktywnia podmioty w procesie ubiegania się o wsparcie, ponieważ – jak podkreśla to wielu Grantobiorców – wsparcie finansowe i instytucjonalne jest "na wyciąganie ręki". Formuła bezpośredniej pracy LGD z Grantobiorcą już od chwili kreowania pomysłu na projekt, poprzez jego realizację i rozliczenie, ale także możliwość codziennego bezpośredniego kontaktu z potencjalnymi uczestnikami tych projektów sprawiają, że realizowane projekty wynikają bezpośrednio z lokalnych potrzeb i są odpowiedzią na problemy często zmarginalizowanych społeczności. Szczególnie pożądanym na obszarach objętych Lokalnymi Strategiami Rozwoju jest system projektów grantowych w ramach EFS, który umożliwił wsparcie oddolnych inicjatyw (projektów), wynikających bezpośrednio z lokalnych potrzeb. Realizacja systemu grantowego w ramach EFS (oś 11 RPO WK-P 2014-2020) pozwoliła LGD na dowartościowanie i wsparcie inicjatyw mniejszych lokalnych organizacji, w szczególności funkcjonujących na obszarach stabiliej zurbanizowanych klubów sportowych, kół gospodyń wiejskich, stowarzyszeń rozwoju, etc., zapewniając im w ten sposób łatwiejszy dostęp do środków UE. Jak pokazują aktualne dane Sieci LGD w obecnej perspektywie finansowej za pośrednictwem mechanizmu RLKS w ramach środków EFS wybrano do realizacji blisko 1 100 projektów. Do dnia dzisiejszego wsparciem objęto 15 898 mieszkańców województwa - osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, a ponad 600 osób bezrobotnych lub biernych zawodowo podjęło zatrudnienie. W ramach 509 dofinansowanych projektów szczególną pomocą objęto osoby starsze wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, kolejne 327 dofinansowanych projektów umożliwiło utworzenie klubów młodzieżowych, w których wsparło ponad 3 500 młodych mieszkańców naszego województwa. Dofinansowaniem objęto również blisko 300 projektów skierowanych szczególnie do osób niepełnosprawnych. LGD posiadają nie tylko potencjał techniczny, ale przede wszystkim potencjał kadrowy/osobowy oraz doświadczenie, które niewątpliwie warto w nowej perspektywie wykorzystać do wdrażania znaczących środków z EFS+. Ponadto nadmienić należy, iż projektowana zmiana ustawy o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności zakłada zniesienie górnego limitu 150 tys. mieszkańców obszaru LSR, co umożliwi objęcie wsparciem w ramach RLKS wszystkich mieszkańców województwa, w tym obszarów, na których funkcjonują „LGD miejskie” finansowane wyłącznie z EFS+. Dlatego też zwiększenie alokacji na RLKS w nowym okresie wydaje się działaniem w pełni uzasadnionym i pozwoli na kompleksową interwencję na poziomie województwa. Z całą pewnością zaufanie udzielone przez Zarząd Województwa lokalnym grupom działania poprzez powierzenie im części zadań w ramach RPO WK-P 2014-2020 przeszło oczekiwania, czego potwierdzeniem jest efektywność działań o charakterze społeczno-zawodowym i osiągnięte, a nawet przekroczone, wskaźniki wykonania ram programowych dla okresu 2014-2020. Godnym uwagi jest także fakt, że udośćępnione środki przyczyniły się do wzrostu rozpoznawalności zarówno Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, jak i LGD wśród lokalnych społeczności.			

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagii	
363	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania "Dwie Rzeki"	Organizacje pozarządowe	Program FE KP 21-27		153	Mając na uwadze bardzo wymierne efekty, jak i zakres wsparcia w ramach RLKS w obecnej perspektywie 2014-2020, wnosimy o zwiększenie puli środków, jaka zostanie przeznaczona na instrument RLKS w ramach Priorytetu 7 z 3% do 5% (str. 153 - pkt. 2.7.1.3 Orientacyjny podział zasobów Programu (UE) według rodzaju interwencji oraz strony powiązane m.in. plan finansowy).	<p>Przyznany jest wzrost rozpoznawalności zarówno samorządu województwa kujawsko-pomorskiego, jak i osób wiodących społeczność. Zauważalne jest również zwiększenie zainteresowania środkami unijnymi na aktywizację i włączenia społeczne na poziomie lokalnym.</p> <p>Poprzez oddolne podejście zrealizowano zdecydowanie większą liczbę takich projektów, aniżeli było by to możliwe w ramach konkursów otwartych.</p> <p>Wobec powyższego wnosimy o dokonanie przesunięcia na RLKS środków z Priorytetu 8 Włączenie społeczne na wsparcie, którego planuje się przeznaczyć 34% ogólnej puli EFS+ (141,9 mln EUR). Zgodnie z prezentowaną podczas powiatowych spotkań konsultacyjnych koncentracją tematyczną w ramach środków finansowych na włączenie społeczne, w tym integracja imigrantów przeznaczyć należy: rozporządzenie UE – 25% EFS+, Projekt Kontraktu Programowego – 29,5% EFS+, zmiana 09.2021 - 27,87% EFS+</p> <p>Zwiększenie puli EFS+ przeznaczanej na RLKS z 3% na 5% z całości środków dla Programu pozytywnie wpłynie na mieszkańców regionu oraz wzmocni potencjał lokalny, co wypełni założenia włączenia społecznego.</p> <p>Ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabiej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwiła objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich w lokalnym środowisku.</p>	Pomimo korzyści płynących z działalności LGD w bezpośrednim kontakcie z lokalną społecznością, wysokość alokacji przyznana na program regionalny oraz wymogi związane z obowiązkiem osiągnięcia ring-fencingów nie pozwalają na przeniesienie wyższej kwoty na RLKS	niewzględzona	
364	Lokalna Grupa Działania Pałuki - Wspólna Sprawa	Lokalne Grupy Działania (LGD)	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) RLKS	153	Mając na uwadze bardzo wymierne efekty, jak i zakres wsparcia w ramach RLKS w obecnej perspektywie 2014-2020, wnosimy o zwiększenie puli środków, jaka zostanie przeznaczona na instrument RLKS w ramach Priorytetu 7 z 3% do 5% (str. 153 - pkt. 2.7.1.3 Orientacyjny podział zasobów Programu (UE) według rodzaju interwencji oraz strony powiązane m.in. plan finansowy).	<p>Udostępnione w obecnej perspektywie środki z EFS w formule grantowej cieszą się ogromnym zainteresowaniem. Ze środków korzystają w szczególności lokalne organizacje pozarządowe, koła gospodyń wiejskich, centra kultury, biblioteki, ale również ośrodki pomocy społecznej i samorządy. Co warte uwagi – dostępność środków na szczeblu lokalnym uaktywnia podmioty w procesie ubiegania się o wsparcie, ponieważ – jak podkreśla to wielu Grantobiorców – wsparcie finansowe i instytucjonalne jest "na wyciągnięcie ręki".</p> <p>Formuła bezpośredniej pracy LGD z Grantobiorcą już od chwili kreowania pomysłu na projekt, poprzez jego realizację i rozliczenie, ale także możliwość codziennego bezpośredniego kontaktu z potencjalnymi uczestnikami tych projektów sprawiają, że realizowane projekty wynikają bezpośrednio z lokalnych potrzeb i są odpowiedzią na problemy często zmarginalizowanych społeczności. Szczególnie pożądanym na obszarach objętych Lokalnymi Strategiami Rozwoju jest system projektów grantowych w ramach EFS, który umożliwia wsparcie oddolnych inicjatyw (projektów), wynikających bezpośrednio z lokalnych potrzeb. Realizacja systemu grantowego w ramach EFS (of 11 RPO WK-P 2014-2020) pozwoliła LGD na dowartościowanie i wsparcie inicjatyw mniejszych lokalnych organizacji, w szczególności funkcjonujących na obszarach słabiej zurbanizowanych klubów sportowych, kół gospodyń wiejskich, stowarzyszeń rozwoju, etc., zapewniając im w ten sposób łatwiejszy dostęp do środków UE.</p> <p>Jak pokazują aktualne dane Sieci LGD w obecnej perspektywie finansowej za pośrednictwem mechanizmu RLKS w ramach środków EFS wybrano do realizacji blisko 1 100 projektów. Do dnia dzisiejszego wsparciem objęto 15 898 mieszkańców województwa - osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, a ponad 600 osób bezrobotnych lub biernych zawodowo podjęło zatrudnienie. W ramach 509 dofinansowanych projektów szczególnie pomocą objęto osoby starsze wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, kolejne 327 dofinansowanych projektów umożliwiło utworzenie klubów młodzieżowych, w których wsparło ponad 3 500 młodych mieszkańców naszego województwa. Dofinansowaniem objęto również blisko 300 projektów skierowanych szczególnie do osób niepełnosprawnych.</p> <p>LGD posiadają nie tylko potencjał techniczny, ale przede wszystkim potencjał kadrowy/osobowy oraz doświadczenie, które niewątpliwie warto w nowej perspektywie wykorzystać do wdrażania znaczących środków z EFS+.</p> <p>Ponadto nadmienić należy, iż projektowana zmiana ustawy o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności zakłada zniesienie górnego limitu 150 tys. mieszkańców obszaru LSR, co umożliwi objęcie wsparciem w ramach RLKS wszystkich mieszkańców województwa, w tym obszarów, na których funkcjonują „LGD miejskie” finansowane wyłącznie z EFS+. Dlatego też zwiększenie alokacji na RLKS w nowym okresie wydaje się działaniem w pełni uzasadnionym i pozwoli na kompleksową interwencję na poziomie województwa.</p> <p>Z całą pewnością zaufanie udzielone przez Zarząd Województwa lokalnym grupom działania poprzez powierzenie im części zadań w ramach RPO WK-P 2014-2020 przerosło oczekiwania, czego potwierdzeniem jest efektywność działań o charakterze społeczno-zawodowym i osiągnięte, a nawet przekroczone, wskaźniki wykonania ram programowych dla okresu 2014-2020. Godnym uwagi jest także fakt, że udostępnione środki przyczyniły się do wzrostu rozpoznawalności zarówno Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, jak i LGD wśród lokalnych społeczności. Zauważalne jest również zwiększenie zainteresowania środkami unijnymi na aktywizację i włączenia społeczne na poziomie lokalnym.</p> <p>Poprzez oddolne podejście zrealizowano zdecydowanie większą liczbę takich projektów, aniżeli było by to możliwe w ramach konkursów otwartych.</p> <p>Wobec powyższego wnosimy o dokonanie przesunięcia na RLKS środków z Priorytetu 8 Włączenie społeczne na wsparcie, którego planuje się przeznaczyć 34% ogólnej puli EFS+ (141,9 mln EUR). Zgodnie z prezentowaną podczas powiatowych spotkań konsultacyjnych koncentracją tematyczną w ramach środków finansowych na włączenie społeczne, w tym integracja imigrantów przeznaczyć należy: rozporządzenie UE – 25% EFS+, Projekt Kontraktu Programowego – 29,5% EFS+, zmiana 09.2021 - 27,87% EFS+</p> <p>Zwiększenie puli EFS+ przeznaczanej na RLKS z 3% na 5% z całości środków dla Programu pozytywnie wpłynie na mieszkańców regionu oraz wzmocni potencjał lokalny, co wypełni założenia włączenia społecznego.</p> <p>Ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabiej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwiła objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich w lokalnym środowisku.</p>	Pomimo ogromnych korzyści płynących z działalności LGD w bezpośrednim kontakcie z lokalną społecznością, wysokość alokacji przyznana na program regionalny oraz wymogi związane z obowiązkiem osiągnięcia ring-fencingów nie pozwalają na przeniesienie wyższej kwoty na RLKS	niewzględzona	
365	Miasto Inowrocław	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(i) Potencjały endogeniczne dla obszarów miejskich	128	Doprecyzowanie zapisów dotyczących powiązania projektów infrastrukturalnych z projektami społecznymi, realizowanych w ramach rewitalizacji.	<p>Doprecyzowanie zapisu w projekcie programu: „Projekty infrastrukturalne powinny przynajmniej pośrednio korespondować z planowanymi działaniami społecznymi, które razem będą stanowiły kompleksową odpowiedź na zdiagnozowane na danym obszarze sfery problemowe i staną się źródłem szerszego oddziaływania.” Czy oznacza to, iż nie będzie wymagane bezpośrednie powiązanie projektu infrastrukturalnego z projektem społecznym, jak miało to miejsce w perspektywie 2014-2020?</p>	<p>Ustawa o rewitalizacji definiując „rewitalizację” wskazuje, że jest to proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki (...). To czym jest projekt zintegrowany wyjaśnia natomiast ustawa wdrożeniowa (art. 32 ust. 2 ustawy o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020), która wskazuje na najważniejsze elementy spełniające warunek zintegrowania, czyli: „powiązanie tematyczne” oraz „wspólny cel” przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Konieczność ścisłego powiązania działań społecznych z infrastrukturą i tym samym wykazania, iż w relacji projektów zintegrowanych inwestycja infrastrukturalna jest jedynie narzędziem pomocniczym względem konkretnych działań społecznych wynikała z regionalnych uwarunkowań - zapisów „Zasad programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020”.</p> <p>Iż planuje zachować ideę zintegrowania projektów społecznych i inwestycyjnych (rozumianą jako powiązanie między realizacją interwencji infrastrukturalnej i "miękkiej"), jednak analizując doświadczenia perspektywy 2014-2020 zamierza kierować się podejściem bardziej elastycznym (szczególnie w kontekście tzw. efektywności kosztowej, rozumianej jako korelacja nakładów finansowych oraz planowanych na etapie przygotowania PR wskaźników rezultatu projektów społecznych).</p> <p>Zawarte w FE KP 2021-2027 sformułowanie "Projekty infrastrukturalne powinny przynajmniej pośrednio korespondować z planowanymi działaniami społecznymi" ma na celu zwrócenie uwagi na utrzymanie wymogu zaplanowania społecznego wykorzystania wspartych w ramach rewitalizacji obiektów infrastrukturalnych, znaczenie będzie miał jednak wspólny cel przedsięwzięć oraz zaplanowanie dla obiektów infrastruktury spójnego ze zdiagnozowanymi problemami wykorzystania społecznego. Ważne będzie, aby na obszarze rewitalizacji realizowane były projekty przyczyniające się do zmniejszenia/całkowitego zniwelowania sytuacji kryzysowej określonej podczas delimitacji, dedykowane osobom zamieszkującym obszar rewitalizacji, osobom wykluczonym, borykającym się z problemami. W dalszym ciągu inwestycje infrastrukturalne, będą musiały realizować cele społeczne, jednak bez konieczności wskazywania w GPR konkretnych wartości wskaźników "miękkich", wymaganych do osiągnięcia dla uzasadnienia "efektywności kosztowej" inwestycji. Uszczegółowienie tego powiązania zostanie doprecyzowane na etapie SzOP.</p>		częściowo uwzględniona
366	Miasto Inowrocław	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(i) Potencjały endogeniczne dla obszarów miejskich	129	Rezygnacja z instrumentów finansowych w ramach projektów rewitalizacyjnych, lub warunkowe zastosowanie instrumentów finansowych gdy rewitalizowany obiekt będzie generował dochody przekraczające koszt jego utrzymania.	<p>Projekty rewitalizacyjne nie przysparzają z reguły korzyści majątkowych, w postaci wymiernych oszczędności, a raczej generują koszty, np. dalszego utrzymania obiektów służących lokalnej społeczności. Realizacja inwestycji przy użyciu instrumentów finansowych znacząco ograniczy zakres realizacji.</p>	<p>Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego <i>Stanowiskiem w sprawie uwag z konsultacji społecznych i propozycji zmian do programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027</i> z dnia 22 grudnia 2021 r. podjął decyzję o rezygnacji z realizacji instrumentu finansowego, jakim miała być Pożyczka Rewitalizacyjna w ramach CP5.</p>	uwzględniona	
							<p>Pomimo trudnych początkowo doświadczeń zarówno SW, LGD, jak i lokalnych samorządów z wdrażaniem dużych projektów rewitalizacyjnych na obszarach wiejskich, efekty zapowiadają się imponująco. Wg danych Sieci LGD (stan na 30.11.2021 r.) wartość wskaźnika produktu „Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach” zostanie osiągnięta na poziomie 303 sztuk.</p> <p>Pamiętajmy, że za liczbą tych obiektów stoją jednocześnie komplementarne działania społeczne dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, stanowiące sedno działań rewitalizacyjnych.</p> <p>W nowym okresie w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027 te działania „miękkie” – aktywizujące w szczególności społeczności małych miast i obszarów wiejskich – mogłyby być nadal wspierane w ramach RLKS i uzupełnione niewielkimi projektami infrastrukturalnymi.</p> <p>Możliwość zagospodarowania terenów i przestrzeni, w tym istniejących terenów zielonych wraz z budową małej architektury to przyszłowiowa wędka dla lokalnych społeczności, która niewątpliwie sprzyjać będzie oddolnym inicjatywom, a także pobudzeniu społecznego zaangażowania i uczestniczenia w budowaniu własnego miejsca do życia i pracy.</p> <p>W szczególności należy mieć tu na uwadze niewielkie inwestycje wspierające działania na rzecz seniorów oraz dzieci i młodzieży, które przewidziane zostały w projektowanym Programie FE KP 2021-2027 w ramach Priorytetu 7.</p> <p>Jako LGD, działamy oddolnie, jesteśmy na miejscu, blisko organizacji, blisko mieszkańca. Dzięki powierzonym nam w obecnej perspektywie przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego do realizacji wielofundusowego RLKS nabyliśmy szeroką wiedzę i doświadczenie we wdrażaniu zintegrowanych projektów w ramach EFS i EFRR. Nastąpiła bardzo przejrzysta i zauważalna współpraca na linii: Samorząd Województwa – LGD oraz LGD – lokalna społeczność.</p> <p>RLKS, jako narzędzie do rozwoju obszaru naszego województwa, sprawdziło się w obecnej perspektywie przy zastosowaniu podejścia</p>			

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagii
382	Stowarzyszenie NASZA KRAJINA	Lokalne Grupy Działania (LGD)	Program FE KP 21-27		153	<p>Udośćgnięone w obecnej perspektywie środki z EFS w formule grantowej cieszą się ogromnym zainteresowaniem. Ze środków korzystają w szczególności lokalne organizacje pozarządowe, kół gospodyń wiejskich, centra kultury, biblioteki, ale również ośrodki pomocy społecznej i samorządy. Co warte uwagi – dostępność środków na szczeblu lokalnym uaktywnia podmioty w procesie ubiegania się o wsparcie, ponieważ – jak podkreśla to wielu Grantobiorców – wsparcie finansowe i instytucjonalne jest "na wyciągnięcie ręki".</p> <p>Formuła bezpośredniej pracy LGD z Grantobiorcą już od chwili kreowania pomysłu na projekt, poprzez jego realizację i rozliczenie, ale także możliwość codziennego bezpośredniego kontaktu z potencjalnymi uczestnikami tych projektów sprawiają, że realizowane projekty wynikają bezpośrednio z lokalnych potrzeb i są odpowiedzią na problemy często marginalizowanych społeczności. Szczególnie pożądanym na obszarach objętych Lokalnymi Strategiami Rozwoju jest system projektów grantowych w ramach EFS, który umożliwił wsparcie oddolnych inicjatyw (projektów), wynikających bezpośrednio z lokalnych potrzeb. Realizacja systemu grantowego w ramach EFS (oś 11 RPO WK-P 2014-2020) pozwoliła LGD na dowartościowanie i wsparcie inicjatyw mniejszych lokalnych organizacji, w szczególności funkcjonujących na obszarach słabiej zurbanizowanych klubów sportowych, kół gospodyń wiejskich, stowarzyszeń rozwoju, etc., zapewniając im w ten sposób łatwiejszy dostęp do środków UE.</p> <p>Jak pokazują aktualne dane Sieci LGD w obecnej perspektywie finansowej za pośrednictwem mechanizmu RLKS w ramach środków EFS wybrano do realizacji blisko 1 100 projektów. Do dnia dzisiejszego wsparciem objęto 15 898 mieszkańców województwa – osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, a ponad 600 osób bezrobotnych lub biernych zawodowo podjęło zatrudnienie. W ramach 509 dofinansowanych projektów szczególną pomocą objęto osoby starsze wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, kolejne 327 dofinansowanych projektów umożliwiło utworzenie klubów młodzieżowych, w których wsparło ponad 3 500 młodych mieszkańców naszego województwa. Dofinansowaniem objęto również blisko 300 projektów skierowanych szczególnie do osób niepełnosprawnych.</p> <p>LGD posiadają nie tylko potencjał techniczny, ale przede wszystkim potencjał kadrowy/osobowy oraz doświadczenie, które niewątpliwie warto w nowej perspektywie wykorzystać do wdrażania znaczących środków z EFS+.</p> <p>Ponadto nadmienić należy, iż projektowana zmiana ustawy o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności zakłada zniesienie górnego limitu 150 tys. mieszkańców obszaru LSR, co umożliwi objęcie wsparciem w ramach RLKS wszystkich mieszkańców województwa, w tym obszarów, na których funkcjonują „LGD miejskie” finansowane wyłącznie z EFS+. Dlatego też zwiększenie alokacji na RLKS w nowym okresie wydaje się działaniem w pełni uzasadnionym i pozwoli na kompleksową interwencję na poziomie województwa.</p> <p>Z całą pewnością zaufanie udzielone przez Zarząd Województwa lokalnym grupom działania poprzez powierzenie im części zadań w ramach RPO WK-P 2014-2020 przeszło oczekiwania, czego potwierdzeniem jest efektywność działań o charakterze społeczno-zawodowym i osiągnięte, a nawet przekroczenie wskaźnika wykonania ram programowych dla okresu 2014-2020. Godnym uwagi jest także fakt, że udostępnione środki przyczyniły się do wzrostu rozpoznawalności zarówno Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, jak i LGD wśród lokalnych społeczności. Zauważalne jest również zwiększenie zainteresowania środkami unijnymi na aktywizację i włączenia społeczne na poziomie lokalnym.</p> <p>Poprzez oddolne podejście zrealizowano zdecydowanie większą liczbę takich projektów, aniżeli było by to możliwe w ramach konkursów otwartych.</p> <p>Wobec powyższego wnosimy o dokonanie przesunięcia na RLKS środków z Priorytetu 8 Włączenie społeczne na wsparcie, którego planuje się przeznaczenie 34% ogólnej puli EFS+ (141,9 mln EUR). Zgodnie z prezentowaną podczas powiatowych spotkań konsultacyjnych koncentracją tematyczną w ramach środków finansowych na włączenie społeczne, w tym integracja imigrantów przeznaczyć należy: rozporządzenie UE – 25% EFS+, Projekt Kontraktu Programowego – 29,5% EFS+, zmiana 09.2021 – 27,87% EFS+</p> <p>Zwiększenie puli EFS+ przeznaczanej na RLKS z 3% na 5% z całości środków dla Programu pozytywnie wpłynie na mieszkańców regionu oraz wzmocni potencjał lokalny, co wypelni założenia włączenia społecznego.</p> <p>Ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabiej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwiła objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich w lokalnym środowisku.</p> <p>Mając na uwadze bardzo wymierne efekty, jak i zakres wsparcia w ramach RLKS w obecnej perspektywie 2014-2020, wnosimy o zwiększenie puli środków, jaka zostanie przeznaczona na instrument RLKS w ramach Priorytetu 7 z 3% do 5% (str. 153 - pkt. 2.7.1.3 Orientacyjny podział zasobów Programu (UE) według rodzaju interwencji oraz strony powiązane m.in. plan finansowy).</p>	Pomimo korzyści płynących z działalności LGD w bezpośrednim kontakcie z lokalną społecznością, wysokość alokacji przyznana na program regionalny oraz wymogi związane z obowiązkami osiągnięcia ring-fencingów nie pozwalają na przeznaczenie wyższej kwoty na RLKS	niewzględniona	
383	KGW w Kłopotcie	Organizacje pozarządowe	Program FE KP 21-27	Inne (uwagi ogólne, horyzontalne, itp.)	1	<p>Dlaczego w podziale środków finansowych tak wyraźnie preferowane są obszary wiejskie? Na dedykowane wsparcie miast zaplanowano łącznie 218 milionów euro, a dla obszarów wiejskich jedynie 111 milionów euro?</p> <p>Miasta: 218 mln euro (96 mln – transport multimodalny; 77 mln – adaptacja miast do zmian klimatu, 69 mln – potencjały endogeniczne, 46 mln – wsparcie instytucji kultury)</p> <p>Obszary wiejskie: 111 mln euro (27 mln – gospodarka wodno-ściekowa, 31 mln – potencjały endogeniczne, 53 mln – RLKS)</p> <p>Czy w kolejnej wersji dokumentu można wyraźnie wskazać, jakie kwoty w ramach poszczególnych priorytetów i celów są planowane na wsparcie obszarów wiejskich, a jakie na obszary wiejskie (także w przypadku celów obejmujących oba typy terenów)?</p>	<p>W sieci osadniczej województwa dużą część stanowią miasta (52), w których mieszka ok. 60% ludności województwa (nie uwzględniając terenów podmiejskich). Wśród inwestycji realizowanych w dużych miastach należy wymienić niezmiernie kosztochłonne zadania takie jak np. z zakresu transportu miejskiego, gospodarki wodno-ściekowej, kultury czy termomodernizacji. Zgodnie z projektem negocjowanego przez Zarząd Województwa z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej Kontraktu Programowego dla FEDKP 2021-2022, minimalny poziom wydatków z Programu na obszary wiejskie został ustalony na poziomie 17,6%. Biorąc pod uwagę stan realizacji wydatkowania środków w obszarach wiejskich w ramach obecnej perspektywy finansowej 2014-2020, który wynosi ok 30%, założyć można, iż podobny poziom wydatków zostanie osiągnięty także w okresie programowania 2021-2027. Szczególnym obszarem wsparcia, w którym istotne znaczenie mają tereny wiejskie jest CP 5. W chwili obecnej prowadzimy rozmowy z MFIPR dotyczące wpisania całej interwencji planowanej w CPS w jeden cel szczegółowy. Wówczas podział środków odbywałby się w oparciu o strategię terytorialną i alokacje przewidziane dla poszczególnych JST. Dodatkowo podjęto decyzję o zwiększeniu środków dedykowanych wsparciu turystyki na obszarach wiejskich o 6,2 mln euro. Należy jednak zauważyć, że określony w Programie podział alokacji pomiędzy obszary jest podziałem fakultatywnym i ostateczny rozdział alokacji będzie zależał od realizacji poszczególnych projektów, które uzyskają dofinansowanie w ramach programu i od obszaru na jakim będą realizowane.</p>	niewzględniona	
384	Lokalna Grupa Działania Trzy Doliny	Lokalne Grupy Działania (LGD)	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy S(ij) RLKS	127	<p>RLKS – jako narzędzie do rozwoju obszaru naszego województwa sprawdziło się w obecnej perspektywie przy zastosowaniu podejścia zintegrowanego w ramach rewitalizacji na obszarach wiejskich: działania EFS uzupełnione projektami w ramach EFRR.</p> <p>Wobec powyższego wnosimy o możliwość również w okresie 2021-2027 realizacji za pośrednictwem instrumentu RLKS projektów rewitalizacji „małej skali” na obszarach wiejskich, które niewątpliwie będą uzupełnieniem do działań społecznych finansowanych ze środków EFS+ - wyodrębnienie w ramach CPS odrębnego priorytetu dla instrumentu RLKS współfinansowanego z EFRR (str. 127 PRIORYTET 5 POTENCJALY ENDOGENICZNE REGIONU oraz strony powiązane).</p> <p>RLKS – jako narzędzie do rozwoju obszaru naszego województwa sprawdziło się w obecnej perspektywie przy zastosowaniu podejścia zintegrowanego w ramach rewitalizacji na obszarach wiejskich: działania EFS uzupełnione projektami infrastrukturalnymi w ramach EFRR.</p> <p>Wobec powyższego wnosimy o możliwość również w okresie 2021-2027 realizacji za pośrednictwem instrumentu RLKS projektów rewitalizacji „małej skali” na obszarach wiejskich, które niewątpliwie będą uzupełnieniem do działań społecznych finansowanych ze środków EFS+. Obecna perspektywa pokazała, że takie zintegrowane podejście sprawdza się i przynosi wymierne korzyści.</p> <p>Doświadczenia obecnej perspektywy finansowej zdobyte przez wszystkie strony procesu wdrażania środków udostępnionych w ramach RPO WK-P 2014-2020 poprzez instrument RLKS należy wykorzystać w nowym okresie programowania, bowiem przyczyni się to do jeszcze bardziej efektywnego wdrażania programu.</p> <p>Podkreślamy, że ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabiej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwiła objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich aktywności społecznej i zawodowej.</p> <p>Bez tych środków w nowej perspektywie finansowej szczególnie na obszarach wiejskich trudno mówić o zrównoważonym rozwoju.</p> <p>Wnosimy zatem, aby w ramach Celu Polityki 5 wyodrębnić 2 priorytety, w tym jeden przeznaczony do realizacji poprzez instrument RLKS (projekt małej skali – mała rewitalizacja).</p>	<p>Zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa oraz stanowiskiem Komisji Europejskiej, RLKS powinien dopełniać działania władz lokalnych, a nie je zastępować. A ponieważ rewitalizacja to w zdecydowanej większości projekty realizowane przez podmioty publiczne, nie do końca wpisuje się w oddolny charakter RLKS. Stąd IZ FE KP podjęła decyzję o realizacji projektów rewitalizacyjnych/odnowy wsi w standardowych priorytetach, gdzie nie jest wymagany oddolny charakter. W przypadku RLKS będzie jednak możliwe realizowanie niewielkich działań infrastrukturalnych, komplementarnych z działaniami społecznymi zaplanowanymi w LSR, w ramach cross-financing'u.</p>	niewzględniona	
385	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	<p>We Włocławku i okolicach brak hospicjum stacjonarnego. Taka inwestycja jest niezbędna i oczekiwana przez ludzi chorych i ich bliskich.</p>	<p>Rozbudowa infrastruktury zdrowotnej we Włocławku będzie wsparciem dla osób, które z różnych powodów mają trudności w zajmowaniu się ciężko chorymi bliskimi. Znam to z własnego doświadczenia. Pomoc udzielana przez lekarza, pielęgniarki i terapeutów PTOP O/ we Włocławku im. dr Zbigniewa Kaczmarska jest bezcenna. Popieram z całego serca ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.</p>	<p>Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.</p>	częściowo uwzględniona
386	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	<p>Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.</p>	<p>Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.</p>	<p>Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.</p>	częściowo uwzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagii
394	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) Potencjały endogeniczne dla obszarów wiejskich	152	Doprecyzowania wymaga, czy w ramach priorytetu 7 będzie stosowany mechanizm cross-financing (a jeśli tak, to w jakim zakresie).	Realizacja działań aktywizacyjnych i integracyjnych wymaga odpowiedniego zaplecza technicznego i nowoczesnego wyposażenia. Ze względu na wieloletnie niedoinwestowanie infrastruktury na obszarach wiejskich, konieczne jest umożliwienie zaplanowania w kosztach projektu np. zakupu pomocy dydaktycznych czy remontu pomieszczeń, w których mają odbywać się zajęcia. W ramach celu szczegółowego 5(ii) przewidziano co prawda wsparcie na inwestycje m.in. w obiekty będące bazą do aktywizacji mieszkańców w ramach priorytetu 7, jednak wysokość środków (EFRR 31 mln euro) jest wyraźnie nieadekwatna do potrzeb, jak i kwoty zaplanowanej na RLKS (EFS+ 53 mln euro).	Wsparcie RLKS z FE KP będzie pochodziło wyłącznie z EFS+. Ponieważ dla tego instrumentu nie został wyodrębniony żaden odrębny cel szczegółowy w ramach CP4, w którym musi być realizowane całe wsparcie społeczne, to w RLKS obowiązują wszystkie zasady określone dla EFS+, w tym te dotyczące cross-financingu. Aby zachować oddolny charakter RLKS, wszelkie szczegóły dotyczące zakresu wsparcia i zasad realizacji projektów zostaną uszczegółowione po zatwierdzeniu wszystkich LSR.	częściowo uwzględniona
395	Imię i nazwisko zanonimizowane	Instytucje finansowe	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(i) Potencjały endogeniczne dla obszarów wiejskich	130	Indykacyjny podział zaprogramowanych zasobów wskazuje, że kwota alokacji w ramach EFRR w priorytecie 5, cel szczegółowy 5i wynosi aż 69 mln euro na obszary wiejskie, przy alokacji zaplanowanej do wdrożenia na obszarach wiejskich (cel szczegółowy 5ii) wynoszącej 31 mln euro. Wynika z tego, iż na obszary wiejskie zaplanowano środki ponad 2 razy większe. Jest to rażąca dysproporcja, działająca dodatkowo na niekorzyść mieszkańców zamieszkujących obszary wiejskie, znajdujących się w niekorzystnej sytuacji w porównaniu do mieszkańców obszarów wiejskich. Podział środków na cele szczegółowe powinien więc wynosić: 30 mln euro dla obszarów wiejskich i 70 mln euro dla obszarów wiejskich.	Wsparcie w ramach FE KP powinno być ukierunkowane zwłaszcza na wyrównywanie szans i poprawę jakości życia mieszkańców z obszarów słabiej rozwiniętych i mających mniejsze szanse na rozwój. Niezaprzeczalnym faktem jest to, że obszary wiejskie mają dużo większe możliwości pozyskiwania środków, a także większe zasoby ludzkie, ułatwiające sięganie po te środki. Przelicznik środków per capita nie powinien być w tym przypadku stosowany, zwłaszcza biorąc pod uwagę stały proces wyłudniania się obszarów wiejskich (źródło: GUS). Należy zatem zadbać przede wszystkim o mieszkańców obszarów wiejskich DEGRURBA 3, zajmujących większą część województwa kujawsko-pomorskiego (124 gminy, przy tylko 5 obszarach wiejskich DEGRURBA 1, tylko 15 obszarach wiejskich i podmiejskich DEGRURBA 2). Mieszkańcy ci już teraz wskazywani są jako osoby z innych grup w niekorzystnej sytuacji społecznej i to do nich powinno być kierowane zwiększone wsparcie. Połowa mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego, która mieszka na obszarach wiejskich, zasługuje nie tylko na potraktowanie równe z mieszkańcami miast, ale wręcz na wsparcie wyraźnie większe, wyrównujące różnice w jakości życia i dostępie do usług.	Zgodnie z projektem negocjowanego przez Zarząd Województwa z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej Kontraktu Programowego dla FEDKP 2021-2022, minimalny poziom wydatków z Programu na obszary wiejskie został ustalony na poziomie 17,6%. Biorąc pod uwagę stan realizacji wydatkowania środków w obszarach wiejskich w ramach obecnej perspektywy finansowej 2014-2020, który wynosi ok 30%, założyc można, iż podobny poziom wydatków zostanie osiągnięty także w okresie programowania 2021-2027. Szczególnym obszarem wsparcia, w którym istotne znaczenie mają tereny wiejskie jest CP 5. Zaproponowany podział środków w ramach CP5 jest skutkiem określenia w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności dwóch celów szczegółowych - cs (i) skierowanego na wsparcie obszarów wiejskich i cs (ii) wspierającego obszary inne niż wiejskie. Spowodowało to konieczność rozdzielenia środków w oparciu o wskaźniki adekwatne dla obszarów wiejskich i pozamiejskich (wiejskich) wspieranych w CP5. W chwili obecnej prowadzimy rozmowy z MFIPR dotyczące wpisania całej interwencji planowanej w CP5 w jeden cel szczegółowy. Wówczas podział środków odbywałby się w oparciu o strategię terytorialne i alokacje przewidziane dla poszczególnych JST. Dodatkowo podjęto decyzję o zwiększeniu środków dedykowanych wsparciu turystyki na obszarach wiejskich o 6,2 mln euro.	częściowo uwzględniona
396	Dom Kultury w Strzelnie	Instytucje finansowe	Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	152	Doprecyzowania wymaga, czy w ramach priorytetu 7 będzie stosowany mechanizm cross-financing (a jeśli tak, to w jakim zakresie).	Realizacja działań aktywizacyjnych i integracyjnych wymaga odpowiedniego zaplecza technicznego i nowoczesnego wyposażenia. Ze względu na wieloletnie niedoinwestowanie infrastruktury na obszarach wiejskich, konieczne jest umożliwienie zaplanowania w kosztach projektu np. zakupu pomocy dydaktycznych czy remontu pomieszczeń, w których mają odbywać się zajęcia. W ramach celu szczegółowego 5(ii) przewidziano co prawda wsparcie na inwestycje m.in. w obiekty będące bazą do aktywizacji mieszkańców w ramach priorytetu 7, jednak wysokość środków (EFRR 31 mln euro) jest wyraźnie nieadekwatna do potrzeb, jak i kwoty zaplanowanej na RLKS (EFS+ 53 mln euro).	Wsparcie RLKS z FE KP będzie pochodziło wyłącznie z EFS+. Ponieważ dla tego instrumentu nie został wyodrębniony żaden odrębny cel szczegółowy w ramach CP4, w którym musi być realizowane całe wsparcie społeczne, to w RLKS obowiązują wszystkie zasady określone dla EFS+, w tym te dotyczące cross-financingu. Aby zachować oddolny charakter RLKS, wszelkie szczegóły dotyczące zakresu wsparcia i zasad realizacji projektów zostaną uszczegółowione po zatwierdzeniu wszystkich LSR.	częściowo uwzględniona
397	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Chelmno	Organizacje pozarządowe	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) RLKS	153	Mając na uwadze bardzo wymierne efekty, jak i zakres wsparcia w ramach RLKS w obecnej perspektywie 2014-2020, wnosimy o zwiększenie puli środków, jaka zostanie przeznaczona na instrument RLKS w ramach Priorytetu 7 z 3% do 5% (str. 153 - pkt. 2.7.1.3 Orientacyjny podział zasobów Programu (UE) według rodzaju interwencji oraz strony powiązane m.in. plan finansowy).	Udostępnione w obecnej perspektywie środki z EFS w formule grantowej cieszą się ogromnym zainteresowaniem. Ze środków korzystają w szczególności lokalne organizacje pozarządowe, kół gospodyń wiejskich, centra kultury, biblioteki, ale również ośrodki pomocy społecznej i samorządy. Co warte uwagi – dostępność środków na szczeblu lokalnym uaktywnia podmioty w procesie ubiegania się o wsparcie, ponieważ – jak podkreśla to wielu Grantobiorców – wsparcie finansowe i instytucjonalne jest "na wyciągnięcie ręki". Formuła bezpośredniej pracy LGD z Grantobiorcą już od chwili kreowania pomysłu na projekt, poprzez jego realizację i rozliczenie, ale także możliwość codziennego bezpośredniego kontaktu z potencjalnymi uczestnikami tych projektów sprawiają, że realizowane projekty wynikają bezpośrednio z lokalnych potrzeb i są odpowiedzią na problemy często zmarginalizowanych społeczności. Szczególnie pożądanym na obszarach objętych Lokalnymi Strategiami Rozwoju jest system projektów grantowych w ramach EFS, który umożliwia wsparcie oddolnych inicjatyw (projektów), wynikających bezpośrednio z lokalnych potrzeb. Realizacja systemu grantowego w ramach EFS (os 11 RPO WK-P 2014-2020) pozwoliła LGD na dowartościowanie i wsparcie inicjatyw mniejszych lokalnych organizacji, w szczególności funkcjonujących na obszarach słabiej zurbanizowanych klubów sportowych, kół gospodyń wiejskich, stowarzyszeń rozwoju, etc., zapewniając im w ten sposób łatwiejszy dostęp do środków UE. Jak pokazują aktualne dane Sieci LGD w obecnej perspektywie finansowej za pośrednictwem mechanizmu RLKS w ramach środków EFS wybrano do realizacji blisko 1 100 projektów. Do dnia dzisiejszego wsparciem objęto 15 898 mieszkańców województwa - osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, a ponad 600 osób bezrobotnych lub biernych zawodowo podjęło zatrudnienie. W ramach 509 dofinansowanych projektów szczególną pomocą objęto osoby starsze wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, kolejne 327 dofinansowanych projektów umożliwiło utworzenie klubów młodzieżowych, w których wsparto ponad 3 500 młodych mieszkańców naszego województwa. Dofinansowaniem objęto również blisko 300 projektów skierowanych szczególnie do osób niepełnosprawnych. LGD posiadają nie tylko potencjał techniczny, ale przede wszystkim potencjał kadrowy/osobowy oraz doświadczenie, które niewątpliwie warto w nowej perspektywie wykorzystać do wdrażania znaczących środków z EFS+. Ponadto nadmienić należy, iż projektowana zmiana ustawy o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności zakłada zniesienie górnego limitu 150 tys. mieszkańców obszaru LSR, co umożliwi objęcie wsparciem w ramach RLKS wszystkich mieszkańców województwa, w tym obszarów, w których funkcjonują LGD wiejskie" finansowane wyłącznie z EFS+. Dlatego też zwiększenie alokacji na RLKS w nowym okresie wydaje się działaniem w pełni uzasadnionym i pozwoli na kompleksową interwencję na poziomie województwa. Z całą pewnością zaufanie udzielone przez Zarząd Województwa lokalnym grupom działania poprzez powierzenie im części zadań w ramach RPO WK-P 2014-2020 przeszło oczekiwania, czego potwierdzeniem jest efektywność działań o charakterze społeczno-zawodowym i osiągnięte, a nawet przekroczone, wskaźniki wykonania ram programowych dla okresu 2014-2020. Godnym uwagi jest także fakt, że udostępnione środki przyczyniły się do wzrostu rozpoznawalności zarówno Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, jak i LGD wśród lokalnych społeczności. Zauważalne jest również zwiększenie zainteresowania środkami unijnymi na aktywizację i włączenia społeczne na poziomie lokalnym. Poprzez oddolne podejście zrealizowano zdecydowanie większą liczbę takich projektów, aniżeli było by to możliwe w ramach konkursów otwartych. Wobec powyższego wnosimy o dokonanie przesunięcia na RLKS środków z Priorytetu 8 Włączenie społeczne na wsparcie, którego planuje się przeznaczenie 34% ogólnej puli EFS+ (141,9 mln EUR). Zgodnie z prezentowaną podczas powiatowych spotkań konsultacyjnych koncentracją tematyczną w ramach środków finansowych na włączenie społeczne, w tym integracja imigrantów przeznaczyć należy: rozporządzenie UE – 25% EFS+, Projekt Kontraktu Programowego – 29,5% EFS+, zmiana 09.2021 - 27,87% EFS+ Zwiększenie puli EFS+ przeznaczanej na RLKS z 3% na 5% z całości środków dla Programu pozytywnie wpłynie na mieszkańców regionu oraz wzmożni potencjał lokalny, co wypelni założenia realnego zagrożenia marginalizacji obszarów słabiej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwiła objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich w lokalnym środowisku.	Pomimo ogromnych korzyści płynących z działalności LGD w bezpośrednim kontakcie z lokalną społecznością, wysokość alokacji przyznana na program regionalny oraz wymogi związane z obowiązkiem osiągnięcia ring-fencingów nie pozwalają na przeniesienie wyższej kwoty na RLKS	uwzględniona
398	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarne. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarka i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarne.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczone wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
399	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) Potencjały endogeniczne dla obszarów wiejskich	134	Indykacyjny podział zaprogramowanych zasobów wskazuje, że kwota alokacji w ramach EFRR w priorytecie 5, cel szczegółowy 5ii wynosi tylko 31 mln euro na obszary wiejskie, przy alokacji zaplanowanej do wdrożenia na obszarach wiejskich (cel szczegółowy 5i) wynoszącej aż 69 mln euro. Wynika z tego, iż na obszary wiejskie zaplanowano środki ponad 2 razy większe. Jest to rażąca dysproporcja, działająca dodatkowo na niekorzyść mieszkańców zamieszkujących obszary wiejskie, znajdujących się w niekorzystnej sytuacji w porównaniu do mieszkańców obszarów wiejskich. Podział środków na cele szczegółowe powinien więc wynosić: 30 mln euro dla obszarów wiejskich i 70 mln euro dla obszarów wiejskich.	Wsparcie w ramach FE KP powinno być ukierunkowane zwłaszcza na wyrównywanie szans i poprawę jakości życia mieszkańców z obszarów słabiej rozwiniętych i mających mniejsze szanse na rozwój. Niezaprzeczalnym faktem jest to, że obszary wiejskie mają dużo większe możliwości pozyskiwania środków, a także większe zasoby ludzkie, ułatwiające sięganie po te środki. Przelicznik środków per capita nie powinien być w tym przypadku stosowany, zwłaszcza biorąc pod uwagę stały proces wyłudniania się obszarów wiejskich (źródło: GUS). Należy zatem zadbać przede wszystkim o mieszkańców obszarów wiejskich DEGRURBA 3, zajmujących większą część województwa kujawsko-pomorskiego (124 gminy, przy tylko 5 obszarach wiejskich DEGRURBA 1, tylko 15 obszarach wiejskich i podmiejskich DEGRURBA 2). Mieszkańcy ci już teraz wskazywani są jako osoby z innych grup w niekorzystnej sytuacji społecznej i to do nich powinno być kierowane zwiększone wsparcie. Połowa mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego, która mieszka na obszarach wiejskich, zasługuje nie tylko na potraktowanie równe z mieszkańcami miast, ale wręcz na wsparcie wyraźnie większe, wyrównujące różnice w jakości życia i dostępie do usług.	Zgodnie z projektem negocjowanego przez Zarząd Województwa z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej Kontraktu Programowego dla FEDKP 2021-2022, minimalny poziom wydatków z Programu na obszary wiejskie został ustalony na poziomie 17,6%. Biorąc pod uwagę stan realizacji wydatkowania środków w obszarach wiejskich w ramach obecnej perspektywy finansowej 2014-2020, który wynosi ok 30%, założyc można, iż podobny poziom wydatków zostanie osiągnięty także w okresie programowania 2021-2027. Szczególnym obszarem wsparcia, w którym istotne znaczenie mają tereny wiejskie jest CP 5. Zaproponowany podział środków w ramach CP5 jest skutkiem określenia w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności dwóch celów szczegółowych - cs (i) skierowanego na wsparcie obszarów wiejskich i cs (ii) wspierającego obszary inne niż wiejskie. Spowodowało to konieczność rozdzielenia środków w oparciu o wskaźniki adekwatne dla obszarów wiejskich i pozamiejskich (wiejskich) wspieranych w CP5. W chwili obecnej prowadzimy rozmowy z MFIPR dotyczące wpisania całej interwencji planowanej w CP5 w jeden cel szczegółowy. Wówczas podział środków odbywałby się w oparciu o strategię terytorialne i alokacje przewidziane dla poszczególnych JST. Dodatkowo podjęto decyzję o zwiększeniu środków dedykowanych wsparciu turystyki na obszarach wiejskich o 6,2 mln euro.	częściowo uwzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagii
400	Imię i nazwisko anonimowe	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) Potencjały endogeniczne dla obszarów wiejskich	127	RLKS – jako narzędzie do rozwoju obszaru naszego województwa sprawdziło się w obecnej perspektywie przy zastosowaniu podejścia zintegrowanego w ramach rewitalizacji na obszarach wiejskich: działania EFS uzupełnione projektami w ramach EFRR. Wobec powyższego wnosimy o możliwość również w okresie 2021-2027 realizacji za pośrednictwem instrumentu RLKS projektów rewitalizacji „małej skali” na obszarach wiejskich, które niewątpliwie będą uzupełnieniem do działań społecznych finansowanych ze środków EFS+ - wyodrębnienie w ramach CPS odrębnego priorytetu dla instrumentu RLKS współfinansowanego z EFRR (str. 127 PRIORYTET 5 POTENCJALA ENDOGENICZNE REGIONU oraz strony powiązanej).	Pomimo trudnych początkowo doświadczeń zarówno SW, LGD, jak i lokalnych samorządów z wdrażaniem dużych projektów rewitalizacyjnych na obszarach wiejskich, efekty zapowiadają się imponująco. Wg danych Sieci LGD (stan na 30.11.2021 r.) wartość wskaźnika produktu „Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach” zostanie osiągnięta na poziomie 303 sztuk. Pamiętajmy, że za liczbą tych obiektów stoją jednocześnie komplementarne działania społeczne dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, stanowiące sedno działań rewitalizacyjnych. W nowym okresie w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027 te działania „miejskie” – aktywizujące w szczególności społeczności małych miast i obszarów wiejskich – mogłyby być nadal wspierane w ramach RLKS i uzupełnione niewielkimi projektami infrastrukturalnymi. Możliwość zagospodarowania terenów i przestrzeni, w tym istniejących terenów zielonych wraz z budową małej architektury to przysłowiowa wędka dla lokalnych społeczności, która niewątpliwie sprzyjać będzie oddolnym inicjatywom, a także pobudzeniu społecznego zaangażowania i uczestniczenia w budowaniu własnego miejsca do życia i pracy. W szczególności należy mieć tu na uwadze niewielkie inwestycje wspierające działania na rzecz seniorów oraz dzieci i młodzieży, które przewidziane zostały w projektowanym Programie FE PK 2021-2027 w ramach Priorytetu 7. LGD działają oddolnie, są na miejscu, blisko organizacji, blisko mieszkańca. Dzięki powierzeniu im w obecnej perspektywie przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego do realizacji wielofundusowego RLKS, LGD nabyły szeroką wiedzę i doświadczenie we wdrażaniu zintegrowanych projektów w ramach EFS i EFRR. Nastąpiła bardzo przejrzysta i zauważalna współpraca na linii: Samorząd Województwa – LGD oraz LGD – lokalna społeczność. RLKS, jako narzędzie do rozwoju obszaru naszego województwa, sprawdziło się w obecnej perspektywie przy zastosowaniu podejścia zintegrowanego w ramach rewitalizacji na obszarach wiejskich: działania EFS uzupełnione projektami infrastrukturalnymi w ramach EFRR. Wobec powyższego wnosimy o możliwość również w okresie 2021-2027 realizacji za pośrednictwem instrumentu RLKS projektów rewitalizacji „małej skali” na obszarach wiejskich, które niewątpliwie będą uzupełnieniem do działań społecznych finansowanych ze środków EFS+. Obecna perspektywa pokazała, że takie zintegrowane podejście sprawdza się i przynosi wymierne korzyści. Doświadczenia obecnej perspektywy finansowej zdobyte przez wszystkie strony procesu wdrażania środków udestynowanych w ramach RPO WK-P 2014-2020 poprzez instrument RLKS należy wykorzystać w nowym okresie programowania, bowiem przyczyni się to do jeszcze bardziej efektywnego wdrażania programu. Podkreślamy, że ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabiej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwia objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich aktywności społecznej i zawodowej. Bez tych środków w nowej perspektywie finansowej szczególnie na obszarach wiejskich trudno mówić o zrównoważonym rozwoju. Wnoszimy zatem, aby w ramach Celu Polityki 5 wyodrębnić 2 priorytety, w tym jeden przeznaczony do realizacji poprzez instrument RLKS (projekty małej skali - mała rewitalizacja).	Zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa oraz stanowiskiem Komisji Europejskiej, RLKS powinien dopełniać działania władz lokalnych, a nie je zastępować. A ponieważ rewitalizacją to w zdecydowanej większości projekty realizowane przez podmioty publiczne, nie do końca wpisuje się w oddolny charakter RLKS. Stąd IZ FE KP podjęła decyzję o realizacji projektów rewitalizacyjnych/odnowy wsi w standardowych priorytetach, gdzie nie jest wymagany oddolny charakter. W przypadku RLKS będzie jednak możliwe realizowanie niewielkich działań infrastrukturalnych, komplementarnych z działaniami społecznymi zaplanowanymi w LSR, w ramach cross-finansingu'u.	niewzjędniona
401	Imię i nazwisko anonimowe	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(i) Potencjały endogeniczne dla obszarów wiejskich	130	Indykcyjny podział zaprogramowanych zasobów wskazuje, że kwota alokacji w ramach EFRR w priorytecie 5, cel szczegółowy 5i wynosi aż 69 mln euro na obszary wiejskie, przy alokacji zaplanowanej do wdrożenia na obszarach wiejskich (cel szczegółowy 5ii) wynoszącej 31 mln euro. Wynika z tego, iż na obszary wiejskie zaplanowano środki ponad 2 razy większe. Jest to rażąca dysproporcja, działająca dodatkowo na niekorzyść mieszkańców zamieszkujących obszary wiejskie, znajdujących się w niekorzystnej sytuacji w porównaniu do mieszkańców obszarów wiejskich. Podział środków na cele szczegółowe powinien więc wynosić: 30 mln euro dla obszarów wiejskich i 70 mln euro dla obszarów wiejskich.	Wsparcie w ramach FE KP powinno być ukierunkowane zwłaszcza na wyrównywanie szans i poprawę jakości życia mieszkańców z obszarów słabiej rozwiniętych i mających mniejsze szanse na rozwój. Niezaprzeczalnym faktem jest to, że obszary wiejskie mają dużo większe możliwości pozyskiwania środków, a także większe zasoby ludzkie, utatwiającej sięganie po te środki. Przelicznik środków per capita nie powinien być w tym przypadku stosowany, zwłaszcza biorąc pod uwagę stały proces wydłużania się obszarów wiejskich (źródło: GUS). Należy zatem zadbać przede wszystkim o mieszkańców obszarów wiejskich DEBURBA 3, zajmujących większą część województwa kujawsko-pomorskiego (124 gminy, przy tylko 5 obszarach wiejskich DEBURBA 1, tylko 15 obszarach wiejskich i podmiejskich DEBURBA 2). Mieszkańcy ci już teraz wskazują się jako osoby z innych grup w niekorzystnej sytuacji społecznej i to do nich powinno być kierowane zwiększone wsparcie. Półowa mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego, która mieszka na obszarach wiejskich, zasługuje nie tylko na potraktowanie równo z mieszkańcami miast, ale wręcz na wsparcie wyraźnie większe, wyrównujące różnicę w jakości życia i dostępie do usług.	Zgodnie z projektem negocjowanego przez Zarząd Województwa z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej Kontraktu Programowego dla FEDKP 2021-2022, minimalny poziom wydatków z Programu na obszary wiejskie został ustalony na poziomie 17,6%. Biorąc pod uwagę stan realizacji wydatkowania środków w obszarach wiejskich w ramach obecnej perspektywy finansowej 2014-2020, który wynosi ok 30%, założyć można, iż podobny poziom wydatków zostanie osiągnięty także w okresie programowania 2021-2027. Szczególnym obszarem wsparcia, w którym istotne znaczenie mają tereny wiejskie jest CP 5. Zaproprowany podział środków w ramach CPS jest skutkiem określenia w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności dwóch celów szczegółowych - cs (i) skierowanego na wsparcie obszarów wiejskich i cs (ii) wspierającego obszary inne niż wiejskie. Spowodowało to konieczność rozdzielenia środków w oparciu o wskaźniki adekwatne dla obszarów wiejskich i pozamiejskich (wiejskich) wspieranych w CPS. W chwili obecnej prowadzimy rozmowy z MFIPR dotyczące wpisania całej interwencji planowanej w CPS w jeden cel szczegółowy. Wówczas podział środków odbywałby się w oparciu o strategię terytorialną i alokacje przewidziane dla poszczególnych JST. Dodatkowo podjęto decyzję o zwiększeniu środków dedykowanych wsparciu turystyki na obszarach wiejskich o 6,2 mln euro.	częściowo uwzględniona
402	Imię i nazwisko anonimowe	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(i) Potencjały endogeniczne dla obszarów wiejskich	130	Indykcyjny podział zaprogramowanych zasobów wskazuje, że kwota alokacji w ramach EFRR w priorytecie 5, cel szczegółowy 5i wynosi aż 69 mln euro na obszary wiejskie, przy alokacji zaplanowanej do wdrożenia na obszarach wiejskich (cel szczegółowy 5ii) wynoszącej 31 mln euro. Wynika z tego, iż na obszary wiejskie zaplanowano środki ponad 2 razy większe. Jest to rażąca dysproporcja, działająca dodatkowo na niekorzyść mieszkańców zamieszkujących obszary wiejskie, znajdujących się w niekorzystnej sytuacji w porównaniu do mieszkańców obszarów wiejskich. Podział środków na cele szczegółowe powinien więc wynosić: 30 mln euro dla obszarów wiejskich i 70 mln euro dla obszarów wiejskich.	Wsparcie w ramach FE KP powinno być ukierunkowane zwłaszcza na wyrównywanie szans i poprawę jakości życia mieszkańców z obszarów słabiej rozwiniętych i mających mniejsze szanse na rozwój. Niezaprzeczalnym faktem jest to, że obszary wiejskie mają dużo większe możliwości pozyskiwania środków, a także większe zasoby ludzkie, utatwiającej sięganie po te środki. Przelicznik środków per capita nie powinien być w tym przypadku stosowany, zwłaszcza biorąc pod uwagę stały proces wydłużania się obszarów wiejskich (źródło: GUS). Należy zatem zadbać przede wszystkim o mieszkańców obszarów wiejskich DEBURBA 3, zajmujących większą część województwa kujawsko-pomorskiego (124 gminy, przy tylko 5 obszarach wiejskich DEBURBA 1, tylko 15 obszarach wiejskich i podmiejskich DEBURBA 2). Mieszkańcy ci już teraz wskazują się jako osoby z innych grup w niekorzystnej sytuacji społecznej i to do nich powinno być kierowane zwiększone wsparcie. Półowa mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego, która mieszka na obszarach wiejskich, zasługuje nie tylko na potraktowanie równo z mieszkańcami miast, ale wręcz na wsparcie wyraźnie większe, wyrównujące różnicę w jakości życia i dostępie do usług.	Zgodnie z projektem negocjowanego przez Zarząd Województwa z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej Kontraktu Programowego dla FEDKP 2021-2022, minimalny poziom wydatków z Programu na obszary wiejskie został ustalony na poziomie 17,6%. Biorąc pod uwagę stan realizacji wydatkowania środków w obszarach wiejskich w ramach obecnej perspektywy finansowej 2014-2020, który wynosi ok 30%, założyć można, iż podobny poziom wydatków zostanie osiągnięty także w okresie programowania 2021-2027. Szczególnym obszarem wsparcia, w którym istotne znaczenie mają tereny wiejskie jest CP 5. Zaproprowany podział środków w ramach CPS jest skutkiem określenia w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności dwóch celów szczegółowych - cs (i) skierowanego na wsparcie obszarów wiejskich i cs (ii) wspierającego obszary inne niż wiejskie. Spowodowało to konieczność rozdzielenia środków w oparciu o wskaźniki adekwatne dla obszarów wiejskich i pozamiejskich (wiejskich) wspieranych w CPS. W chwili obecnej prowadzimy rozmowy z MFIPR dotyczące wpisania całej interwencji planowanej w CPS w jeden cel szczegółowy. Wówczas podział środków odbywałby się w oparciu o strategię terytorialną i alokacje przewidziane dla poszczególnych JST. Dodatkowo podjęto decyzję o zwiększeniu środków dedykowanych wsparciu turystyki na obszarach wiejskich o 6,2 mln euro.	częściowo uwzględniona
403	Imię i nazwisko anonimowe	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) RLKS	153	Mając na uwadze bardzo wymierne efekty, jak i zakres wsparcia w ramach RLKS w obecnej perspektywie 2014-2020, wnosimy o zwiększenie puli środków, jaka zostanie przeznaczona na instrument RLKS w ramach Priorytetu 7 z 3% do 5% (str. 153 - pkt. 2.7.1.3 Orientacyjny podział zasobów Programu (UE) według rodzaju interwencji oraz strony powiązanej m.in. plan finansowy).	Udostępnienie w obecnej perspektywie środki z EFS w formule grantowej cieszą się ogromnym zainteresowaniem. Ze środków korzystają w szczególności lokalne organizacje pozarządowe, koła gospodyń wiejskich, centra kultury, biblioteki, ale również ośrodki pomocy społecznej i samorządy. Co warto uwagi – dostępność środków w ramach lokalnym ukłowi podmioty w procesie ubiegania się o wsparcie, ponieważ – jak podkreśla to wielu Grantobiorców – wsparcie finansowe i instytucjonalne jest „na wyścigięcie ręk”. Formuła bezpośredniej pracy LGD z Grantobiorcą już od chwili kreowania pomysłu na projekt, poprzez jego realizację i rozliczenie, ale także możliwość codziennego bezpośredniego kontaktu z potencjalnymi uczestnikami tych projektów sprawiają, że realizowane projekty wynikają bezpośrednio z lokalnych potrzeb i są odpowiedzią na problemy często zmarginalizowanych społeczności. Szczególnie pożądanym na obszarach objętych Lokalnymi Strategiami Rozwoju jest system projektów grantowych w ramach EFS, który umożliwia wsparcie oddolnych inicjatyw (projektów), wynikających bezpośrednio z lokalnych potrzeb. Realizacja systemu grantowego w ramach EFS (of 11 RPO WK-P 2014-2020) pozwoliła LGD na dowartościowanie i wsparcie inicjatyw mniejszych lokalnych organizacji, w szczególności funkcjonujących na obszarach słabiej zurbanizowanych klubów sportowych, kół gospodyń wiejskich, stowarzyszeń rozwoju, etc., zapewniając im w ten sposób łatwiejszy dostęp do środków UE. Jak pokazują aktualne dane Sieci LGD w obecnej perspektywie finansowej za pośrednictwem mechanizmu RLKS w ramach środków EFS wybrano do realizacji blisko 1 100 projektów. Do dnia dzisiejszego wsparciem objęto 15 898 mieszkańców województwa - osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, a ponad 600 osób bezrobotnych lub biernych zawodowo podjęło zatrudnienie. W ramach 509 dofinansowanych projektów szczególnie pomógł objęto osoby starsze wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, kolejne 327 dofinansowanych projektów umożliwiło utworzenie klubów młodzieżowych, w których wsparło ponad 3 500 młodych mieszkańców naszego województwa. Dofinansowaniem objęto również blisko 300 projektów skierowanych szczególnie do osób niepełnosprawnych. LGD posiadają nie tylko potencjał techniczny, ale przede wszystkim potencjał kadrowy/osobowy oraz doświadczenie, które niewątpliwie warto w nowej perspektywie wykorzystać do wdrażania znaczących środków z EFS+. Ponadto nadmienić należy, iż projektowana zmiana ustawy o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności zakłada zniesienie górnego limitu 150 tys. mieszkańców obszaru LSR, co umożliwi objęcie wsparciem w ramach RLKS wszystkich mieszkańców województwa, w tym obszarów, na których funkcjonują „LGD miejskie” finansowane wyłącznie z EFS+. Dlatego też zwiększenie alokacji na RLKS w nowym okresie wydaje się działaniem w pełni uzasadnionym i pozwoli na kompleksową interwencję na poziomie województwa. Z całą pewnością zaufanie udzielone przez Zarząd Województwa lokalnym grupom działania poprzez powierzenie im części zadań w ramach RPO WK-P 2014-2020 przerosło oczekiwania, czego potwierdzeniem jest efektywność działań o charakterze społeczno-zawodowym i osiągnięte, a nawet przekroczone, wskaźniki wykonania ram programowych dla okresu 2014-2020. Godnym uwagi jest także fakt, że udostępnione środki przyczyniły się do wzrostu rozpoznawalności zarówno Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, jak i LGD wśród lokalnych społeczności. Zauważalne jest również zwiększenie zainteresowania środkami unijnymi na aktywizację i włączenia społeczne na poziomie lokalnym. Poprzez oddolne podejście zrealizowano zdecydowanie większą liczbę takich projektów, aniżeli było by to możliwe w ramach konkursów otwartych. Wobec powyższego wnosimy o dokonanie przesunięcia na RLKS środków z Priorytetu 8 Włączenie społeczne na wsparcie, którego planuje się przeznaczenie 34% ogólnej puli EFS+ (141,9 mln EUR). Zgodnie z prezentowaną podczas powiatowych spotkań konsultacyjnych koncepcją tematyczną w ramach środków finansowych na włączenie społeczne, w tym integracja imigrantów przeznaczyć należy: rozporządzenie UE – 25% EFS+, Projekt Kontraktu Programowego – 29,5% EFS+, zmiana 09.2021 - 27,87% EFS+ Zwiększenie puli EFS+ przeznaczanej na RLKS z 3% na 5% z całości środków dla Programu pozytywnie wpłynie na mieszkańców regionu oraz wzmocni potencjał lokalny, co wypełni założenia włączenia społecznego. Ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabiej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwia objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich w lokalnym środowisku.	Pomimo ogromnych korzyści płynących z działalnością LGD w bezpośrednim kontakcie z lokalną społecznością, wysokość alokacji przyznana na program regionalny oraz wymogi związane z obowiązkiem osiągnięcia ring-fencingów nie pozwalają na przeniesienie wyższej kwoty na RLKS	niewzjędniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagii
425	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
426	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
427	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24,26	Teściowa przez wiele lat chorowała na nowotwór. Jako rodzina, staraliśmy się zapewnić Mamie jak najlepszą opiekę i wsparcie w domu. Mimo to, widzieliśmy jak bardzo cierpi i bardzo bolało nas Jej cierpienie. W żaden sposób nikt z nas nie mógł w żaden sposób pomóc Teściowej. Wówczas z pomocą przyszli nam Pracownicy Hospicjum Domowego Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej. Pomoc Pracowników Hospicjum była nieoceniona a serce i współczucie okazane zarówno mojej Mamie jak i nam – rodzinie nie sposób wyrazić żadnymi słowami. Pracownicy Hospicjum we Włocławku byli i są całkowicie oddani swoim podopiecznym i ich rodzinom. Swoją pomoc niosą bez względu na porę dnia czy nocy, bez względu na to, czy jest to dzień powszedni, niedziela czy też święta. Wystarczył 1 telefon, a pomoc była natychmiastowa. Nawet po śmierci Teściowej oferowano Jej rodzinie pomoc psychologa. Nie wyobrażam sobie, by we Włocławku nie powstał Oddział Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej u. dr Zbigniewa Kaczmarska. Całym sercem popieram inicjatywę budowy tego obiektu.	Teściowa przez wiele lat chorowała na nowotwór. Jako rodzina, staraliśmy się zapewnić Mamie jak najlepszą opiekę i wsparcie w domu. Mimo to, widzieliśmy jak bardzo cierpi i bardzo bolało nas Jej cierpienie. W żaden sposób nikt z nas nie mógł w żaden sposób pomóc Teściowej. Wówczas z pomocą przyszli nam Pracownicy Hospicjum Domowego Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej. Pomoc Pracowników Hospicjum była nieoceniona a serce i współczucie okazane zarówno mojej Mamie jak i nam – rodzinie nie sposób wyrazić żadnymi słowami. Pracownicy Hospicjum we Włocławku byli i są całkowicie oddani swoim podopiecznym i ich rodzinom. Swoją pomoc niosą bez względu na porę dnia czy nocy, bez względu na to, czy jest to dzień powszedni, niedziela czy też święta. Wystarczył 1 telefon, a pomoc była natychmiastowa. Nawet po śmierci Teściowej oferowano Jej rodzinie pomoc psychologa. Nie wyobrażam sobie, by we Włocławku nie powstał Oddział Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej u. dr Zbigniewa Kaczmarska. Całym sercem popieram inicjatywę budowy tego obiektu.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
428	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24,26	Moja Kochana Babcia przez wiele lat chorowała na nowotwór. Jako rodzina, staraliśmy się zapewnić Babci jak najlepszą opiekę i wsparcie w domu. Mimo to, widzieliśmy jak bardzo cierpi i bardzo bolało nas Jej cierpienie. W żaden sposób nikt z nas nie mógł w żaden sposób pomóc Babci. Wówczas z pomocą przyszli Pracownicy Hospicjum Domowego Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej. Pomoc Pracowników Hospicjum była nieoceniona a serce i współczucie okazane zarówno mojej Babci jak i najbliższej Jej rodzinie nie sposób wyrazić żadnymi słowami. Pracownicy Hospicjum we Włocławku byli i są całkowicie oddani swoim podopiecznym i ich rodzinom. Swoją pomoc niosą bez względu na porę dnia czy nocy, bez względu na to, czy jest to dzień powszedni, niedziela czy też święta. Wystarczył 1 telefon, a pomoc była natychmiastowa. Nawet po śmierci Babci oferowano nam, jako rodzinie Zmarłej pomoc psychologa. Nie wyobrażam sobie, by we Włocławku nie powstał Oddział Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej u. dr Zbigniewa Kaczmarska. Całym sercem popieram inicjatywę budowy tego obiektu.	Moja Kochana Babcia przez wiele lat chorowała na nowotwór. Jako rodzina, staraliśmy się zapewnić Babci jak najlepszą opiekę i wsparcie w domu. Mimo to, widzieliśmy jak bardzo cierpi i bardzo bolało nas Jej cierpienie. W żaden sposób nikt z nas nie mógł w żaden sposób pomóc Babci. Wówczas z pomocą przyszli Pracownicy Hospicjum Domowego Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej. Pomoc Pracowników Hospicjum była nieoceniona a serce i współczucie okazane zarówno mojej Babci jak i najbliższej Jej rodzinie nie sposób wyrazić żadnymi słowami. Pracownicy Hospicjum we Włocławku byli i są całkowicie oddani swoim podopiecznym i ich rodzinom. Swoją pomoc niosą bez względu na porę dnia czy nocy, bez względu na to, czy jest to dzień powszedni, niedziela czy też święta. Wystarczył 1 telefon, a pomoc była natychmiastowa. Nawet po śmierci Babci oferowano nam, jako rodzinie Zmarłej pomoc psychologa. Nie wyobrażam sobie, by we Włocławku nie powstał Oddział Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej u. dr Zbigniewa Kaczmarska. Całym sercem popieram inicjatywę budowy tego obiektu.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
429	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Brak hospicjum stacjonarnego w strukturach Włocławka przy stale rosnącej liczbie pacjentów wymagających objęcia opieką hospicyjną. Inwestycja niezbędna w naszym mieście.	W dobie pandemii mamy wzrost ilości schorzeń onkologicznych które nie zawsze mogą być leczone w warunkach domowych ,wymagają profesjonalnej opieki stacjonarnej. Należy również myśleć ,że pacjenci hospicyjni powinni mieć wsparcie w rodzinach mieszkających w pobliżu a nie mogących zapewnić tej opieki w domu. Włocławek jest nadal dużym miastem i brak hospicjum jest odczuwalny.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
430	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24,26	Moja Kochana Babcia przez wiele lat chorowała na nowotwór. Jako rodzina, staraliśmy się zapewnić Babci jak najlepszą opiekę i wsparcie w domu. Mimo to, widzieliśmy jak bardzo cierpi i bardzo bolało nas Jej cierpienie. W żaden sposób nikt z nas nie mógł w żaden sposób pomóc Babci. Wówczas z pomocą przyszli Pracownicy Hospicjum Domowego Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej. Pomoc Pracowników Hospicjum była nieoceniona a serce i współczucie okazane zarówno mojej Babci jak i najbliższej Jej rodzinie nie sposób wyrazić żadnymi słowami. Pracownicy Hospicjum we Włocławku byli i są całkowicie oddani swoim podopiecznym i ich rodzinom. Swoją pomoc niosą bez względu na porę dnia czy nocy, bez względu na to, czy jest to dzień powszedni, niedziela czy też święta. Wystarczył 1 telefon, a pomoc była natychmiastowa. Nawet po śmierci Babci oferowano nam, jako rodzinie Zmarłej pomoc psychologa. Nie wyobrażam sobie, by we Włocławku nie powstał Oddział Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej u. dr Zbigniewa Kaczmarska. Całym sercem popieram inicjatywę budowy tego obiektu.	Moja Kochana Babcia przez wiele lat chorowała na nowotwór. Jako rodzina, staraliśmy się zapewnić Babci jak najlepszą opiekę i wsparcie w domu. Mimo to, widzieliśmy jak bardzo cierpi i bardzo bolało nas Jej cierpienie. W żaden sposób nikt z nas nie mógł w żaden sposób pomóc Babci. Wówczas z pomocą przyszli Pracownicy Hospicjum Domowego Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej. Pomoc Pracowników Hospicjum była nieoceniona a serce i współczucie okazane zarówno mojej Babci jak i najbliższej Jej rodzinie nie sposób wyrazić żadnymi słowami. Pracownicy Hospicjum we Włocławku byli i są całkowicie oddani swoim podopiecznym i ich rodzinom. Swoją pomoc niosą bez względu na porę dnia czy nocy, bez względu na to, czy jest to dzień powszedni, niedziela czy też święta. Wystarczył 1 telefon, a pomoc była natychmiastowa. Nawet po śmierci Babci oferowano nam, jako rodzinie Zmarłej pomoc psychologa. Nie wyobrażam sobie, by we Włocławku nie powstał Oddział Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej u. dr Zbigniewa Kaczmarska. Całym sercem popieram inicjatywę budowy tego obiektu.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
431	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek i jego okolice nie posiadają hospicjum stacjonarnego, a potrzeby w tym zakresie są coraz większe.przybywa osób samotnych, chorych terminalnie, wymagających profesjonalnej paliatywnej opieki całodobowej.	Uważam, że wsparcie inicjatywę PTOP Oddział we Włocławku im.dr. Zbigniewa Kaczmarska jest konieczne, ponieważ nikt do tej pory nie podjął się budowy stacjonarnego Hospicjum w naszym mieście, a jest ono bardzo potrzebne wielu chorym cierpiącym,oczekującym fachowej i troskliwej opieki medycznej.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
432	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego.Uważam,że tego rodzaju inwestycja jest niezbędna w naszym mieście.Celem zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej i całodobowej opieki z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście.Będzie ona ogromnym wsparciem dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim.W moim otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej oddz. we Włocławku im. dr Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
433	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego.Uważam,że tego rodzaju inwestycja jest niezbędna w naszym mieście.Celem zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej i całodobowej opieki z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście.Będzie ona ogromnym wsparciem dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim.W moim otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej oddz. we Włocławku im. dr Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
434	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego.Uważam,że tego rodzaju inwestycja jest niezbędna w naszym mieście.Celem zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej i całodobowej opieki z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście.Będzie ona ogromnym wsparciem dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim.W moim otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej oddz. we Włocławku im. dr Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
435	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24,26	Moja Ukochana Żona przez wiele lat chorowała na nowotwór. Zarówno ja jako Mąż, jak dzieci oraz rodzina, staraliśmy się zapewnić Żonie jak najlepszą opiekę i wsparcie w domu. Mimo to, wszyscy widzieliśmy jak bardzo cierpi i bardzo bolało nas Jej cierpienie. W żaden sposób nikt z nas nie mógł w żaden sposób pomóc Żonie i Matce w jednej osobie. Wówczas z pomocą przyszli nam Pracownicy Hospicjum Domowego Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej. Pomoc Pracowników Hospicjum była nieoceniona a serce i współczucie okazane zarówno mojej Mamie jak i nam – rodzinie nie sposób wyrazić żadnymi słowami. Pracownicy Hospicjum we Włocławku byli i są całkowicie oddani swoim podopiecznym i ich rodzinom. Swoją pomoc niosą bez względu na porę dnia czy nocy, bez względu na to, czy jest to dzień powszedni, niedziela czy też święta. Wystarczył 1 telefon z mojej strony, a pomoc była natychmiastowa. Nawet po śmierci Żony Hospicjum zaferowało nam, jako rodzinie Zmarłej pomoc psychologa. Nie wyobrażam sobie, by we Włocławku nie powstał Oddział Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej u. dr Zbigniewa Kaczmarska. Całym sercem popieram inicjatywę budowy tego obiektu.	Moja Ukochana Żona przez wiele lat chorowała na nowotwór. Zarówno ja jako Mąż, jak dzieci oraz rodzina, staraliśmy się zapewnić Żonie jak najlepszą opiekę i wsparcie w domu. Mimo to, wszyscy widzieliśmy jak bardzo cierpi i bardzo bolało nas Jej cierpienie. W żaden sposób nikt z nas nie mógł w żaden sposób pomóc Żonie i Matce w jednej osobie. Wówczas z pomocą przyszli nam Pracownicy Hospicjum Domowego Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej. Pomoc Pracowników Hospicjum była nieoceniona a serce i współczucie okazane zarówno mojej Mamie jak i nam – rodzinie nie sposób wyrazić żadnymi słowami. Pracownicy Hospicjum we Włocławku byli i są całkowicie oddani swoim podopiecznym i ich rodzinom. Swoją pomoc niosą bez względu na porę dnia czy nocy, bez względu na to, czy jest to dzień powszedni, niedziela czy też święta. Wystarczył 1 telefon z mojej strony, a pomoc była natychmiastowa. Nawet po śmierci Żony Hospicjum zaferowało nam, jako rodzinie Zmarłej pomoc psychologa. Nie wyobrażam sobie, by we Włocławku nie powstał Oddział Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej u. dr Zbigniewa Kaczmarska. Całym sercem popieram inicjatywę budowy tego obiektu.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagii
436	Regionalne Centrum ds. ZSK i wsparcia LLL w Województwie Kujawsko - Pomorskim, Instytut Badań Edukacyjnych	Instytucje naukowo-badawcze	Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	155	Aktualny zapis: – „działania ukierunkowane na nabywanie, podnoszenie i rozwijanie kwalifikacji i kompetencji; w tym umożliwienie potwierdzania kwalifikacji rynkowych ujętych w ZSK” Proponowany zapis: – działania ukierunkowane na podnoszenie i rozwijanie kompetencji oraz podnoszenie i nabywanie kwalifikacji, w tym kwalifikacji rynkowych funkcjonujących w ZSK	Wskazane jest odróżnienie działań dotyczących podnoszenia i rozwijania kompetencji od działań dotyczących podnoszenia i nabywania kwalifikacji. Zgodnie ze Zintegrowaną Strategią Umiejętności (ZSU) 2030, część ogólna: - kompetencja oznacza szeroko rozumianą zdolność podejmowania określonych działań i wykonywania zadań z wykorzystaniem efektów uczenia się (wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) oraz własnych doświadczeń; dlatego kompetencji nie można utożsamiać z efektami uczenia się; - kwalifikacja to zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, nabytych w edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne, zgodnych z ustalonymi dla danej kwalifikacji wymaganiami, których osiągnięcie zostało sprawdzone w walidacji oraz formalnie potwierdzone przez uprawniony podmiot certyfikujący (art. 2 pkt 8 Ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (ZSK)). Działania dotyczące podnoszenia i rozwijania kompetencji oznaczają umożliwienie rozwoju beneficjenta w wybranym zakresie: wiedzy, umiejętności lub kompetencji społecznych (w rozumieniu postawy), w wyniku którego wzrasta zdolność do podejmowania działań i wykonywania zadań. Podnoszenie i rozwijanie kompetencji może odbywać się w różnych formach w edukacji formalnej i pozaformalnej (np. kursy, szkolenia, coaching, studia podyplomowe). Podnoszenie i nabywanie kwalifikacji to proces, którego obowiązkowym elementem jest walidacja, czyli sprawdzenie w formie egzaminu, czy dana osoba osiągnęła wymagane dla danej kwalifikacji efekty uczenia się. Walidacja jest obowiązkowym warunkiem podnoszenia kwalifikacji w edukacji formalnej. W edukacji pozaformalnej (czyli na szkoleniach, kursach itp.) walidacja może być jedną z metod weryfikacji efektów uczenia. Ale może również być oddzielną metodą nabywania kwalifikacji. Czyli osoba ubiegająca się o jej nabycie, może uzyskać efekty uczenia się poprzez uczenie się nieformalne – „uzyskiwanie efektów uczenia się poprzez różnego rodzaju aktywność poza edukacją formalną i edukacją pozaformalną” (ZSU 2030, część ogólna) Oznacza to, że osoba może uzyskać wiedzę i umiejętności samodzielnie, np. wykonując obowiązek zawodowy i podejść jedynie do walidacji. W Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji proces ten określa się certyfikowaniem. Zgodnie z treścią Ustawy o ZSK: - certyfikowanie to proces, w wyniku którego osoba ubiegająca się o nadanie określonej kwalifikacji, po uzyskaniu pozytywnego wyniku walidacji, otrzymuje od uprawnionego podmiotu certyfikującego dokument potwierdzający nadanie określonej kwalifikacji (art. 2, pkt 1), - walidacja – sprawdzenie, czy osoba ubiegająca się o nadanie określonej kwalifikacji, niezależnie od sposobu uczenia się tej osoby, osiągnęła wyodrębnioną część lub całość efektów uczenia się wymaganych dla tej kwalifikacji. (art. 2, pkt 22). Ponadto wskazane jest używanie określenia: kwalifikacje „funkcjonujące” w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji. Kwalifikacja rynkowa w ZSK może być nadawana od momentu uzyskania statusu funkcjonującej (dzień podpisania umowy Instytucji Certyfikującej z Podmiotem Zewnętrznego Zapewnienia Jakości).	Uwaga uwzględniona przy opisie cs (a).	uwzględniona
437	Regionalne Centrum ds. ZSK i wsparcia LLL w Województwie Kujawsko - Pomorskim, Instytut Badań Edukacyjnych	Instytucje finansowe	Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	155	Aktualny zapis: – „działania ukierunkowane na nabywanie, podnoszenie i rozwijanie kwalifikacji i kompetencji; w tym umożliwienie potwierdzania kwalifikacji rynkowych ujętych w ZSK” Proponowany zapis: – działania ukierunkowane na podnoszenie i rozwijanie kompetencji oraz podnoszenie i nabywanie kwalifikacji, w tym kwalifikacji rynkowych funkcjonujących w ZSK	Wskazane jest odróżnienie działań dotyczących podnoszenia i rozwijania kompetencji od działań dotyczących podnoszenia i nabywania kwalifikacji. Zgodnie ze Zintegrowaną Strategią Umiejętności (ZSU) 2030, część ogólna: - kompetencja oznacza szeroko rozumianą zdolność podejmowania określonych działań i wykonywania zadań z wykorzystaniem efektów uczenia się (wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) oraz własnych doświadczeń; dlatego kompetencji nie można utożsamiać z efektami uczenia się; - kwalifikacja to zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, nabytych w edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne, zgodnych z ustalonymi dla danej kwalifikacji wymaganiami, których osiągnięcie zostało sprawdzone w walidacji oraz formalnie potwierdzone przez uprawniony podmiot certyfikujący (art. 2 pkt 8 Ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (ZSK)). Działania dotyczące podnoszenia i rozwijania kompetencji oznaczają umożliwienie rozwoju beneficjenta w wybranym zakresie: wiedzy, umiejętności lub kompetencji społecznych (w rozumieniu postawy), w wyniku którego wzrasta zdolność do podejmowania działań i wykonywania zadań. Podnoszenie i rozwijanie kompetencji może odbywać się w różnych formach w edukacji formalnej i pozaformalnej (np. kursy, szkolenia, coaching, studia podyplomowe). Podnoszenie i nabywanie kwalifikacji to proces, którego obowiązkowym elementem jest walidacja, czyli sprawdzenie w formie egzaminu, czy dana osoba osiągnęła wymagane dla danej kwalifikacji efekty uczenia się. Walidacja jest obowiązkowym warunkiem podnoszenia kwalifikacji w edukacji formalnej. W edukacji pozaformalnej (czyli na szkoleniach, kursach itp.) walidacja może być jedną z metod weryfikacji efektów uczenia. Ale może również być oddzielną metodą nabywania kwalifikacji. Czyli osoba ubiegająca się o jej nabycie, może uzyskać efekty uczenia się poprzez uczenie się nieformalne – „uzyskiwanie efektów uczenia się poprzez różnego rodzaju aktywność poza edukacją formalną i edukacją pozaformalną” (ZSU 2030, część ogólna) Oznacza to, że osoba może uzyskać wiedzę i umiejętności samodzielnie, np. wykonując obowiązek zawodowy i podejść jedynie do walidacji. W Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji proces ten określa się certyfikowaniem. Zgodnie z treścią Ustawy o ZSK: - certyfikowanie to proces, w wyniku którego osoba ubiegająca się o nadanie określonej kwalifikacji, po uzyskaniu pozytywnego wyniku walidacji, otrzymuje od uprawnionego podmiotu certyfikującego dokument potwierdzający nadanie określonej kwalifikacji (art. 2, pkt 1), - walidacja – sprawdzenie, czy osoba ubiegająca się o nadanie określonej kwalifikacji, niezależnie od sposobu uczenia się tej osoby, osiągnęła wyodrębnioną część lub całość efektów uczenia się wymaganych dla tej kwalifikacji. (art. 2, pkt 22). Ponadto wskazane jest używanie określenia: kwalifikacje „funkcjonujące” w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji. Kwalifikacja rynkowa w ZSK może być nadawana od momentu uzyskania statusu funkcjonującej (dzień podpisania umowy Instytucji Certyfikującej z Podmiotem Zewnętrznego Zapewnienia Jakości).	Uwaga uwzględniona przy opisie cs (a) (uwaga tożsama jak nr 436).	uwzględniona
438	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24,26	Sugeruję potrzebę rozbudowy infrastruktury hospicjum we Włocławku w zakresie hospicjum stacjonarnego. Moja Babcia była pod opieką Hospicjum Domowego Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej. Nasze doświadczenia z opieką hospicyjną oceniam na bardzo dobre – wzorowe, pełne zaangażowania i oddania swoim podopiecznym. Widzę potrzebę powstania Hospicjum Stacjonarnego dla tych, których rodziny nie mogą opiekować się pacjentami w domach. Popieram inicjatywę Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr Zbigniewa Kaczmarska dla budowy takiego obiektu w naszym mieście.	Moja Babcia przez wiele lat chorowała na nowotwór. Jako rodzina, staraliśmy się zapewnić Babci jak najlepszą opiekę i wsparcie w domu. Mimo to, widzieliśmy jak Babcia bardzo cierpi i bardzo bolało nas Jej cierpienie. W żaden sposób nikt z nas nie mógł w żaden sposób pomóc Babci. Wówczas z pomocą przyszli Pracownicy Hospicjum Domowego Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej. Pomoc Pracowników Hospicjum była nieoceniona a serce i współczucie okazane zarówno mojej Babci jak i najbliższej Jej rodzinie nie sposób wyrazić żadnymi słowami. Pracownicy Hospicjum we Włocławku byli i są całkowicie oddani swoim podopiecznym i ich rodzinom. Swoją pomoc niosą bez względu na porę dnia czy nocy, bez względu na to, czy jest to dzień powszedni, niedziela czy też święta. Wystarczył 1 telefon ze strony Działka, a pomoc była natychmiastowa. Nawet po śmierci Babci oferowano nam, jako rodzinie Zmarłej pomoc psychologa. Nie wyobrażam sobie, by we Włocławku nie powstał Oddział Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej u. dr Zbigniewa Kaczmarska. Całym sercem popieram inicjatywę budowy tego obiektu.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środków UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
439	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Widzę potrzebę rozbudowy infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne. To będzie wielka pomoc dla rodzin osób ciężko chorych, w szczególności tych czynnych zawodowo. W moim otoczeniu oraz najbliższej rodzinie wiele osób korzystało i korzysta z pomocy Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. Dr Zbigniewa Kaczmarska. W zeszłym roku otrzymaliśmy nieocenioną pomoc w trakcie choroby i odchodzenia mojego teścia. Temat nie jest mi obcy- sama jestem osobą po chorobie onkologicznej. Tym samym popieram inicjatywę TPOP we Włocławku w zakresie stworzenia Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środków UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona	
440	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Włocławek nie posiada Hospicjum Stacjonarnego, które jest bardzo potrzebne w mieście.	Proszę o rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o budowę Hospicjum Stacjonarnego.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środków UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagii
441	Regionalne Centrum ds. ZSK i wsparcia LLL w Województwie Kujawsko - Pomorskim, Instytut Badań Edukacyjnych	Instytucje finansowe	Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	161	<p>Wskazane jest odróżnienie działań dotyczących rozwijania kompetencji od działań dotyczących nabywania kwalifikacji.</p> <p>Zgodnie ze Zintegrowaną Strategią Umiejętności (ZSU) 2030, część ogólna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kompetencja oznacza szeroko rozumianą zdolność podejmowania określonych działań i wykonywania zadań z wykorzystaniem efektów uczenia się (wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) oraz własnych doświadczeń; dlatego kompetencji nie można utożsamiać z efektami uczenia się; - kwalifikacja to zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, nabytych w edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne, zgodnych z ustalonymi dla danej kwalifikacji wymaganiami, których osiągnięcie zostało sprawdzone w walidacji oraz formalnie potwierdzone przez uprawniony podmiot certyfikujący (art. 2 pkt 8 Ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (ZSK)). <p>Działania dotyczące podnoszenia i rozwijania kompetencji oznaczają umożliwianie rozwoju beneficjenta w wybranym zakresie: wiedzy, umiejętności lub kompetencji społecznych (w rozumieniu postawy), w wyniku którego wzrasta zdolność do podejmowania działań i wykonywania zadań.</p> <p>Podnoszenie i rozwijanie kompetencji może odbywać się w różnych formach w edukacji formalnej i pozaformalnej (np. kursy, szkolenia, coaching, studia podyplomowe).</p> <p>Podnoszenie i nabywanie kwalifikacji to proces, którego obowiązkowym elementem jest walidacja, czyli sprawdzenie w formie egzaminu, czy dana osoba osiągnęła wymagane dla danej kwalifikacji efekty uczenia się. Walidacja jest obowiązkowym warunkiem podnoszenia kwalifikacji w edukacji formalnej.</p> <p>W edukacji pozaformalnej (czyli na szkoleniach, kursach itp.) walidacja może być jedną z metod weryfikacji efektów uczenia się. Ale może również być oddzielną metodą nabywania kwalifikacji. Czyli osoba ubiegająca się o jej nabycie, może uzyskać efekty uczenia się poprzez uczenie się nieformalne - „uzyskiwanie efektów uczenia się poprzez różnego rodzaju aktywność poza edukacją formalną i edukacją pozaformalną” (ZSU 2030, część ogólna) Oznacza to, że osoba może uzyskać wiedzę i umiejętności samodzielnie, np. wykonując obowiązki zawodowe i podejść jedynie do walidacji. W Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji proces ten określa się certyfikowaniem. Zgodnie z treścią Ustawy o ZSK:</p> <ul style="list-style-type: none"> - certyfikowanie to proces, w wyniku którego osoba ubiegająca się o nadanie określonej kwalifikacji, po uzyskaniu pozytywnego wyniku walidacji, otrzymuje od uprawnionego podmiotu certyfikującego dokument potwierdzający nadanie określonej kwalifikacji (art. 2, pkt 1), - walidacja – sprawdzenie, czy osoba ubiegająca się o nadanie określonej kwalifikacji, niezależnie od sposobu uczenia się tej osoby, osiągnęła wyodrębnioną część lub całość efektów uczenia się wymaganych dla tej kwalifikacji. (art. 2, pkt 22). 	Uwaga uwzględniona przy opisie cs (d).	uwzględniona	
442	Regionalne Centrum ds. ZSK i wsparcia LLL w Województwie Kujawsko - Pomorskim, Instytut Badań Edukacyjnych	Instytucje finansowe	Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	165	<p>Aktualny zapis:</p> <ul style="list-style-type: none"> - „wsparcie dla przedstawicieli kadry placówek wychowania przedszkolnego skierowane m.in. na podniesienie kompetencji lub podniesienie i nabycie kwalifikacji, w tym kwalifikacji rynkowych dydaktycznych i wychowawczych” <p>Proponowany zapis:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wsparcie dla przedstawicieli kadry placówek wychowania przedszkolnego skierowane m.in. na podniesienie kompetencji lub podniesienie i nabycie kwalifikacji, w tym kwalifikacji rynkowych funkcjonujących w ZSK lub udzielanie pomocy w rozwiązywaniu problemów dydaktycznych i wychowawczych 	<p>Kwalifikacje rynkowe to „kwalifikacje nieuregulowane przepisami prawa, których nadawanie odbywa się na zasadzie swobody działalności gospodarczej” (art. 2, pkt 11 Ustawy o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (ZSK) z dnia 22.12.2015r.). Kwalifikacje rynkowe włączane są do ZSK dobrowolnie przez różne podmioty. Po włączeniu kwalifikacji, jej nadawanie reguluje Ustawa o ZSK.</p> <p>Trwa intensywny proces włączania kwalifikacji rynkowych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK) (na dzień 31.10.2021r. wpłynęło do Zintegrowanego Rejestru Kwalifikacji 438 wniosków o włączenie do ZSK kwalifikacji rynkowych i rzemieślniczych). Są to kwalifikacje obejmujące efekty uczenia się z wielu zakresów.</p> <p>Ponadto w instytucji wdrażającej ZSK w Polsce - Instytucji Badań Edukacyjnych w Warszawie w projekcie „Wsparcie rozwoju ZSK w szczególności na poziomie regionalnym poprzez wdrażanie rozwiązań i inicjatyw skierowanych do użytkowników końcowych systemu” przygotowujemy także kwalifikacje dedykowane nauczycielom. Biorąc pod uwagę okres finansowania Projektu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza, przewiduje się, że w tym czasie ilość kwalifikacji rynkowych włączonych do ZSK znacząco wzrośnie. Zasadne jest zatem uwzględnienie nabywania kwalifikacji rynkowych funkcjonujących w ZSK, jako jednej z metod wsparcia dla przedstawicieli kadry placówek wychowania przedszkolnego.</p>	1. Sformułowania dotyczące "kompetencji" (np. doskonalenie, podnoszenie) i "kwalifikacji" (np. nabywanie, uzyskanie) zostaną skorygowane w projekcie programu regionalnego tak, aby zachować spójność terminologiczną z przepisami Ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o ZSK. 2. Na poziomie programu regionalnego niezasadne jest odwoływanie się w szczególności do kwalifikacji rynkowych - podobnie program nie odwołuje się do kwalifikacji pełnych, cząstkowych, uregulowanych itp. Na poziomie programu zapisy w tym zakresie są sformułowane ogólnie i zostaną doprecyzowane w S-OOP lub kryteriach wyboru projektów.	częściowo uwzględniona
443	Regionalne Centrum ds. ZSK i wsparcia LLL w Województwie Kujawsko - Pomorskim, Instytut Badań Edukacyjnych	Instytucje finansowe	Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	166	<p>Aktualny zapis:</p> <ul style="list-style-type: none"> - „2. wsparcie dla przedstawicieli kadry szkół i placówek kształcenia ogólnego w zakresie m.in.: -doskonalenia kompetencji i kwalifikacji zawodowych” <p>Proponowany zapis:</p> <ul style="list-style-type: none"> 2. wsparcie dla przedstawicieli kadry szkół i placówek kształcenia ogólnego w zakresie m.in.: - doskonalenia kompetencji i nabywania kwalifikacji zawodowych oraz kwalifikacji rynkowych funkcjonujących w ZSK 	<p>Kwalifikacje rynkowe to „kwalifikacje nieuregulowane przepisami prawa, których nadawanie odbywa się na zasadzie swobody działalności gospodarczej” (art. 2, pkt 11 Ustawy o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (ZSK) z dnia 22.12.2015r.). Kwalifikacje rynkowe włączane są do ZSK dobrowolnie przez różne podmioty. Po włączeniu kwalifikacji, jej nadawanie reguluje Ustawa o ZSK. Obowiązkowym warunkiem ich nadawania jest walidacja efektów uczenia się. Głównym celem włączania kwalifikacji rynkowych do ZSK jest umożliwienie potwierdzenia efektów uczenia się, zdobywanych przez całe życie w różny sposób, nie tylko na kursach czy szkoleniach. Osoba zainteresowana uzyskaniem kwalifikacji rynkowej w ZSK może podejść do samej walidacji, bez obowiązku brania udziału w szkoleniu.</p> <p>Kwalifikacje rynkowe włączone do ZSK to kwalifikacje wypracowane przez różne środowiska (organizacje społeczne, zrzeszenia, korporacje lub inne podmioty) na podstawie zgromadzonych przez nie doświadczeń. Mogą dotyczyć działalności o charakterze ściśle zawodowym, ale również różnych obszarów działalności społecznej. Osoba uzyskująca kwalifikację rynkową w ZSK, posiada formalne potwierdzenie efektów uczenia się i jest przygotowana do wykonywania określonych zadań zawodowych w danym zakresie.</p> <p>Termin „kwalifikacje zawodowe” pojawia się w Ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo Oświatowe w odniesieniu do:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kwalifikacji wyodrębnionych w zawodach szkolnictwa branżowego (certyfikat kwalifikacji zawodowej), - kwalifikacji zawodowych dla dorosłych, nadawanych w placówkach kształcenia ustawicznego. <p>Kwalifikacje rynkowe w ZSK nadawane są przez podmioty prowadzące działalność gospodarczą, które uzyskują uprawnienia po spełnieniu wymogów, zawartych w Ustawie o ZSK.</p> <p>Nie należy zatem rozumieć kwalifikacji rynkowej funkcjonującej w ZSK jako ściśle „kwalifikacji zawodowej”.</p> <p>Trwa intensywny proces włączania do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji kwalifikacji rynkowych (na dzień 31.10.2021r. wpłynęło do Zintegrowanego Rejestru Kwalifikacji 438 wniosków o włączenie do ZSK kwalifikacji rynkowych i rzemieślniczych). Są to kwalifikacje obejmujące efekty uczenia się z wielu zakresów.</p> <p>Ponadto w instytucji wdrażającej ZSK w Polsce - Instytucji Badań Edukacyjnych w Warszawie w projekcie „Wsparcie rozwoju ZSK w szczególności na poziomie regionalnym poprzez wdrażanie rozwiązań i inicjatyw skierowanych do użytkowników końcowych systemu” przygotowujemy także kwalifikacje dedykowane nauczycielom. Biorąc pod uwagę okres finansowania Projektu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza, przewiduje się, że w tym czasie ilość kwalifikacji rynkowych włączonych do ZSK znacząco wzrośnie. Zasadne jest zatem uwzględnienie nabywania kwalifikacji rynkowych funkcjonujących w ZSK, jako jednej z metod wsparcia dla przedstawicieli kadry szkół i placówek kształcenia ogólnego.</p>	1. Sformułowania dotyczące "kompetencji" (np. doskonalenie, podnoszenie) i "kwalifikacji" (np. nabywanie, uzyskanie) zostaną skorygowane w projekcie programu regionalnego tak, aby zachować spójność terminologiczną z przepisami Ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o ZSK. 2. Pojęcie "kwalifikacji zawodowych" zostanie zastąpione pojęciem "kwalifikacji". 3. Na poziomie programu regionalnego niezasadne jest odwoływanie się w szczególności do kwalifikacji rynkowych - podobnie program nie odwołuje się do kwalifikacji pełnych, cząstkowych, uregulowanych itp. Na poziomie programu zapisy w tym zakresie są sformułowane ogólnie i zostaną doprecyzowane w S-OOP lub kryteriach wyboru projektów.	częściowo uwzględniona
444	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	<p>Sugeruję potrzebę rozbudowy infrastruktury hospicyjnej we Włocławku w zakresie hospicjum stacjonarnego. Obecnie znajomy był pod opieką Hospicjum Domowego Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej. Nasze doświadczenia oceniam bardzo dobrze.</p>	<p>Widzę potrzebę powstania Hospicjum Stacjonarnego dla tych, których rodziny nie mogą opiekować się pacjentami w domach. Popieram inicjatywę Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej oddz. we Włocławku im dr. Zbigniewa Kaczmarza dla budowy takiego obiektu w naszym mieście.</p>	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środków UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczane w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagii
445	Regionalne Centrum ds. ZSK i wsparcia LLL w Województwie Kujawsko - Pomorskim, Instytut Badań Edukacyjnych	Instytucje finansowe	Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	166	Aktualny zapis: „1. wsparcie dla uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego w zakresie m.in.: - podnoszenia umiejętności, kompetencji i kwalifikacji zawodowych zgodnych z zapotrzebowaniem rynku pracy” Proponowany zapis: 1. wsparcie dla uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego w zakresie m.in.: - podnoszenia umiejętności, kompetencji i nabywania kwalifikacji zawodowych oraz kwalifikacji rynkowych funkcjonujących w ZSK, zgodnych z zapotrzebowaniem rynku pracy.	Kwalifikacje rynkowe to „kwalifikacje nieuregulowane przepisami prawa, których nadawanie odbywa się na zasadzie swobody działalności gospodarczej” (art. 2, pkt 11 Ustawy o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (ZSK) z dnia 22.12.2015r.). Kwalifikacje rynkowe włączone są do ZSK dobrowolnie przez różne podmioty. Po włączeniu kwalifikacji, jej nadawanie reguluje Ustawa o ZSK. Obowiązkowym warunkiem ich nadawania jest walidacja efektów uczenia się. Kwalifikacje rynkowe włączone do ZSK to kwalifikacje wypracowane przez różne środowiska (organizacje społeczne, zrzeszenia, korporacje lub inne podmioty) na podstawie zgromadzonych przez nie doświadczeń. Mogą dotyczyć działalności o charakterze ściśle zawodowym, ale również różnych obszarów działalności społecznej. Osoba uzyskująca kwalifikację rynkową w ZSK, posiada formalne potwierdzenie efektów uczenia się i jest przygotowana do wykonywania określonych zadań zawodowych w danym zakresie. Termin „kwalifikacje zawodowe” pojawia się w Ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo Oświatowe w odniesieniu do: - kwalifikacji wyodrębnionych w zawodach szkolnictwa branżowego (certyfikat kwalifikacji zawodowej), - kwalifikacji zawodowych dla dorosłych, nadawanych w placówkach kształcenia ustawicznego. Kwalifikacje rynkowe w ZSK nadawane są przez podmioty prowadzące działalność gospodarczą, które uzyskują uprawnienia po spełnieniu wymogów, zawartych w Ustawie o ZSK. Nie należy zatem rozumieć kwalifikacji rynkowej funkcjonującej w ZSK jako ściśle „kwalifikacji zawodowej”. Trwa intensywny proces włączania do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji kwalifikacji rynkowych (na dzień 31.10.2021r. wpłynęło do Zintegrowanego Rejestru Kwalifikacji 438 wniosków o włączenie do ZSK kwalifikacji rynkowych i rzemieślniczych). Są to kwalifikacje obejmujące efekty uczenia się z wielu zakresów. Ponadto warunkiem ich włączenia do ZSK jest wykazanie zapotrzebowania rynkowego, gdyż mają to być kwalifikacje odpowiadające ściśle na potrzeby rynku pracy. Biorąc pod uwagę okres finansowania Projektu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza, przewiduje się, że w tym czasie ilość kwalifikacji rynkowych włączonych do ZSK znacząco wzrośnie. Dyrektorzy szkół branżowych mogą umożliwić uczniom przygotowanie do uzyskania kwalifikacji rynkowych funkcjonujących w ZSK poprzez przeznaczenie godzin stanowiących różnicę między sumą godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego, a minimalną liczbą godzin kształcenia zawodowego dla kwalifikacji wyodrębnionych w zawodzie określona w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego (Ustawa z dnia 22 listopada 2018 r. o zmianie ustawy – Prawo oświatowe, Art. 47 ust. 1 pkt 3, Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 kwietnia 2019 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół, Art. 4 pkt 5) Mogą również zawrzeć umowę z instytucją certyfikującą, o której mowa w art. 2 pkt 6 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji, dotyczącą jednorazowego, nieodpłatnego przystąpienia przez uczniów lub absolwentów do walidacji i certyfikowania kwalifikacji rynkowej funkcjonującej w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Ustawa z dnia 22 listopada 2018 r. o zmianie ustawy – Prawo oświatowe, Art. 122a). Zasadne jest zatem uwzględnienie nabywania kwalifikacji rynkowych funkcjonujących w ZSK, jako jednej z metod wsparcia dla uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego. Może to umożliwić finansowanie zarówno przygotowania uczniów do uzyskania kwalifikacji funkcjonującej w ZSK, jak i certyfikowania.	1. Sformułowania dotyczące "kompetencji" (np. doskonalenie, podnoszenie) i "kwalifikacji" (np. nabywanie, uzyskanie) zostaną skorygowane w projekcie programu regionalnego tak, aby zachować spójność terminologiczną z przepisami Ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o ZSK. 2. Pojęcie "kwalifikacji zawodowych" zostanie zastąpione pojęciem "kwalifikacji". 3. Na poziomie programu regionalnego niezasadne jest odwoływanie się w szczególności do kwalifikacji rynkowych - podobnie program nie odwołuje się do kwalifikacji pełnych, cząstkowych, uregulowanych itp. Na poziomie programu zapisy w tym zakresie są sformułowane ogólnie i zostaną doprecyzowane w SzOOP lub kryteriach wyboru projektów. 4. Działania finansowane z EFS+ mają natomiast walor dodatkowości wobec standardowych działań szkół i placówek systemu oświaty. W ramach EFS+ niezbędne jest zaproponowanie uczniom uzyskiwania kwalifikacji ponad standardową ofertę szkolną.	częściowo uwzględniona
446	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	We Włocławku nie ma stacjonarnego Hospicjum, w najbliższym regionie również nie ma. Dlatego uważam, że powinno powstać takie Hospicjum w celu zapewnienia najciężej chorym, całodobowej profesjonalnej opieki paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem dla tych wszystkich, którzy znajdują się w potrzebie udzielenia takiej pomocy. Każdy z nas znajdzie w swoim najbliższym otoczeniu takie osoby tzn. chorej i ich rodziny, którzy bez opieki paliatywnej całego personelu fachowców z PTO O/Włocławek, nie poradził by sobie. Dlatego popieram wniosek budowy Hospicjum stacjonarnego, które będzie kontynuacją dzieła dr Zbigniewa Kaczmarka, a nam mieszkańcom będzie ogromnym wsparciem w tak trudnych chwilach.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
447	Regionalne Centrum ds. ZSK i wsparcia LLL w Województwie Kujawsko - Pomorskim, Instytut Badań Edukacyjnych	Instytucje finansowe	Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	166	Aktualny zapis: „2. wsparcie dla przedstawicieli kadry szkół i placówek kształcenia zawodowego w zakresie m.in.: - doskonalenia kompetencji i kwalifikacji zawodowych” Proponowany zapis: 2. wsparcie dla przedstawicieli kadry szkół i placówek kształcenia zawodowego w zakresie m.in.: - doskonalenia kompetencji i nabywania kwalifikacji zawodowych oraz kwalifikacji rynkowych funkcjonujących w ZSK	Kwalifikacje rynkowe to „kwalifikacje nieuregulowane przepisami prawa, których nadawanie odbywa się na zasadzie swobody działalności gospodarczej” (art. 2, pkt 11 Ustawy o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (ZSK) z dnia 22.12.2015r.). Kwalifikacje rynkowe włączone są do ZSK dobrowolnie przez różne podmioty. Po włączeniu kwalifikacji, jej nadawanie reguluje Ustawa o ZSK. Obowiązkowym warunkiem ich nadawania jest walidacja efektów uczenia się. Głównym celem włączania kwalifikacji rynkowych do ZSK jest umożliwienie potwierdzania efektów uczenia się, zdobywanych przez całe życie w różny sposób, nie tylko na kursach czy szkoleniach. Osoba zainteresowana uzyskaniem kwalifikacji rynkowej w ZSK może podejść do samej walidacji, bez obowiązku brania udziału w szkoleniu. Kwalifikacje rynkowe włączone do ZSK to kwalifikacje wypracowane przez różne środowiska (organizacje społeczne, zrzeszenia, korporacje lub inne podmioty) na podstawie zgromadzonych przez nie doświadczeń. Mogą dotyczyć działalności o charakterze ściśle zawodowym, ale również różnych obszarów działalności społecznej. Osoba uzyskująca kwalifikację rynkową w ZSK, posiada formalne potwierdzenie efektów uczenia się i jest przygotowana do wykonywania określonych zadań zawodowych w danym zakresie. Termin „kwalifikacje zawodowe” pojawia się w Ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo Oświatowe w odniesieniu do: - kwalifikacji wyodrębnionych w zawodach szkolnictwa branżowego (certyfikat kwalifikacji zawodowej), - kwalifikacji zawodowych dla dorosłych, nadawanych w placówkach kształcenia ustawicznego. Kwalifikacje rynkowe w ZSK nadawane są przez podmioty prowadzące działalność gospodarczą, które uzyskują uprawnienia po spełnieniu wymogów, zawartych w Ustawie o ZSK. Nie należy zatem rozumieć kwalifikacji rynkowej funkcjonującej w ZSK jako ściśle „kwalifikacji zawodowej”. Trwa intensywny proces włączania do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji kwalifikacji rynkowych (na dzień 31.10.2021r. wpłynęło do Zintegrowanego Rejestru Kwalifikacji 438 wniosków o włączenie do ZSK kwalifikacji rynkowych i rzemieślniczych). Są to kwalifikacje obejmujące efekty uczenia się z wielu zakresów. Ponadto w instytucji wydającej ZSK w Polsce - Instytucje Badań Edukacyjnych w Warszawie w projekcie „Wsparcie rozwoju ZSK w szczególności na poziomie regionalnym poprzez wdrażanie rozwiązań i inicjatyw skierowanych do użytkowników końcowych systemu” przygotowujemy również kwalifikacje dedykowane nauczycielom. Biorąc pod uwagę okres finansowania Projektu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza, przewiduje się, że w tym czasie ilość kwalifikacji rynkowych włączonych do ZSK znacząco wzrośnie. Zasadne jest zatem uwzględnienie nabywania kwalifikacji rynkowych funkcjonujących w ZSK, jako jednej z metod wsparcia dla przedstawicieli kadry szkół i placówek kształcenia zawodowego.	1. Sformułowania dotyczące "kompetencji" (np. doskonalenie, podnoszenie) i "kwalifikacji" (np. nabywanie, uzyskanie) zostaną skorygowane w projekcie programu regionalnego tak, aby zachować spójność terminologiczną z przepisami Ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o ZSK. 2. Pojęcie "kwalifikacji zawodowych" zostanie zastąpione pojęciem "kwalifikacji". 3. Na poziomie programu regionalnego niezasadne jest odwoływanie się w szczególności do kwalifikacji rynkowych - podobnie program nie odwołuje się do kwalifikacji pełnych, cząstkowych, uregulowanych itp. Na poziomie programu zapisy w tym zakresie są sformułowane ogólnie i zostaną doprecyzowane w SzOOP lub kryteriach wyboru projektów.	częściowo uwzględniona
448	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarne. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarka i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
				Strategia		Aktualny zapis: 1. Realizacja usług rozwojowych służących nabywaniu, podnoszeniu, uzupełnieniu lub uzyskaniu kompetencji/kwalifikacji zawodowych (w tym językowych) z wykorzystaniem Podmiotowego Systemu Finansowania i Bazy Usług Rozwojowych, w tym doradztwo edukacyjno-zawodowe lub walidacyjne, walidacja lub certyfikacja.	Kwalifikacje rynkowe to „kwalifikacje nieuregulowane przepisami prawa, których nadawanie odbywa się na zasadzie swobody działalności gospodarczej” (art. 2, pkt 11 Ustawy o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (ZSK) z dnia 22.12.2015r.). Kwalifikacje rynkowe włączone są do ZSK dobrowolnie przez różne podmioty. Po włączeniu kwalifikacji, jej nadawanie reguluje Ustawa o ZSK. Obowiązkowym warunkiem ich nadawania jest walidacja efektów uczenia się. Głównym celem włączania kwalifikacji rynkowych do ZSK jest umożliwienie potwierdzania efektów uczenia się, zdobywanych przez całe życie w różny sposób, nie tylko na kursach czy szkoleniach. Osoba zainteresowana uzyskaniem kwalifikacji rynkowej w ZSK może podejść do samej walidacji, bez obowiązku brania udziału w szkoleniu. Kwalifikacje rynkowe włączone do ZSK to kwalifikacje wypracowane przez różne środowiska (organizacje społeczne, zrzeszenia, korporacje lub inne podmioty) na podstawie zgromadzonych przez nie doświadczeń. Mogą dotyczyć działalności o charakterze ściśle zawodowym, ale również różnych obszarów działalności społecznej. Osoba uzyskująca kwalifikację rynkową w ZSK, posiada formalne potwierdzenie efektów uczenia się i jest przygotowana do wykonywania określonych zadań zawodowych w danym zakresie. Termin „kwalifikacje zawodowe” pojawia się w Ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo Oświatowe w odniesieniu do: - kwalifikacji wyodrębnionych w zawodach szkolnictwa branżowego (certyfikat kwalifikacji zawodowej), - kwalifikacji zawodowych dla dorosłych, nadawanych w placówkach kształcenia ustawicznego. Kwalifikacje rynkowe w ZSK nadawane są przez podmioty prowadzące działalność gospodarczą, które uzyskują uprawnienia po spełnieniu wymogów, zawartych w Ustawie o ZSK. Nie należy zatem rozumieć kwalifikacji rynkowej funkcjonującej w ZSK jako ściśle „kwalifikacji zawodowej”. Zgodnie z treścią Ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji: - certyfikowanie to proces, w wyniku którego osoba ubiegająca się o nadanie określonej kwalifikacji, po uzyskaniu pozytywnego wyniku walidacji, otrzymuje od uprawnionego podmiotu certyfikujący dokument potwierdzający nadanie określonej kwalifikacji (art. 2, pkt 1), - walidacja – sprawdzenie, czy osoba ubiegająca się o nadanie określonej kwalifikacji, niezależnie od sposobu uczenia się tej osoby, osiągnęła wyodrębnioną część lub całość efektów uczenia się wymaganych dla tej kwalifikacji. (art. 2, pkt 22). W ZSK w procesach certyfikowania można uzyskać kwalifikacje rynkowe funkcjonujące w Systemie. Osoby ubiegające się o ich nabycie, mogą uzyskać efekty uczenia się poprzez uczenie się nieformalne, czyli „uzyskiwanie efektów uczenia się poprzez różnego rodzaju aktywność poza		

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagi
449	Regionalne Centrum ds. ZSK i wsparcia LLL w Województwie Kujawsko – Pomorskim, Instytut Badań Edukacyjnych	Instytucje finansowe	Program FE KP 21-27	programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	172	Proponowany zapis: 1. Realizacja usług rozwojowych służących nabywaniu, podnoszeniu, uzupełnieniu lub uzyskaniu kompetencji/kwalifikacji zawodowych (w tym językowych) i kwalifikacji rynkowych funkcjonujących w ZSK z wykorzystaniem Podmiotowego Systemu Finansowania i Bazy Usług Rozwojowych, w tym doradztwo edukacyjno-zawodowe lub waldacyjne, waldacja lub certyfikacja, w tym certyfikowanie w ZSK.	edukacja formalna i edukacja pozaformalna" (ZSU 2030, część ogólna) i podejść jedynie do waldacji. Certyfikowanie jest zatem odpowiedzią na potrzeby wynikające z uczenia się przez całe życie, m.in. potrzebę formalnego potwierdzenia zdobywanych samodzielnie umiejętności czy wiedzy, np. wykonując zadania zawodowe, czy ucząc się w internecie. Certyfikowanie umożliwia potwierdzenie posiadanych efektów uczenia się w postaci państwowego dokumentu kwalifikacji rynkowej. Jest elementem polityki krajowej w obszarze uczenia się przez całe życie. Zasadne jest wykazywanie tej formy w proponowanych przedsięwzięciach.	1. Sformułowania dotyczące "kompetencji" (np. doskonalenie, podnoszenie) i "kwalifikacji" (np. nabywanie, uzyskanie) zostaną skorygowane w projekcie programu regionalnego tak, aby zachować spójność terminologiczną z przepisami Ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o ZSK. 2. Pojęcie "kwalifikacji zawodowych" zostanie zastąpione pojęciem "kwalifikacji". 3. Na poziomie programu regionalnego niezasadne jest odwoływanie się w szczególności do kwalifikacji rynkowych - podobnie program nie odwołuje się do kwalifikacji petych, cząstkowych, uregulowanych itp. Na poziomie programu zapisy w tym zakresie są sformułowane ogólnie i zostaną doprecyzowane w SzOOP lub kryteriach wyboru projektów.	częściowo uwzględniona
450	Regionalne Centrum ds. ZSK i wsparcia LLL w Województwie Kujawsko – Pomorskim, Instytut Badań Edukacyjnych	Instytucje finansowe	Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	176	Aktualny zapis: – "działania na rzecz zwiększenia zatrudnienia w istniejących podmiotach ekonomii społecznej" Proponowany zapis: – działania na rzecz zwiększenia zatrudnienia w istniejących podmiotach ekonomii społecznej, w tym podejmowanie działań mających na celu zdobywanie przez beneficjentów kwalifikacji ułatwiających im zatrudnienie	Zapis zgodny ze wskaźnikiem rezultatu EECRO3: Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu.	Instytucja Zarządzająca zaproponuje poszerzenie opisu w ramach przemiotowego zapisu.	uwzględniona
451	Imię i nazwisko anonimowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki PTPOP Oddział we Włocławku im. dr Z. Kaczmarka i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
452	Imię i nazwisko anonimowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Sugeruję potrzebę rozbudowy infrastruktury hospicyjnej we Włocławku w zakresie hospicjum stacjonarnego. Obecnie ktoś z rodziny był pod opieką Hospicjum Domowego Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej. Nasze doświadczenia z opieką hospicyjną oceniam bardzo dobrze. Widzę potrzebę powstania Hospicjum Stacjonarnego dla tych, których rodziny nie mogą opiekować się pacjentami w domach. Popieram inicjatywę Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej oddz. we Włocławku im. dr Zbigniewa Kaczmarka dla budowy takiego obiektu w naszym mieście.	Sugeruję potrzebę rozbudowy infrastruktury hospicyjnej we Włocławku w zakresie hospicjum stacjonarnego. Obecnie ktoś z rodziny był pod opieką Hospicjum Domowego Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej. Nasze doświadczenia z opieką hospicyjną oceniam bardzo dobrze. Widzę potrzebę powstania Hospicjum Stacjonarnego dla tych, których rodziny nie mogą opiekować się pacjentami w domach. Popieram inicjatywę Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej oddz. we Włocławku im. dr Zbigniewa Kaczmarka dla budowy takiego obiektu w naszym mieście.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
453	Imię i nazwisko anonimowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Włocławek posiada niekorzystną strukturę demograficzną. Największą część jej mieszkańców stanowią osoby starsze, przy czym tylko niewielka liczba osób młodych decyduje się pozostać we Włocławku po ukończeniu szkoły. Powoduje to sytuację, w której znaczna część osób terminalnie chorych jest pozbawiona opieki ze strony krewnych.	Warto nadmienić, że Włocławek pozostaje znaczącym ośrodkiem w skali powiatu i trzecim co do wielkości miastem województwa. Oznacza to, że tutaj hospicjum może obsłużyć obszar o przynajmniej dwustu tysięcy mieszkańców (powiaty włocławski oraz miasto Włocławek).	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
454	Imię i nazwisko anonimowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Sugeruję potrzebę rozbudowy infrastruktury hospicyjnej we Włocławku w zakresie hospicjum stacjonarnego. Obecnie ktoś z rodziny był pod opieką Hospicjum Domowego Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej. Nasze doświadczenia z opieką hospicyjną oceniam bardzo dobrze. Widzę potrzebę powstania Hospicjum Stacjonarnego dla tych, których rodziny nie mogą opiekować się pacjentami w domach. Popieram inicjatywę Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej oddz. we Włocławku im. dr Zbigniewa Kaczmarka dla budowy takiego obiektu w naszym mieście.	Sugeruję potrzebę rozbudowy infrastruktury hospicyjnej we Włocławku w zakresie hospicjum stacjonarnego. Obecnie ktoś z rodziny był pod opieką Hospicjum Domowego Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej. Nasze doświadczenia z opieką hospicyjną oceniam bardzo dobrze. Widzę potrzebę powstania Hospicjum Stacjonarnego dla tych, których rodziny nie mogą opiekować się pacjentami w domach. Popieram inicjatywę Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej oddz. we Włocławku im. dr Zbigniewa Kaczmarka dla budowy takiego obiektu w naszym mieście.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
455	Imię i nazwisko anonimowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Sugeruję potrzebę rozbudowy infrastruktury hospicyjnej we Włocławku w zakresie hospicjum stacjonarnego. Obecnie ktoś z rodziny był pod opieką Hospicjum Domowego Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej. Nasze doświadczenia z opieką hospicyjną oceniam bardzo dobrze. Widzę potrzebę powstania Hospicjum Stacjonarnego dla tych, których rodziny nie mogą opiekować się pacjentami w domach. Popieram inicjatywę Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej oddz. we Włocławku im. dr Zbigniewa Kaczmarka dla budowy takiego obiektu w naszym mieście.	Sugeruję potrzebę rozbudowy infrastruktury hospicyjnej we Włocławku w zakresie hospicjum stacjonarnego. Obecnie ktoś z rodziny był pod opieką Hospicjum Domowego Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej. Nasze doświadczenia z opieką hospicyjną oceniam bardzo dobrze. Widzę potrzebę powstania Hospicjum Stacjonarnego dla tych, których rodziny nie mogą opiekować się pacjentami w domach. Popieram inicjatywę Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej oddz. we Włocławku im. dr Zbigniewa Kaczmarka dla budowy takiego obiektu w naszym mieście.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
456	Imię i nazwisko anonimowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Sugeruję potrzebę rozbudowy infrastruktury hospicyjnej we Włocławku w zakresie hospicjum stacjonarnego. Obecnie ktoś z rodziny był pod opieką Hospicjum Domowego Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej. Nasze doświadczenia z opieką hospicyjną oceniam bardzo dobrze. Widzę potrzebę powstania Hospicjum Stacjonarnego dla tych, których rodziny nie mogą opiekować się pacjentami w domach. Popieram inicjatywę Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej oddz. we Włocławku im. dr Zbigniewa Kaczmarka dla budowy takiego obiektu w naszym mieście.	Sugeruję potrzebę rozbudowy infrastruktury hospicyjnej we Włocławku w zakresie hospicjum stacjonarnego. Obecnie ktoś z rodziny był pod opieką Hospicjum Domowego Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej. Nasze doświadczenia z opieką hospicyjną oceniam bardzo dobrze. Widzę potrzebę powstania Hospicjum Stacjonarnego dla tych, których rodziny nie mogą opiekować się pacjentami w domach. Popieram inicjatywę Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej oddz. we Włocławku im. dr Zbigniewa Kaczmarka dla budowy takiego obiektu w naszym mieście.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
457	Imię i nazwisko anonimowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	W naszym mieście powiatowym bardzo potrzebne jest hospicjum.	Jestem pielęgniarką i uważam że potrzeba wybudowania obiektu na hospicjum jest nam bardzo potrzebna.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
458	Imię i nazwisko anonimowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Moja Rodzina podobnie jak i wiele rodzin w moim najbliższym otoczeniu korzystała i korzysta obecnie z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr Zbigniewa Kaczmarka. Wiem o czym piszę ponieważ właśnie dr. Zbigniew Kaczmarek z zespołem wspaniałych Pielęgniarek pomagał mojej Rodzinie nie tylko w opiece nad nieuleczalnie chorą Mamą ale służył również z ogromnym taktem i delikatnością pomocą w zrozumieniu nieuchronności przemijania życia. Dlatego w pełni popieram projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
459	Imię i nazwisko anonimowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna		To wstyd żeby byłe miasto wojewódzkie, stolica Kujaw nie miało własnego hospicjum a wrocławianie wiozą swoich bliskich aż do Lipna.	Włocławek nie posiada własnego hospicjum.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
460	Imię i nazwisko anonimowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	4	Zasadność powstania jednostki zdrowotnej we Włocławku dla społeczności lokalnej.	Miasto nie jest w posiadaniu Hospicjum. Uważam za zasadne podjęcie inicjatywy o jego powstaniu. Przemawia za tym fakt, że potrzeby zdrowotne i opiekuńcze seniorów powinny być priorytetem w polityce społecznej i prozdrowotnej.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
461	Imię i nazwisko anonimowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Z uwagi na brak stacjonarnego hospicjum w naszym regionie, uważam, że taka inwestycja jest niezbędna. Należy się pochylić nad opieką paliatywną, hospicyjną, gdyż jest to obszar w naszym mieście mocno niedoinwestowany. Opieka nad terminalnie chorymi zobowiązuje. Potrzeba do tego wyspecjalizowanej kadry, środków, zaplecza.	Moim zdaniem budowa hospicjum stacjonarnego jest inwestycją niezbędną. Wsparcie w ten sposób zostanie nie tylko grono osób chorych, ale również ich rodzin.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
462	Imię i nazwisko anonimowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	W mieście Włocławek nie ma hospicjum stacjonarnego. Wiele osób potrzebujących całodobowej opieki medycznej nie ma takiej możliwości i korzysta tylko z usług medycznych w warunkach domowych.	Hospicjum stacjonarne byłoby wsparciem, nie tylko dla osób zamieszkujących we Włocławku, ale także z okolicznych miejscowości. Najbliższa taka instytucja znajduje się w Toruniu i trzeba tam długo czekać na miejsce, co osobom zamieszkującym dalej daje małe szanse do skorzystania z opieki ambulatoryjnej.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
463	Imię i nazwisko anonimowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Najciężej chorujący pacjenci we Włocławku nie posiadają specjalistycznej i indywidualnej oraz całodobowej opieki medycznej z zakresu medycyny paliatywnej dlatego uruchomienie stacjonarnego hospicjum w naszym mieście jest niezbędne.	Moja rodzina oraz wiele osób z ich otoczenia musi bądź musiła mierzyć się z opieką nad ciężko chorym pacjentem korzystając z pomocy lekarzy i pielęgniarek Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im dr. Zbigniewa Kaczmarka.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
464	Imię i nazwisko anonimowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Rozbudowa	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagii
488	Gmina Mogilno	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) RLKS	153	Mając na uwadze bardzo wymierne efekty, jak i zakres wsparcia w ramach RLKS w obecnej perspektywie 2014-2020, wnosimy o zwiększenie puli środków, jaka zostanie przeznaczona na instrument RLKS w ramach Priorytetu 7 z 3% do 5% (str. 153 - pkt. 2.7.1.3 Orientacyjny podział zasobów Programu (UE) według rodzaju interwencji oraz strony powiązane m.in. plan finansowy).	Udostępnione w obecnej perspektywie środki z EFS w formule grantowej cieszą się ogromnym zainteresowaniem. Ze środków korzystają w szczególności lokalne organizacje pozarządowe, kółka gospodyń wiejskich, centra kultury, biblioteki, ale również ośrodki pomocy społecznej i samorządy. Co warte uwagi – dostępność środków na szczeblu lokalnym uaktywnia podmioty w procesie ubiegania się o wsparcie, ponieważ – jak podkreśla to wielu Grantobiorców – wsparcie finansowe i instytucjonalne jest "na wyciągnięcie ręki". Formuła bezpośredniej pracy LGD z Grantobiorcą już od chwili kreowania pomysłu na projekt, poprzez jego realizację i rozliczenie, ale także możliwość codziennego bezpośredniego kontaktu z potencjalnymi uczestnikami tych projektów sprawiają, że realizowane projekty wynikają bezpośrednio z lokalnych potrzeb i są odpowiedziami na problemy często zmarginalizowanych społeczności. Szczególnie pożądanym na obszarach objętych Lokalnymi Strategiami Rozwoju jest system projektów grantowych w ramach EFS, który umożliwia wsparcie oddolnych inicjatyw (projektów), wynikających bezpośrednio z lokalnych potrzeb. Realizacja systemu grantowego w ramach EFS (od 11 RPO WK-P 2014-2020) pozwoliła LGD na dowartościowanie i wsparcie inicjatyw mniejszych lokalnych organizacji, w szczególności funkcjonujących na obszarach słabej zurbanizowanych klubów sportowych, kół gospodyń wiejskich, stowarzyszeń rozwoju, etc., zapewniając im w ten sposób łatwiejszy dostęp do środków UE. Jak pokazują aktualne dane Sieci LGD w obecnej perspektywie finansowej za pośrednictwem mechanizmu RLKS w ramach środków EFS wybrano do realizacji blisko 1 100 projektów. Do dnia dzisiejszego wsparciem objęto 15 898 mieszkańców województwa - osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, a ponad 600 osób bezrobotnych lub biernych zawodowo podjęło zatrudnienie. W ramach 509 dofinansowanych projektów szczególną pomocą objęto osoby starsze wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, kolejne 327 dofinansowanych projektów umożliwiło utworzenie klubów młodzieżowych, w których wsparło ponad 3 500 młodych mieszkańców naszego województwa. Dofinansowaniem objęto również blisko 300 projektów skierowanych szczególnie do osób niepełnosprawnych. LGD posiadają nie tylko potencjał techniczny, ale przede wszystkim potencjał kadrowy/osobowy oraz doświadczenie, które niewątpliwie warto w nowej perspektywie wykorzystać do wdrażania znaczących środków z EFS+. Ponadto nadmienić należy, iż projektowana zmiana ustawy o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności zakłada zniesienie górnego limitu 150 tys. mieszkańców obszaru LSR, co umożliwi objęcie wsparciem w ramach RLKS wszystkich mieszkańców województwa, w tym obszarów, na których funkcjonują „LGD wiejskie” finansowane wyłącznie z EFS+. Dlatego też zwiększenie alokacji na RLKS w nowym okresie wydaje się działaniem w pełni uzasadnionym i pozwoli na kompleksową interwencję na poziomie województwa. Z całą pewnością zaufanie udzielone przez Zarząd Województwa lokalnym grupom działania poprzez powierzenie im części zadań w ramach RPO WK-P 2014-2020 przeszło oczekiwania, czego potwierdzeniem jest efektywność działań o charakterze społeczno-zawodowym i osiągnięte, a nawet przekroczone, wskaźniki wykonania ram programowych dla okresu 2014-2020. Godnym uwagi jest także fakt, że udostępnione środki przyczyniły się do wzrostu rozpoznawalności zarówno Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, jak i LGD wśród lokalnych społeczności. Zauważalne jest również zwiększenie zainteresowania środkami unijnymi na aktywizację i włączenia społeczne na poziomie lokalnym. Poprzez oddolne podejście zrealizowano zdecydowanie większą liczbę takich projektów, aniżeli było by to możliwe w ramach konkursów otwartych. Wobec powyższego wnosimy o dokonanie przesunięcia na RLKS środków z Priorytetu 8 Włączenie społeczne na wsparcie, którego planuje się przeznaczyć 34% ogólnej puli EFS+ (141,9 mln EUR). Zgodnie z prezentowaną podczas powiatowych spotkań konsultacyjnych koncepcją tematyczną w ramach środków finansowych na włączenie społeczne, w tym integracji imigrantów przeznaczony należy: rozporządzenie UE – 25% EFS+, Projekt Kontraktu Programowego – 29,5% EFS+, zmiana 09.2021 - 27,87% EFS+ Zwiększenie puli EFS+ przeznaczonej na RLKS z 3% na 5% z całości środków dla Programu pozytywnie wpłynie na mieszkańców regionu oraz wzmocni potencjał lokalny, co wypelni założenia włączenia społecznego. Ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwia objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich w lokalnym środowisku.	Pomimo ogromnych korzyści płynących z działalności LGD w bezpośrednim kontakcie z lokalną społecznością, wysokość alokacji przyznana na program regionalny oraz wymogi związane z obowiązkiem osiągnięcia ring-fencingów nie pozwalają na przeznaczenie wyższej kwoty na RLKS	niewzważalna
489	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(iii) Potencjały endogeniczne dla obszarów wiejskich	152	Doprecyzowania wymaga, czy w ramach priorytetu 7 będzie stosowany mechanizm cross-financing (a jeśli tak, to w jakim zakresie).	Realizacja działań aktywizacyjnych i integracyjnych wymaga odpowiedniego zaplecza technicznego i nowoczesnego wyposażenia. Ze względu na wieloletnie niedoinwestowanie infrastruktury na obszarach wiejskich, konieczne jest umożliwienie zaplanowania w kosztach projektu np. zakupu pomocy dydaktycznych czy remontu pomieszczeń, w których mają odbywać się zajęcia. W ramach celu szczegółowego 5(iii) przewidziano o prawdę wsparcie na inwestycje m.in. w obiekty będące bazą do aktywizacji mieszkańców w ramach priorytetu 7, jednak wysokość środków (EFRR 31 mln euro) jest wyraźnie nieadekwatna do potrzeb, jak i kwoty zaplanowanej na RLKS (EFS+ 53 mln euro).	Wsparcie RLKS z FE KP będzie pochodziło wyłącznie z EFS+. Ponieważ dla tego instrumentu nie został wyodrębniony żaden odrębny cel szczegółowy w ramach CP4, w którym musi być realizowane całe wsparcie społeczne, to w RLKS obowiązują wszystkie zasady określone dla EFS+, w tym te dotyczące cross-financingu. Aby zachować oddolny charakter RLKS, wszelkie szczegóły dotyczące zakresu wsparcia i zasad realizacji projektów zostaną uszczegółowione po zatwierdzeniu wszystkich LSR.	częściowo uwzględniona
490	Gmina Miasta Toruń	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(iii) Wzrost konkurencyjności MŚP	80	Tworzenie inkubatorów przedsiębiorczości - typu magazynowego, produkcyjnego, biurowego ze stanowiskami z dostępem do baz danych typu BIG DATA.	Obecnie tworzone inkubatory głównie skupiają się na budynkach biurowych. Nowo powstały przedsiębiorca jeśli chce korzystać z magazynu lub budynku produkcyjnego musi wynajmować go na rynku komercyjnym, co często jest barierą nie do pokonania. Koszt najmu tego typu obiektów jest bardzo wysoki, przedsiębiorcy często wskazują to jako barierę wejścia na rynek. Inkubatory "biurowe" powinny być rozszerzone o stanowiska komputerowe z dostępem do szeroko rozumianych baz danych (BIG DATA) oraz możliwości korzystania z obliczeń chmurowych. Narzędzia te bardzo ułatwiają prowadzenie działalności na różnych etapach np. tworzenia nowych produktów, lecz są praktycznie niedostępne dla mikro firm. Koszt zakupu "takiego stanowiska pracy" wynosi niekiedy kilkaset tysięcy złotych. Możliwość korzystania z tego typu usług, tylko w ramach danej potrzeby, pozwoliłoby mierzyć się nowo powstałym przedsiębiorstwom z wielkimi korporacjami technologicznymi, przy akceptowalnym koszcie dla przedsiębiorcy.	W ramach CP 1 celu szczegółowego (iii) zaplanowane jest wsparcie dla tworzenia korzystnych warunków sprzyjających rozwojowi przedsiębiorstw, np. poprzez wsparcie nowej jak i rozwój istniejącej infrastruktury na rzecz rozwoju gospodarczego (infrastruktury biznesowej, w tym inkubatorów przedsiębiorczości). Niemniej jednak potrzeba utworzenia tego typu inkubatora wymaga potwierdzenia w postaci odpowiednich analiz potwierdzających zapotrzebowanie na taki inkubator. Ponadto, należy oczywiście pamiętać o tym, jakie wymagania musi spełniać inkubator przedsiębiorczości np. wspieranie start-upów, firm nowopowstałych. Możliwość finansowania kosztów typu BIG DATA będzie zależne od ostatecznego kształtu wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków.	uwzględniona
491	Gmina Miasta Toruń	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(iii) Wzrost konkurencyjności MŚP	82	Instrumenty finansowe powinny w dalszym ciągu stanowić wzmocnienie wsparcia dla nowo powstałych firm. Instrumenty finansowe pomogą sfinansować wspieranie wzmocnienia konkurencyjności MŚP, w tym poprzez wdrażanie innowacji lub wyników prac B+R. Dodatkowo, w celu unifikacji instrumentów finansowych oferowanych MŚP, w ramach niniejszego celu szczegółowego, planuje się kontynuację wsparcia pożyczkowego i poręczeniowego przedsiębiorstw realizowanego w ramach RPO WK-P 2014-2020. Instrumenty finansowe (pożyczkowe, jak i poręczeniowe) będą stosowane do wspierania inwestycji w zakresie budowy, rozbudowy lub odtworzenia infrastruktury przedsiębiorstw, mających na celu utrzymanie lub zwiększenie zdolności produkcyjnych, które charakteryzują się niewielkim ryzykiem inwestycyjnym i małym potencjałem innowacyjnym, natomiast dużym potencjałem do generowania przychodów.	Z uwagi na fakt, iż sektor MŚP najczęściej korzysta z zwrotnych form wsparcia finansowego, powinno się uszczegółowić informację dot. wsparcia pożyczkowego - poręczeniowego. Paleta usług poręczeniowych jest coraz szersza. Poręczeniami, poza kredytami i pożyczkami, można zabezpieczać już teraz także transakcje jak dotacje dla osób rozpoczynających działalność, transakcje wadialne, Leasingi jak i gwarancje należytego wykonania umowy. Poręczenia stanowią bardzo ważny element niezbędnego wsparcia dla podmiotów nie posiadających majątku, historii kredytowej czy będących w początkowej fazie rozwoju. Bez pomocy funduszy poręczeniowych często takie podmioty nie otrzymałyby finansowania zewnętrznego.	Kwestia związana ze szczegółowym zastosowaniem instrumentów finansowych będzie uszczegółowiona po przeprowadzonej analizie ex-ante dla instrumentów finansowych z uwzględnieniem środków zarówno z nowej perspektywy jak i środków reużytych.	częściowo uwzględniona
492	Gmina Miasta Toruń	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(iii) Wzrost konkurencyjności MŚP	82	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych - rozszerzenie o poręczenia akredytywy bankowej.	Banki oferując produkt akredytywy bankowej przy działalności eksportowej, zobowiązane są do minimalizowania swojego ryzyka. Rozwiązaniem będzie produkt oferowany przez fundusze poręczeniowe - poręczenia akredytywy bankowej przy eksporcie. Polskie przedsiębiorstwa będą bardziej wiarygodne wobec zagranicznych kontrahentów oferując swój produkt z pewnego rodzaju zabezpieczeniem jakim jest akredytywa bankowa.	Kwestia związana ze szczegółowym zastosowaniem instrumentów finansowych będzie uszczegółowiona po zakończeniu przeprowadzanej analizy ex-ante dla instrumentów finansowych z uwzględnieniem środków zarówno z nowej perspektywy jak i środków reużytych.	częściowo uwzględniona
493	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(iv) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarne. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najcięższej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarne.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
494	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(iv) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarne. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najcięższej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarne.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
495	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(iv) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarne. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najcięższej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarne.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagii
496	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Gmin Dobrzyńskich Region Południe	Organizacje pozarządowe	Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	153	Mając na uwadze bardzo wymierne efekty, jak i zakres wsparcia w ramach RLKS w obecnej perspektywie 2014-2020, wnosimy o zwiększenie puli środków, jaka zostanie przeznaczona na instrument RLKS w ramach Priorytetu 7 z 3% do 5% (str. 153 - pkt. 2.7.1.3 Orientacyjny podział zasobów Programu (UE) według rodzaju interwencji oraz strony powiązane m.in. plan finansowy).	<p>Udostępnione w obecnej perspektywie środki z EFS w formule grantowej cieszą się ogromnym zainteresowaniem. Ze środków korzystają w szczególności lokalne organizacje pozarządowe, koła gospodyń wiejskich, centra kultury, biblioteki, ale również ośrodki pomocy społecznej i samorządy. Co warte uwagi – dostępność środków na szczeblu lokalnym uaktywnia podmioty w procesie ubiegania się o wsparcie, ponieważ – jak podkreśla to wielu Grantobiorców – wsparcie finansowe i instytucjonalne jest "na wyciągnięcie ręki".</p> <p>Formuła bezpośredniej pracy LGD z Grantobiorcą już od chwili kreowania pomysłu na projekt, poprzez jego realizację i rozliczenie, ale także możliwość codziennego bezpośredniego kontaktu z potencjalnymi uczestnikami tych projektów sprawiają, że realizowane projekty wynikają bezpośrednio z lokalnych potrzeb i są odpowiedzią na problemy często zmarginalizowanych społeczności. Szczególnie pożądanym na obszarach objętych Lokalnymi Strategiami Rozwoju jest system projektów grantowych w ramach EFS, który umożliwia wsparcie oddolnych inicjatyw (projektów), wynikających bezpośrednio z lokalnych potrzeb. Realizacja systemu grantowego w ramach EFS (oś 11 RPO WK-P 2014-2020) pozwoliła LGD na dowartościowanie i wsparcie inicjatyw mniejszych lokalnych organizacji, w szczególności funkcjonujących na obszarach słabiej zurbanizowanych klubów sportowych, kół gospodyń wiejskich, stowarzyszeń rozwoju, etc., zapewniając im w ten sposób łatwiejszy dostęp do środków UE.</p> <p>Jak pokazują aktualne dane Sieci LGD w obecnej perspektywie finansowej za pośrednictwem mechanizmu RLKS w ramach środków EFS wybrano do realizacji blisko 1 100 projektów. Do dnia dzisiejszego wsparciem objęto 15 898 mieszkańców województwa - osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, a ponad 600 osób bezrobotnych lub biernych zawodowo podjęło zatrudnienie. W ramach 509 dofinansowanych projektów szczególną pomocą objęto osoby starsze wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, kolejne 327 dofinansowanych projektów umożliwiło utworzenie klubów młodzieżowych, w których wsparto ponad 3 500 młodych mieszkańców naszego województwa. Dofinansowaniem objęto również blisko 300 projektów skierowanych szczególnie do osób niepełnosprawnych.</p> <p>LGD posiadają nie tylko potencjał techniczny, ale przede wszystkim potencjał kadrowy/osobowy oraz doświadczenie, które niewątpliwie warto w nowej perspektywie wykorzystać do wdrażania znaczących środków z EFS+.</p> <p>Ponadto nadmienić należy, iż projektowana zmiana ustawy o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności zakłada zniesienie górnego limitu 150 tys. mieszkańców obszaru LSR, co umożliwi objęcie wsparciem w ramach RLKS wszystkich mieszkańców województwa, w tym obszarów, na których funkcjonują „LGD miejskie” finansowane wyłącznie z EFS+. Dlatego też zwiększenie alokacji na RLKS w nowym okresie wydaje się działaniem w pełni uzasadnionym i pozwoli na kompleksową interwencję na poziomie województwa.</p> <p>Z całą pewnością zaufanie udzielone przez Zarząd Województwa lokalnym grupom działania poprzez powierzenie im części zadań w ramach RPO WK-P 2014-2020 przeszło oczekiwania, czego potwierdzeniem jest efektywność działań o charakterze społeczno-zawodowym i osiągnięte, a nawet przekroczone, wskaźniki wykonania ram programowych dla okresu 2014-2020. Godnym uwagi jest także fakt, że udostępnione środki przyczyniły się do wzrostu rozpoznawalności zarówno Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, jak i LGD wśród lokalnych społeczności. Zauważalne jest również zwiększenie zainteresowania środkami unijnymi na aktywizację i włączenia społeczne na poziomie lokalnym. Poprzez oddolne podejście zrealizowano zdecydowanie większą liczbę takich projektów, aniżeli było by to możliwe w ramach konkursów otwartych.</p> <p>Wobec powyższego wnosimy o dokonanie przesunięcia na RLKS środków z Priorytetu 8 Włączenie społeczne na wsparcie, którego planuje się przeznaczyć 34% ogólnej puli EFS+ (141,9 mln EUR). Zgodnie z prezentowaną podczas powiatowych spotkań konsultacyjnych koncentracją tematyczną w ramach środków finansowych na włączenie społeczne, w tym integracja imigrantów przeznaczyć należy: rozporządzenie UE – 25% EFS+, Projekt Kontraktu Programowego – 29,5% EFS+, zmiana 09.2021 - 27,87% EFS+</p> <p>Zwiększenie puli EFS+ przeznaczanej na RLKS z 3% na 5% z całości środków dla Programu pozytywnie wpłynie na mieszkańców regionu oraz wzmocni potencjał lokalny, co wypełni założenia włączenia społecznego.</p> <p>Ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabiej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwiła objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich w lokalnym środowisku.</p>	Pomimo korzyści płynących z działalności LGD w bezpośrednim kontakcie z lokalną społecznością, wysokość alokacji przyznana na program regionalny oraz wymogi związane z obowiązkiem osiągnięcia ring-fencingów nie pozwalają na przeniesienie wyższej kwoty na RLKS	niewzględzona
497	Gmina Miasta Toruń	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(iii) Wzrost konkurencyjności MŚP	82	Dodatkowo, w celu unifikacji instrumentów finansowych oferowanych MŚP, w ramach niniejszego celu szczegółowego, planuje się kontynuację wsparcia pożyczkowego i poręczeniowego przedsiębiorstw realizowanego w ramach RPO WK-P 2014-2020.	<p>W jakim kontekście planuje się kontynuację wsparcia poręczeniowego? Czy to oznacza kontynuację zasad jakie obowiązywały w poprzedniej perspektywie przy podziale środków? Czy np. relokację środków z perspektywy 2014-2020 dla funduszy poręczeniowych, co eliminowałoby problem nakładania się pomocy publicznej i umożliwiałoby poręczenie większej ilości produktów? W perspektywie 2014-2020 na terenie naszego województwa pośrednicy finansowi dysponujący środkami unijnymi znacznie zawężyli i ograniczyli, w porównaniu do poprzedniej perspektywy finansowej, dostęp Beneficjentom Ostatecznym w kwestii kwalifikowalności ich przedsięwzięć do produktów poręczeniowych. Kwalifikowalne były tylko niektóre typy inwestycji, których obecnie jest mniej niż w poprzedniej perspektywie finansowej. Ponadto wątpliwe wydaje się ograniczanie dostępności poręczeń w sytuacji gdy np. Instytucje Finansujące (Banki udzielające kredyty), które korzystały ze środków unijnych dofinansowywały odsetki do rat, natomiast wsparcie poręczeniowe zawsze dot. kapitału. W ww. sytuacji nie występuje tzw. "podwójne finansowanie".</p>	Kwestia związana ze szczegółowym zastosowaniem instrumentów finansowych będzie uszczegółowiona po zakończeniu przeprowadzonej analizy ex-ante dla instrumentów finansowych, z uwzględnieniem środków zarówno z nowej perspektywy, jak i środków reużycia.	częściowo uwzględniona
498	Partnerstwo LGD Bory Tucholskie	Lokalne Grupy Działania (LGD)	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(iii) RLKS	153	Mając na uwadze bardzo wymierne efekty, jak i zakres wsparcia w ramach RLKS w obecnej perspektywie 2014-2020, wnosimy o zwiększenie puli środków, jaka zostanie przeznaczona na instrument RLKS w ramach Priorytetu 7 z 3% do 5% (str. 153 - pkt. 2.7.1.3 Orientacyjny podział zasobów Programu (UE) według rodzaju interwencji oraz strony powiązane m.in. plan finansowy).	<p>Udostępnione w obecnej perspektywie środki z EFS w formule grantowej cieszą się ogromnym zainteresowaniem. Ze środków korzystają w szczególności lokalne organizacje pozarządowe, koła gospodyń wiejskich, centra kultury, biblioteki, ale również ośrodki pomocy społecznej i samorządy. Co warte uwagi – dostępność środków na szczeblu lokalnym uaktywnia podmioty w procesie ubiegania się o wsparcie, ponieważ – jak podkreśla to wielu Grantobiorców – wsparcie finansowe i instytucjonalne jest "na wyciągnięcie ręki".</p> <p>Formuła bezpośredniej pracy LGD z Grantobiorcą już od chwili kreowania pomysłu na projekt, poprzez jego realizację i rozliczenie, ale także możliwość codziennego bezpośredniego kontaktu z potencjalnymi uczestnikami tych projektów sprawiają, że realizowane projekty wynikają bezpośrednio z lokalnych potrzeb i są odpowiedzią na problemy często zmarginalizowanych społeczności. Szczególnie pożądanym na obszarach objętych Lokalnymi Strategiami Rozwoju jest system projektów grantowych w ramach EFS, który umożliwia wsparcie oddolnych inicjatyw (projektów), wynikających bezpośrednio z lokalnych potrzeb. Realizacja systemu grantowego w ramach EFS (oś 11 RPO WK-P 2014-2020) pozwoliła LGD na dowartościowanie i wsparcie inicjatyw mniejszych lokalnych organizacji, w szczególności funkcjonujących na obszarach słabiej zurbanizowanych klubów sportowych, kół gospodyń wiejskich, stowarzyszeń rozwoju, etc., zapewniając im w ten sposób łatwiejszy dostęp do środków UE.</p> <p>Jak pokazują aktualne dane Sieci LGD w obecnej perspektywie finansowej za pośrednictwem mechanizmu RLKS w ramach środków EFS wybrano do realizacji blisko 1 100 projektów. Do dnia dzisiejszego wsparciem objęto 15 898 mieszkańców województwa - osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, a ponad 600 osób bezrobotnych lub biernych zawodowo podjęło zatrudnienie. W ramach 509 dofinansowanych projektów szczególną pomocą objęto osoby starsze wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, kolejne 327 dofinansowanych projektów umożliwiło utworzenie klubów młodzieżowych, w których wsparto ponad 3 500 młodych mieszkańców naszego województwa. Dofinansowaniem objęto również blisko 300 projektów skierowanych szczególnie do osób niepełnosprawnych.</p> <p>LGD posiadają nie tylko potencjał techniczny, ale przede wszystkim potencjał kadrowy/osobowy oraz doświadczenie, które niewątpliwie warto w nowej perspektywie wykorzystać do wdrażania znaczących środków z EFS+.</p> <p>Ponadto nadmienić należy, iż projektowana zmiana ustawy o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności zakłada zniesienie górnego limitu 150 tys. mieszkańców obszaru LSR, co umożliwi objęcie wsparciem w ramach RLKS wszystkich mieszkańców województwa, w tym obszarów, na których funkcjonują „LGD miejskie” finansowane wyłącznie z EFS+. Dlatego też zwiększenie alokacji na RLKS w nowym okresie wydaje się działaniem w pełni uzasadnionym i pozwoli na kompleksową interwencję na poziomie województwa.</p> <p>Z całą pewnością zaufanie udzielone przez Zarząd Województwa lokalnym grupom działania poprzez powierzenie im części zadań w ramach RPO WK-P 2014-2020 przeszło oczekiwania, czego potwierdzeniem jest efektywność działań o charakterze społeczno-zawodowym i osiągnięte, a nawet przekroczone, wskaźniki wykonania ram programowych dla okresu 2014-2020. Godnym uwagi jest także fakt, że udostępnione środki przyczyniły się do wzrostu rozpoznawalności zarówno Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, jak i LGD wśród lokalnych społeczności. Zauważalne jest również zwiększenie zainteresowania środkami unijnymi na aktywizację i włączenia społeczne na poziomie lokalnym. Poprzez oddolne podejście zrealizowano zdecydowanie większą liczbę takich projektów, aniżeli było by to możliwe w ramach konkursów otwartych.</p> <p>Wobec powyższego wnosimy o dokonanie przesunięcia na RLKS środków z Priorytetu 8 Włączenie społeczne na wsparcie, którego planuje się przeznaczyć 34% ogólnej puli EFS+ (141,9 mln EUR). Zgodnie z prezentowaną podczas powiatowych spotkań konsultacyjnych koncentracją tematyczną w ramach środków finansowych na włączenie społeczne, w tym integracja imigrantów przeznaczyć należy: rozporządzenie UE – 25% EFS+, Projekt Kontraktu Programowego – 29,5% EFS+, zmiana 09.2021 - 27,87% EFS+</p> <p>Zwiększenie puli EFS+ przeznaczanej na RLKS z 3% na 5% z całości środków dla Programu pozytywnie wpłynie na mieszkańców regionu oraz wzmocni potencjał lokalny, co wypełni założenia włączenia społecznego.</p> <p>Ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabiej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwiła objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich w lokalnym środowisku.</p>	Pomimo ogromnych korzyści płynących z działalności LGD w bezpośrednim kontakcie z lokalną społecznością, wysokość alokacji przyznana na program regionalny oraz wymogi związane z obowiązkiem osiągnięcia ring-fencingów nie pozwalają na przeniesienie wyższej kwoty na RLKS.	niewzględzona
499	Gmina Miasta Toruń	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(iii) Wzrost konkurencyjności MŚP	82	Dodatkowo, w celu unifikacji instrumentów finansowych oferowanych MŚP, w ramach niniejszego celu szczegółowego, planuje się kontynuację wsparcia pożyczkowego i poręczeniowego przedsiębiorstw realizowanego w ramach RPO WK-P 2014-2020.	<p>W jakim kontekście planuje się kontynuację wsparcia poręczeniowego? Należy rozumieć że nadal nie będzie można łączyć produktów poręczeniowych z produktami dotacyjnymi jeśli środki będą pochodzenia unijnego?</p>	Kwestia związana ze szczegółowym zastosowaniem instrumentów finansowych będzie uszczegółowiona po zakończeniu przeprowadzanej analizy ex-ante dla instrumentów finansowych z uwzględnieniem środków zarówno z nowej perspektywy jak i środków reużycia.	częściowo uwzględniona
500	Gmina Miasta Toruń	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(iii) Wzrost konkurencyjności MŚP	82	Łączenie dotacji oraz instrumentów finansowych w ramach jednej operacji będzie dotyczyło inwestycji w szczególności ukierunkowanych na ucyfrowienie oraz transformację w kierunku wdrażania nowych modeli biznesowych m.in. poprzez procesy automatyzacji i robotyzacji produkcji oraz nowych produktów dla rynku (co najmniej regionalnego) lub wdrażania wyników prac B+R.	Należy przez to rozumieć, że np. zastosowanie zabezpieczenia w postaci poręczenia będzie możliwe tylko w tej sytuacji? Czy został rozwiązany problem nakładania się pomocy publicznej w sytuacji łączenia dotacji oraz instrumentów finansowych?	Kwestia związana ze szczegółowym zastosowaniem instrumentów finansowych, w tym instrumentów mieszanych, będzie uszczegółowiona po zakończeniu przeprowadzanej analizy ex-ante dla instrumentów finansowych z uwzględnieniem środków zarówno z nowej perspektywy, jak i środków reużycia.	częściowo uwzględniona
501	Imię i nazwisko anonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(iv) Infrastruktura zdrowotna	24	Sugeruje potrzebę rozbudowy infrastruktury hospicyjnej we Włocławku w zakresie hospicjum stacjonarnego. Mój tata był pod opieką Hospicjum Domowego Polskiego Towarzystwa Opieki Palliatywnej. Nasze doświadczenie z opieką hospicyjną oceniam bardzo dobrze. Widzę potrzebę powstania Hospicjum Stacjonarnego dla tych, których rodziny nie mogą się opiekować pacjentami w domach. Trudno jest pogodzić pracę z opieką. Popieram inicjatywę Polskiego Towarzystwa Opieki Palliatywnej oddział w Włocławku im. dr Zbigniewa Kaczmarska dla budowy takiego obiektu w naszym mieście.	Widzę potrzebę powstania Hospicjum Stacjonarnego dla tych, których rodziny nie mogą się opiekować pacjentami w domach. Trudno jest pogodzić pracę z opieką. Popieram inicjatywę Polskiego Towarzystwa Opieki Palliatywnej oddział we Włocławku im. dr Zbigniewa Kaczmarska dla budowy takiego obiektu w naszym mieście.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagii
512	Ministerstwo Zdrowia	Jednostki administracji rządowej	Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	25	Należy usunąć fragment: "intensywnego nadzoru kardiologicznego (89,3%), rehabilitacji narządu ruchu (88%), rehabilitacji neurologicznej (87%), AIDS (87%), hematologicznych (86%), psychiatrycznych dla dzieci (86%), gastroenterologicznych (86%), leczenia uzależnień (85%), geriatrycznych (84%), obserwacyjno-zakaźnych (83%), nefrologicznych (82%), pulmonologicznych (81%) i chirurgii onkologicznej (80%)."	Te zakresy mają wartość wskaźnika obłożenia łóżek poniżej 90%, a wyliczenie mało dotyczy oddziałów, gdzie odnotowano wartość wskaźnika powyżej 90%.	Błędne zapisy dotyczące wskaźnika obłożenia łóżek zostaną zmienione.	uwzględniona
513	Gmina Miasta Toruń	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(ii) Odnawialne źródła energii	97	Postuluje się uzupełnienie katalogu interwencji o wsparcie zakupu i instalacji urządzeń i systemów do magazynowania energii elektrycznej pochodzącej z OZE wraz z powiązanymi wskaźnikami.	Aktualny zapis w projekcie FEDKP mówi tylko o wsparciu dla podłączenia systemów do magazynowania energii wytwarzanej w źródłach OZE. Wsparcie dla magazynowania energii jest konieczne jako ważny element rozwoju nowoczesnej "zielonej" energetyki, także w kontekście niedostosowania krajowej sieci elektroenergetycznej do obecnych obciążeń związanych z odbiorem i przesyłem energii wytworzonej przez instalacje OZE.	Zgodnie z linią demarkacyjną nie przewiduje się samodzielnej realizacji magazynów energii. Zapisy w tym zakresie zostaną doprecyzowane.	częściowo uwzględniona
514	Ministerstwo Zdrowia	Jednostki administracji rządowej	Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	25	Zdanie: "W ramach psychiatrycznej opieki stacjonarnej liczba oddziałów wśród ogółu placówek posiadających w swojej strukturze oddziały psychiatrycznej opieki stacjonarnej w 2019 r. funkcjonowało 47 oddziałów (1 569 łóżek)." jest niezrozumiałe. Należy poprawnie je zredagować.	Uwaga redakcyjna	Zgodnie z sugestią wskazane zdanie zostanie preredagowane.	uwzględniona
515	Gmina Miasta Toruń	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(iv) Adaptacja do zmian klimatu	105	Proponuje się uzupełnić i doprecyzować katalog interwencji o budowę, przebudowę lub remont urządzeń wodnych i infrastruktury towarzyszącej, w tym zabezpieczeń przeciwpowodziowych w dolinach rzek, służących zmniejszeniu skutków powodzi lub suszy.	Wiele obszarów województwa narażonych jest na wystąpienie powodzi wynikające z usytuowania siedzib ludzkich w sąsiedztwie rzek. W Toruniu występuje zagrożenie powodziowe wynikające z lokalizacji miasta nad dwiema rzekami Wisłą i Drwęcą, gdzie szacunkowa liczba osób zagrożonych to blisko 40 tys. (ok. 20% mieszkańców miasta). Dotyczy to głównie terenów wzdłuż Wisły i przy ujściu Drwęcy - obszary Rudaka, Przedmieścia Bydgoskiego, Jakubskiego, Kaszczorka. Dlatego też konieczne jest wsparcie, obok działań z zakresu małej retencji, również dla budowy infrastruktury i urządzeń przeciwpowodziowych, np. umocnień i wałów.	Działania z zakresu małej retencji, które służą mogą także celom przeciwpowodziowym, przewidziane są do wsparcia w ramach FEDKP 2021-2022. Odnosnie zaś działań przeciwpowodziowych, to tego rodzaju działania o charakterze ponadregionalnym, a taki charakter mają działania dotyczące rzeki Wisły, przewidywane są do wsparcia na poziomie krajowym. Zagrożenie powodziowe w województwie kujawsko-pomorskim dotyczy przede wszystkim tej rzeki. Dlatego też nie przewiduje się wspierania infrastrukturalnych i systemowych działań przeciwpowodziowych na poziomie regionu.	niewzjędniona
516	Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu	Instytucje rynku pracy	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(a) Aktywizacja zawodowa	155	Proponujemy nie wskazywać dolnej granicy wieku lub obniżyć tę granicę z uwzględnieniem działań podejmowanych w projektach OHP.	Konieczność uspoijnienia zapisów z zakresem działań planowanych do podjęcia w projektach OHP.	W FEDKP, w celu szczegółowym 4(a), wyodrębnione zostanie wsparcie osób młodych poprzez OHP wraz z wydzieloną alokacją (1,5 mln euro). W związku z tym zmianie ulegną również zapisy dot. dolnej granicy wieku (od 15 lat), o których mowa w zgłoszonej uwadze.	uwzględniona
517	LGD "Vistula-Terra Culmensis-Rozwój przez Tradycję"	Lokalne Grupy Działania (LGD)	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) RLKS	153	Mając na uwadze bardzo wymierne efekty, jak i zakres wsparcia w ramach RLKS w obecnej perspektywie 2014-2020, wnosimy o zwiększenie puli środków, jaka zostanie przeznaczona na instrument RLKS w ramach Priorytetu 7 z 3% do 5% (str. 153 - pkt. 2.7.1.3 Orientacyjny podział zasobów Programu (UE) według rodzaju interwencji oraz strony powiązane m.in. plan finansowy).	Udostępnione w obecnej perspektywie środki z EFS w formule grantowej cieszą się ogromnym zainteresowaniem. Ze środków korzystają w szczególności lokalne organizacje pozarządowe, koła gospodni wiejskich, centra kultury, biblioteki, ale również ośrodki pomocy społecznej i samorządy. Co warte uwagi – dostępność środków na szczeblu lokalnym uaktywnia podmioty w procesie ubiegania się o wsparcie, ponieważ – jak podkreśla to wielu Grantobiorców – wsparcie finansowe i instytucjonalne jest "na wyciągnięcie ręki". Formuła bezpośredniej pracy LGD z Grantobiorcą już od chwili kreowania pomysłu na projekt, poprzez jego realizację i rozliczenie, ale także możliwość codziennego bezpośredniego kontaktu z potencjalnymi uczestnikami tych projektów sprawiają, że realizowane projekty wynikają bezpośrednio z lokalnych potrzeb i są odpowiedzią na problemy często zmarginalizowanych społeczności. Szczególnie pożądanym na obszarach objętych Lokalnymi Strategiami Rozwoju jest system projektów grantowych w ramach EFS, który umożliwił wsparcie oddolnych inicjatyw (projektów), wynikających bezpośrednio z lokalnych potrzeb. Realizacja systemu grantowego w ramach EFS (od 11 RPO WK-P 2014-2020) pozwoliła LGD na dowartościowanie i wsparcie inicjatyw mniejszych lokalnych organizacji, w szczególności funkcjonujących na obszarach słabiej zurbanizowanych klubów sportowych, kół gospodni wiejskich, stowarzyszeń rozwoju, etc., zapewniając im w ten sposób łatwiejszy dostęp do środków UE. Jak pokazują aktualne dane Sieci LGD w obecnej perspektywie finansowej za pośrednictwem mechanizmu RLKS w ramach środków EFS wybrano do realizacji blisko 1 100 projektów. Do dnia dzisiejszego wsparciem objęto 15 898 mieszkańców województwa - osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, a ponad 600 osób bezrobotnych lub biernych zawodowo podjęło zatrudnienie. W ramach 509 dofinansowanych projektów szczególną pomocą objęto osoby starsze wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, kolejne 327 dofinansowanych projektów umożliwiło utworzenie klubów młodzieżowych, w których wsparło ponad 3 500 młodych mieszkańców naszego województwa. Dofinansowaniem objęto również blisko 300 projektów skierowanych szczególnie do osób niepełnosprawnych. LGD posiadają nie tylko potencjał techniczny, ale przede wszystkim potencjał kadrowy/osobowy oraz doświadczenie, które niewątpliwie warto w nowej perspektywie wykorzystać do wdrażania znaczących środków z EFS+. Ponadto nadmienić należy, iż projektowana zmiana ustawy o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności zakłada zniesienie górnego limitu 150 tys. mieszkańców obszaru LSR, co umożliwi objęcie wsparciem w ramach RLKS wszystkich mieszkańców województwa, w tym obszarów, na których funkcjonują „LGD miejskie” finansowane wyłącznie z EFS+. Dlatego też zwiększenie alokacji na RLKS w nowym okresie wydaje się działaniem w pełni uzasadnionym i pozwoli na kompleksową interwencję na poziomie województwa. Z całą pewnością zaufanie udzielone przez Zarząd Województwa lokalnym grupom działania poprzez powierzenie im części zadań w ramach RPO WK-P 2014-2020 przerosło oczekiwania, czego potwierdzeniem jest efektywność działań o charakterze społeczno-zawodowym i osiągnięte, a nawet przekroczone, wskaźniki wykonania ram programowych dla okresu 2014-2020. Godnym uwagi jest także fakt, że udostępnione środki przyczyniły się do wzrostu rozpoznawalności zarówno Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, jak i LGD wśród lokalnych społeczności. Zauważalne jest również zwiększenie zainteresowania środkami unijnymi na aktywizację i włączenia społeczne na poziomie lokalnym. Poprzez oddolne podejście zrealizowano większą liczbę takich projektów, aniżeli było by to możliwe w ramach konkursów otwartych. Wobec powyższego wnosimy o dokonanie przesunięcia na RLKS środków z Priorytetu 8 Włączenie społeczne na wsparcie, którego planuje się przeznaczenie 34% ogólnej puli EFS+ (141,9 mln EUR). Zgodnie z prezentowaną podczas powiatowych spotkań konsultacyjnych koncentracją tematyczną w ramach środków finansowych na włączenie społeczne, w tym integracja imigrantów przeznaczyć należy: rozporządzenie UE – 25% EFS+, Projekt Kontraktu Programowego – 29,5% EFS+, zmiana 09.2021 - 27,87% EFS+ Zwiększenie puli EFS+ przeznaczonej na RLKS z 3% na 5% z całości środków dla Programu pozytywnie wpłynie na mieszkańców regionu oraz wzmocni potencjał lokalny, co wypełni założenia włączenia społecznego. Ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabiej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwiła objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich w lokalnym środowisku.	Pomimo ogromnych korzyści płynących z działalności LGD w bezpośrednim kontakcie z lokalną społecznością, wysokość alokacji przyznana na program regionalny oraz wymogi związane z obowiązkiem osiągnięcia ring-fencingów nie pozwalają na przeniesienie wyższej kwoty na RLKS	niewzjędniona
518	Gmina Miasta Toruń	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(iv) Adaptacja do zmian klimatu	107	Proponuje się dostosowanie katalogu wskaźników rezultatu i produktu do działań wspieranych przez program.	Jeżeli np. cel szczegółowy nr 2.3.1 CEL SZCZEGÓŁOWY 2(IV) WSPIERANIE PRZYSTOSOWANIA SIĘ DO ZMIAN KLIMATU I ZAPOBIEGANIA RYZYKU ZWIĄZANEMU Z KLĘSKAMI ŻYWIŁOWYMI I KATASTROFAMI, A TAKŻE ODPORNOCI, Z UWZGLĘDNIENIEM PODEJŚCIA EKOSYSTEMOWEGO zakłada m.in. "szcześnie uwzględnienie wsparcia zielonej i niebieskiej infrastruktury" (str. 105), wskazane jest, aby obok wskaźnika produktu pod nazwą "Zielona infrastruktura wybudowana lub zmodernizowana w celu przystosowania się do zmian klimatu" znalazł się wskaźnik produktu odnoszący się do pomiaru niebieskiej infrastruktury, np. "Niebieska infrastruktura wybudowana lub zmodernizowana w celu przystosowania się do zmian klimatu" - wyrażony w ha. Analogicznie, jeżeli w obecnej wersji programu, wśród wskaźników rezultatu znajduje się jedynie odniesienie do niebieskiej infrastruktury, tj. wskaźnik "Objętość retencjonowanej wody" - wyrażony w m3, to wskazane jest, aby zdefiniowano również wskaźnik np. pod proponowaną nazwą "Powierzchnia zrewitalizowanych terenów zieleni zawierających elementy zielono-niebieskiej infrastruktury" - wyrażony w ha.	W FEDKP 2021-2022 nie muszą być zawarte wszystkie wskaźniki odnoszące się do planowanego zakresu wsparcia. W FEDKP 2021-2022 uwzględnione zostaną tylko najważniejsze wskaźniki opisujące wiodące planowane do wsparcia działania. Pozostałe wskaźniki zostaną dodane w Szczegółowym Opisie Priorytetów.	częściowo uwzględniona
519	Ministerstwo Zdrowia	Jednostki administracji rządowej	Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	25	Należy doprecyzować o jakich danych mowa we fragmencie: "niższą o 23% od średniej dla kraju wartość wskaźnika liczby pacjentów, którym udzielono świadczenia w ramach opieki długoterminowej na 100 tys. ludności. W opiece domowej wskaźnik ten był o 28% niższy niż w Polsce, a w stacjonarnej o 16% niższy niż w Polsce." Czy mowa tu o % czy pkt %?	Uwaga o charakterze doprecyzowującym.	Przedstawione w Programie dane wskazane zostały w % i dotyczą opieki długoterminowej. Są one spójne z informacjami wskazanymi w Załączniku 2 Wyzwania systemu opieki zdrowotnej i rekomendowane kierunki działań na terenie województwa kujawsko-pomorskiego na podstawie danych za 2019 r. do Map potrzeb zdrowotnych (Lp. 9.1).	uwzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagii
520	LGD "Vistula-Terra Culmensis-Rozwój przez Tradycję"	Lokalne Grupy Działania (LGD)	Program FE KP 21-27	5(ii) Potencjały endogeniczne dla obszarów wiejskich	127	<p>RLKS – jako narzędzie do rozwoju obszaru naszego województwa sprawdziło się w obecnej perspektywie przy zastosowaniu podejścia zintegrowanego w ramach rewitalizacji na obszarach wiejskich: działania EFS uzupełnione projektami w ramach EFRR.</p> <p>Wobec powyższego wnosimy o możliwość również w okresie 2021-2027 realizacji za pośrednictwem instrumentu RLKS projektów rewitalizacji „małej skali” na obszarach wiejskich, które niewątpliwie będą uzupełnieniem do działań społecznych finansowanych ze środków EFS+ - wyodrębnienie w ramach CPS odrębnego priorytetu dla instrumentu RLKS współfinansowanego z EFRR (str. 127 PRIORYTET 5 POTENCJAŁY ENDOGENICZNE REGIONU oraz strony powiązane).</p>	<p>Pomimo trudnych początkowo doświadczeń zarówno SW, LGD, jak i lokalnych samorządów z wdrażaniem dużych projektów rewitalizacyjnych na obszarach wiejskich, efekty zapowiadają się imponująco. Wg danych Sieci LGD (stan na 30.11.2021 r.) wartość wskaźnika produktu „Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach” zostanie osiągnięta na poziomie 303 sztuk. Pamiętajmy, że za liczbą tych obiektów stoją jednocześnie komplementarne działania społeczne dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, stanowiące sedno działań rewitalizacyjnych.</p> <p>W nowym okresie w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027 te działania „miękkie” – aktywizujące w szczególności społeczności małych miast i obszarów wiejskich – mogłyby być nadal wspierane w ramach RLKS i uzupełnione niewielkimi projektami infrastrukturalnymi.</p> <p>Możliwość zagospodarowania terenów i przestrzeni, w tym istniejących terenów zielonych wraz z budową małej architektury to przysłowiowa wódka dla lokalnych społeczności, która niewątpliwie sprzyjać będzie oddolnym inicjatywom, a także pobudzeniu społecznego zaangażowania i uczestnictwa w budowaniu własnego miejsca do życia i pracy.</p> <p>W szczególności należy mieć tu na uwadze niewielkie inwestycje wspierające działania na rzecz seniorów oraz dzieci i młodzieży, które przewidziane zostały w projektowanym Programie FE PK 2021-2027 w ramach Priorytetu 7.</p> <p>Jako LGD, działamy oddolnie, jesteśmy na miejscu, blisko organizacji, blisko mieszkańca. Dzięki powierzonym nam w obecnej perspektywie przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego do realizacji wielofundusowego RLKS nabyliśmy szeroką wiedzę i doświadczenie we wdrażaniu zintegrowanych projektów w ramach EFS i EFRR. Nastąpiła bardzo przejrzysta i zauważalna współpraca na linii: Samorząd Województwa – LGD oraz LGD – lokalna społeczność.</p> <p>RLKS, jako narzędzie do rozwoju obszaru naszego województwa, sprawdziło się w obecnej perspektywie przy zastosowaniu podejścia zintegrowanego w ramach rewitalizacji na obszarach wiejskich: działania EFS uzupełnione projektami infrastrukturalnymi w ramach EFRR. Wobec powyższego wnosimy o możliwość również w okresie 2021-2027 realizacji za pośrednictwem instrumentu RLKS projektów rewitalizacji „małej skali” na obszarach wiejskich, które niewątpliwie będą uzupełnieniem do działań społecznych finansowanych ze środków EFS+. Obecna perspektywa pokazała, że takie zintegrowane podejście sprawdza się i przynosi wymierne korzyści.</p> <p>Doświadczenia obecnej perspektywy finansowej zdobyte przez wszystkie strony procesu wdrażania środków udostępnionych w ramach RPO WK-P 2014-2020 poprzez instrument RLKS należy wykorzystać w nowym okresie programowania, bowiem przyczyni się to do jeszcze bardziej efektywnego wdrażania programu.</p> <p>Podkreślamy, że ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabiej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwiła objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich aktywności społecznej i zawodowej.</p> <p>Bez tych środków w nowej perspektywie finansowej szczególnie na obszarach wiejskich trudno mówić o zrównoważonym rozwoju. Wnosimy zatem, aby w ramach Celu Polityki 5 wyodrębnić 2 priorytety, w tym jeden przeznaczony do realizacji poprzez instrument RLKS (projekty małej skali - mała rewitalizacja).</p>	Zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa oraz stanowiskiem Komisji Europejskiej, RLKS powinien dopełniać działania władz lokalnych, a nie je zastępować. A ponieważ rewitalizacja to w zdecydowanej większości projekty realizowane przez podmioty publiczne, nie do końca wpisuje się w oddolny charakter RLKS. Stąd IZ FE KP podjęła decyzję o realizacji projektów rewitalizacyjnych/odnowy wsi w standardowych priorytetach, gdzie nie jest wymagany oddolny charakter. W przypadku RLKS będzie jednak możliwe realizowanie niewielkich działań infrastrukturalnych, komplementarnych z działaniami społecznymi zaplanowanymi w LSR, w ramach cross-finansingu.	niewzględzona
521	Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu	Institucje rynku pracy	Program FE KP 21-27	4(a) Aktywizacja zawodowa	155	<p>Proponujemy następujący zapis:</p> <p>Celem interwencji będzie wsparcie w zakresie aktywizacji zawodowej osób poszukujących pracy, w tym osób, których sytuacja na rynku pracy jest niestabilna lub niepewna (działania skierowane do klientów publicznych służb zatrudnienia będą zgodne z ustawą w przedmiotowym zakresie).</p> <p>Uczestnicy projektów otrzymają wysokiej jakości ofertę wsparcia, obejmującą zastosowanie dostępnych narzędzi, np. instrumentów i usług rynku pracy, które zostaną indywidualnie dopasowane do ich zdiagnozowanych potrzeb w celu poprawy sytuacji na rynku pracy lub uzyskania zatrudnienia. Powyższe wsparcie będzie realizowane m.in. poprzez zastosowanie usług doradczych, poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy, instrumentów i usług rynku pracy służących nabywaniu, podwyższeniu lub dostosowaniu kompetencji i kwalifikacji zgodnie ze zdiagnozowanymi potrzebami uczestników oraz regionalnego rynku pracy, działania służące zdobyciu doświadczenia zawodowego oraz wsparcie w rozpoczęciu działalności gospodarczej. Dodatkowo będą zastosowane mechanizmy wpływające na utworzenie nowych oraz utrzymanie istniejących miejsc pracy.</p> <p>Przykłady przedsięwzięć (m.in.):</p> <ul style="list-style-type: none"> - działania związane z identyfikacją potrzeb; - pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy; - działania ukierunkowane na nabywanie, podnoszenie i rozwijanie kwalifikacji i kompetencji; w tym umożliwienie potwierdzenia kwalifikacji rynkowych ujętych w ZSK; - działania ukierunkowane na nabywanie doświadczenia zawodowego; - działania związane z udzielaniem wsparcia na rozpoczęcie działalności gospodarczej; - działania z zakresu mobilności zawodowej i terytorialnej (dotatki/granty relokacyjne, itp.); - działania ukierunkowane na tworzenie miejsc pracy, w tym refundacja części kosztów wynagrodzenia oraz pokrycie kosztów utworzenia miejsca pracy; - działania mające na celu niwelowanie barier jakie napotykały osoby z niepełnosprawnościami w zakresie zdobycia i utrzymania zatrudnienia, m.in. poprzez finansowanie pracy asystenta osoby niepełnosprawnej, którego praca spełnia standardy wyznaczone dla takiej usługi i doposażenie stanowiska pracy do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. 	Przeredagowanie treści celem zwiększenia czytelności i uproszczenia zapisów.	Program zostanie w tym zakresie przeredagowany.	uwzględniona
522	Gmina Miasta Toruń	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy	Program FE KP 21-27	2(vi) Gospodarka odpadami	113	<p>Postuluje się uzupełnienie katalogu interwencji w zakresie sektora przedsiębiorstw o wsparcie ekoprojektowania.</p>	Główną zaletą ekoprojektowania (ecodesign) jest powstawanie produktów zasobooszczędnych i niskoodpadowych już na etapie ich projektu. Ponadto działanie to przekłada się na obniżenie kosztów produkcyjnych, transportowych i eksploatacyjnych, redukcję masy generowanych odpadów, sprostanie wymogom regulacyjnym, sprostanie rosnącym wymaganiom konsumentów, pobudzenie innowacji, zoptymalizowanie procesów produkcyjnych, pobudzenie popytu i wzrost podaży na produkty przygotowane w sposób ekologiczny.	Szczegółowy zakres wsparcia zostanie określony w Szczegółowym Opisie Priorytetów. Obecne zapisy programu nie wykluczają tego rodzaju wsparcia - umożliwiają wspieranie działań wynikających z ekoprojektowania.	uwzględniona
523	Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu	Institucje rynku pracy	Program FE KP 21-27	4(a) Aktywizacja zawodowa	156	<p>W zakresie głównych grup docelowych proponujemy następujący zapis:</p> <p>Osoby potrzebujące wsparcia w zakresie aktywizacji zawodowej/ polepszenia sytuacji na rynku pracy, w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> - osoby powyżej 50 roku życia, - osoby poniżej 34 roku życia, - kobiety, - osoby z niepełnosprawnościami, - osoby długotrwale bezrobotne, - osoby o niskich kwalifikacjach, - osoby ubogie pracujące, - osoby zatrudnione na umowach krótkoterminowych i/lub pracujący w ramach umów cywilno-prawnych. 	Taki zapis pozwala na szerokie ujęcie wszystkich potencjalnych grup docelowych, niezależnie od rodzaju beneficjenta, który będzie udzielał wsparcia. Obejmuje osoby bezrobotne zarejestrowane i niezarejestrowane w PUP, biernie zawodowo (np. podopiecznych OHP), a także pracujące wymagające wsparcia. Pozwala też na maksymalnie szerokie planowanie działań z uwzględnieniem chociażby projektowanych zmian ustawy o promocji zatrudnienia... (docelowo PUP mają w szerszym zakresie zająć się osobami poszukującymi pracy czy biernymi zawodowo) oraz działań dla klientów OHP, które prawdopodobnie będą realizowane w ramach tego celu szczegółowego.	Program zostanie doprecyzowany w zakresie zapisów dot. grupy docelowej. Przyjęto poniżej wskazany katalog uczestników: Osoby potrzebujące wsparcia w zakresie aktywizacji zawodowej/ polepszenia sytuacji na rynku pracy, w tym: klienci publicznych służb zatrudnienia, osoby ubogie pracujące, osoby zatrudnione na umowach krótkoterminowych i/lub pracujący w ramach umów cywilno-prawnych, osoby młode, w tym osoby z niepełnosprawnościami, w wieku 15-25 lat wspierane przez ochotnicze hufce pracy.	uwzględniona
524	Gmina Miasta Toruń	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy	Program FE KP 21-27	3(ii) Transport	122	<p>Postuluje się uwzględnienie w działaniach projektów dotyczących przebudowy linii kolejowych.</p>	Modernizacja linii kolejowych nr 353 i 27 pozwoli na odciążenie zatoczonych dróg krajowych oraz zamianę indywidualnego środka komunikacji na transport publiczny kolejowy.	Możliwości finansowe FEdKP 2021-2022, biorąc pod uwagę szeroki zakres potrzeb, uniemożliwiają wsparcie tak kosztochłonnych inwestycji jak budowa i przebudowa linii kolejowych.	niewzględzona
525	Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu	Institucje rynku pracy	Program FE KP 21-27	4(ii) Aktywizacja zawodowa	157	<p>Brak wskaźnika rezultatu „Liczba osób znajdujących się w lepszej sytuacji na rynku pracy 6 miesięcy po opuszczeniu programu”.</p>	Brak wskaźnika dla osób ubogich pracujących planowanych do objęcia wsparciem. Zgodnie z projektem Wytucznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2021-2027 niezastosowanie wskaźnika w programie może wynikać jedynie z nieuwzględnienia danego zakresu wsparcia lub grupy docelowej, do których odwołuje się wskaźnik.	Przyjęte rozwiązanie uwzględnia rekomendacje KE zawarte w Wytucznych KE dotyczących monitoringu i ewaluacji (Common Indicators Toolbox z 10.2021). W Programie uwzględniono wyłącznie takie wskaźniki, które będą monitorowały interwencje w głównych obszarach, na których skoncentrowano wsparcie i na które przeznaczono najwięcej środków. Program nie musi zatem zawierać wszystkich wskaźników. Wskazane przez Państwa wskaźniki będą zaprogramowane na poziomie SzOP.	częściowo uwzględniona
526	Gmina Miasta Toruń	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy	Program FE KP 21-27	3(iii) Transport	124	<p>Należy rozszerzyć/dopasować wskaźniki produktu dla zadań, które mogą być dofinansowane w ramach danego priorytetu, w tym biletu regionalnego lub ITS. Propozycja wskaźnika produktu: „Liczba wprowadzonych biletów regionalnych” [szt.] lub „Liczba zainstalowanych inteligentnych systemów transportowych [szt.]”.</p>	Zaproponowane wskaźniki produktu i rezultatu nie uwzględniają zadania obejmującego bilet regionalny oraz ITS.	W pierwszej kolejności IZ zobowiązana jest wybrać wskaźniki z przygotowanej przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej listy wskaźników. Do tego założeniem jest ograniczenie listy monitorowanych na poziomie programu wskaźników, do realizujących głównie, w tym kosztowo, typy projektów. Dalsze wskaźniki zostaną dodane w Szczegółowym Opisie Priorytetów.	częściowo uwzględniona
527	Imię i nazwisko anonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	5(ii) Potencjały endogeniczne dla obszarów wiejskich	134	<p>Indykacyjny podział zaprogramowanych zasobów wskazuje, że kwota alokacji w ramach EFRR w priorytecie 5, cel szczegółowy 5ii wynosi tylko 31 mln euro na obszary wiejskie, przy alokacji zaplanowanej do wdrożenia na obszarach wiejskich (cel szczegółowy 5i) wynoszącej aż 69 mln euro. Wynika z tego, iż na obszary miejskie zaplanowano środki ponad 2 razy większe. Jest to rażąca dysproporcja, działająca dodatkowo na niekorzyść mieszkańców zamieszkujących obszary wiejskie, znajdujących się w niekorzystnej sytuacji w porównaniu do mieszkańców obszarów miejskich. Podział środków na cele szczegółowe powinien więc wynosić: 30 mln euro dla obszarów miejskich i 70 mln euro dla obszarów wiejskich.</p>	Wsparcie w ramach FE KP powinno być ukierunkowane zwłaszcza na wyrównywanie szans i poprawę jakości życia mieszkańców z obszarów słabiej rozwiniętych i mających mniejsze szanse na rozwój. Niezaprzeczalnym faktem jest to, że obszary wiejskie mają dużo większe możliwości pozyskiwania środków, a także większe zasoby ludzkie, ułatwiające sięganie po te środki. Przelicznik środków per capita nie powinien być w tym przypadku stosowany, zwłaszcza biorąc pod uwagę stały proces wyłudniania się obszarów miejskich (źródło: GUS). Należy zatem zadbać przede wszystkim o mieszkańców obszarów wiejskich DEGURBA 3, zajmujących większą część województwa kujawsko-pomorskiego (124 gminy, przy tylko 5 obszarach miejskich DEGURBA 1, tylko 15 obszarach miejskich i podmiejskich DEGURBA 2). Mieszkańcy ci już teraz wskazują się jako osoby z innych grup w niekorzystnej sytuacji społecznej i to do nich powinno być kierowane zwiększone wsparcie.	Zgodnie z projektem negocjowanego przez Zarząd Województwa z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej Kontraktu Programowego dla FEdKP 2021-2022, minimalny poziom wydatków z Programu na obszary wiejskie został ustalony na poziomie 17,6%. Biorąc pod uwagę stan realizacji wydatkowania środków w obszarach wiejskich w ramach obecnej perspektywy finansowej 2014-2020, który wynosi ok 30%, założyć można, iż podobny poziom wydatków zostanie osiągnięty także w okresie programowania 2021-2027. Szczególnym obszarem wsparcia, w którym istotne znaczenie mają tereny wiejskie jest CP 5. Zaproponowany podział środków w ramach CPS jest skutkiem określenia w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności dwóch celów szczegółowych - cs (i) skierowanego na wsparcie obszarów wiejskich i cs (ii) wspierającego obszary inne niż wiejskie. Spowodowało to konieczność rozdzielenia środków w oparciu o wskaźniki adekwatne dla obszarów wiejskich i pozamiejskich (wiejskich) wspieranych w CPS. W chwili obecnej prowadzimy rozmowy z MFIPR dotyczące wpisania całej interwencji planowanej w CPS w jeden cel szczegółowy. Wówczas podział środków odbywałby się w oparciu o strategię terytorialną i alokację przewidzianą dla poszczególnych JST. Dodatkowo podjęto decyzję o zwiększeniu środków dedykowanych wsparciu turystyki na obszarach wiejskich o 6,2 mln euro.	częściowo uwzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagii
598	Gmina Miasta Toruń	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy	Program FE KP 21-27	Inne (uwagi ogólne, horyzontalne, itp.)	0	W dokumencie brak rozdziału poświęconego szczegółowym definicjom lub słownikowi pojęć dookreślających i uszczegółwiających m.in. takie pojęcia jak: zielona infrastruktura, błękitna infrastruktura, itd.	Bez słownika pojęć i ich właściwej pełnej interpretacji nie jest możliwe prawidłowe określenie katalogu kosztów kwalifikowanych i niekwalifikowanych, np. pod pojęciem "niebieska infrastruktura" powinny zostać wyszczególnione konkretne przykłady infrastruktury np. "biornik wodny", "stacja meteorologiczno-hydrologiczna".	Doprecyzowanie zapisów nastąpi na etapie SZOP i kryteriów konkursów.	częściowo uwzględniona
599	Ministerstwo Zdrowia	Jednostki administracji rządowej	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) infrastruktura zdrowotna	136	Tiret: "- zapewnienie większej dostępności do poradni specjalistycznych (AOS)"	Należy doprecyzować co w tym kontekście znaczy większa dostępność. Standardy dostępności AOS będą opracowane i testowane w ramach pilotażu na poziomie krajowym. Jeżeli to macie Państwo na myśli, to taki typ wsparcia należy usunąć lub w miejsce poradni specjalistycznych (AOS) wpisać szpitale i POZ.	Zwiększenie dostępności do poradni specjalistycznych (AOS) rozumiane jest, zarówno jako zwiększenie dostępności architektonicznej, jak również zwiększenie dostępności do świadczonych usług poprzez wyposażenie w sprzęt i aparaturę medyczną, tj. umożliwiającą realizację zadań m.in.: na wyższym poziomie, bądź też w zwiększonej liczbie czy też w celu realizacji nowych usług, które będą mogły być wdrożone dzięki zakupom.	uwzględniona
600	Ministerstwo Zdrowia	Jednostki administracji rządowej	Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	136	Tiret: "- wzmocnienie roli POZ/AOS w dostarczaniu usług zdrowotnych oraz poprawa efektywności i koordynacja opieki zdrowotnej". Zapis jest do końca zrozumiały.	Należy przeformułować tak zapis, aby wynikało z niego co poza wsparciem infrastrukturalnym w celu 4v chcąc Państwo robić, aby wzmocnić rolę POZ/AOS.	Zadania przewidziane do realizacji w ramach celu szczegółowego CP 4(v) dotyczące wsparcia POZ/AOS zostały doszczegółowione.	uwzględniona
601	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania "Podgrodzie Toruńskie"	Lokalne Grupy Działania (LGD)	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) RLKS	153	Mając na uwadze bardzo wymierne efekty, jak i zakres wsparcia w ramach RLKS w obecnej perspektywie 2014-2020, wnosimy o zwiększenie puli środków, jaka zostanie przeznaczona na instrument RLKS w ramach Priorytetu 7 z 3% do 5% (str. 153 - pkt. 2.7.1.3 Orientacyjny podział zasobów Programu (UE) według rodzaju interwencji oraz strony powiązane m.in. plan finansowy).	Udostępnione w obecnej perspektywie środki z EFS w formule grantowej cieszą się ogromnym zainteresowaniem. Ze środków korzystają w szczególności lokalne organizacje pozarządowe, koła gospodyń wiejskich, centra kultury, biblioteki, ale również ośrodki pomocy społecznej i samorządy. Co warto uwagi – dostępność środków na szczeblu lokalnym uaktywnia podmioty w procesie ubiegania się o wsparcie, ponieważ – jak podkreśla to wielu Grantobiorców – wsparcie finansowe i instytucjonalne jest "na wyciągnięcie ręki". Formuła bezpośredniej pracy LGD z Grantobiorcą już od chwili kreowania pomysłu na projekt, poprzez jego realizację i rozliczenie, ale także możliwość codziennego bezpośredniego kontaktu z potencjalnymi uczestnikami tych projektów sprawiają, że realizowane projekty wynikają bezpośrednio z lokalnych potrzeb i są odpowiedzią na problemy często zmarginalizowanych społeczności. Szczególnie pożądanym na obszarach objętych Lokalnymi Strategiami Rozwoju jest system projektów grantowych w ramach EFS, który umożliwił wsparcie oddolnych inicjatyw (projektów), wynikających bezpośrednio z lokalnych potrzeb. Realizacja systemu grantowego w ramach EFS (oś 11 RPO WK-P 2014-2020) pozwoliła LGD na dowartościowanie i wsparcie inicjatyw mniejszych lokalnych organizacji, w szczególności funkcjonujących na obszarach słabiej zurbanizowanych klubów sportowych, kół gospodyń wiejskich, stowarzyszeń rozwoju, etc., zapewniając im w ten sposób łatwiejszy dostęp do środków UE. Jak pokazują aktualne dane Sieci LGD w obecnej perspektywie finansowej za pośrednictwem mechanizmu RLKS w ramach środków EFS wybrano do realizacji blisko 1 100 projektów. Do dnia dzisiejszego wsparciem objęto 15 898 mieszkańców województwa - osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, a ponad 600 osób bezrobotnych lub biernych zawodowo podjęło zatrudnienie. W ramach 509 dofinansowanych projektów szczególną pomocą objęto osoby starsze wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, kolejne 327 dofinansowanych projektów umożliwiło utworzenie klubów młodzieżowych, w których wsparło ponad 3 500 młodych mieszkańców naszego województwa. Dofinansowaniem objęto również blisko 300 projektów skierowanych szczególnie do osób niepełnosprawnych. LGD posiadają nie tylko potencjał techniczny, ale przede wszystkim potencjał kadrowy/osobowy oraz doświadczenie, które niewątpliwie warto w nowej perspektywie wykorzystać do wdrażania znaczących środków z EFS+. Ponadto nadmienić należy, iż projektowana zmiana ustawy o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności zakłada zniesienie górnego limitu 150 tys. mieszkańców obszaru LSR, co umożliwi objęcie wsparciem w ramach RLKS wszystkich mieszkańców województwa, w tym obszarów, na których funkcjonują „LGD miejskie” finansowane wyłącznie z EFS+. Dlatego też zwiększenie alokacji na RLKS w nowym okresie wydaje się działaniem w pełni uzasadnionym i pozwoli na kompleksową interwencję na poziomie województwa. Z całą pewnością zaufanie udzielone przez Zarząd Województwa lokalnym grupom działania poprzez powierzenie im części zadań w ramach RPO WK-P 2014-2020 przerosło oczekiwania, czego potwierdzeniem jest efektywność działań o charakterze społeczno-zawodowym i osiągnięte, a nawet przekroczone, wskaźniki wykonania ram programowych dla okresu 2014-2020. Godnym uwagi jest także fakt, że udostępnione środki przyczyniły się do wzrostu rozpoznawalności zarówno Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, jak i LGD wśród lokalnych społeczności. Zauważalne jest również zwiększenie zainteresowania środkami unijnymi na aktywizację i włączenia społeczne na poziomie lokalnym. Poprzez oddolne podejście zrealizowano zdecydowanie większą liczbę takich projektów, aniżeli było by to możliwe w ramach konkursów otwartych. Wobec powyższego wnosimy o dokonanie przesunięcia na RLKS środków z Priorytetu 8 Włączenie społeczne na wsparcie, którego planuje się przeznaczenie 34% ogólnej puli EFS+ (141,9 mln EUR). Zgodnie z prezentowaną podczas powiatowych spotkań konsultacyjnych koncentracją tematyczną w ramach środków finansowych na włączenie społeczne, w tym integracja imigrantów przeznaczyć należy: rozporządzenie UE – 25% EFS+, Projekt Kontraktu Programowego – 29,5% EFS+, zmiana 09.2021 - 27,87% EFS+ Zwiększenie puli EFS+ przeznaczonej na RLKS z 3% na 5% z całości środków dla Programu pozytywnie wpłynie na mieszkańców regionu oraz wzmocni potencjał lokalny, co wypełni założenia włączenia społecznego. Ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabiej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwiła objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich w lokalnym środowisku.	Pomimo ogromnych korzyści płynących z działalności LGD w bezpośrednim kontakcie z lokalną społecznością, wysokość alokacji przyznana na program regionalny oraz wymogi związane z obowiązkiem osiągnięcia ring-fencingów nie pozwalają na przeniesienie wyższej kwoty na RLKS.	niewzględniona
602	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Gmin Dobrzyńskich Region Południe	Organizacje pozarządowe	Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	127	RLKS – jako narzędzie do rozwoju obszaru naszego województwa sprawdziło się w obecnej perspektywie przy zastosowaniu podejścia zintegrowanego w ramach rewitalizacji na obszarach wiejskich: działania EFS uzupełnione projektami w ramach EFRR. Wobec powyższego wnosimy o możliwość również w okresie 2021-2027 realizacji za pośrednictwem instrumentu RLKS projektów rewitalizacji „małej skali” na obszarach wiejskich, które niewątpliwie będą uzupełnieniem do działań społecznych finansowanych ze środków EFS+ - wyodrębnienie w ramach CP5 odrębnego priorytetu dla instrumentu RLKS współfinansowanego z EFRR (str. 127 PRIORYTET 5 POTENCJAŁY ENDOGENICZNE REGIONU oraz strony powiązane).	Pomimo trudnych początkowo doświadczeń zarówno SW, LGD, jak i lokalnych samorządów z wdrażaniem dużych projektów rewitalizacyjnych na obszarach wiejskich, efekty zapowiadają się imponująco. Wg danych Sieci LGD (stan na 30.11.2021 r.) wartość wskaźnika produktu „Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach” zostanie osiągnięta na poziomie 303 sztuk. Pamiętajmy, że za liczbą tych obiektów stoją jednocześnie komplementarne działania społeczne dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, stanowiące sedno działań rewitalizacyjnych. W nowym okresie w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027 te działania „miękkie” – aktywizujące w szczególności społeczności małych miast i obszarów wiejskich – mogłyby być nadal wspierane w ramach RLKS i uzupełnione niewielkimi projektami infrastrukturalnymi. Możliwość zagospodarowania terenów i przestrzeni, w tym istniejących terenów zielonych wraz z budową małej architektury to przystosowania wędka dla lokalnych społeczności, która niewątpliwie sprzyjać będzie oddolnym inicjatywom, a także pobudzeniu społecznego zaangażowania i uczestniczenia w budowaniu własnego miejsca do życia i pracy. W szczególności należy mieć tu na uwadze niewielkie inwestycje wspierające działania na rzecz seniorów oraz dzieci i młodzieży, które przewidziane zostały w projektowanym Programie FE KP 2021-2027 w ramach Priorytetu 7. Jako LGD, działamy oddolnie. Jesteśmy na miejscu, blisko organizacji, blisko mieszkańca. Dzięki powierzonemu nam w obecnej perspektywie przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego do realizacji wielofundusowego RLKS nabyliśmy szeroką wiedzę i doświadczenie we wdrażaniu zintegrowanych projektów w ramach EFS i EFRR. Nastąpiła bardzo przejrzysta i zauważalna współpraca na linii: Samorząd Województwa – LGD oraz LGD – lokalna społeczność. RLKS, jako narzędzie do rozwoju obszaru naszego województwa, sprawdziło się w obecnej perspektywie przy zastosowaniu podejścia zintegrowanego w ramach rewitalizacji na obszarach wiejskich: działania EFS uzupełnione projektami infrastrukturalnymi w ramach EFRR. Wobec powyższego wnosimy o możliwość również w okresie 2021-2027 realizacji za pośrednictwem instrumentu RLKS projektów rewitalizacji „małej skali” na obszarach wiejskich, które niewątpliwie będą uzupełnieniem do działań społecznych finansowanych ze środków EFS+. Obecna perspektywa pokazała, że takie zintegrowane podejście sprawdza się i przynosi wymierne korzyści. Doświadczenia obecnej perspektywy finansowej zdobyte przez wszystkie strony procesu wdrażania środków udostępnionych w ramach RPO WK-P 2014-2020 poprzez instrument RLKS należy wykorzystać w nowym okresie programowania, bowiem przyczyni się to do jeszcze bardziej efektywnego wdrażania programu. Podkreślamy, że ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabiej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwiła objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich aktywności społecznej i zawodowej. Bez tych środków w nowej perspektywie finansowej szczególnie na obszarach wiejskich trudno mówić o zrównoważonym rozwoju. Wnosimy zatem, aby w ramach Celu Polityki 5 wyodrębnić 2 priorytety, w tym jeden przeznaczony do realizacji poprzez instrument RLKS (projekt małej skali - mała rewitalizacja).	Zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa oraz stanowiskiem Komisji Europejskiej, RLKS powinien dopełniać działania władz lokalnych, a nie je zastępować. A ponieważ rewitalizacja to w zdecydowanej większości projekty realizowane przez podmioty publiczne, nie do końca wpisuje się w oddolny charakter RLKS. Stąd IZ FE KP podjęła decyzję o realizacji projektów rewitalizacyjnych/odnowy wsi w standardowych priorytetach, gdzie nie jest wymagany oddolny charakter. W przypadku RLKS będzie jednak możliwe realizowanie niewielkich działań infrastrukturalnych, komplementarnych z działaniami społecznymi zaplanowanymi w LSR, w ramach cross-finansingu.	niewzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagii
603	Ministerstwo Zdrowia	Jednostki administracji rządowej	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	136	W tiretach: "-Wzrost nowych i rozwijanie istniejących ośrodków udzielających świadczeń zdrowotnych w ramach opieki psychiatrycznej, -Wzrost nowych lub rozwijanie działalności ośrodków udzielających świadczeń realizowanych w ramach rehabilitacji medycznej, -Wzrost nowych lub rozszerzenie działalności ośrodków udzielających świadczeń pielęgnacyjnych i opiekuńczych w ramach opieki długoterminowej, -Wzrost nowych lub rozszerzenie działalności ośrodków udzielających świadczeń w zakresie opieki paliatywnej i hospicyjnej, opieki geriatrycznej oraz usług opiekuńczo-leczniczych"	Należy mocniej podkreślić że chodzi o opiekę zdeinstytucjonalizowaną, gdyż taka jest priorytetem Polski i na nią zwraca uwagę KE.	Zapisy Programu dotyczące zadań planowanych do realizacji w ramach celu szczegółowego 4(v) w zakresie opieki psychiatrycznej, rehabilitacji medycznej, opieki długoterminowej, hospicyjnej i paliatywnej oraz usług opiekuńczo-leczniczych zostaną doprecyzowane o wskazania dotyczące opieki zdeinstytucjonalizowanej.	uwzględniona
604	Ministerstwo Zdrowia	Jednostki administracji rządowej	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	136	W tirecie: "- tworzenie nowych lub rozszerzenie działalności ośrodków udzielających świadczeń w zakresie opieki paliatywnej i hospicyjnej, opieki geriatrycznej oraz usług opiekuńczo-leczniczych" należy doprecyzować czym są usługi opiekuńczo-lecznicze (co to za usługi dokładnie).	Uwaga doprecyzowująca	Zgodnie z sugestią zapis dotyczący usług opiekuńczo-leczniczych zostanie doprecyzowany.	uwzględniona
605	Ministerstwo Zdrowia	Jednostki administracji rządowej	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	136	Tiret: "- doposażenie podmiotów leczniczych w wyspecjalistyczny sprzęt medyczny i aparaturę medyczną, podjęcie interwencji mających na celu wzmocnienie odporności i wydolności systemu opieki zdrowotnej w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom związanym z chorobami zakaźnymi oraz ich skutkom" powieła działanie opisane w tirecie pierwszym i drugim.	Uwaga doprecyzowująca	Zapis w Programie zostanie skorygowany tak, aby opis działań się nie powielał.	uwzględniona
606	Ministerstwo Zdrowia	Jednostki administracji rządowej	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	136	Prosimy o wskazanie jednej Mapy potrzeb zdrowotnych we fragmencie: "Warunkiem realizacji inwestycji będzie zgodność z dokumentem „Zdrowa Przyszłość. Ramy strategiczne rozwoju systemu ochrony zdrowia na lata 2021-2027” oraz mapami potrzeb zdrowotnych oraz planami transformacji w obszarze zdrowia. Dodatkowo planowane do realizacji działania będą musiały być zgodne z Planem działań w sektorze zdrowia akceptowanym przez Komitet Sterujący ds. koordynacji EFSI w sektorze zdrowia."	Obowiązuje już jedna Mapa potrzeb zdrowotnych.	W opisie celu szczegółowego 4(v) pozostawiono odniesienie jedynie do dokumentu „Zdrowa Przyszłość. Ramy strategiczne rozwoju systemu ochrony zdrowia na lata 2021-2027”, usunięto natomiast zapisy dotyczące mapy potrzeb zdrowotnych.	uwzględniona
607	Ministerstwo Zdrowia	Instytucje finansowe	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	137	Katalog beneficjentów. Nie jest do końca jasne (poprzez użycie średników a nie przecinków) czy wszystkie wymienione w katalogu beneficjentów podmioty zaliczają Państwo do podmiotów leczniczych (czy tylko w tym zakresie SP ZOZ-y tu wskazując Państwo) czy też poza podmiotami leczniczymi wsparcia będą mogły udzielać przedsiębiorstwa, jednostki budżetowe itd.? Jednocześnie brak jest innych rodzajów podmiotów leczniczych wymienionych w art. 4 ustawy o działalności leczniczej. Sugeruje się albo opisanie ogólnie beneficjentów jako podmioty lecznicze albo przedstawienie pełnego katalogu rodzajów podmiotów leczniczych – zgodnie z powszechnie obowiązującym prawem krajowym. Należy również wskazać, że chodzi o stowarzyszenia, których celem statutowym jest wykonywanie zadań w zakresie ochrony zdrowia i których statut dopuszcza prowadzenie działalności leczniczej (tylko takie zgodnie z ustawą o działalności leczniczej są podmiotami leczniczymi i mogą być beneficjentami tego rodzaju wsparcia). Ponadto należy usunąć z katalogu podmioty lecznicze, dla których podmiotem tworzącym (organ założycielski w nieaktualnej nomenklaturze) jest samorząd zawodowy oraz usunąć samorząd zawodowy i gospodarczy.	Katalog niezgodny z ustawą o działalności leczniczej.	Doprecyzowano katalog beneficjentów w następujący sposób: "Podmioty lecznicze zgodnie z Art. 4. ust. 1, Ustawy o działalności leczniczej (Dz. U. 2021 poz. 711, 1773, 2120) z wyłączeniem podmiotów leczniczych, dla których podmiotem tworzącym lub prowadzącym jest minister lub wojewoda, ponadto partnerzy prywatni w współpracy z podmiotami publicznymi w przypadku projektów realizowanych w formule partnerstwa publiczno-prywatnego." W ten sposób zdefiniowany katalog beneficjentów uwzględni wszystkie postulaty zawarte w uwadze.	uwzględniona
608	Ministerstwo Zdrowia	Jednostki administracji rządowej	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(d) Wsparcie w zakresie adaptacyjności i zdrowia	160	Tiret: "- opracowanie i wdrożenie programów zdrowotnych" jest powtórzeniem tego, o czym już mowa w pierwszym tirecie. Tu chodzi chyba raczej o: „podniesienie świadomości w zakresie profilaktyki zdrowotnej”.	Uwaga redakcyjna	Program zostanie w tym zakresie przeformułowany.	uwzględniona
609	Ministerstwo Zdrowia	Jednostki administracji rządowej	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(d) Wsparcie w zakresie adaptacyjności i zdrowia	161	W tirecie: "-finansowanie dodatkowych pakietów badań podczas badań okresowych wykraczających poza minimalny zakres badań okresowych, itp." zasadne byłoby dodać, że chodzi o badania okresowe w ramach medycyny pracy. Ponadto sugeruje się usunąć słowa: "podczas badań okresowych"	Uwaga doprecyzowująco-redakcyjna	Program zostanie w tym zakresie przeformułowany.	uwzględniona
610	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Popieram to Hospicjum im. dr. Janusza Kaczmarka o/Włocławek	Bardzo potrzebne i dobrze funkcjonujące od wielu lat.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczalne w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
611	DOM Kultury w Strzelnie	Inne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) RLKS	152	Doprecyzowania wymaga, czy w ramach priorytetu 7 będzie stosowany mechanizm cross-financing (a jeśli tak, to w jakim zakresie).	Realizacja działań aktywizacyjnych i integracyjnych wymaga odpowiedniego zaplecza technicznego i nowoczesnego wyposażenia. Ze względu na wieloletnie niedoinwestowanie infrastruktury na obszarach wiejskich, konieczne jest umożliwienie zaplanowania w kosztach projektu np. zakupu pomocy dydaktycznych czy remontu pomieszczeń, w których mają odbywać się zajęcia. W ramach celu szczegółowego 5(ii) przewidziano co prawda wsparcie m.in. w obiekty będące bazą do aktywizacji mieszkańców w ramach priorytetu 7, jednak wysokość środków (EFRR 31 mln euro) jest wyraźnie nieadekwatna do potrzeb, jak i kwoty zaplanowanej na RLKS (EFS+ 53 mln euro).	Wsparcie RLKS z FE KP będzie pochodziło wyłącznie z EFS+. Ponieważ dla tego instrumentu nie został wyodrębniony żaden odrębny cel szczegółowy w ramach CP4, w którym musi być realizowane całe wsparcie społeczne, to w RLKS obowiązują wszystkie zasady określone dla EFS+, w tym te dotyczące cross-finansingu. Aby zachować oddolny charakter RLKS, wszelkie szczegóły dotyczące zakresu wsparcia i zasad realizacji projektów zostaną uszczegółowione po zatwierdzeniu wszystkich LSR.	częściowo uwzględniona
612	Dom Kultury w Strzelnie	Inne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) Potencjały endogeniczne dla obszarów wiejskich	134	Indykacyjny podział zaprogramowanych zasobów wskazuje, że kwota alokacji w ramach EFRR w priorytecie 5, cel szczegółowy 5(ii) wynosi tylko 31 mln euro na obszary wiejskie, przy alokacji zaplanowanej do wdrożenia na obszarach wiejskich (cel szczegółowy 5(ii)) wynoszącej aż 69 mln euro. Wynika z tego, iż na obszary wiejskie zaplanowano środki ponad 2 razy większe. Jest to rażąca dysproporcja, działająca dodatkowo na niekorzyść mieszkańców zamieszkujących obszary wiejskie, znajdujących się w niekorzystnej sytuacji w porównaniu do mieszkańców obszarów wiejskich. Podział środków na cele szczegółowe powinien więc wynosić: 30 mln euro dla obszarów wiejskich i 70 mln euro dla obszarów wiejskich.	Wsparcie w ramach FE KP powinno być ukierunkowane zwłaszcza na wyrównywanie szans i poprawę jakości życia mieszkańców z obszarów słabiej rozwiniętych i mających mniejsze szanse na rozwój. Niezaprzeczalnym faktem jest to, że obszary wiejskie mają dużo większe możliwości pozyskiwania środków, a także większe zasoby ludzkie, ułatwiające sięganie po te środki. Przelicznik środków per capita nie powinien być w tym przypadku stosowany, zwłaszcza biorąc pod uwagę stały proces wydłużania się obszarów wiejskich (źródło: GUS). Należy zatem zadbać przede wszystkim o mieszkańców obszarów wiejskich DEGURBA 3, zajmujących większą część województwa kujawsko-pomorskiego (124 gminy, przy tylko 5 obszarach wiejskich DEGURBA 1, tylko 15 obszarach wiejskich i podmiejskich DEGURBA 2). Mieszkańcy ci już teraz wskazywani są jako osoby z innych grup w niekorzystnej sytuacji społecznej i to do nich powinno być kierowane zwiększone wsparcie. Połowa mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego, która mieszka na obszarach wiejskich, zasługuje nie tylko na potraktowanie równe z mieszkańcami miast, ale wręcz w wsparcie wyraźnie większe, wyrównujące różnice w jakości życia i dostępie do usług.	Zgodnie z projektem negocjowanego przez Zarząd Województwa z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej Kontraktu Programowego dla FEoKP 2021-2022, minimalny poziom wydatków z Programu na obszary wiejskie został ustalony na poziomie 17,6%. Biorąc pod uwagę stan realizacji wydatkowania środków w obszarach wiejskich w ramach obecnej perspektywy finansowej 2014-2020, który wynosi ok 30%, założyc można, iż podobny poziom wydatków zostanie osiągnięty także w okresie programowania 2021-2027. Szczególnym obszarem wsparcia, w którym istotne znaczenie mają tereny wiejskie jest CP 5. Zapropnowany podział środków w ramach CP5 jest skutkiem określenia w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności dwóch celów szczegółowych - cs (i) skierowanego na wsparcie obszarów wiejskich i cs (ii) wspierającego obszary inne niż wiejskie. Spowodowało to konieczność rozdzielenia środków w oparciu o wskaźniki adekwatne dla obszarów wiejskich i pozamiejskich (wiejskich) wspieranych w CP5. W chwili obecnej prowadzimy rozmowy z MFIPR dotyczące wpisania całej interwencji planowanej w CP5 w jeden cel szczegółowy. Wówczas podział środków odbywałby się w oparciu o strategię terytorialną i alokację przewidzianą dla poszczególnych JST. Dodatkowo podjęto decyzję o zwiększeniu środków dedykowanych wsparciu turystyki na obszarach wiejskich o 6,2 mln euro.	częściowo uwzględniona
613	Dom Kultury w Strzelnie	Inne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) Potencjały endogeniczne dla obszarów wiejskich	130	Indykacyjny podział zaprogramowanych zasobów wskazuje, że kwota alokacji w ramach EFRR w priorytecie 5, cel szczegółowy 5(ii) wynosi aż 69 mln euro na obszary wiejskie, przy alokacji zaplanowanej do wdrożenia na obszarach wiejskich (cel szczegółowy 5(ii)) wynoszącej 31 mln euro. Wynika z tego, iż na obszary wiejskie zaplanowano środki ponad 2 razy większe. Jest to rażąca dysproporcja, działająca dodatkowo na niekorzyść mieszkańców zamieszkujących obszary wiejskie, znajdujących się w niekorzystnej sytuacji w porównaniu do mieszkańców obszarów wiejskich. Podział środków na cele szczegółowe powinien więc wynosić: 30 mln euro dla obszarów wiejskich i 70 mln euro dla obszarów wiejskich.	Wsparcie w ramach FE KP powinno być ukierunkowane zwłaszcza na wyrównywanie szans i poprawę jakości życia mieszkańców z obszarów słabiej rozwiniętych i mających mniejsze szanse na rozwój. Niezaprzeczalnym faktem jest to, że obszary wiejskie mają dużo większe możliwości pozyskiwania środków, a także większe zasoby ludzkie, ułatwiające sięganie po te środki. Przelicznik środków per capita nie powinien być w tym przypadku stosowany, zwłaszcza biorąc pod uwagę stały proces wydłużania się obszarów wiejskich (źródło: GUS). Należy zatem zadbać przede wszystkim o mieszkańców obszarów wiejskich DEGURBA 3, zajmujących większą część województwa kujawsko-pomorskiego (124 gminy, przy tylko 5 obszarach wiejskich DEGURBA 1, tylko 15 obszarach wiejskich i podmiejskich DEGURBA 2). Mieszkańcy ci już teraz wskazywani są jako osoby z innych grup w niekorzystnej sytuacji społecznej i to do nich powinno być kierowane zwiększone wsparcie. Połowa mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego, która mieszka na obszarach wiejskich, zasługuje nie tylko na potraktowanie równe z mieszkańcami miast, ale wręcz w wsparcie wyraźnie większe, wyrównujące różnice w jakości życia i dostępie do usług.	Zgodnie z projektem negocjowanego przez Zarząd Województwa z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej Kontraktu Programowego dla FEoKP 2021-2022, minimalny poziom wydatków z Programu na obszary wiejskie został ustalony na poziomie 17,6%. Biorąc pod uwagę stan realizacji wydatkowania środków w obszarach wiejskich w ramach obecnej perspektywy finansowej 2014-2020, który wynosi ok 30%, założyc można, iż podobny poziom wydatków zostanie osiągnięty także w okresie programowania 2021-2027. Szczególnym obszarem wsparcia, w którym istotne znaczenie mają tereny wiejskie jest CP 5. Zapropnowany podział środków w ramach CP5 jest skutkiem określenia w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności dwóch celów szczegółowych - cs (i) skierowanego na wsparcie obszarów wiejskich i cs (ii) wspierającego obszary inne niż wiejskie. Spowodowało to konieczność rozdzielenia środków w oparciu o wskaźniki adekwatne dla obszarów wiejskich i pozamiejskich (wiejskich) wspieranych w CP5. W chwili obecnej prowadzimy rozmowy z MFIPR dotyczące wpisania całej interwencji planowanej w CP5 w jeden cel szczegółowy. Wówczas podział środków odbywałby się w oparciu o strategię terytorialną i alokację przewidzianą dla poszczególnych JST. Dodatkowo podjęto decyzję o zwiększeniu środków dedykowanych wsparciu turystyki na obszarach wiejskich o 6,2 mln euro.	częściowo uwzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagii
614	Dom Kultury w Strzelnie	Inne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) Potencjały endogeniczne dla obszarów wiejskich	127	RLKS – jako narzędzie do rozwoju obszaru naszego województwa sprawdziło się w obecnej perspektywie przy zastosowaniu podejścia zintegrowanego w ramach rewitalizacji na obszarach wiejskich: działania EFS uzupełnione projektami w ramach EFRR. Wobec powyższego wnosimy o możliwość również w okresie 2021-2027 realizacji za pośrednictwem instrumentu RLKS projektów rewitalizacji „małej skali” na obszarach wiejskich, które niewątpliwie będą uzupełnieniem do działań społecznych finansowanych ze środków EFS+ - wyodrębnienie w ramach CPS odrębnego priorytetu dla instrumentu RLKS współfinansowanego z EFRR (str. 127 PRIORYTET 5 POTENCJAŁY ENDOGENICZNE REGIONU oraz strony powiązane).	Pomimo trudnych początkowo doświadczeń zarówno SW, LGD, jak i lokalnych samorządów z wdrażaniem dużych projektów rewitalizacyjnych na obszarach wiejskich, efekty zapowiadają się imponująco. Wg danych Sieci LGD (stan na 30.11.2021 r.) wartość wskaźnika produktu „Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach” zostanie osiągnięta na poziomie 303 sztuk. Pamiętajmy, że za liczbą tych obiektów stoją jednocześnie komplementarne działania społeczne dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, stanowiące sedno działań rewitalizacyjnych. W nowym okresie w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027 te działania „miękkie” – aktywizujące w szczególności społeczności małych miast i obszarów wiejskich – mogłyby być nadal wspierane w ramach RLKS i uzupełnione niewielkimi projektami infrastrukturalnymi. Możliwość zagospodarowania terenów i przestrzeni, w tym istniejących terenów zielonych wraz z budową małej architektury to przysłowiowa wędka dla lokalnych społeczności, która niewątpliwie sprzyjać będzie oddolnym inicjatywom, a także pobudzeniu społecznego zaangażowania i uczestniczenia w budowaniu własnego miejsca do życia i pracy. W szczególności należy mieć tu na uwadze niewielkie inwestycje wspierające działania na rzecz seniorów oraz dzieci i młodzieży, które przewidziane zostały w projektowanym Programie FE PK 2021-2027 w ramach Priorytetu 7. LGD działają oddolnie, są na miejscu, blisko organizacji, blisko mieszkańca. Dzięki powierzonemu im w obecnej perspektywie przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego do realizacji wielofundusowego RLKS, LGD nabyły szeroką wiedzę i doświadczenie we wdrażaniu zintegrowanych projektów w ramach EFS i EFRR. Nastąpiła bardzo przejrzysta i zauważalna współpraca na linii: Samorząd Województwa – LGD oraz LGD – lokalna społeczność. RLKS, jako narzędzie do rozwoju obszaru naszego województwa, sprawdziło się w obecnej perspektywie przy zastosowaniu podejścia zintegrowanego w ramach rewitalizacji na obszarach wiejskich: działania EFS uzupełnione projektami infrastrukturalnymi w ramach EFRR. Wobec powyższego wnosimy o możliwość również w okresie 2021-2027 realizacji za pośrednictwem instrumentu RLKS projektów rewitalizacji „małej skali” na obszarach wiejskich, które niewątpliwie będą uzupełnieniem do działań społecznych finansowanych ze środków EFS+. Obecna perspektywa pokazała, że takie zintegrowane podejście sprawdza się i przynosi wymierne korzyści. Doświadczenia obecnej perspektywy finansowej zdobyte przez wszystkie strony procesu wdrażania środków udostępnionych w ramach RPO WK-P 2014-2020 poprzez instrument RLKS należy wykorzystać w nowym okresie programowania, bowiem przyczyni się to do jeszcze bardziej efektywnego wdrażania programu. Podkreślamy, że ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabiej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwia objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich aktywności społecznej i zawodowej. W uzasadnieniu wyboru celu szczegółowego wymieniono są jednostki medyczne, a nie tylko szpitale (str. 34-35). Bez tych środków w nowej perspektywie finansowej szczególnie na obszarach wiejskich trudno mówić o zrównoważonym rozwoju.	Zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa oraz stanowiskiem Komisji Europejskiej, RLKS powinien dopełniać działania władz lokalnych, a nie je zastępować. A ponieważ rewitalizacja to w zdecydowanej większości projekty realizowane przez podmioty publiczne, nie do końca wpisuje się w oddolny charakter RLKS. Stąd IZ FE KP podjęła decyzję o realizacji projektów rewitalizacyjnych/odnowy wsi w standardowych priorytetach, gdzie nie jest wymagany oddolny charakter. W przypadku RLKS będzie jednak możliwe realizowanie niewielkich działań infrastrukturalnych, komplementarnych z działaniami społecznymi zaplanowanymi w LSR, w ramach cross-financing'u.	niewzględzona
615	Miasto Bydgoszcz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(iii) Cyfryzacja	77	Jest: Wsparcie dedykowane jest następującym podmiotom: instytucjom kultury, jednostkom samorządu terytorialnego, przedsiębiorstwom, NGO, szpitalom, a docelowo będą służyć mieszkańcom regionu. Proponuję rozszerzenie katalogu: (...) szpitalom i podmiotom ambulatoryjnej opieki zdrowotnej udzielającym świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.	Wsparcie w obszarze e-zdrowia nie powinno obejmować tylko podmiotów lecznictwa zamkniętego. Wsparcie w tym zakresie jednostek ambulatoryjnej opieki zdrowotnej jest kluczowe dla sprawnego funkcjonowania systemu i zwiększenia dostępności oraz jakości świadczeń zdrowotnych. W obowiązującym stanie prawnym o dofinansowaniu w cyfryzację, w tym serwery, oprogramowanie, mogą się ubiegać tylko przychodnie podstawowej opieki zdrowotnej. Tymczasem, bardzo dużo przychodni specjalistycznych nadal prowadzi dokumentację tylko w formie papierowej i to one potrzebują wsparcia. W uzasadnieniu wyboru celu szczegółowego wymieniono są jednostki medyczne, a nie tylko szpitale (str. 34-35).	Uwzględniono, że ostateczną grupę wsparcia będą stanowić podmioty lecznicze. Problem może jednak stanowić zasób infrastruktury możliwej do dofinansowania pod kątem zgłaszanych potrzeb czyli osiągnięcie efektu skali.	uwzględniona
616	Miasto Bydgoszcz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(i) Prace B+R	11	s.11 W aspekcie innowacyjności ujęty jest sektor uzdrowiskowy. Prosimy o bliższą charakterystykę i uzasadnienie innowacyjności regionu w obszarze uzdrowiskowym.	Brak uzasadnienia dla uznania uzdrowisk jako obszaru innowacyjnego.	Uzdrowiska na str. 11 FEDKP 2021-2022 są wskazane w akapicie dotyczącym koncepcji inteligentnych specjalizacji - jako jedna z RIS opartych na wartościach. I w takim charakterze zostały tu ujęte. Dotychczasowy rozwój tego sektora, wynika z wysokiego udziału i pozycji województwa w krajowym potencjale uzdrowiskowym, tym samym spowodował, iż zdrowie i turystyka zdrowotna zostały wskazane jako jedna z pięciu inteligentnych specjalizacji regionu.	częściowo uwzględniona
617	Dom Kultury w Strzelnie	Inne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) Potencjały endogeniczne dla obszarów wiejskich	153	Mając na uwadze bardzo wymierne efekty, jak i zakres wsparcia w ramach RLKS w obecnej perspektywie 2014-2020, wnosimy o zwiększenie puli środków, jaka zostanie przeznaczona na instrument RLKS w ramach Priorytetu 7 z 3% do 5% (str. 153 - pkt. 2.7.1.3 Orientacyjny podział zasobów Programu (UE) według rodzaju interwencji oraz strony powiązane m.in. plan finansowy).	Udostępnione w obecnej perspektywie środki z EFS w formule grantowej cieszą się ogromnym zainteresowaniem. Ze środków korzystają w szczególności lokalne organizacje pozarządowe, koła gospodyń wiejskich, centra kultury, biblioteki, ale również ośrodki pomocy społecznej i samorządy. Co warto uwagi – dostępność środków na szczeblu lokalnym uaktywnia podmioty w procesie ubiegania się o wsparcie, ponieważ – jak podkreśla to wielu Grantobiorców – wsparcie finansowe i instytucjonalne jest "na wyciągnięcie ręki". Formuła bezpośredniej pracy LGD z Grantobiorcą już od chwili kreowania pomysłu na projekt, poprzez jego realizację i rozliczenie, ale także możliwość codziennego bezpośredniego kontaktu z potencjalnymi uczestnikami tych projektów sprawiają, że realizowane projekty wynikają bezpośrednio z lokalnych potrzeb i są odpowiedzią na problemy często zmarginalizowanych społeczności. Szczególnie pożądanym na obszarach objętych Lokalnymi Strategiami Rozwoju jest system projektów grantowych w ramach EFS, który umożliwia wsparcie oddolnych inicjatyw (projektów), wynikających bezpośrednio z lokalnych potrzeb. Realizacja systemu grantowego w ramach EFS (oś 11 RPO WK-P 2014-2020) pozwoliła LGD na dowartościowanie i wsparcie inicjatyw mniejszych lokalnych organizacji, w szczególności funkcjonujących na obszarach słabiej zurbanizowanych klubów sportowych, kół gospodyń wiejskich, stowarzyszeń rozwoju, etc., zapewniając im w ten sposób łatwiejszy dostęp do środków UE. Jak pokazują aktualne dane Sieci LGD w obecnej perspektywie finansowej za pośrednictwem mechanizmu RLKS w ramach środków EFS wybrano do realizacji blisko 1 100 projektów. Do dnia dzisiejszego wsparciem objęto 15 898 mieszkańców województwa - osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, a ponad 600 osób bezrobotnych lub biernych zawodowo podjęło zatrudnienie. W ramach 509 dofinansowanych projektów szczególną pomocą objęto osoby starsze wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, kolejne 327 dofinansowanych projektów umożliwiło utworzenie klubów młodzieżowych, w których wsparto ponad 3 500 młodych mieszkańców naszego województwa. Dofinansowaniem objęto również blisko 300 projektów skierowanych szczególnie do osób niepełnosprawnych. LGD posiadają nie tylko potencjał techniczny, ale przede wszystkim potencjał kadrowy/osobowy oraz doświadczenie, które niewątpliwie warto w nowej perspektywie wykorzystać do wdrażania znaczących środków z EFS+. Ponadto nadmienić należy, iż projektowana zmiana ustawy o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności zakłada zniesienie górnego limitu 150 tys. mieszkańców obszaru LSR, co umożliwi objęcie wsparciem w ramach RLKS wszystkich mieszkańców województwa, w tym obszarów, na których funkcjonują „LGD miejskie” finansowane wyłącznie z EFS+. Dlatego też zwiększenie alokacji na RLKS w nowym okresie wydaje się działaniem w pełni uzasadnionym i pozwoli na kompleksową interwencję na poziomie województwa. Z całą pewnością zaufanie udzielone przez Zarząd Województwa lokalnym grupom działania poprzez powierzenie im części zadań w ramach RPO WK-P 2014-2020 przerosło oczekiwania, czego potwierdzeniem jest efektywność działań o charakterze społeczno-zawodowym i osiągnięte, a nawet przekroczone, wskaźniki wykonania ram programowych dla okresu 2014-2020. Godnym uwagi jest także fakt, że udostępnione środki przyczyniły się do wzrostu rozpoznawalności zarówno Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, jak i LGD wśród lokalnych społeczności. Zauważalne jest również zwiększenie zainteresowania środkami unijnymi na aktywizację i włączenia społeczne na poziomie lokalnym. Poprzez oddolne podejście zrealizowano zdecydowanie większą liczbę takich projektów, aniżeli było by to możliwe w ramach konkursów otwartych. Wobec powyższego wnosimy o dokonanie przesunięcia na RLKS środków z Priorytetu 8 Włączenie społeczne na wsparcie, którego planuje się przeznaczenie 34% ogólnej puli EFS+ (141,9 mln EUR). Zgodnie z prezentowaną podczas powiatowych spotkań konsultacyjnych koncentracją tematyczną w ramach środków finansowych na włączenie społeczne, w tym integracja imigrantów przeznaczyć należy: rozporządzenie UE – 25% EFS+, Projekt Kontraktu Programowego – 29,5% EFS+, zmiana 09.2021 - 27,87% EFS+ Zwiększenie puli EFS+ przeznaczonej na RLKS z 3% na 5% z całości środków dla Programu pozytywnie wpłynie na mieszkańców regionu oraz wzmocni potencjał lokalny, co wypełni założenia włączenia społecznego. Ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabiej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwia objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich w lokalnym środowisku.	Pomimo ogromnych korzyści płynących z działalności LGD w bezpośrednim kontakcie z lokalną społecznością, wysokość alokacji przyznana na program regionalny oraz wymogi związane z obowiązkiem osiągnięcia ring-fencingów nie pozwalają na przeniesienie wyższej kwoty na RLKS.	niewzględzona
618	Miasto Bydgoszcz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(i) Prace B+R	11	„Przedsiębiorczość w województwie ogólnie zdaje się jednak zmierzać w odpowiednim kierunku” wymaga prerעדagowania.	Potrzeba sformułowania skonkretyzowanej diagnozy.	Nastąpi prerעדagowanie.	uwzględniona
619	Miasto Włocławek	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 3(ii) Transport	122	Zapis: „Wsparciem objęte będą projekty z zakresu infrastruktury drogowej w zakresie obwodnic na drogach wojewódzkich, dróg wojewódzkich w miastach prezydenckich oraz dróg niższej kategorii o wskazanej nośności 115 kN/0ś z możliwością budowy infrastruktury dla rowerów jako element projektu dotyczącego infrastruktury drogowej bądź inwestycji w miejscach niebezpiecznych”. Sposób zapisu może sugerować, że pozyskanie dofinansowania na zadania dot. likwidacji miejsc niebezpiecznych możliwe będzie jedynie jako części zadań dot. przebudowy dróg wojewódzkich w zakresie tworzenia obwodnic lub dostosowania dróg niższej kategorii o wskazanej nośności 115 kN/0ś.	Doprecyzowanie zapisów dla jasnego określenia zakresu inwestycji drogowych, dla których możliwe będzie pozyskanie dofinansowania.	Zapisy programu zostaną doprecyzowane, tak aby nie budziły wątpliwości. Możliwe będą projekty dotyczące likwidacji miejsc niebezpiecznych (zgodne z priorytetyzacją wynikającą z analizy liczby wypadków).	uwzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagi
631	Miasto Bydgoszcz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(ii) Odnawialne źródła energii	41	Przy formach wsparcia dla OZE należy uwzględnić możliwość realizacji projektów obejmujących magazynowanie energii.	Zapewnienie efektywnego wykorzystania instalacji OZE.	Wsparcie OZE obejmuje również wsparcie dla źródła OZE wraz z magazynem energii. Aktualnie zapisy linii demarkacyjnej nie pozwalają na osobne wsparcie magazynów energii. Ten zakres przewidywany jest do wsparcia z poziomu krajowego.	uwzględniona
632	Miasto i Gmina Łasin	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(iii) RLKS	153	Mając na uwadze bardzo wymierne efekty, jak i zakres wsparcia w ramach RLKS w obecnej perspektywie 2014-2020, wnosimy o zwiększenie puli środków, jaka zostanie przeznaczona na instrument RLKS w ramach Priorytetu 7 z 3% do 5% (str. 153 - pkt. 2.7.1.3 Orientacyjny podział zasobów Programu (UE) według rodzaju interwencji oraz strony powiązane m.in. plan finansowy).	<p>Udostępnione w obecnej perspektywie środki z EFS w formule grantowej cieszą się ogromnym zainteresowaniem. Ze środków korzystają w szczególności lokalne organizacje pozarządowe, koła gospodyń wiejskich, centra kultury, biblioteki, ale również ośrodki pomocy społecznej i samorządy. Co warte uwagi – dostępność środków na szczeblu lokalnym uaktywnia podmioty w procesie ubiegania się o wsparcie, ponieważ – jak podkreśla to wielu Grantobiorców – wsparcie finansowe i instytucjonalne jest "na wyciągnięcie ręki".</p> <p>Formuła bezpośredniej pracy LGD z Grantobiorcą już od chwili kreowania pomysłu na projekt, poprzez jego realizację i rozliczenie, ale także możliwość codziennego bezpośredniego kontaktu z potencjalnymi uczestnikami tych projektów sprawiają, że realizowane projekty wynikają bezpośrednio z lokalnych potrzeb i są odpowiedzią na problemy często zmarginalizowanych społeczności. Szczególnie pożądanym na obszarach objętych Lokalnymi Strategiami Rozwoju jest system projektów grantowych w ramach EFS, który umożliwia wsparcie oddolnych inicjatyw (projektów), wynikających bezpośrednio z lokalnych potrzeb. Realizacja systemu grantowego w ramach EFS (os 11 RPO WK-P 2014-2020) pozwoliła LGD na dowartościowanie i wsparcie inicjatyw mniejszych lokalnych organizacji, w szczególności funkcjonujących na obszarach słabiej zurbanizowanych klubów sportowych, kół gospodyń wiejskich, stowarzyszeń rozwoju, etc., zapewniając im w ten sposób łatwiejszy dostęp do środków UE.</p> <p>Jak pokazują aktualne dane Sieci LGD w obecnej perspektywie finansowej za pośrednictwem mechanizmu RLKS w ramach środków EFS wybrano do realizacji blisko 1 100 projektów. Do dnia dzisiejszego wsparciem objęto 15 898 mieszkańców województwa - osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, a ponad 600 osób bezrobotnych lub biernych zawodowo podjęło zatrudnienie. W ramach 509 dofinansowanych projektów szczególną pomocą objęto osoby starsze wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, kolejne 327 dofinansowanych projektów umożliwiło utworzenie klubów młodzieżowych, w których wsparło ponad 3 500 młodych mieszkańców naszego województwa. Dofinansowaniem objęto również blisko 300 projektów skierowanych szczególnie do osób niepełnosprawnych.</p> <p>LGD posiadają nie tylko potencjał techniczny, ale przede wszystkim potencjał kadrowy/osobowy oraz doświadczenie, które niewątpliwie warto w nowej perspektywie wykorzystać do wdrażania znaczących środków z EFS+.</p> <p>Ponadto nadmienić należy, iż projektowana zmiana ustawy o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności zakłada zniesienie górnego limitu 150 tys. mieszkańców obszaru LSR, co umożliwi objęcie wsparciem w ramach RLKS wszystkich mieszkańców województwa, w tym obszarów, na których funkcjonują „LGD miejskie” finansowane wyłącznie z EFS+. Dlatego też zwiększenie alokacji na RLKS w nowym okresie wydaje się działaniem w pełni uzasadnionym i pozwoli na kompleksową interwencję na poziomie województwa.</p> <p>Z całą pewnością zaufanie udzielone przez Zarząd Województwa lokalnym grupom działania poprzez powierzenie im części zadań w ramach RPO WK-P 2014-2020 przerosło oczekiwania, czego potwierdzeniem jest efektywność działań o charakterze społeczno-zawodowym i osiągnięte, a nawet przekroczone, wskaźniki wykonania ram programowych dla okresu 2014-2020. Godnym uwagi jest także fakt, że udostępnione środki przyczyniły się do wzrostu rozpoznawalności zarówno Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, jak i LGD wśród lokalnych społeczności. Zauważalne jest również zwiększenie zainteresowania środkami unijnymi na aktywizację i włączenia społeczne na poziomie lokalnym.</p> <p>Poprzez oddolne podejście zrealizowano zdecydowanie większą liczbę takich projektów, aniżeli było by to możliwe w ramach konkursów otwartych.</p> <p>Wobec powyższego wnosimy o dokonanie przesunięcia na RLKS środków z Priorytetu 8 Włączenie społeczne na wsparcie, którego planuje się przeznaczenie 34% ogólnej puli EFS+ (141,9 mln EUR). Zgodnie z prezentowaną podczas powiatowych spotkań konsultacyjnych koncentracją tematyczną w ramach środków finansowych na włączenie społeczne, w tym integracja imigrantów przeznaczyć należy: rozporządzenie UE – 25% EFS+, Projekt Kontraktu Programowego – 29,5% EFS+, zmiana 09.2021 - 27,87% EFS+ Zwiększenie puli EFS+ przeznaczanej na RLKS z 3% na 5% z całości środków dla Programu pozytywnie wpłynie na mieszkańców regionu oraz wzmocni potencjał lokalny, co wypelni założenia włączenia społecznego.</p> <p>Ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabiej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwiła objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich lokalnym środowisku.</p>	Pomimo ogromnych korzyści płynących z działalności LGD w bezpośrednim kontakcie z lokalną społecznością, wysokość alokacji przyznana na program regionalny oraz wymogi związane z obowiązkiem osiągnięcia ring-fencingów nie pozwalają na przeniesienie wyższej kwoty na RLKS.	niewzjędniona
633	Miasto i Gmina Łasin	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) Potencjały endogeniczne dla obszarów wiejskich	127	RLKS – jako narzędzie do rozwoju obszaru naszego województwa sprawdziło się w obecnej perspektywie przy zastosowaniu podejścia zintegrowanego w ramach rewitalizacji na obszarach wiejskich: działania EFS uzupełnione projektami w ramach EFRR. Wobec powyższego wnosimy o możliwość również w okresie 2021-2027 realizacji za pośrednictwem instrumentu RLKS projektów rewitalizacji „małej skali” na obszarach wiejskich, które niewątpliwie będą uzupełnieniem do działań społecznych finansowanych ze środków EFS+. Obecna perspektywa pokazała, że takie zintegrowane podejście sprawdza się i przynosi wymierne korzyści. <p>Doświadczenia obecnej perspektywy finansowej zdobyte przez wszystkie strony procesu wdrażania środków udostępnionych w ramach RPO WK-P 2014-2020 poprzez instrument RLKS należy wykorzystać w nowym okresie programowania, bowiem przyczyni się to do jeszcze bardziej efektywnego wdrażania programu.</p> <p>Podkreślamy, że ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabiej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwiła objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich aktywności społecznej i zawodowej.</p> <p>Bez tych środków w nowej perspektywie finansowej szczególnie na obszarach wiejskich trudno mówić o zrównoważonym rozwoju. Wnosimy zatem, aby w ramach Celu Polityki 5 wyodrębnić 2 priorytety, w tym jeden przeznaczony do realizacji poprzez instrument RLKS (projekty małej skali – mała rewitalizacja).</p>	<p>Pomimo trudnych początkowo doświadczeń zarówno SW, LGD, jak i lokalnych samorządów z wdrażaniem dużych projektów rewitalizacyjnych na obszarach wiejskich, efekty zapowiadają się imponująco. Wg danych Sieci LGD (stan na 30.11.2021 r.) wartość wskaźnika produktu „Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach” zostanie osiągnięta na poziomie 303 sztuk. Pamiętajmy, że za liczbą tych obiektów stoją jednocześnie komplementarne działania społeczne dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, stanowiące sedno działań rewitalizacyjnych.</p> <p>W nowym okresie w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027 te działania „miękkie” – aktywizujące w szczególności społeczności małych miast i obszarów wiejskich – mogłyby być nadal wspierane w ramach RLKS i uzupełnione niewielkimi projektami infrastrukturalnymi.</p> <p>Możliwość zagospodarowania terenów i przestrzeni, w tym istniejących terenów zielonych wraz z budową małej architektury to przysłówowa wędka dla lokalnych społeczności, która niewątpliwie sprzyjać będzie oddolnym inicjatywom, a także pobudzeniu społecznego zaangażowania i uczestniczenia w budowaniu własnego miejsca do życia i pracy.</p> <p>W szczególności należy mieć tu na uwadze niewielkie inwestycje wspierające działania na rzecz seniorów oraz dzieci i młodzieży, które przewidziane zostały w projektowanym Programie FE KP 2021-2027 w ramach Priorytetu 7.</p> <p>Jako LGD, działamy oddolnie, jesteśmy na miejscu, blisko organizacji, blisko mieszkańca. Dzięki powierzonemu nam w obecnej perspektywie przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego do realizacji wielofundusowego RLKS nabyliśmy szeroką wiedzę i doświadczenie we wdrażaniu zintegrowanych projektów w ramach EFS i EFRR. Nastąpiła bardzo przejrzysta i zauważalna współpraca na linii: Samorząd Województwa – LGD oraz LGD – lokalna społeczność.</p> <p>RLKS, jako narzędzie do rozwoju obszaru naszego województwa, sprawdziło się w obecnej perspektywie przy zastosowaniu podejścia zintegrowanego w ramach rewitalizacji na obszarach wiejskich: działania EFS uzupełnione projektami infrastrukturalnymi w ramach EFRR. Wobec powyższego wnosimy o możliwość również w okresie 2021-2027 realizacji za pośrednictwem instrumentu RLKS projektów rewitalizacji „małej skali” na obszarach wiejskich, które niewątpliwie będą uzupełnieniem do działań społecznych finansowanych ze środków EFS+. Obecna perspektywa pokazała, że takie zintegrowane podejście sprawdza się i przynosi wymierne korzyści.</p> <p>Doświadczenia obecnej perspektywy finansowej zdobyte przez wszystkie strony procesu wdrażania środków udostępnionych w ramach RPO WK-P 2014-2020 poprzez instrument RLKS należy wykorzystać w nowym okresie programowania, bowiem przyczyni się to do jeszcze bardziej efektywnego wdrażania programu.</p> <p>Podkreślamy, że ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabiej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwiła objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich aktywności społecznej i zawodowej.</p> <p>Bez tych środków w nowej perspektywie finansowej szczególnie na obszarach wiejskich trudno mówić o zrównoważonym rozwoju. Wnosimy zatem, aby w ramach Celu Polityki 5 wyodrębnić 2 priorytety, w tym jeden przeznaczony do realizacji poprzez instrument RLKS (projekty małej skali – mała rewitalizacja).</p>	Zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa oraz stanowiskiem Komisji Europejskiej, RLKS powinien dopełniać działania władz lokalnych, a nie je zastępować. A ponieważ rewitalizacja to w zdecydowanej większości projekty realizowane przez podmioty publiczne, nie do końca wpisuje się w oddolny charakter RLKS. Stąd IZ FE KP podjęła decyzję o realizacji projektów rewitalizacyjnych/odnowy wsi w standardowych priorytetach, gdzie nie jest wymagany oddolny charakter. W przypadku RLKS będzie jednak możliwe realizowanie niewielkich działań infrastrukturalnych, komplementarnych z działaniami społecznymi zaplanowanymi w LSR, w ramach cross-finansingu.	niewzjędniona
634	Imię i nazwisko anonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(iv) Infrastruktura zdrowotna	24	Wiele zachorowań, brak odpowiedniej placówki paliatywnej. Inwestycja niezbędna.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o hospicjum stacjonarne, bo inwestycja jest niezbędna w naszym mieście. Będzie ona wsparciem dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się ciężko chorymi bliskimi. Korzystałam z opieki paliatywnej dla mojego taty i uważam, że budowa stacjonarnego hospicjum jest niezbędna w naszym mieście.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczone wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
635	Miasto Bydgoszcz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(a) Aktywizacja zawodowa	54	Niespójność, brak precyzyjnego wskazania problemu: z jednej strony przywołuje się problem deficytu pracowników, z drugiej konieczność wsparcia osób poszukujących pracy.	Brak przejrzystej informacji, co jest problemem województwa - czy brak pracowników czy nadmiar osób poszukujących pracy. Bez dookreślenia charakteru tych niekorzystnych zjawisk, ma się wrażenie sprzeczności.	Opis zawarty w projekcie Programu FEoKP 201-2027 skupia się na dwóch wskazanych przez Państwa, w uwadze, obszarach, gdyż zdiagnozowano na obszarze naszego regionu występowanie dwóch ważnych dla rynku pracy zjawisk. Wskazują one na dalszą konieczność wspierania osób poszukujących pracy, jak również konieczność wzmocnienia potencjału jakim dysponujemy w województwie związanym z utrzymaniem miejsc pracy, wprowadzaniem zachęt do pozostania w regionie poprzez wzmacnianie pracodawców i ich pracowników zaplanowanymi formami wsparcia. Zgodnie z Państwa uwagą można zauważyć pewien dualizm, jednak jest on uzasadniony potrzebami, które zostały obecnie zdiagnozowane przy równoczesnym założeniu możliwości kolejnych zmian na rynku pracy w całym okresie realizacji wsparcia, które jest obecnie programowane. Należy podkreślić, że konieczne są działania na obu płaszczyznach, aby przygotować do wykonywania pracy nowych pracowników (co zaplanowane jest w ramach cs (a)), równocześnie wzmacniając istniejących przedsiębiorców/pracodawców w ramach istniejących miejsc pracy (co jest przedmiotem cs (d)).	uwzględniona
636	Imię i nazwisko anonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w swojej infrastrukturze jednostki zapewniającej profesjonalną opiekę z dziedziny medycyny paliatywnej	W mieście Włocławek znajduje się kilka zakładów chemicznych o znaczącym wpływie na środowisko i zdrowie mieszkańców Włocławka oraz okolicznych miejscowości. Również spora grupa osób dojeżdża do pracy do zakładów chemicznych pobliskiego Plocka. Obecność Hospicjum Stacjonarnego we Włocławku wpisuje się idealnie w potrzeby regionu o takim charakterze.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczone wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagii
637	Miasto Bydgoszcz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(iii) Wzrost konkurencyjności MSP	80	Diagnoza (str. 12) porusza temat możliwego ryzyka braku zliberalizowania unijnych przepisów dotyczących kryteriów do wsparcia na tereny inwestycyjne w formie dofinansowania uzbrajania terenów inwestycyjnych w perspektywie 2021-2027 (np. obniżenie dofinansowania w wyniku ulokowania inwestora jako dużego przedsiębiorstwa). W związku z tym pojawia się ryzyko, że realizacja tego typu wsparcia nie będzie możliwa. Natomiast w uzasadnieniu wyboru celów szczegółowych przewidziane jest do wsparcia dotacyjnego rozwijanie infrastruktury wspomagającej inwestowanie (tereny inwestycyjne). Należy doprecyzować: Nowy Program powinien jednoznacznie ująć wsparcie terenów inwestycyjnych w latach 2021-2027, niezależnie od wystąpienia zmian unijnych przepisów.	Samo wsparcie jest nakierowane na tereny inwestycyjne, a aplikującym jest np. JST i potencjalne ulokowanie na tychże terenach inwestora dużego nie powinno mieć wpływu na możliwość dofinansowania tego typu przedsięwzięcia.	Wspieranie terenów inwestycyjnych zostało uwzględnione w ramach FEDKP 21-21 w CP1(iii). Pczy czym wskazany typ wsparcia będzie podlegał negocjacom bezpośrednio z KE w I kw. 2022 r.	uwzględniona
638	Miasto Bydgoszcz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(iii) Wzrost konkurencyjności MSP	82	Diagnoza przewiduje szerokie wykorzystanie instrumentów finansowych, w tym także w formie mieszanej. Ich zastosowanie co do zasady, ma objąć projekty generujące dochody lub oszczędności. •Proponuje się równoległe funkcjonowanie formuły dotacji bezpośrednich oraz grantów (przy zachowaniu klarownej linii demarkacyjnej) s. 70 - 2.1.1. Wnioskujemy o wprowadzenie w całym programie rozgraniczenia na dotacje i instrumenty finansowe wg klucza przedmiotowego (która forma na jaki typ projektu, wnioskodawcy) •Kiedy zostanie opublikowana analiza ex-ante dotycząca m.in. instrumentów finansowych oraz jak wynik analizy przełoży się na nowe RPO? •W jakim terminie/harmonogramie IZ zamierza wprowadzać instrumenty finansowe w nowej perspektywie 2021-2027? Celem lepszego wdrażania instrumentów finansowych w WK-P powinna być przewidziana współpraca/partnerstwo w tych projektach.	Szeroki zakres oferty instrumentów finansowych w nowej perspektywie niesie ze sobą ryzyko odpowiedniej efektywności/wydolności obecnego systemu pośredników finansowych (funduszy pożyczkowych/poreczeniowych). Warto zastanowić się nad partnerstwem instytucji z regionu celem wspólnego wdrażania instrumentów finansowych. Propozycja wdrażania instrumentów finansowych w pierwszej kolejności, w celu dywersyfikacji dostępnych form wsparcia finansowego (ogłaszanie w pierwszej kolejności projektów z wykorzystaniem instrumentów finansowych, a nie tylko konkursów dotacyjnych). Pozwoli to na szersze ich zastosowanie w przedsiębiorstwach.	Kwestia partnerstwa instytucji z regionu celem wspólnego wdrażania instrumentów finansowych jest decyzją poszczególnych instytucji na poziomie postępowania przetargowego dla wdrażania konkretnego instrumentu. Jeżeli chodzi o problematykę wdrażania poszczególnych form wsparcia to instrumenty finansowe (w tym, te z umorzeniem) będą dostępne dla ostatecznych odbiorców w stałej ofercie pośrednika finansowego. Nie przewidujemy wsparcia tych samych działań zarówno w formie dotacji, jak i instrumentów finansowych. O ostatecznym zastosowaniu formy finansowania zdecydować ocena ex-ante. Jej wyniki, będą opublikowane na początku roku 2022. IZ zamierza rozpocząć wdrażanie IF w drugiej połowie 2022 r.	częściowo uwzględniona
639	Miasto Bydgoszcz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(iii) Wzrost konkurencyjności MSP	80	Diagnoza w części poświęconej uzasadnieniu wyboru celów szczegółowych wskazuje na konieczność zwiększenia zdolności eksportowej przedsiębiorstw. Jednocześnie wskazuje, że zdecydowana większość środków będzie udzielana w formie instrumentów finansowych (pożyczek) lub w formie mieszanej (pożyczka z umorzeniem). Brak jednoznacznych zapisów o wsparciu internacjonalizacji MSP w formie dotacyjnej. Takie przyjęte formy wsparcia będą formami o niskiej atrakcyjności dla MSP w kontekście tematycznej interwencji, co rodzi ryzyko iż MSP nie wezmą udziału w tego typu wsparciu, lub pozostaną przy skromnej realizacji przedsięwzięć w ramach środków własnych. A potrzeby regionalne związane ze wzrostem zdolności eksportowej kujawsko-pomorskich firm pozostaną niezaspokojone. Należy doprecyzować: Zapisy RPO powinny jednoznacznie ująć wsparcie internacjonalizacji MSP w formie dotacyjnej. Zapisy RPO powinny również określić rolę IOB w sferze wsparcia proeksportowego. Mianowicie, czy to będzie jedna z profesjonalizacji usług IOB czy MSP o tego typu wsparcie będą aplikować bezpośrednio do IZ, bez pośrednictwa IOB.	Dotacyjna forma wsparcia jest w stanie uruchomić działania proeksportowe w przedsiębiorstwach, które są w trakcie przygotowywania się do wejścia na rynki zagraniczne. Forma pożyczek unijnych na takie zadania jak udział w targach, promocja na rynkach zagranicznych, udział w misjach gospodarczych nie będzie formą atrakcyjną i efektywną finansowo.	Zgodnie z treścią FEDKP 2021-2022 str. 37: „Generalnie dotacja jest instrumentem właściwym także w przypadku przedsięwzięć o charakterze „systemowym”, reagującym/tworzącym warunki do rozwoju sfery gospodarczej, w tym powiązań gospodarczych np. tworzenia platform startowych, szeroko rozumianej promocji gospodarczej, w tym wspieranie uczestnictwa w imprezach targowych, wystawienniczych, działań mających na celu przyciągnięcie inwestorów, inicjowania współpracy itd.” Druza z poruszanych kwestii zostanie uszczegółowiona w SzOOP.	częściowo uwzględniona
640	Miasto Bydgoszcz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(iii) Wzrost konkurencyjności MSP	80	Diagnoza w części poświęconej uzasadnieniu wyboru celów szczegółowych porusza potrzebę wsparcia promocji gospodarczej regionu w formie dotacji (str.37): „Generalnie dotacja jest instrumentem właściwym także w przypadku przedsięwzięć o charakterze „systemowym”, reagującym/tworzącym warunki do rozwoju sfery gospodarczej, w tym powiązań gospodarczych np. tworzenia platform startowych, szeroko rozumianej promocji gospodarczej, w tym wspieranie uczestnictwa w imprezach targowych, wystawienniczych, działań mających na celu przyciągnięcie inwestorów, inicjowania współpracy itd.” Koniecznym jest zwrócenie uwagi na dwa ryzyka. 1.Zapisy celu szczegółowego 2.1.3 oraz interwencji w ramach tegoż celu (str.80) nie odpowiadają na zdiagnozowane wcześniej potrzeby. Mianowicie, znajdujemy w projekcie Programu Regionalnego jedynie zapis „W ramach niniejszego celu zakłada się również promocję gospodarki regionalnej i działania na rzecz internacjonalizacji działalności przedsiębiorstw”. Taki ogólny zapis nie gwarantuje realizacji projektów z zakresu promocji gospodarczej realizowanych przez poszczególne JST/IOB w regionie. 2.Bonadto, zapisy diagnozy wskazują na realizację projektów dot. promocji gospodarczej o charakterze „systemowym”. Nie wiemy jednak co to oznacza; czy realizacja tego typu projektów będzie możliwa wyłącznie jako strategiczne/pozakonkursowe przez Urząd Marszałkowski? Diagnoza nie podaje danych, w oparciu o które należy stwierdzić, iż promocja gospodarcza regionu powinna być realizowana „systemowo” np. przez IZ lub jednostkę IZ. Takie rozwiązanie byłoby szkodliwe dla rozwoju gospodarczego poszczególnych miast/obszarów woj. kuj-pom, gdyż nie uwzględnił specyfiki lokalnych warunków rozwoju gospodarczego i terenów inwestycyjnych. Należy doprecyzować: Zapisy FEKP powinny jednoznacznie wskazać na realizację projektów z zakresu promocji gospodarczej. Interwencja wsparcia powinna dopuścić realizację projektów w ramach naborów konkursowych i projektów partnerskich.	W dotychczasowej perspektywie 2014-2020 promocja gospodarcza była realizowana zarówno przez samą IZ, spółki podległe IZ, jak również przez JST i Inne IOB; samodzielnie bądź w partnerstwie z IZ. Przedmiotowe działania były efektywne i należy utrzymać możliwość ich realizacji z dofinansowaniem FEKP.	IZ FEDKP 2021-2022 planuje kontynuować wsparcie w zakresie promocji gospodarczej, gdzie realizować projekty będą mogły nie tylko JST, ale i IOB, tak jak odbywało się to w ramach perspektywy finansowej 2014-2020. Zapisy FEDKP 2021-2022 z założenia mają większy stopień ogólności, bowiem obejmują wsparcie w ramach 5 pionierów i opis działań jest naprawdę szeroki. Niemniej jednak, większy poziom szczegółowości będzie określony na poziomie SZOOP.	uwzględniona
641	OWES TŁOK	Ośrodki wsparcia ekonomii społecznej/podmioty ekonomii społecznej	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(k) Usługi społeczne i zdrowotne, wsparcie rodziny	183	Proponujemy, by w polu "Główne grupy docelowe" dopisać podmioty ekonomii społecznej, w tym organizacje pozarządowe oraz pracowników i wolontariuszy podmiotów ekonomii społecznej.	W obecnej wersji jako grupy docelowe wskazane są jednostki samorządu terytorialnego oraz ich jednostki organizacyjne, instytucje pomocy i integracji społecznej, brak jednak jednoznacznego wskazania PES. Tymczasem w projekcie „Strategii rozwoju usług społecznych”, przygotowanej w Ministerstwie Rodziny, podmioty ekonomii społecznej wskazane są jako jedna z kluczowych grup we wdrażaniu strategii – jako „partnerzy dla samorządu i realizatorzy części usług społecznych, wykonywanych na zlecenie samorządów, w oparciu o konkursy lub zamówienia publiczne, praktyczni realizatorzy procesu DI” (patrz s. 124 projektu strategii).	Zapis grupy docelowej będzie uszczegółowiony o "podmioty ekonomii społecznej, w tym organizacje pozarządowe oraz pracowników i wolontariuszy podmiotów ekonomii społecznej".	uwzględniona
642	Miasto Bydgoszcz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(iii) Wzrost konkurencyjności MSP	86	Diagnoza porusza konieczność wsparcia działań animacyjnych, w tym sieciowanie, współpracę i networking. W uzasadnieniu wyborów celów szczegółowych określa te działania jako wyzwanie w postaci umocnienia i rozwoju IOB poprzez ich profesjonalizację oraz budowanie powiązań, jak również wzmocnienie współpracy nauki i biznesu. W ramach 2.1.4 przewiduje się wsparcie działań ośrodka sieciującego i koordynującego procesy powstawania i wykorzystywania infrastruktury niezbędnej dla prowadzenia działalności B+R+I w regionie (w szczególności w obszarze rozwoju przedsiębiorczości akademickiej), stworzenie regionalnej sieci brokerów usług badawczych oraz wsparcie komercjalizacji działalności badawczo-rozwojowej z wykorzystaniem wirtualnej platformy agregującej ofertę jednostek naukowych. Należy doprecyzować czy nowy RPO przewiduje także wsparcie dla funkcjonujących już IOB w WK-P na działania sieciujące przedsiębiorstwa, jednostki badawczo-rozwojowe, w ramach szerokokich działań animacyjnych.	Lokalne IOB powinny być objęte wsparciem w działaniach sieciowania przedsiębiorstw, chociażby z uwagi na bardzo dobrą znajomość lokalnej gospodarki. Wskazane w nowym Programie wsparcie jednego podmiotu (ośrodka sieciującego) może spowodować marginalizację pozostałych IOB funkcjonujących w WK-P.	Treść uwagi dotyczy celu szczegółowego (iv). Planowany projekt strategiczny będzie realizował jako jedno z zadań sieciowanie przedsiębiorstw z jednostkami naukowymi. Zasadnym jest włączenie w planowane działania lokalnych IOB w celu zagwarantowania jak najlepszej realizacji procesu sieciowania.	częściowo uwzględniona
643	Miasto Bydgoszcz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(j) Efektywność energetyczna	92	Jest: Inwestycje polegające na wymianie źródła ciepła na nowe mogą zostać wsparte jedynie w przypadku, gdy podłączenie do sieci ciepłowniczej na danym obszarze nie jest uzasadnione ekonomicznie. Propozycja zmiany: Inwestycje polegające na wymianie źródła ciepła na nowe mogą zostać wsparte jedynie w przypadku, gdy nie istnieją techniczne i ekonomiczne warunki przyłączenia do sieci ciepłowniczej i dostarczania ciepła z sieci ciepłowniczej.	Proponowany zapis będzie zgodny z przepisami Prawa Energetycznego, co ułatwi jego jednoznaczną interpretację; (Art. 7b. 1. Podmiot posiadający tytuł prawny do korzystania z obiektu, który nie jest przyłączony do sieci ciepłowniczej lub wyposażony w indywidualne źródło ciepła, zlokalizowanego na terenie, na którym istnieją techniczne warunki dostarczania ciepła z systemu ciepłowniczego lub chłodniczego, zapewnia efektywne energetycznie wykorzystanie lokalnych zasobów paliw i energii przez przyłączenie obiektu do sieci ciepłowniczej, o ile istnieją techniczne i ekonomiczne warunki przyłączenia do sieci ciepłowniczej i dostarczania ciepła do tego obiektu z sieci ciepłowniczej.).	Zapis w Programie zostanie zmieniony zgodnie z uwagą. Należy zaznaczyć, że ostateczne zapisy będą musiały być zgodne z warunkami określonymi w Umowie Partnerstwa.	uwzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagii
644	OWES TLQK	Ośrodki wsparcia ekonomii społecznej/podmioty ekonomii społecznej	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(k) Usługi społeczne i zdrowotne, wsparcie rodziny	182	Proponujemy, by do wspieranych typów przedsięwzięć dopisać gospodarstwa opiekuńcze jako formę dostarczania usług społecznych.	Gospodarstwa opiekuńcze wpisują się w nurt deinstytucjonalizacji, oferując opiekę nad osobami, które z różnych przyczyn potrzebują wsparcia w codziennym życiu. Forma opieki w ramach gospodarstw opiekuńczych była już testowana w naszym województwie – realizowane były projekty np. „Opieka w zagrodzie – gospodarstwa opiekuńcze w woj. kujawsko-pomorskim” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020. Istnieje potrzeba wsparcia dla już powołanych gospodarstw opiekuńczych oraz dla tworzenia nowych podmiotów tego typu.	Obecne zapisy typów przedsięwzięć nie ograniczają form realizowanych usług, np. jako gospodarstw opiekuńczych - nadal są to usługi realizowane w środowisku lokalnym na rzecz jego mieszkańców potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.	częściowo uwzględniona
645	Miasto Bydgoszcz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(i) Efektywność energetyczna	93	Jest: Główne grupy docelowe (...) m.in. przedsiębiorstwa Propozycja zmiany: przedsiębiorstwa: mikro, małe, średnie i duże	Konieczność doprecyzowania, jakiego rodzaju przedsiębiorstw dotyczy wsparcie.	Obecny zapis odnosi się do całej grupy przedsiębiorstw, więc zawiera w sobie wszystkie rodzaje przedsiębiorstw. Eventualne uszczegółowienie zapisu możliwe będzie na etapie SZOP.	częściowo uwzględniona
646	Miasto Bydgoszcz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(i) Efektywność energetyczna	94	Jest: Dotacje częściowo przewidziane są również w ramach wsparcia projektów kompleksowej modernizacji energetycznej budynków użyteczności publicznej oraz projektów dotyczących budynków komunalnych. Propozycja zmiany: Wsparcie projektów kompleksowej modernizacji energetycznej budynków użyteczności publicznej oraz projektów dotyczących budynków komunalnych przewidziano w formie dotacji.	Dofinansowanie kompleksowej termomodernizacji budynków użyteczności publicznej i budynków komunalnych ma sens jedynie w formie dotacji. JST i tak ponosi ogromne dodatkowe koszty związane z realizacją tych projektów (duża część wydatków jest niekwalifikowalna a konieczna do zrobienia ze względu na istniejący stan obiektów).	Wprowadzenie instrumentów finansowych w projektach dotyczących efektywności energetycznej jest podyktowane zaleceniami KE aby w projektach generujących oszczędności wprowadzać wsparcie zwrotne. Ta forma wsparcia wynika również z rekomendacji prowadzonej dla FEDKP 2021-2022 analizy ex ante zastosowania instrumentów finansowych. Przewidywane instrumenty finansowe będą miały charakter mieszany polegający na umorzeniach części pożyczki.	niewzględniona
647	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Miasto Włocławek	Lokalne Grupy Działania (LGD)	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(i) RLKS	153	Mając na uwadze bardzo wymierne efekty, jak i zakres wsparcia w ramach RLKS w obecnej perspektywie 2014-2020, wnosimy o zwiększenie puli środków, jaka zostanie przeznaczona na instrument RLKS w ramach Priorytetu 7 z 3% do 5% (str. 153 - pkt. 2.7.1.3 Orientacyjny podział zasobów Programu (UE) według rodzaju interwencji oraz strony powiązane m.in. plan finansowy).	Udostępnienie w obecnej perspektywie środki z EFS w formule grantowej cieszą się ogromnym zainteresowaniem. Ze środków korzystają w szczególności lokalne organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy, centra kultury, biblioteki, ale również ośrodki pomocy społecznej i samorządy. Co warte uwagi – dostępność środków na szczeblu lokalnym uaktywnia podmioty w procesie ubiegania się o wsparcie, ponieważ – jak podkreśla to wielu Grantobiorców – wsparcie finansowe i instytucjonalne jest "na wyciągnięcie ręki". Formuła bezpośredniej pracy LGD z Grantobiorcą już od chwili kreowania pomysłu na projekt, poprzez jego realizację i rozliczenie, ale także możliwość codziennego bezpośredniego kontaktu z potencjalnymi uczestnikami tych projektów sprawiają, że realizowane projekty wynikają bezpośrednio z lokalnych potrzeb i są odpowiedzią na problemy często zmarginalizowanych społeczności. Szczególnie pożądanym na obszarach objętych Lokalnymi Strategiami Rozwoju jest system projektów grantowych w ramach EFS, który umożliwił wsparcie oddolnych inicjatyw (projektów), wynikających bezpośrednio z lokalnych potrzeb. Realizacja systemu grantowego w ramach EFS (oś 11 RPO WK-P 2014-2020) pozwoliła LGD na dowartościowanie i wsparcie inicjatyw mniejszych lokalnych organizacji, w szczególności funkcjonujących na obszarach słabiej zurbanizowanych klubów sportowych, kół gospodyń wiejskich, stowarzyszeń rozwoju, etc., zapewniając im w ten sposób łatwiejszy dostęp do środków UE. Jak pokazują aktualne dane Sieci LGD w obecnej perspektywie finansowej za pośrednictwem mechanizmu RLKS w ramach środków EFS wybrano do realizacji blisko 1 100 projektów. Do dnia dzisiejszego wsparciem objęto 15 898 mieszkańców województwa - osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, a ponad 600 osób bezrobotnych lub biernych zawodowo podjęło zatrudnienie. W ramach 509 dofinansowanych projektów szczególną pomocą objęto osoby starsze wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, kolejne 327 dofinansowanych projektów umożliwiło utworzenie klubów młodzieżowych, w których wsparło ponad 3 500 młodych mieszkańców naszego województwa. Dofinansowaniem objęto również blisko 300 projektów skierowanych szczególnie do osób niepełnosprawnych. LGD posiadają nie tylko potencjał techniczny, ale przede wszystkim potencjał kadrowy/osobowy oraz doświadczenie, które niewątpliwie warto w nowej perspektywie wykorzystać do wdrażania znaczących środków z EFS+. Ponadto nadmienić należy, iż projektowana zmiana ustawy o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności zakłada zniesienie górnego limitu 150 tys. mieszkańców obszaru LSR, co umożliwi objęcie wsparciem w ramach RLKS wszystkich mieszkańców województwa, w tym obszarów, na których funkcjonują „LGD miejskie” finansowane wyłącznie z EFS+. Dlatego też zwiększenie alokacji na RLKS w nowym okresie wydaje się działaniem w pełni uzasadnionym i pozwoli na kompleksową interwencję na poziomie województwa. Z całą pewnością zaufanie udzielone przez Zarząd Województwa lokalnym grupom działania poprzez powierzenie im części zadań w ramach RPO WK-P 2014-2020 przerosło oczekiwania, czego potwierdzeniem jest efektywność działań o charakterze społeczno-zawodowym i osiągnięte, a nawet przekroczone, wskaźniki wykonania ram programowych dla okresu 2014-2020. Godnym uwagi jest także fakt, że udostępnione środki przyczyniły się do wzrostu rozpoznawalności zarówno Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, jak i LGD wśród lokalnych społeczności. Zauważalne jest również zwiększenie zainteresowania środkami unijnymi na aktywizację i włączenia społeczne na poziomie lokalnym. Poprzez oddolne podejście zrealizowano większą liczbę takich projektów, aniżeli było by to możliwe w ramach konkursów otwartych. Wobec powyższego wnosimy o dokonanie przesunięcia na RLKS środków z Priorytetu 8 Włączenie społeczne na wsparcie, którego planuje się przeznaczenie 34% ogólnej puli EFS+ (141,9 mln EUR). Zgodnie z prezentowaną podczas powiatowych spotkań konsultacyjnych koncentracją tematyczną w ramach środków finansowych na włączenie społeczne, w tym integracja imigrantów przeznaczyć należy: rozporządzenie UE – 25% EFS+, Projekt Kontraktu Programowego – 29,5% EFS+, zmiana 09.2021 - 27,87% EFS+ Zwiększenie puli EFS+ przeznaczanej na RLKS z 3% na 5% z całości środków dla Programu pozytywnie wpłynie na mieszkańców regionu oraz wzmocni potencjał lokalny, co wypełni założenia włączenia społecznego. Ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabiej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwiła objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich w lokalnym środowisku.	Pomimo ogromnych korzyści płynących z działalności LGD w bezpośrednim kontakcie z lokalną społecznością, wysokość alokacji przyznana na program regionalny oraz wymogi związane z obowiązkiem osiągnięcia ring-fencingów nie pozwalają na przeniesienie wyższej kwoty na RLKS.	niewzględniona
648	Miasto Bydgoszcz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(i) Efektywność energetyczna	94	Planowanie wykorzystanie instrumentów finansowych Jest: Dotacje częściowo przewidziane są również w ramach wsparcia projektów kompleksowej modernizacji energetycznej budynków użyteczności publicznej ... Propozycja zmiany: Nie przewiduje się wykorzystania instrumentów finansowych w ramach wsparcia projektów kompleksowej modernizacji energetycznej budynków użyteczności publicznej	Wydatki na termomodernizację placówek publicznych są bardzo wysokie, JST ponoszą przy ich realizacji sporo innych kosztów remontowych, niekwalifikowalnych. Ponadto, instrumenty zwrotne w termomodernizacji budynków publicznych nie są rekomendowane w ministerialnej analizie instrumentów w obszarze efektywności energetycznej.	Wprowadzenie instrumentów finansowych w projektach dotyczących efektywności energetycznej jest podyktowane zaleceniami KE aby w projektach generujących oszczędności wprowadzać wsparcie zwrotne. Ta forma wsparcia wynika również z rekomendacji prowadzonej dla FEDKP 2021-2022 analizy ex ante zastosowania instrumentów finansowych. Przewidywane instrumenty finansowe będą miały charakter mieszany polegający na umorzeniach części pożyczki.	niewzględniona
649	Miasto Bydgoszcz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(i) Efektywność energetyczna	95	W tabeli 4 zostały wpisane kody interwencji: 054 i 055, odnoszące się do wysokosprawnej kogeneracji, podczas gdy w dokumencie „Linia demarkacyjna” zapisano, że „Budowa/rozbudowa jednostek wysokosprawnej kogeneracji” będzie finansowana jedynie z poziomu krajowego. Na poziomie regionalnym – „brak wsparcia”.	Niespójność zapisów.	Zakres interwencji określony w kodach 054 i 055 w załączniku 1 do Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej, oprócz wysokosprawnej kogeneracji dotyczy również systemów ciepłowniczych i w takim znaczeniu kody te zostały wykorzystane.	niewzględniona
650	Miasto Bydgoszcz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(iii) Odnawialne źródła energii	97	Jest: Główne grupy docelowe (...) m.in. przedsiębiorstwa Propozycja zmiany: przedsiębiorstwa: mikro, małe, średnie i duże	Konieczność doprecyzowania, jakiego rodzaju przedsiębiorstw dotyczy wsparcie.	Obecny zapis odnosi się do całej grupy przedsiębiorstw, więc zawiera w sobie wszystkie rodzaje przedsiębiorstw. Eventualne uszczegółowienie zapisu możliwe będzie na etapie SZOP.	niewzględniona
651	Miasto Bydgoszcz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(iv) Mobilność miejska	101	Powiązane rodzaje działań Jest: „W miastach posiadających transport szynowy (tramwaje) preferowany będzie rozwój tej gałęzi transportu zbiorowego poprzez inwestycje w infrastrukturę szynową.” Propozycja zmiany: Doprecyzowanie, jakie typy projektów związanych z rozwojem transportu szynowego będą wspierane.	W dokumencie „Linia demarkacyjna” zapisano, że z poziomu krajowego będą finansowane: „Projekty dużej skali i wartości, realizowane na obszarach ZIT miast wojewódzkich, uzgodnione w kontrakcie programowym”, jakie w takim razie na poziomie regionalnym?	Obecna demarkacja w tym obszarze nie przewiduje wsparcia na poziomie regionalnym miast wojewódzkich wchodzących w skład ZIT. Jednakże w związku ze zgłaszanymi uwagami Instytucja Zarządzająca umożliwi w wersji 2.0 projektu FEDKP 2021-2022 wsparcie również inwestycji w tych miastach z założeniem, że wsparcie to stanowić powinno uzupełnienie wsparcia z poziomu krajowego, czyli tak, jak to miało miejsce w perspektywie 2014-2020. Jeśli taka możliwość będzie, to na następnym etapie ustaleniu podlegać będzie zakres wsparcia. Kwestia więc zostanie doprecyzowana w kolejnych wersjach Programu. Należy zaznaczyć, że ostateczne ustalenia w kwestii wsparcia ww. miast podjęte zostaną w wyniku negocjacji Programu z Komisją Europejską.	uwzględniona
652	Miasto Bydgoszcz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(iv) Adaptacja do zmian klimatu	107	Jest: Tabela 2, Wskaźnik produktu „Powierzchnia objęta środkami ochrony przed klęskami żywiołowymi związanymi z klimatem (oprócz powodzi i niekontrolowanych pożarów)”. Propozycja zmiany: Tabela 2, Wskaźnik produktu „Powierzchnia objęta środkami ochrony przed klęskami żywiołowymi związanymi z klimatem (włącznie z zagrożeniami powodziowymi)”.	Zmiany klimatyczne powodują nawałne i długotrwałe opady deszczu, skutkujące powstawaniem fali powodziowej na rzece Wiśle począwszy od jej górnego biegu. Ocena stanu technicznego oraz bezpieczeństwa ochronnego wału przeciwpowodziowego Fordon-Łoskoń stwierdza, że jego stan techniczny może zagrazać bezpieczeństwu z uwagi na niespełnienie warunku odpowiedniego zagęszczenia wału.	W FEDKP 2021-2022 nie muszą być zawarte wszystkie wskaźniki odnoszące się do planowanego zakresu wsparcia. W FEDKP 2021-2022 uwzględnione zostaną tylko najważniejsze wskaźniki opisujące wiodące planowane do wsparcia działania. Pozostałe wskaźniki zostaną dodane w Szczegółowym Opisie Priorytetów. Ponadto w FEDKP 2021-2022 nie przewiduje się wspierania działań przeciwpowodziowych (gdą to jest główny cel działania). Tego rodzaju działania o charakterze ponadregionalnym, a taki charakter mają działania dotyczące rzeki Wisły, przewidziane są do wsparcia na poziomie krajowym. Zagrożenie powodziowe w województwie kujawsko-pomorskim dotyczy przede wszystkim tej rzeki. Dlatego też nie przewiduje się wspierania infrastrukturalnych i systemowych działań przeciwpowodziowych na poziomie regionu.	niewzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagi
654	Izba Gospodarcza Ciepłownictwo Polskie	Związki pracodawców/izby gospodarcze/organizacje pracodawców	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(i) Efektywność energetyczna	93	<p>POWIĄZANE RODZAJE DZIAŁAŃ</p> <p>Nie mamy uwag do sposobu uwzględnienia sieci ciepłowniczych w zakresie wsparcia oraz określenia wspieranych inwestycji, jako tych które będą miały również na celu dostosowanie sieci ciepłowniczych do wymogów dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej.</p> <p>Natomiast rozumiejąc, że doprecyzowanie zakresu wsparcia projektów sieci ciepłowniczych nastąpi w dokumencie szczegółowym dla programu FE KP, chcielibyśmy zwrócić uwagę na późniejsze zapisy szczegółowe dotyczące wsparcia dla nieefektywnych systemów ciepłowniczych.</p> <p>Wnioskujemy, aby w uszczegółowieniu programu FE KP zaplanować wsparcie, również dla projektów sieci ciepłowniczych, realizowanych w systemach nieefektywnych, a które jest zgodne z przepisami o pomocy publicznej (pod określonymi w GBER warunkami).</p> <p>Dodatkowo wnioskujemy, aby w uszczegółowieniu programu FE KP zaplanować wsparcie dla projektów sieci ciepłowniczych z linią demarkacyjną, określoną pomiędzy poziomem regionalnym a krajowym wsparcia.</p>	<p>Ograniczanie wsparcia tylko do systemów efektywnych nie ma już uzasadnienia w warunkach przygotowanych przez KE nowych przepisów o pomocy publicznej.</p> <p>W projekcie rozporządzenia zmieniającego GBER (wejście w życie od połowy 2022 r.), gdzie zgodnie z art. 46 ust. 1a: "Pomoc przynajmniej się wyłącznie na budowę lub modernizację systemów ciepłowniczych i chłodniczych, które są lub staną się efektywne energetycznie. Jeżeli w wyniku prac objętych pomocą system nie stanie się jeszcze efektywny energetycznie, dalsze modernizacje wymagane do osiągnięcia standardu efektywności energetycznej, muszą rozpocząć się w ciągu trzech lat od rozpoczęcia/przeprowadzenia prac objętych pomocą."</p> <p>Wsparcie projektów sieci ciepłowniczych na poziomie regionalnym powinno obejmować małe systemy ciepłownicze – poniżej 5 MW mocy zamówionej, zgodnie z podziałem interwencji pomiędzy poziomem regionalnym a krajowym - według dokumentu „Linia demarkacyjna - podział interwencji i zasad wdrażania krajowych i regionalnych programów operacyjnych 2021-2027” (Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, 4.02.2021). Natomiast w ramach programu FEnIKS mają być finansowane projekty w systemach o mocy powyżej 5 MW mocy zamówionej.</p>	W FE dKP 2021-2022 wskazano kierunki i zamysł udzielania wsparcia. Doprecyzowanie zapisów pod kątem zgodności z zapisami aktów prawnych nastąpi na etapie SZOP.	uwzględniona
654	Miasto Bydgoszcz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(iv) Adaptacja do zmian klimatu	107	<p>Jest: Tabela 2, Wskaźnik produktu „Liczba jednostek służb ratowniczych wyposażonych w sprzęt do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków katastrof”.</p> <p>Propozycja zmiany: Tabela 2, Wskaźnik produktu „Liczba jednostek służb ratowniczych wspartych w prowadzeniu akcji ratowniczych i usuwania skutków katastrof”</p>	<p>Aktualne zapisy zawierają wsparcie służb ratowniczych jedynie do zakupu sprzętu. Tymczasem budowa dedykowanej infrastruktury mogłaby znacząco wesprzeć służby ratownicze np. budowa pochylni tzw. ślipów umożliwiających wodowanie łodzi ratowniczych - wzmocnienie reagoniana na rzece Wiśle i Brdzie służb ratownictwa wodnego (Policja, Państwowa Straż Pożarna, Wodne Ochotnicze Pogotowia Ratunkowe).</p>	W programie dopuszczone zostanie finansowanie projektów infrastrukturalnych dedykowanych służbom ratowniczym. Wsparcie z FE dKP 2021-2022 zostanie umożliwione również jednostkom Państwowej Straży Pożarnej oraz Wodnego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego.	częściowo uwzględniona
655	Miasto Bydgoszcz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(iv) Adaptacja do zmian klimatu	108	<p>Jest: Tabela 6, Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne</p> <p>Podano, że interwencje będą dotyczyły kodów: 25,26,27 dzielnic miejskich, miast i miejskich obszarów funkcjonalnych.</p> <p>Czy miasta (Bydgoszcz), które opracowały Miejskie Plany Adaptacji do zmian klimatu w ramach projektu POIiŚ 2014-2020+ będą mogły korzystać ze środków unijnych z poziomu regionalnego w ramach powyższego celu szczegółowego?</p>	<p>Zapis z dokumentu „Linia demarkacyjna” – finansowanie z poziomu krajowego: „Wdrażanie działań przewidzianych w planach adaptacji opracowanych dla 44 miast objętych projektem POIiŚ 2014-2020 + ...”</p>	Obecna Linia demarkacyjna nie przewiduje wsparcia na poziomie regionalnym miast posiadających Miejskie Plany Adaptacji (MPA) (w ramach projektu finansowanego z POIiŚ 2014-2020 dla 44 miast), lecz na poziomie krajowym. Jednakże w związku ze zgłaszanymi uwagami Instytucja Zarządzająca ujmie w wersji 2.0 projektu FE dKP 2021-2022 wsparcie również tych miast. W województwie kujawsko-pomorskim są to Bydgoszcz, Toruń, Włocławek i Grudziądz. Jeśli taka możliwość będzie, to na następnym etapie ustaleniu podlegać będzie zakres wsparcia. Ostateczne ustalenia w kwestii wsparcia ww. miast podjęte zostaną w wyniku negocjacji odstępstw od linii demarkacyjnej kraj/region.	częściowo uwzględniona
656	Izba Gospodarcza Ciepłownictwo Polskie	Związki pracodawców/izby gospodarcze/organizacje pracodawców	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(i) Efektywność energetyczna	93	<p>GLÓWNE GRUPY DOCELOWE</p> <p>Nie mamy uwag do propozycji uwzględnienia przedsiębiorców w głównej grupie docelowej oraz jako potencjalnych beneficjentów wsparcia, bez określenia wielkości przedsiębiorstw.</p> <p>Rozumiejąc jednak, że doprecyzowanie beneficjentów może nastąpić w dokumencie szczegółowym dla programu FE KP, chcielibyśmy zwrócić uwagę na późniejsze zapisy szczegółowe dotyczące określenia beneficjenta i związanej z tym kwalifikowalności typów projektów w kontekście linii demarkacyjnej z programem FEnIKS.</p> <p>Wnioskujemy o określenie potencjalnych beneficjentów oraz kwalifikujących się do wsparcia typów projektów, zgodnie z podziałem interwencji pomiędzy poziomem regionalnym a krajowym według dokumentu „Linia demarkacyjna - podział interwencji i zasad wdrażania krajowych i regionalnych programów operacyjnych 2021-2027” (Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, 4.02.2021)</p>	<p>Struktura przedsiębiorstw ciepłowniczych pod względem wielkości technicznych, jak i własności, jest bardzo różnorodna.</p> <p>W przeważającej większości przedsiębiorstwa działające na rynku ciepła komunalnego, bez względu na ich wielkość „techniczną”, są przedsiębiorstwami „dużymi”. Wynika to z definicji wielkości przedsiębiorstwa wg rozporządzenia GBER.</p> <p>Warunek dużego przedsiębiorstwa jest często spełniony poprzez udziały gmin, które są właścicielami większości podmiotów ciepłowniczych w Polsce.</p> <p>Zwracamy uwagę, że gdyby kryterium wielkości zostało zastosowane w stosunku do przedsiębiorstw komunalnych i przedsiębiorstw energetycznych, to wykluczone byłyby również przedsiębiorstwa o niedużej lub średniej mocy zainstalowanej, będące własnością gminy.</p>	W ramach typów beneficjentów przewidziano już przedsiębiorstwa, bez rozróżnienia wielkości i kwestii właścicielskich. W skład tego typu beneficjentów wchodzi również przedsiębiorstwa komunalne.	uwzględniona
657	Miasto Bydgoszcz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(iv) Gospodarka wodno-ściekowa	112	<p>Jest: Tabela 6, Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne</p> <p>Podano, że interwencje będą dotyczyły kodu 03 – tj. miejskich obszarów funkcjonalnych, a wcześniej mówi się o położeniu szczególnego nacisku na obszary wiejskie w ramach tego celu.</p>	<p>Niespójność zapisów.</p>	Wsparcie obejmie inwestycje kompleksowe wod-kan. W programie zapisano, że szczególny nacisk zostanie położony na realizację stacji uzdatniania wody na obszarach wiejskich. Podany kod 03 został wpisany ze względu na planowaną możliwość wykorzystania narzędzi terytorialnych. Ostateczny kształt wsparcia w tym celu szczegółowym zostanie określony po rozstrzygnięciu kwestii wspierania aglomeracji.	częściowo uwzględniona
658	Izba Gospodarcza Ciepłownictwo Polskie	Związki pracodawców/izby gospodarcze/organizacje pracodawców	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(i) Efektywność energetyczna	93	<p>GLÓWNE GRUPY DOCELOWE</p> <p>Proponujemy w uszczegółowieniu programu FE KP - dla wąskiego typu projektów, polegających na wymianie węzłów ciepłych w termomodernizowanych budynkach, w przypadku, gdy wymiana węzłów jest planowana - poszerzyć listę beneficjentów o przedsiębiorstwa ciepłownicze, bez względu na ich wielkość i formę własności.</p>	<p>Nasza propozycja wynika z faktu, że w niektórych przypadkach wspólnoty lub spółdzielnie mieszkaniowe nie chcą być właścicielami węzłów ciepłych.</p>	W ramach typów beneficjentów przewidziano już przedsiębiorstwa, bez rozróżnienia wielkości i kwestii właścicielskich. W skład tego typu beneficjentów wchodzi również przedsiębiorstwa ciepłownicze.	uwzględniona
659	Miasto Bydgoszcz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 3(ii) Transport	125	<p>Jest: W tabeli 4: Wymiar 1 – zakres interwencji: wydaje się, że brakuje kodów interwencji, odpowiadających zakupom taboru autobusowego oraz infrastruktury przystankowej, a także kodów dotyczących wsparcia kolejowej punktowej infrastruktury pasażerskiej.</p> <p>Propozycja zmiany: Uspójnić</p>	<p>W opisie na stronach 121-122 zapisano, że takie działania mają być wspierane.</p> <p>„... planowane jest wsparcie dotyczące m.in. zakupu taboru autobusowego wraz z niezbędną infrastrukturą do jego obsługi, rozwoju infrastruktury przystankowej ...”</p> <p>„Planowane jest również wsparcie działań dotyczących punktowej infrastruktury pasażerskiej (np. przystanki, wiaty, kładki dla pieszych oraz inne obiekty inżynierijne)”.</p>	W Rozporządzeniu parlamentu europejskiego i rady (ue) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. nie ma osobnej kategorii interwencji dla wskazanych działań. Są one ujęte w ramach kategorii 109 Transport multimodalny (poza miastami).	częściowo uwzględniona
660	Izba Gospodarcza Ciepłownictwo Polskie	Związki pracodawców/izby gospodarcze/organizacje pracodawców	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(ii) Odnawialne źródła energii	97	<p>POWIĄZANE RODZAJE DZIAŁAŃ</p> <p>Nie mamy uwag do propozycji określenia rodzaju wspieranych działań w zakresie produkcji energii z OZE. Rozumiejąc jednak, że doprecyzowanie nastąpi w dokumencie szczegółowym dla programu FE KP, wnioskujemy, aby określenie kwalifikujących się do wsparcia typów projektów w szczegółowym opisie do programu FE KP opierało się na wielkości instalacji, a nie na podstawie wielkości przedsiębiorstwa czy udziału w klastrze.</p> <p>Będzie to zgodne z podziałem interwencji pomiędzy poziomem regionalnym a krajowym określonym w dokumencie pt. „Linia demarkacyjna - podział interwencji i zasad wdrażania krajowych i regionalnych programów operacyjnych w perspektywie finansowej na lata 2021-2027” (Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, 4.02.2021 r.).</p>	<p>Dokument pt. „Linia demarkacyjna ...” został wypracowany w grupach roboczych oraz podczas spotkań z Instytucjami Zarządzającymi RPO w celu wsparcia programowania interwencji polityki spójności, a także w celu zabezpieczenia przed wykluczeniem niektórych rodzajów typów projektów ze wsparcia w ramach funduszy europejskich.</p> <p>Projekty wytwarzania energii z OZE powinny być wspierane z poziomu regionalnego i krajowego (FEnIKS) a podział interwencji powinien być określony w oparciu o moc instalacji (w zależności od źródła OZE), bez względu na wielkość przedsiębiorstwa czy udział w klastrze.</p> <p>Zastosowanie innych kryteriów niż te, określone jako linia demarkacyjna, spowoduje, że całkowicie bez wsparcia (zarówno z poziomu regionalnego i krajowego) pozostaną niektóre rodzaje beneficjentów lub projekty, planowane na terenie województwa.</p>	Zgodnie z linią demarkacyjną podział wsparcia pomiędzy poziom krajowy i regionalny przebiegać będzie wg mocy a nie rodzajów beneficjentów. Doszczegółowienie zapisów w tym zakresie nastąpi na etapie przygotowania Szczegółowego Opisu Priorytetów.	uwzględniona
661	Miasto Bydgoszcz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(iv) Infrastruktura zdrowotna	136	<p>Jest: Zadania przewidziane do realizacji w ramach celu obejmują w szczególności:</p> <p>- rozwój i dostosowanie regionalnej bazy szpitalnej przede wszystkim w priorytetowych dziedzinach medycyny lub w dziedzinach wynikających z potrzeb epidemiologicznych, zidentyfikowanych na poziomie województwa lub kraju, w tym inwestycje w infrastrukturę.</p> <p>Propozycja zmiany: Zadania przewidziane do realizacji w ramach celu obejmują w szczególności:</p> <p>- optymalizacja i dostosowanie regionalnej bazy szpitalnej przede wszystkim w priorytetowych dziedzinach medycyny oraz w dziedzinach wynikających z potrzeb epidemiologicznych, zidentyfikowanych na poziomie województwa lub kraju, w tym inwestycje w infrastrukturę</p>	<p>W obszarze wykorzystania zasobów bazy szpitalnej konieczne jest przeprowadzenie działań skierowanych na optymalizację łóżek szpitalnych – niezbędną zmianę ich struktury – a nie jej rozwój.</p> <p>Ten priorytet wynika z zawartej w mapie potrzeb zdrowotnych na okres od 1 stycznia 2022 do 31 grudnia 2026 r. analizy liczby łóżek i ich obłożenia. W województwie liczba łóżek na 100 tys. mieszkańców wynosi 508,50, a ich średnie obłożenie stanowi zaledwie 71,74%.</p> <p>Świadczy to o braku efektywności. W analizie uogólnionego wskaźnika dla poszczególnych województw Kujawsko-Pomorskie charakteryzuje się najwyższymi wartościami uogólnionego wskaźnika braku efektywności. Te wnioski powinny zostać zauważone i przytoczyć się do zaplanowania przedsięwzięć odnoszących się do przeprowadzenia niezbędnej optymalizacji oddziałów szpitalnych na terenie województwa.</p> <p>Jednocześnie rozwój bazy szpitalnej pozostaje w sprzeczności z rekomendacjami wynikającym z wszystkich dokumentów strategicznych w obszarze zdrowia, a mianowicie zwiększenia potencjału i znaczenia ambulatoryjnej i podstawowej opieki zdrowotnej. Wraz ze wzrostem liczby pacjentów leczonych w AOS i POZ nastąpi spadek obłożenia łóżek na oddziałach szpitalnych, należy zatem zrationalizować liczbę łóżek na oddziałach szpitalnych lub przekształcić je zgodnie z prognozami demograficznymi i epidemiologicznymi.</p>	Zgodnie z uwagą zapis zostanie skorygowany w Programie.	uwzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagii
662	Izba Gospodarcza Ciepłownictwo Polskie	Związki pracodawców/izby gospodarcze/organizacje pracodawców	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(ii) Odnawialne źródła energii	97	<p>GLÓWNE GRUPY DOCELOWE</p> <p>Nie mamy uwag do propozycji uwzględnienia przedsiębiorców w głównej grupie docelowej oraz jako potencjalnych beneficjentów wsparcia, bez określenia wielkości przedsiębiorstw.</p> <p>Rozumiejac jednak, że doprecyzowanie beneficjentów może nastąpić w dokumencie szczegółowym dla programu FE KP, chcielibyśmy zwrócić uwagę na późniejsze zapisy szczegółowe dotyczące określenie beneficjenta i związanej z tym kwalifikowalności typów projektów w kontekście linii demarkacyjnej z programem FEniKS.</p> <p>Wnioskujemy o określenie potencjalnych beneficjentów oraz kwalifikujących się do wsparcia typów projektów, zgodnie z podziałem interwencji pomiędzy poziomem regionalnym a krajowym według dokumentu „Linia demarkacyjna - podział interwencji i zasad wdrażania krajowych i regionalnych programów operacyjnych 2021-2027” (Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, 4.02.2021)</p>	<p>Struktura przedsiębiorstw ciepłowniczych pod względem wielkości technicznych, jak i własności, jest bardzo różnorodna.</p> <p>W przeważającej większości przedsiębiorstwa działające na rynku ciepła komunalnego, bez względu na ich wielkość „techniczną”, są przedsiębiorstwami „dużymi”. Wynika to z definicji wielkości przedsiębiorstwa wg rozporządzenia GBER.</p> <p>Warunek dużego przedsiębiorstwa jest często spełniony poprzez udziały gmin, które są właścicielami większości podmiotów ciepłowniczych w Polsce.</p> <p>Zwracamy uwagę, że gdyby kryterium wielkości zostało zastosowane w stosunku do przedsiębiorstw komunalnych i przedsiębiorstw energetycznych, to wykluczone byłyby również przedsiębiorstwa o niedużej lub średniej mocy zainstalowanej, będące własnością gminy.</p>	W celu szczegółowym 2(ii) nie ma ograniczenia dla wsparcia średnich i dużych przedsiębiorstw, są tylko podziały ze względu na moc instalacji pomiędzy poziomem regionalnym i krajowym.	uwzględniona
663	Miasto Bydgoszcz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(iv) Infrastruktura zdrowotna	137	<p>Katalog beneficjentów:</p> <p>Jest: Podmioty lecznicze (publiczne, prywatne) udzielające świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych; samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej; przedsiębiorstwa; jednostki budżetowe; partnerzy prywatni we współpracy z podmiotami publicznymi w przypadku projektów realizowanych w formule partnerstwa publiczno-prywatnego; stowarzyszenia; podmioty lecznicze, dla których organem założycielskim jest samorząd zawodowy; samorządy gospodarcze i zawodowe.</p> <p>Propozycja zmiany:</p> <p>Podmioty lecznicze udzielające świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych:</p> <p>1) przedsiębiorcy w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2021 r. poz. 162) we wszelkich formach przewidzianych dla wykonywania działalności gospodarczej, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej,</p> <p>2) samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej,</p> <p>3) jednostki budżetowe,</p> <p>4) instytuty badawcze, o których mowa w art. 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1383),</p> <p>5) fundacje i stowarzyszenia, których celem statutowym jest wykonywanie zadań w zakresie ochrony zdrowia i których statut dopuszcza prowadzenie działalności leczniczej,</p> <p>5a) posiadające osobowość prawną jednostki organizacyjne stowarzyszeń,</p> <p>6) osoby prawne i jednostki organizacyjne działające na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania,</p> <p>7) jednostki wojskowe</p> <p>- w zakresie, w jakim wykonują działalność leczniczą.</p>	<p>Błędnie określony katalog beneficjentów. Wymieniono zarówno formy prowadzenia działalności leczniczej, podmioty lecznicze oraz organy założycielskie tych podmiotów. Jeśli beneficjentami mają być wyłącznie podmioty lecznicze to pełen katalog wskazuje art. 4 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2021 r. poz. 711 ze zm.).</p>	Doprecyzowano katalog beneficjentów w następujący sposób: "Podmioty lecznicze zgodnie z Art. 4. ust. 1, Ustawy o działalności leczniczej (Dz. U. 2021 poz. 711, 1773, 2120) z wyłączeniem podmiotów leczniczych, dla których podmiotem tworzącym lub prowadzącym jest minister lub wojewoda, ponadto partnerzy prywatni we współpracy z podmiotami publicznymi w przypadku projektów realizowanych w formule partnerstwa publiczno-prywatnego."	uwzględniona
664	OWES TŁOK	Ośrodki wsparcia ekonomii społecznej/podmioty ekonomii społecznej	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(k) Usługi społeczne i zdrowotne, wsparcie rodziny	184	<p>Proponujemy, by w polu "Potencjalni beneficjenci", po zdaniu "Wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych)", dodać zapis odnośnie pierwszeństwa zlecenia usług społecznych podmiotom ekonomii społecznej w ramach działań dofinansowanych z FE KP 21-27.</p>	<p>Pierwszeństw zlecenia usług społecznych podmiotom ekonomii społecznej jest zgodne z umową partnerstwa oraz projektem „Strategii rozwoju usług społecznych”, przygotowanej w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej.</p> <p>Podmioty ekonomii społecznej wskazane są tam jako jedna z kluczowych grup we wdrażaniu strategii – jako „partnerzy dla samorządu i realizatorzy części usług społecznych, wykonywanych na zlecenie samorządów, w oparciu o konkursy lub zamówienia publiczne, praktyczni realizatorzy procesu DI.</p> <p>Uważamy, że w FE KP 21-27 powinny się znaleźć odpowiednie zapisy podkreślające rolę PES w realizacji usług społecznych oraz wspieraniu procesu ich deinstytucjonalizacji oraz nadając PES preferencje przed innymi podmiotami działającymi na rynku usług społecznych.</p>	Przedmiotowy zapis będzie rozważany na poziomie SzOP (Szczegółowego Opisu Priorytetów) z uszczegółowieniem na poziomie naborów zasad jego spełnienia.	częściowo uwzględniona
665	Miasto Bydgoszcz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(i) Potencjały endogeniczne dla obszarów miejskich	127	<p>W ramach celu, zgodnie ze zdiagnozowanymi potrzebami planowane jest wsparcie roli kultury i rozwój potencjałów endogenicznych regionu, jaki stanowią uzdrowiska i turystyka oraz rewitalizacja i odnowa przestrzeni publicznych w miastach. – należy włączyć uzdrowiska do turystyki i nie wyróżniać ich w wielu działaniach.</p> <p>Należy dodać wsparcie rozwoju systemu informacji turystycznej (infrastruktura, dostępność cyfrowa, kadry).</p>	<p>Nieuzasadniona, silna preferencja dla uzdrowisk.</p>	Uzdrowiska i turystyka, są zaliczane do potencjałów endogenicznych regionu, jednak nie stanowią kwestii na tyle zbieżnych, by należało je traktować łącznie. Oczywiście wyróżnia się turystykę uzdrowiskową, jednak w ramach FEDKP 2021-2027 planuje się wspierać turystykę w szerszym ujęciu. Należy podkreślić, że rozwój uzdrowisk został wskazany w SRW, jako jedno z głównych wyzwań rozwojowych województwa i stanowi „markę” rozpoznawalną w kraju. W CP5 Nie planuje się wspierać rozwoju systemu informacji turystycznej.	niewzględniona
666	Miasto Bydgoszcz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4 (iii) Infrastruktura edukacyjna	140	<p>„Powiązane rodzaje działań”:</p> <p>Propozycja zmiany – doprecyzowania katalogu potencjalnych beneficjentów w zakresie inwestycji w sportową infrastrukturę przyszłą (potwierdzenie ukierunkowania wsparcia m.in. na potrzeby inwestycyjne szkół ogólnokształcących, w tym nie tylko na obszarach wiejskich, ale również na obszarach miejskich, pod warunkiem wykazania braku lub złego stanu istniejącej infrastruktury).</p>	<p>Dla uniknięcia bezcelowych przygotowań, konieczne jest dookreślenie beneficjentów lub zapis, że wsparcie będzie dostępne dla wszystkich jst.</p>	Z przeprowadzonej diagnozy wynika, że w dalszym ciągu duża liczba placówek edukacyjnych nie posiada żadnej infrastruktury sportowej, w tym w szczególności obiektów kubaturowych (hali sportowych/sali gimnastycznych). Dotyczy to zarówno szkół podstawowych jak i ponadpodstawowych na terenach miejskich oraz wiejskich (ze wskazaniem na wiejskie). W ramach diagnozy potrzeb zgłoszono łącznie 361 inicjatyw w ww. zakresie, w tym: 87 w gminach miejskich, 89 w gminach miejsko-wiejskich oraz aż 185 w gminach wiejskich. Wychodząc naprzeciw tym problemom, w cs 4(ii), zaplanowano inwestycje służące wyrównywaniu szans w dostępie do nowoczesnej edukacyjnej bazy sportowej ze szczególnym wskazaniem na obszary wiejskie. Taki zapis, w kontekście wyników diagnozy jest uzasadniony. Tak określony zakres interwencji nie wyklucza ze wsparcia inwestycji realizowanych na obszarach innych niż wiejskie. Istotne jest to, że środki na inwestycje w tego rodzaju infrastrukturę są ograniczone a zidentyfikowane potrzeby bardzo duże. Nie ulega zatem wątpliwości, że tylko niewielka część z nich uda się zaspokoić. Wobec powyższego koniecznym jest określenie priorytetów w tym obszarze.	częściowo uwzględniona
667	Miasto Bydgoszcz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) Potencjały endogeniczne dla obszarów wiejskich	151	<p>Jest: Ukierunkowanie terytorialne do celu 2.7.1. obejmuje kod 10 – miasta, małe miasta i przedmieścia oraz 12 – obszary wiejskie, natomiast nazwa celu wyklucza miasta (na obszarach innych niż wiejskie). Jakich obszarów konkretnie dotyczy cel i czy będzie obejmował obszary wiejskie?</p>	<p>Niespójność zapisów.</p>	Cel szczegółowy 5(ii), do którego przypisany był RLKS w wersji programu poddanej konsultacjom, powiązany jest z obszarami wiejskimi nie ze względu na możliwość realizacji tego instrumentu na tych obszarach, a ze względu na Jego powiązanie z działaniem LEADER w ramach Planu Strategicznego dla Wsólnej Polityki Rolnej (a wcześniej Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich). Nie wyklucza to jednak realizacji RLKS ze środków pochodzących z polityki spójności na obszarze miast.	częściowo uwzględniona
668	Imię i nazwisko anonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) Potencjały endogeniczne dla obszarów wiejskich	132	<p>W ramach cs 5(ii) wspierane mają być procesy rewitalizacji na obszarach wiejskich. Zgodnie z zapisami FE KP "ograniczenie występowania negatywnych zjawisk społecznych nastąpi poprzez realizację szerokiego spektrum inwestycji infrastrukturalnych prowadzących do aktywizacji społeczno-gospodarczej na zidentyfikowanym obszarze problemowym". Tymczasem, planowana pula wsparcia na rewitalizację wsi to maksymalnie 16 mln euro (w tym jeszcze zagospodarowanie przestrzeni publicznej dla gmin nie posiadających GPR).</p>	<p>Jeśli kwotę 16 mln euro podzielimy przez 127 gmin wiejskich i miejsko-wiejskich województwa to dowiemy się, że "szerokie spektrum inwestycji" oznacza raptem 125 tys euro na gminę. Przy wsparciu rzędu 400-800 tysięcy złotych nie da się osiągnąć ambitnych celów, stawianych procesom rewitalizacji (w szczególności, gdy wskazany zostanie więcej niż jeden obszar rewitalizacji na terenie gminy).</p> <p>Należy więc:</p> <p>1. Wyraźnie zwiększyć kwotę alokowaną na rewitalizację obszarów wiejskich, pozostawiając dotychczasowy zakres wsparcia lub</p> <p>2. Usunąć odniesienia do rewitalizacji wsi, zastępując je pojęciem "wsparcia procesów odnowy wsi/miejscowości" czy "poprawy estetyki przestrzeni publicznej", żeby nie wymuszać na gminach wiejskich kosztownego opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji, którego realizacja jest wątpliwa (niewykonalna?) przy obecnie proponowanym poziomie wsparcia.</p>	Sformułowanie "szerokiego spektrum inwestycji infrastrukturalnych" nie jest równoznaczne z wyłącznie kapitałochłonnymi przedsięwzięciami. Działania przeprowadzone w perspektywie 2014-2020 udowodniły, że nie tylko kosztowne inwestycje przyczyniały się do aktywizacji społeczno-gospodarczej. Z kolei pozostawienie dotychczasowego zakresu wsparcia, nie jest możliwe po pierwsze ze względu na ograniczoną, względem perspektywy finansowej 2014-2020, alokację, po drugie z uwagi na możliwość pozyskania środków w ramach innych Celów Polityki. Rewitalizacja nie jest bowiem jedyną ścieżką pozyskiwania środków przez jednostki samorządu terytorialnego. Posiadanie Gminnego Programu Rewitalizacji jest fakultatywne, brak jest bowiem jakichkolwiek podstaw prawnych czy narzędzi mogących "wymusić" na gminie jego posiadanie. Jest natomiast obowiązkowy jeśli gmina chce skorzystać ze środków dedykowanych rewitalizacji i to od niej zależy czy podejmie się tego procesu. Wychodząc naprzeciw potrzebom gmin, które zdecydowały o rezygnacji z tworzenia GPR, stworzono możliwość uzyskania dofinansowania na projekty polegające na odnowie przestrzeni publicznych. Należy podkreślić, iż przy obecnym rozdysonowaniu środków na obszary miejskie i wiejskie, został zachowany ten sam paritet podziału jak w obecnej perspektywie finansowej, gdzie główną determinantą była ilość osób zamieszkująca dany obszar.	niewzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagii
669	Miasto Bydgoszcz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(i) Potencjały endogeniczne dla obszarów miejskich	128	Jest: Potencjalni beneficjenci wsparcia to: jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia oraz samorządowe jednostki organizacyjne; organy administracji rządowej; państwowe jednostki organizacyjne; organizacje pozarządowe; spółdzielnie mieszkaniowe; wspólnoty mieszkaniowe; towarzystwa budownictwa społecznego; przedsiębiorstwa; instytucje kultury; kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych; podmioty lecznicze udzielające świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych; podmiot wdrażający instrument finansowy". Propozycja zmiany: Potencjalni beneficjenci wsparcia to: jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia oraz samorządowe jednostki organizacyjne; organy administracji rządowej; państwowe jednostki organizacyjne; inne jednostki sektora finansów publicznych, organizacje pozarządowe; spółdzielnie mieszkaniowe; wspólnoty mieszkaniowe; towarzystwa budownictwa społecznego; przedsiębiorstwa; partnera prywatnego we współpracy z podmiotem publicznym w przypadku projektów realizowanych w formule partnerstwa publiczno-prywatnego, instytucje kultury; kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych; podmioty lecznicze udzielające świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych; podmiot wdrażający instrument finansowy.	W aktualnej formie np. uczelnie publiczne zostały wyeliminowane z możliwości ubiegania się o wsparcie. Z doświadczenia dwóch perspektyw finansowych UE wynika, że podmioty te pełnią aktywną rolę w procesie rewitalizacji. Z powodzeniem łączą działania infrastrukturalne ze społecznymi.	Propozycja zmiany zostanie uwzględniona w programie	uwzględniona
670	Miasto Bydgoszcz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(a) Aktywizacja zawodowa	155	Wstępna analiza zapisów projektu programu FEKP wskazuje, że wsparcie w ramach aktywizacji zawodowej (w tym samozatrudnienia) kierowane będzie dla wszystkich osób poszukujących pracy, ale ich szczegółowa analiza ukazuje zawężenie grup docelowych, które zostaną objęte wsparciem; należą do nich: -osoby powyżej 50 roku życia, -osoby poniżej 34 roku życia, -kobiety, -osoby z niepełnosprawnościami, -osoby długotrwale bezrobotne, -osoby o niskich kwalifikacjach, -ubogie pracujące, -zatrudnione na umowach krótkoterminowych i/lub pracujący w ramach umów cywilno-prawnych. W kontekście powyższych zapisów, pojawiają się pytania: - czy nowe RPO przewiduje wsparcie w formie aktywizacji zawodowej dla os. w wieku 34-50? - czy przewiduje się wsparcie w formie aktywizacji zawodowej dla os. z wykształceniem wyższym? - dla jakiej grupy docelowej/grup docelowych będzie kierowane wsparcie dotacyjne na zakładanie działalności gospodarczej (samozatrudnienie)? Powyższe wymaga doprecyzowania.	Wsparcie w zakresie aktywizacji zawodowej powinno również uwzględniać grupy docelowe w wieku 34-50 oraz z wykształceniem wyższym niż średnie (wyższe niż wskazane osoby o niskich kwalifikacjach). Te grupy docelowe również dotknięte negatywnym wpływem pandemii COVID-19 na rynek pracy; ponad to w obecnej perspektywie finansowej 2014-2020 napotymano na potrzeby aktywizacji os. z wykształceniem wyższym niż średnie poszukujących pracy, dla których to tego typu wsparcie nie było dedykowane bezpośrednio. Należy rozważyć możliwość objęcia wsparciem osób z wykształceniem wyższym niż średnie (np. po uprzedniej diagnozie), które to wymagają przekwalifikowania na rynku pracy, gdyż nie znajdują obecnie zatrudnienia, np. dotyka to kwalifikacji humanistycznych. Działania w zakresie wsparcia na rozpoczęcie działalności gospodarczej skierowane wyłącznie do wskazanej powyżej grupy docelowej ogranicza dostęp do tego typu wsparcia np. osobom o wykształceniu wyższym lub osobom pracującym w standardowym trybie umów o pracę. W obecnej perspektywie 2014-2020 napotkano na wiele prób o wsparcie finansowe na zakładanie dział. gospodarczej przez osoby pracujące i os z wykształceniem wyższym. Niestety wiele „pomysłów na biznes” nie mogło otrzymać wsparcia z uwagi na warunki dostępowe związane z grupami docelowymi.	1. W ramach celu szczegółowego (a) będzie możliwość objęcia wsparciem klientów publicznych służb zatrudnienia, osób ubogich pracujących, osób zatrudnionych na umowach krótkoterminowych, jak również na umowach cywilno-prawnych oraz osób wspieranych przez OHP. Warunkiem podstawowym będzie spełnienie kryteriów podstawowych w zależności od ostatecznych zapisów przygotowujących przepisów w obszarze rynku pracy – co będzie uwzględnione na poziomie SzOP. Istotne jest, że ostateczne ustalenia, w tym zakresie, będą przedmiotem ustaleń z KE. 2. Zgodnie z zapisami projektu Umowy Partnerstwa, jak również linii demarkacyjnej istnieje możliwość udzielania dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej, z poziomu regionalnego, osobom bezrobotnych przez publiczne służby zatrudnienia, jak również w cs (d) osobom objętym wsparciem outplacementowym. IZ prowadzi rozmowy z MFIPR dotyczące możliwości udzielania również dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej osobom ubogim pracującym, osobom zatrudnionym na umowach krótkoterminowych oraz osobom wykonującym prace na podstawie umów cywilno-prawnych. Niemniej jednak nie planujemy tego rodzaju wsparcia skierowanego do pozostałych grup osób pracujących (innych niż wymienionych powyżej). Należy podkreślić, że wsparcie z zastosowaniem instrumentów zwrotnych dla szerszej grupy odbiorców zaplanowane jest z poziomu krajowego (Program Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego).	częściowo uwzględniona
671	Miasto Bydgoszcz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(d) Wsparcie w zakresie adaptacyjności i zdrowia	159	Powiązane rodzaje działań Propozycja zmiany/uwzględnienia: Z uwagi na zmniejszającą się liczbę mieszkańców województwa, należałoby położyć większy nacisk na rozwiązania (zawarte również w konsultowanej strategii demograficznej kraju), mające na celu zwiększenie elastyczności pracy m.in. w zakresie wymiaru i organizacji czasu pracy, stabilności zatrudnienia, form wsparcia łączenia pracy zawodowej z rodzicielstwem rodziców, osób przygotowujących się do rodzicielstwa oraz pracodawców, a także wdrażanie rozwiązań umożliwiających podnoszenie kwalifikacji, przekwalifikowanie, rozpoczęcie działalności gospodarczej osobom, które były poza rynkiem pracy w związku z wychowywaniem dzieci.	Potrzeba dostosowania wsparcia do trendów demograficznych, w celu zahamowania spadku liczby mieszkańców województwa.	1. W ramach celu szczegółowego (d) zaplanowane zostało wsparcie obejmujące działania związane z zastosowaniem elastycznych form zatrudnienia, jak również wsparcie realizowane w systemie popytowym poprzez finansowanie usług rozwojowych, które obejmuje m.in. podnoszenie kwalifikacji, przekwalifikowania. 2. Działania obejmujące: wspieranie zrównoważonego pod względem płci uczestnictwa w rynku pracy, równych warunków pracy oraz lepszej równowagi między życiem zawodowym a prywatnym, w tym poprzez dostęp do przystępnej cenowo opieki nad dziećmi i osobami wymagającymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu są zaplanowane na poziomie krajowym w ramach celu szczegółowego (c). Zgodnie z linią demarkacyjną na poziomie regionalnym nie ma możliwości realizacji przedmiotowego wsparcia. 3. Środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej będą udzielane z poziomu regionalnego w formie dotacji określonym grupom docelowym, tj. w ramach cs (a) osobom bezrobotnych przez publiczne służby zatrudnienia, jak również w cs (d) osobom objętym wsparciem outplacementowym. IZ prowadzi rozmowy z MFIPR dotyczące możliwości udzielania również dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej w ramach cs (a) osobom ubogim pracującym, osobom zatrudnionym na umowach krótkoterminowych oraz osobom wykonującym prace na podstawie umów cywilno-prawnych. Instrumenty zwrotne będą natomiast zastosowane na poziomie krajowym (Program FERS).	częściowo uwzględniona
672	Miasto Bydgoszcz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(vi) Kultura	147	W punkcie 2.6.3.1 „Powiązane rodzaje działań” zapisano: „W ramach celu dofinansowaniem objęta zostanie organizacja wydarzeń kulturalnych, artystycznych i interdyscyplinarnych, niektórych o znaczeniu regionalnym, innych o randze krajowej i/lub międzynarodowej, będących lub mających potencjał stać się rozpoznawalną marką regionu, stanowiących czynnik stymulujący rozwój społeczny i gospodarczy, przyczyniających się do budowy tożsamości regionalnej.” Należy rozszerzyć wsparcie na przedsięwzięcia niekoniecznie o najwyższym potencjale komercyjnym (jak to jest aktualnie w działaniu 4.4.)	Najwięksi, działający komercyjnie organizatorzy poradzą sobie i tak bez znaczącego wsparcia z RPO, bo przyciągną sponsorów. Natomiast właśnie imprezy o średnim i niskim potencjale komercyjnym i zasięgu regionalnym, ale istotne z punktu widzenia budowy tożsamości regionalnej potrzebują wsparcia, bo pozyskanie na nie zewnętrznych źródeł finansowania jest znacznie trudniejsze.	W programie nie ma zapisu, że wsparciem zostaną objęte tylko przedsięwzięcia o najwyższym potencjale komercyjnym. Jeżeli zakładany typ projektu, polegający na organizacji wydarzeń kulturalnych, artystycznych i interdyscyplinarnych będzie mógł zostać zrealizowany w ramach CP4 (vi), co w dużej mierze zależy od negocjacji z Komisją Europejską, wówczas podobnie jak w perspektywie finansowej 2014-2020 możliwość ubiegania się o środki w tym zakresie będzie możliwa pod pewnymi warunkami.	niewzględniona
673	Miasto Bydgoszcz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(g) Kształcenie osób dorosłych	172	Cel szczegółowy wskazuje na realizację wsparcia w formach szkoleniowych, w zakresie m.in. kompetencji cyfrowych i umiejętności w zakresie przedsiębiorczości. Zapisy projektu programu FEKP nie przewidują jednak jednoznacznie wsparcia powyższego zakresu kompetencji. Wg zapisów planowane wsparcie będzie realizowane w dwóch obszarach: - kompetencji/kwalifikacji zawodowych (w tym językowych), - podstawowych kompetencji, w tym cyfrowych. Należy doprecyzować: Wsparcie rozwoju specjalistycznych kwalifikacji IT oraz umiejętności w zakresie przedsiębiorczości w woj. kuj-pom. powinno jednoznacznie wybrzmieć w zapisach nowego Programu Operacyjnego na lata 2021-2027. Sektor IT jest jednym z kluczowych dla kujawsko-pomorskiej gospodarki i w związku z tym chłonnym w zakresie specjalistycznych kwalifikacji cyfrowych. Wsparcie nie może ograniczać się jedynie do podstawowych kwalifikacji cyfrowych. Ponadto działanie nie powinno być skierowane do os. z wykształceniem maksymalnie średnim, jak miało to miejsce w obecnej perspektywie 2014-2020. Wiele osób szukających możliwości przekwalifikowania się na rynku pracy to osoby z wykształceniem wyższym niż średnie.	W aktualnej perspektywie 2014-2020 było realizowane wsparcie w ramach RPO poddziałanie 10.4.1 Edukacja dorosłych w zakresie kompetencji cyfrowych i języków obcych, w ramach którego realizowano wsparcia w zakresie kwalifikacji IT. W projekcie nowego RPO brak jednoznacznych zapisów o realizacji wsparcia kwalifikacji sektora IT; są jednak zapisy o podstawowych kompetencjach cyfrowych. Takie zapisy są niewystarczające i nie odpowiadają na potrzeby rynku obecnie bardzo chłonnego w sektorze kwalifikacji IT; niezbędnych specjalistycznych kwalifikacji cyfrowych. Zapisy działania 2.8.4 nie wskazują również na realizację wsparcia z zakresu umiejętności w zakresie przedsiębiorczości. Opis grupy docelowej jest obecnie bardzo ogólny. Istnieje obawa, iż w praktyce odbiorcy wsparcia ponownie zostaną zawężeni do os. o niskich kwalifikacjach.	1. Przykład przedsięwzięcia dotyczący realizacji usług rozwojowych w obszarze kompetencji/kwalifikacji zawodowych obejmuje również kompetencje z zakresu przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych. Dla większej przejrzystości, w kontekście wsparcia wdrażanego w latach 2014-2020, w kolejnej wersji programu zostanie dopisane odniesienie do kompetencji cyfrowych. 2. Instytucja zarządzająca planuje poszerzenie grupy docelowej wsparcia w stosunku do obowiązującej w latach 2014-2020, mając na uwadze potrzeby mieszkańców regionu (np. brak wykluczenia ze wsparcia osób dorosłych z wykształceniem wyższym niż średnie). Szeroka grupa docelowa wsparcia została obecnie wskazana w programie. Ostateczne zapisy programu regionalnego będą wynikały z procesu negocjacji z Komisją Europejską.	uwzględniona
674	Miasto Bydgoszcz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(k) Usługi społeczne i zdrowotne, wsparcie rodziny	182	Jest: Punkt (-) „rozwój środowiskowych centrów zdrowia psychicznego i innych form środowiskowego wsparcia psychicznego dla dorosłych” Propozycja zmiany: Dopisać: „dzieci i młodzież”	Brakuje wystarczającej opieki/wsparcia psychicznego skierowanego do dzieci i młodzieży. Skutkiem pandemii (izolacja związana z nauką zdalną) jest m.in. zwiększona częstotliwość zaburzeń adaptacyjnych i innych zaburzeń emocjonalnych wśród uczniów.	Na poziomie regionalnym w ramach celu szczegółowego (k) nie ma możliwości wprowadzenia proponowanych rozwiązań w zakresie "wsparcia psychicznego dla dzieci i młodzieży" - wsparcie będzie realizowane na poziomie krajowym.	niewzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagii
715	Kampania Przeciw Homofobii	Organizacje pozarządowe	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(III) Infrastruktura społeczna	144	<p>a) Doprecyzowanie sposobu poprawy jakości, poziomu włączenia społecznego i skuteczności systemów kształcenia i szkolenia oraz ich powiązania z rynkiem pracy.</p> <p>b) Przy określaniu w/w sposobów uwzględnianie potrzeb osób LGBT+, które są dyskryminowane i znajdują się w kryzysie mieszkaniowym, ze szczególnym uwzględnieniem osób nieletnich.</p> <p>c) Utworzenie hosteli/domów interwencyjnych dla osób LGBT+</p> <p>d) Wdrożenie warsztatów, szkoleń i kampanii, których celem byłoby zwiększenie inkluzywności wobec osób nieheteronormatywnych w placówkach społecznych.</p> <p>e) Wdrożenie świadczenia środowiskowych form indywidualnego wsparcia w miejscu zamieszkania skierowanych do osób doświadczających przemocy ze względu na przynależność do dyskryminowanej grupy (np. odpowiednie zabezpieczenie mieszkania).</p>	<p>Szczególna sytuacja osób LGBT uzasadnia uwzględnianie tej grupy wprost w poszczególnych działaniach. Zwiększy to szanse na zaadresowanie potrzeb tej grupy w ramach finansowanych projektów. Wskazanie wprost na osoby LGBT+, może spowodować wzrost napływu wniosków, które będą zawierać rozwiązania skierowane do tej grupy lub uwzględniające jej szczególne potrzeby.</p> <p>Niezwykle istotne jest uwzględnienie podczas wszystkich działań, iż wśród osób starszych, z niepełnosprawnościami, długotrwale chorych są też należące do społeczności LGBT+. W świetle powyższego pamiętać trzeba o zapewnieniu wsparcia psychologicznego dla osób starszych i niepełnosprawnych, borykających się również z poczuciem wykluczenia z powodu nieheteronormatywnej orientacji psychoseksualnej czy tożsamości płciowej, ze względu na większe ryzyko potencjalnej dyskryminacji czy wykluczenia.</p> <p>Konieczne w tym wypadku jest także wdrożenie szkoleń antydyskryminacyjnych dla osób poszukujących pracy (np. zakłady aktywności zawodowej) oraz bezwzględna dbałość o brak dyskryminacji wśród pracowników specjalistycznych placówek społecznych, opiekuńczych, opiekuńczo-wychowawczych, domów samopomocy, domów/klubów sąsiedzkich, zakładów aktywności zawodowej itp., również na tle orientacji psychoseksualnej i tożsamości płciowej, a ponadto podejmowanie działań i tworzenie platform/miejsc mających na celu zintegrowanie osób wykluczonych i dyskryminowanych ze względu na ww. czynniki.</p> <p>W ramach rozwoju infrastruktury społecznej, biorącej pod uwagę potrzeby osób wykluczonych, ważne jest także np. stworzenie hosteli/ domów interwencyjnych dla osób LGBT (bezdomnych, znajdujących się w kryzysie), uwzględniających możliwość ich edukacji, stanowiącej wstęp do rozwoju zawodowego.</p>	Zgodnie z obowiązującymi zasadami horyzontalnymi wszelkie realizowane działania w ramach Programu FEDKP 2021-2020 nie mogą wpływać na dyskryminację ze względu na różne przesłanki, w tym: płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną podczas przygotowywania, realizacji, monitorowania, sprawozdawczości i ewaluacji programów. Należy zauważyć, że przyjęte założenia projektu Programu są zgodne ze wskazanymi warunkami i gwarantują dostęp do całego obszaru wsparcia, w tym zaplanowanego w ramach celu szczegółowego 4(III), gdyż ze wsparcia w ramach tego celu infrastruktury będą mogły korzystać wszystkie osoby spełniające kryteria grupy docelowej.	częściowo uwzględniona
716	Kujawsko-Pomorska Federacja Organizacji Pozarządowych	Organizacje pozarządowe	Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	1	Dopuszczenie formuły regrantingu jako narzędzia realizacji działań w obszarze EFS	<p>Nie wszystkie formy podejmowanych działań projektowych wymagają tworzenia złożonych wniosków i dużych budżetów. Dodatkowo stosowane dotychczas przez Samorząd Województwa rozwiązania zamykające program na projekty z budżetem niższym niż 100 tys. zł. spowodowało radykalne ograniczenie dostępności, w szczególności dla małych lokalnych podmiotów niepublicznych. Dlatego proponujemy rozszerzenie stosowania regrantingu jako narzędzia wdrażania działań w ramach EFS. Operator projektu, w którym kilka, kilkanaście, a nawet kilkadziesiąt podmiotów przygotowuje i zrealizuje zadania może uzyskiwać znacznie wyższe rezultaty i docierać do grup marginalizowanych w różnych częściach województwa przy jednoczesnych niższych kosztach wdrażania całości operacji. Nie chodzi tu jednak o tworzenie struktur i systemów (jak LGD czy OWES), ale o faktyczne dystrybuowanie środków na przedsięwzięcia tematyczne składające się z wielu mniejszych działań realizowanych przez małe organizacje. Powyższy postulat był podnoszony wielokrotnie przez środowiska pozarządowe i od kilku lat natrafiał na kontrargument, że narzędzie to może być stosowane jedynie wówczas gdy w programie organizacje pozarządowe zostaną określone jako grupa docelowa działań i poddziałań. Nowy projekt jest najlepszą okazją ku temu.</p> <p>Przykład opisu w Programie: Dopuszcza się możliwość wsparcia regionalnych federacji, zrzeszeń, porozumień organizacji bądź centrów w celu wzmocnienia ich roli w budowaniu potencjału mniejszych organizacji funkcjonujących na danym terytorium bądź o podobnej specyfice działalności, dysponujących na danym obszarze wystarczającym potencjałem organizacyjnym do realizacji tego typu projektów.</p>	<p>Na poziomie samego programu nie planuje się określania ograniczeń kwotowych co do wielkości projektu. Ewentualne ograniczenia kwotowe zostaną wprowadzone na poziomie SzOP lub kryteriów wyboru projektów zatwierdzanych przez Komitet Monitorujący.</p> <p>W ramach programu planuje się wsparcie dla organizacji pozarządowych.</p>	częściowo uwzględniona
717	Kampania Przeciw Homofobii	Organizacje pozarządowe	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	136	<p>a) Doprecyzowanie sposobu zapewnienia równego dostępu do opieki zdrowotnej, w tym grup szczególnie narażonych na wykluczenie i dyskryminację i także uwzględnianie ich szczególnych potrzeb w zakresie wsparcia psychologicznego</p> <p>b) Wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej</p> <p>c) Wdrożenie warsztatów, szkoleń i kampanii, których celem byłoby zwiększenie inkluzywności wobec osób nieheteronormatywnych w instytucjach opieki zdrowotnej</p> <p>d) Wskazanie wprost osób LGBT+ jako grupy docelowej, objętej przedmiotowym celem.</p> <p>e) Wskazanie programów opieki psychologicznej, uwzględniających szczególne potrzeby osób marginalizowanych, w tym osób nieheteronormatywnych, niebinarnych i transpłciowych.</p>	<p>Szczególna sytuacja osób LGBT uzasadnia uwzględnianie tej grupy wprost w poszczególnych działaniach. Zwiększy to szanse na zaadresowanie potrzeb tej grupy w ramach finansowanych projektów. Wskazanie wprost na osoby LGBT+, może spowodować wzrost napływu wniosków, które będą zawierać rozwiązania skierowane do tej grupy lub uwzględniające jej szczególne potrzeby.</p> <p>Niezwykle istotna jest, oprócz troski o brak wykluczenia, świadomość obecności osób nieheteronormatywnych i transpłciowych w grupie pacjentów (np. stosowanie w związku z tym uwzględniających je form gramatycznych, uwzględnianie relacji jedнопłciowych w ramach diagnostyki i profilaktyki zdrowia). Wspomniane działania na rzecz równości, integracji i niedyskryminacji do uzupełnienia na dalszym etapie prac powinny być potraktowane jako jeden z istotniejszych punktów, przede wszystkim poprzez edukację antydyskryminacyjną personelu, uwzględniając osoby LGBT+.</p>	Zgodnie z obowiązującymi zasadami horyzontalnymi wszelkie realizowane działania w ramach Programu FEDKP 2021-2027 nie mogą wpływać na dyskryminację ze względu na różne przesłanki, w tym: płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną podczas przygotowywania, realizacji, monitorowania, sprawozdawczości i ewaluacji programów. Należy zauważyć, że przyjęte założenia projektu Programu są zgodne ze wskazanymi warunkami i gwarantują dostęp do całego obszaru wsparcia, w tym zaplanowanego w ramach celu szczegółowego (v), gdyż wsparcie to będzie skierowane do wszystkich osób spełniających kryteria grupy docelowej. W programie FEDKP 2021-2027 obowiązek podjęcia działań w tym zakresie został wskazany przy opisie każdego celu szczegółowego w sekcji "Interwencje w ramach funduszy", w pkt pn. "Działania na rzecz równości, integracji i niedyskryminacji". Szczegóły zostaną doprecyzowane na poziomie kryteriów wyboru projektów.	częściowo uwzględniona
718	Kujawsko-Pomorska Federacja Organizacji Pozarządowych	Organizacje pozarządowe	Program FE KP 21-27	Inne (uwagi ogólne, horyzontalne, itp.)	1	Rezygnacja z rozwiązań typu OSI/ORSG, tj. z wieloletowego i wielowarstwowego tworzenia systemu wyboru projektów	<p>Zastosowany w Kujawsko-Pomorskim RPO swoisty sposób kontrakcji środków w formie polityki terytorialnej (OSI i ORSG) nie sprawdził się. Świadczy o tym przede wszystkim małe zainteresowanie wnioskodawców konkursami dedykowanymi polityce terytorialnej, ale także rozbudowany i niezrozumiały sposób tworzenia i wdrażania strategii służących za podstawę realizacji polityki terytorialnej, tworzenie list fizsek projektowych oraz niska jakość konsultacji społecznych przy powstawaniu strategii. Przygotowane strategie wraz z przyjętymi fiskami projektowymi spowodowały bardzo duże zamieszanie. Jednocześnie "przyrzeczenie" określonych puli finansowych na subregiony nie orientuje potencjalnych projektodawców na aktualne potrzeby i wyzwania, a jedynie na wydatkowanie ww. środków (choć mała liczba wniosków składanych w ramach polityki terytorialnej wskazuje, że i zagwarantowanie określonej kwoty dla danego obszaru nie generuje absorpcji tych środków). Co więcej, "pieniądź gwarantowany" nie służy wyższej jakości powstających projektów/wniosków.</p> <p>Obecny projekt jeszcze bardziej rozszerza ww. podejście, tworząc kolejne "piętra" i obszary systemu. Mimo, że idea jest dobra i mogłaby pozwalać na realizację przemyślanego wsparcia na mniejszych obszarach, doświadczenie wysokiego stopnia biurokratyzacji procesów jest najsilniejszym argumentem przeciw takim rozwiązaniom.</p>	<p>Komisja Europejska oraz Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej kładzie duży nacisk na wzmocnienie wymiaru terytorialnego w perspektywie 2021-2027. W 2019 roku zostało przeprowadzone badanie ankietowe dotyczące realizacji założeń polityki terytorialnej. Na podstawie ankiet został sporządzony raport, z którego wynika, iż zdecydowana większość jest opowiadająca się za kontynuacją PT. Ponadto przeprowadzona na potrzeby programu: Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027 diagnoza potwierdziła również zasadność realizacji PT w perspektywie 2021-2027. W tym miejscu należy podkreślić, iż realizacja założeń PT w okresie programowania 2014-2020 prowadzona była w sposób przejrzysty na podstawie określonych dokumentów tj. Założeń polityki terytorialnej województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2014-2020, Zasady przygotowania Strategii ORSG/OSI w okresie programowania 2014-2020, Zasad oceny Strategii ORSG/OSI. Zgodnie z zasadami przygotowania strategii w procesie opracowywania strategii ważnym etapem było uspołecznienie dokumentu m.in. poprzez włączenie partnerów społeczno-gospodarczych w prace nad dokumentem, poddanie strategii szerokim konsultacjom społecznym. W tym miejscu należy podkreślić, iż ocena strategii i fizsek projektowych przebiegała zgodnie z zasadami określonymi w powyższych dokumentach. Dopuszczona była również możliwość aktualizacji dokumentów, jeżeli zachodziła taka potrzeba. W dalszej kolejności należy zaznaczyć, iż wybrane do PT obszary wsparcia leżały głównie w zakresie kompetencji gmin i powiatów, co miało wpływ na strukturę beneficjentów w ramach PT. Jednakże należy podkreślić, iż nie wykluczaliśmy organizacji pozarządowych z możliwości ubiegania się o wsparcie w ramach PT, pod warunkiem uwzględnienia ich w strategiach obszarowych.</p>	niewzględniona
719	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważaj że tego rodzaju jest niezbędna w naszym mieście w celu poprawy opieka paliatywnej.	Proponuję rozbudowę Hospicjum stacjonarnego widząc potrzeby profesjonalnej opieki paliatywnej.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczane w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
720	Kampania Przeciw Homofobii	Organizacje pozarządowe	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(vi) Kultura	147	<p>a) Doprecyzowanie sposobu wzmacniania włączenia roli kultury i zrównoważonej turystyki w włączeniu społecznym i innowacjach społecznych.</p> <p>b) Wskazanie celu wzrostu dostępności do obiektów kultury dla osób LGBT+ w opisie celów i rezultatów.</p>	<p>Szczególna sytuacja osób LGBT uzasadnia uwzględnianie tej grupy wprost w poszczególnych działaniach. Zwiększy to szanse na zaadresowanie potrzeb tej grupy w ramach finansowanych projektów. Wskazanie wprost na osoby LGBT+, może spowodować wzrost napływu wniosków, które będą zawierać rozwiązania skierowane do tej grupy lub uwzględniające jej szczególne potrzeby.</p> <p>W ramach wzmacniania roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym i społecznym oraz włączeniu istotne jest uwzględnienie podczas wszystkich działań, wśród osób wykluczonych i dyskryminowanych, również tych należących do społeczności LGBT+. Należy pamiętać, iż są one narażone na wyobcowanie i często są marginalizowane w przestrzeni publicznej. Wymaga to podjęcia szczególnych kroków, zmierzających do uwzględnienia i zwiększenia roli tych osób oraz ich wpływu na ww. obszary.</p> <p>Wobec powyższego, w celu wspierania roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju społeczno-gospodarczym szczególnie istotne jest tworzenie miejsc i platform, z których osoby narażone na wykluczenie mogą korzystać czując się bezpiecznie i być istotnym elementem przedsięwzięć w ww. dziedzinach. W celu należytej i bezpośredniej realizacji postanowień KPP, a w szczególności jej art. 21, widoczność każdej kategorii osób wykluczonych powinna być czynnikiem obecnym w planowaniu wszelkich działań programowych, projektów i wydarzeń turystycznych i kulturalnych.</p> <p>Należy przede wszystkim poprzez działania edukacyjne, zidentyfikować bariery istniejące dla osób starszych, z niepełnosprawnościami czy osób LGBT+ w kulturze, turystyce, etc., (należą do nich, m.in. brak odpowiedniej infrastruktury, brak dedykowanych, zróżnicowanych programów i projektów kulturalnych) oraz sformułować konkretne kryteria, stosowane przy ich planowaniu, które będą uwzględniały potrzeby tych osób i pozwolą na ich stałą partycypację w powyższych dziedzinach.</p>	Zgodnie z obowiązującymi zasadami horyzontalnymi wszelkie realizowane działania w ramach Programu FEDKP 2021-2020 nie mogą wpływać na dyskryminację ze względu na różne przesłanki, w tym: płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną podczas przygotowywania, realizacji, monitorowania, sprawozdawczości i ewaluacji programów. Należy zauważyć, że przyjęte założenia projektu Programu są zgodne ze wskazanymi warunkami i gwarantują dostęp do całego obszaru wsparcia, w tym zaplanowanego w ramach celu szczegółowego (vi), gdyż wsparcie to będzie skierowane do wszystkich osób spełniających kryteria grupy docelowej. W programie FEDKP 2021-2027 obowiązek podjęcia działań w tym zakresie został wskazany przy opisie każdego celu szczegółowego w sekcji "Interwencje w ramach funduszy", w pkt pn. "Działania na rzecz równości, integracji i niedyskryminacji". Szczegóły zostaną doprecyzowane na poziomie kryteriów wyboru projektów.	częściowo uwzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagii	
727	Kujawsko-Pomorska Federacja Organizacji Pozarządowych	Organizacje pozarządowe	Program FE KP 21-27	Partnerstwo	221	Zagwarantowanie partnerskiej realizacji Programu poprzez włączenie partnerów społeczno-gospodarczych w faktyczny charakter i w faktyczną realizację Programu w drodze konsultacji	<p>W części projektu poświęconej „partnerstwu” ograniczono się do jednego akapitu opisu zasady partnerstwa oraz ogólnie opisany proces konsultacji projektu. Program winien wskazywać jak partnerstwo będzie realizowane, co powinno przejawiać się także w konsultowaniu z partnerami innych dokumentów niż tylko projekt programu i opisy priorytetów.</p> <p>Dotychczasowa praktyka pokazała, że pod konsultacje społeczne poddawane są wyłącznie kluczowe dokumenty jak program i jego uszczegółowienie. Z kolei zatwierdzanie przez Komitet Monitorujący kryteriów konkursowych jest jedynie namiastką faktycznego włączenia partnerów w decydowanie o programie.</p> <p>Natomiast konsultacjom winny być poddane także zasady przyznawania środków, regulaminy konkursów, wzory umów itp.</p> <p>Dokumentacja ta jest równie istotna dla beneficjentów jak program, a brak konsultacji nie tylko prowadzi do braku transparentności (np. umowy o dofinansowanie wskazują na nierówność stron, co m.in. przejawia się w nakładaniu konkretnych obowiązków na beneficjentów i braku obowiązków po stronie Instytucji Zarządzającej), ale także do błędów w konkursach.</p>	Organizacje pozarządowe zostały włączone w prace nad Programem Regionalnym już na etapie tworzenia projektu programu m.in. poprzez powołany Zarządzeniem Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego Zespołu ds. programowania perspektywy finansowej UE na lata 2021-2027. Realizacja zasady partnerstwa będzie realizowana również poprzez prace Komitetu Monitorującego, w skład którego wchodzi szerokie grono partnerów społecznych i gospodarczych. Zasady przyznawania środków wynikają z zapisów Programu, który jest obecnie konsultowany. Regulaminu konkursów lub ich wybrane zapisy mogą być również, w uzasadnionych przypadkach, konsultowane z członkami Komitetu Monitorującego.	uwzględniona	
728	Kampania Przeciw Homofobii	Organizacje pozarządowe	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(h) Aktywna integracja	175	<p>a) Uwzględnianie potrzeb osób nieheteronormatywnych i transpłciowych oraz ich wykluczenia na każdym etapie wspierania aktywnego włączenia społecznego, w celu promowania równości szans i aktywnego uczestnictwa.</p> <p>b) Zapewnienie wsparcia psychologicznego na każdym etapie wdrażania działań, wśród osób zagrożonych wykluczeniem społecznym uwzględnienie także potrzeb społeczności LGBT+.</p> <p>c) W zróżnicowaniu grup docelowych uwzględnienie różnorodności orientacji psychoseksualnych i tożsamości płciowych.</p> <p>d) W świetle powyższego, uwzględnienie faktu, iż wiele osób LGBT+, z powodu właśnie wykluczenia społecznego, jest bezrobotnych, bezdomnych lub w poważnym kryzysie życiowym.</p> <p>e) Zapewnienie profesjonalnych szkoleń antydyskryminacyjnych, uwzględniających także potrzeby osób LGBT+, dla organizatorów poszczególnych działań, personelu, pracowników.</p> <p>f) Uwzględnienie organizacji pozarządowych udzielających wsparcia wykluczonym osobom LGBT+ oraz prowadzących działania edukacyjne z zakresu antydyskryminacji, społeczności LGBT+ itp.</p> <p>g) Dopisanie wprost - wśród grup docelowych - osób nieheteronormatywnych i transpłciowych.</p>	<p>Szczególna sytuacja osób LGBT w Polsce uzasadnia uwzględnienie tej grupy osób wprost w poszczególnych działaniach. Zwiększy to szanse na zaadresowanie potrzeb tej grupy w ramach finansowanych projektów. Wskazanie wprost na osoby LGBT+, może spowodować wzrost napływu wniosków, które będą zawierać rozwiązania skierowane do tej grupy lub uwzględniające jej szczególne potrzeby.</p> <p>Aktywne włączenie społeczne dyskryminowanych osób wymaga uwzględnienia wprost między innymi osób nieheteronormatywnych i transpłciowych, w tym wśród seniorów poprzez np. zapewnienie wsparcia, w tym psychologicznego, możliwości rozwoju edukacyjnego czy stażu zawodowego. Powyższe natomiast wiąże się przede wszystkim z zapewnieniem edukacji antydyskryminacyjnej, w tym dotyczącej osób LGBT+, dla personelu zajmującego się aktywnym włączaniem społecznym.</p>	Wsparcie przewidziane w programie w celu (h) dla osób zagrożonych ubóstwem czy wykluczeniem społecznym nie wyklucza osób LGBT+ i udzielania im wsparcia psychologicznego i integracji. Projekty realizowane w ramach EFS+ muszą być zgodne z politykami UE w tym zakresie również prawami osób LGBT+. Zgodnie z obowiązującymi zasadami horyzontalnymi wszelkie realizowane działania w ramach Programu FEdKP 2021-2020 nie mogą wpływać na dyskryminację ze względu na różne przesłanki, w tym: płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną podczas przygotowywania, realizacji, monitorowania, sprawozdawczości i ewaluacji programów.	Należy zauważyć, że przyjęte założenia projektu Programu są zgodne ze wskazanymi warunkami i gwarantują dostęp do całego obszaru wsparcia, w tym zaplanowanego w ramach celu szczegółowego h), gdyż wsparcie to będzie skierowane do wszystkich osób spełniających kryteria grupy docelowej.	częściowo uwzględniona
729	Kujawsko-Pomorska Federacja Organizacji Pozarządowych	Organizacje pozarządowe	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(iii) Infrastruktura społeczna	144	Potrojenie wartości środków planowanych na inwestycje w zakresie infrastruktury społecznej (wobec kwoty planowanej)	<p>Kwota środków zaplanowana na realizację celu 4 (iii) Infrastruktura społeczna w wysokości 19 mln euro jest kwotą drastycznie niską w kontekście okresu wdrażania Programu, a przede wszystkim w skali potrzeb regionu i niezbędnych inwestycji w infrastrukturę społeczną, odpowiadających na zdiagnozowane w Programie wyzwania i cele.</p> <p>Problem „niedoinwestowania” infrastruktury społecznej mocno uwidocznił się w perspektywie finansowej 2014-2020 – problem zbyt niskich środków na planowane inwestycje był podnoszony podczas posiedzeń Komitetu Monitorującego, spotkań i dyskusji konsultacyjnych, jak i przez środowisko pozarządowe poza procesem konsultacji. Mimo to, obecny projekt kopiuje strukturę finansowania celu z dotychczasowego Priorytetu VI, RPO WK-P 2014-2020.</p>	Alokacja na inwestycje w infrastrukturę społeczną (cs 4iii) zostanie zwiększona w kolejnej wersji Programu FEdKP 2021-2022.	częściowo uwzględniona	
730	Kampania Przeciw Homofobii	Organizacje pozarządowe	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(k) Usługi społeczne i zdrowotne, wsparcie rodziny	181	<p>a) Dodanie osób LGBT+ do grupy osób objętych celem zwiększenia dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki.</p> <p>b) Doprecyzowanie sposobu zapewniania równego dostępu do opieki zdrowotnej, w tym grup szczególnie narażonych na wykluczenie i dyskryminację i akże uwzględnienie ich szczególnych potrzeb w zakresie dostępu do usług.</p> <p>c) Wskazanie w opisie celów i rezultatów osób LGBT+ jako grupy osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.</p> <p>d) Wskazanie środków wspierania dostępu do ochrony socjalnej dla osób nieheteronormatywnych, niebinarnych i transpłciowych.</p> <p>e) Uwzględnienie w ramach planowanych interwencji utworzenia regionalnych programów zdrowotne dotyczące profilaktyki chorób, na które są narażone osoby LGBT+, a w szczególności będących konsekwencją wykluczenia społecznego, w tym programów wsparcia psychologicznego.</p>	<p>Szczególna sytuacja osób LGBT w Polsce uzasadnia uwzględnienie tej grupy osób wprost w poszczególnych działaniach. Zwiększy to szanse na zaadresowanie potrzeb tej grupy w ramach finansowanych projektów. Wskazanie wprost na osoby LGBT+, może spowodować wzrost napływu wniosków, które będą zawierać rozwiązania skierowane do tej grupy lub uwzględniające jej szczególne potrzeby.</p> <p>W obszarze dostępu do dóbr i usług problemy osób nieheteronormatywnych są dwójakiej natury. Statystyki wskazują, iż doświadczają one relatywnie często dyskryminacji w dostępie do podstawowych usług. Co czwarta osoba deklaruje, że w przeciągu ostatnich 12 miesięcy została gorzej potraktowana ze względu na swoją orientację seksualną lub tożsamość płciową w kawiarni, restauracji lub klubie, a co piąta osoba doświadczyła dyskryminacji w sklepie.</p> <p>Jednocześnie osoby LGBT+ niemal całkowicie pozbawione zostały skutecznych środków prawnych dochodzenia odszkodowania i zadośćuczynienia w przypadkach dyskryminacji. Jedynym w polskim prawie artykuł, który skutecznie pełni funkcję kompensującą krzywdy w przypadku odmowy wykonania usługi bez uzasadnionej przyczyny, lecz z racji braku akceptacji dla osoby klienta lub proponowanego przez niego zlecenia (art. 138 Kodeksu wykroczeń), został uznany za niezgodny z Konstytucją przez Trybunał Konstytucyjny. Zdaniem Rzecznika Praw Obywatelskich przysługujące osobom nieheteronormatywnym powództwo o ochronę dóbr osobistych oraz powództwo z ustawy o równym traktowaniu są niewystarczające przez wzgląd na zmuszność i kosztowność procesu (ochrona dóbr osobistych) lub wąski zakres przedmiotowy przepisów (ustawa o równym traktowaniu).</p> <p>Osoby nieheteronormatywne w Polsce deklarują najniższą satysfakcję z prowadzonego życia spośród obywateli wszystkich państw przynależących do Unii Europejskiej. Ochrona zdrowia jest jednym z zasadniczych czynników, który ma wpływ na tę sytuację. 40% badanych osób LGBT+ deklaruje, że boryka się z przewlekłymi problemami zdrowotnymi. Współczynnik ten jest szczególnie zatrważający wśród osób transpłciowych, gdzie sięga on aż 57%. Stan zdrowia fizycznego wpływa także na równowagę psychiczną osób nieheteronormatywnych. Z raportu FRA wynika, że tylko 15% osób LGBT+ nie czuło się smutnych lub przynębionych w okresie dwóch tygodni przed przeprowadzeniem badania.</p> <p>Podobnie jak w przypadku zatrudnienia, kwestia orientacji seksualnej i tożsamości płciowej pozostaje w wielu przypadkach tematem tabu w relacjach z przedstawicielami ochrony zdrowia. % badanych nie ujawnia swojej przynależności do społeczności osób LGBT+, pomimo faktu, iż osoby te mogą wymagać zindywidualizowanej opieki. „Według dwóch niezależnych organizacji: amerykańskiego stowarzyszenia pozarządowego Gay and Lesbian Medical Association oraz rządowego Centers for Disease Control and Prevention potrzeby zdrowotne populacji osób LGBT mogą się różnić od tych, które cechują populację heteroseksualną i cisplekiewą. Nie oznacza to, że różnice będą obserwowane w każdym przypadku, a jedynie fakt, że ich bardziej zauważalna obecność u osób nieheteroseksualnych i transpłciowych powinna determinować skierowanie szczególnej uwagi personelu medycznego na niektóre z nich. Specyficzne potrzeby zdrowotne obejmują problemy z zakresu (za: Zdrowie LGBT. Przewodnik dla kadry medycznej, (red.) R. Kowalczyk, M. Rodzinka, M. Krzysztanek, Kampania Przeciw Homofobii, Warszawa 2016, s. 14):</p> <ul style="list-style-type: none"> - niektórych chorób nowotworowych, - chorób zakaźnych, - chorób przenoszonych drogą płciową, - zdrowia psychicznego i uzależnień, - chorób sercowo-naczyniowych, - problemów zotyłością, - izolacji społecznej <p>Na domiar złego, co piąta osoba nieheteronormatywna w Polsce w ciągu ostatnich 12 miesięcy doświadczyła dyskryminacji ze strony pracowników ochrony zdrowia. W tym niechlubnym zestawieniu gorszy wynik od Polski uzyskały jedynie Węgry.</p> <p>Powyższe uzasadnia wprowadzenia konkretnych zapisów do programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza, które zaakcentują trudną sytuację osób nieheteronormatywnych w obszarze usług oraz ochrony zdrowia i wymuszają podejmowanie działań w tym obszarze.</p>	Wsparcie przewidziane w programie w celu (k) dla osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, jak i dzieci, młodzieży oraz młodych dorosłych wymagających wsparcia, nie wyklucza osób LGBT+ i udzielania im wsparcia psychologicznego i integracji. Projekty realizowane w ramach EFS+ muszą być zgodne z politykami UE w tym zakresie również prawami osób LGBT+. Zgodnie z obowiązującymi zasadami horyzontalnymi wszelkie realizowane działania w ramach Programu FEdKP 2021-2020 nie mogą wpływać na dyskryminację ze względu na różne przesłanki, w tym: płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną podczas przygotowywania, realizacji, monitorowania, sprawozdawczości i ewaluacji programów.	Należy zauważyć, że przyjęte założenia projektu Programu są zgodne ze wskazanymi warunkami i gwarantują dostęp do całego obszaru wsparcia, w tym zaplanowanego w ramach celu szczegółowego k), gdyż wsparcie to będzie skierowane do wszystkich osób spełniających kryteria grupy docelowej.	częściowo uwzględniona
731	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona	

Table with columns: Lp., Nazwa podmiotu zgłaszającego, Typ podmiotu zgłaszającego, Rodzaj dokumentu, Część dokumentu, Numer strony, Treść uwagi, Uzasadnienie uwagi, Odniesienie IZ, Kategoria uwagii. Rows 732-742.

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagii
743	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	We Włocławku brak takiej specjalistycznej placówki, a jak wiemy osób potrzebujących opieki nie brakuje. Hospicjum stacjonarne jest więc bardzo potrzebne nie tylko dla samych Włocławian, ale i dla osób mieszkających poza miastem. Taka placówka z pewnością zapewni chorym profesjonalną, specjalistyczną, całodobową opiekę. Każdy z nas może kiedyś potrzebować takiej placówki dla siebie, dla swoich bliskich, dlatego musimy myśleć przyszłościowo i dążyć do tego, by takie miejsce powstało we Włocławku.	Wnioskuje o rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o hospicjum stacjonarne, gdyż widzę potrzebę funkcjonowania takiej placówki w naszym mieście. Wiele osób aktualnie potrzebuje pomocy specjalistycznej i nie może otrzymać jej na miejscu, a jak wiadomo w następnych latach potrzebujących będzie przybywać jeszcze więcej. Budowa hospicjum stacjonarnego jest więc priorytetem	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
744	Powiat Inowrocławski	Jednostki samorządu terytorialnego – powiaty	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4 (ii) Infrastruktura edukacyjna	165,166	Pierwotny zapis: Wsparcie na rzecz kształcenia ogólnego: Celem interwencji jest podniesienie efektywności i jakości kształcenia ogólnego. Przykłady przedsięwzięć (m.in.): 1. wsparcie dla uczniów szkół i placówek kształcenia ogólnego w zakresie m.in.: – kompetencji kluczowych (w tym cyfrowych), społecznych, społeczno-emojonalnych, umiejętności podstawowych i przekrojowych (transferowych); 19 W przypadku wkładu z EFS+ na rzecz monitorowania kwestii równouprawnienia płci zastosowanie ma co do zasady współczynnik w wysokości 40%. Współczynnik w wysokości 100% ma zastosowanie w przypadku gdy państwo członkowskie zdecydowało się skorzystać z art. 6 rozporządzenia EFS+, a także w przypadku działań dotyczących równouprawnienia płci w ramach poszczególnych programów. 166 – staży uczniowskich; – diagnozowania indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej; – działań wynikających z wychowawczej, wspierającej i społecznej funkcji szkoły oraz z zakresu profilaktyki problemów (w tym edukacja prozdrowotna i ekologiczna); – doradztwa zawodowego; – działań przeciwdziałających przedczesnemu opuszczeniu systemu oświaty; – edukacji włączającej; – wdrażania nowatorskich metod nauczania. 2. wsparcie dla przedstawicieli kadry szkół i placówek kształcenia ogólnego w zakresie m.in.: – doskonalenia kompetencji i kwalifikacji zawodowych; – doskonalenia kompetencji kluczowych (w tym cyfrowych), społeczno-emojonalnych i umiejętności przekrojowych (transferowych); – udzielania pomocy w rozwiązywaniu problemów dydaktycznych i wychowawczych; – doradztwa zawodowego; – edukacji włączającej; – wdrażania nowatorskich metod nauczania. – wsparcie dla szkół i placówek kształcenia ogólnego w zakresie m.in.: zewnętrznego wsparcia w zakresie doradztwa zawodowego; – doposażenia w sprzęt i pomoce dydaktyczne niezbędne dla uczniów i przedstawicieli kadry; – edukacji włączającej; – wdrażania nowatorskich metod nauczania. Uwaga: Należy dodać zapis: - wsparcie projektami działań o charakterze sportowym dla dzieci i młodzieży, - wsparcie w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej.	Wsparcie ze środków unijnych dotyczące infrastruktury sportowej powinno zostać powiązane z możliwością realizacji zajęć o charakterze sportowym, promującym zdrowy styl życia, w szczególności w związku z sytuacją pandemii. Otyłość, wady postawy, problemy natury psychicznej powinny stanowić argument do zaplanowania takich działań. Dyrektorki szkół zgłaszają potrzeby wsparcia psychologiczno-pedagogicznego. Sytuację pogłębiła pandemia COVID-19. Pojawiają się liczne problemy związane z depresją, myślami samobójczymi, zaburzeniami odżywiania i innymi. Stanowią one poważny problem związany z edukacją czy wyborem odpowiedniej szkoły bądź kierunku kształcenia.	Zmiana zaproponowana do wprowadzenia nie dotyczy celu szczegółowego 4(ii). W ramach cs 4(ii) realizowane będą inwestycje w infrastrukturę edukacyjną a nie zajęcia sportowe dla dzieci i młodzieży czy działania z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Odnosząc się natomiast do uzasadnienia dla zgłoszonej uwagi wyjaśnić należy, że zapis dot. powiązania inwestycji EFRR z tzw. działaniami miękkimi zostaną uzupełnione w kolejnej wersji projektu FEKP 2021-2027.	częściowo uwzględniona
745	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarne. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
746	Powiat Inowrocławski	Jednostki samorządu terytorialnego – powiaty	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(f) Kształcenie dzieci i młodzieży	167	Pierwotny zapis: Wsparcie dla uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego w zakresie m.in.: – podnoszenia umiejętności, kompetencji i kwalifikacji zawodowych zgodnych z zapotrzebowaniem rynku pracy; – zdobywania doświadczenia zawodowego, w tym kształcenie praktyczne na rzeczywistych stanowiskach pracy; – kompetencji kluczowych (w tym cyfrowych), społecznych, społeczno-emojonalnych, umiejętności podstawowych i przekrojowych (transferowych); – diagnozowania indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej; – działań wynikających z wychowawczej, wspierającej i społecznej funkcji szkoły oraz z zakresu profilaktyki problemów (w tym edukacja prozdrowotna i ekologiczna); – doradztwa zawodowego; – edukacji włączającej; – wdrażania nowatorskich metod nauczania. Propozycja uwagi: - dodanie objęcia wsparciem w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej.	Pandemia COVID-19 pogłębiła problemy związane z depresją, myślami samobójczymi, zaburzeniami odżywiania i innymi. Stanowią one poważny problem związany z procesem kształcenia	Wsparcie w zakresie pomocy-psychologicznej zostało już w pierwszej wersji programu ujęte w katalogu przykładowych przedsięwzięć dla kształcenia zawodowego ("diagnozowania indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej")	uwzględniona
747	Gmina Miasto i Gmina Radzyń Chełmiński	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) Potencjały endogeniczne dla obszarów wiejskich	153	Mając na uwadze bardzo wymierne efekty, jak i zakres wsparcia w ramach RLKS w obecnej perspektywie 2014-2020, wnosimy o zwiększenie puli środków, jaka zostanie przeznaczona na instrument RLKS w ramach Priorytetu 7 z 3% do 5% (str. 153 - pkt. 2.7.1.3 Orientacyjny podział zasobów Programu (UE) według rodzaju interwencji oraz strony powiązane m.in. plan finansowy).	Udostępnione w obecnej perspektywie środki z EFS w formule grantowej cieszą się ogromnym zainteresowaniem. Ze środków korzystają w szczególności lokalne organizacje pozarządowe, kółka gospodyń wiejskich, centra kultury, biblioteki, ale również ośrodki pomocy społecznej i samorządy. Co warte uwagi – dostępność środków na szczeblu lokalnym uaktywnia podmioty w procesie ubiegania się o wsparcie, ponieważ – jak podkreśla to wielu Grantobiorców – wsparcie finansowe i instytucjonalne jest "na wyciągnięcie ręki". Formuła bezpośredniej pracy LGD z Grantobiorcą już od chwili kreowania pomysłu na projekt, poprzez jego realizację i rozliczenie, ale także możliwość codziennego bezpośredniego kontaktu z potencjalnymi uczestnikami tych projektów sprawiają, że realizowane projekty wynikają bezpośrednio z lokalnych potrzeb i są odpowiedzią na problemy często zmarginalizowanych społeczności. Szczególnie pożądanym na obszarach objętych Lokalnymi Strategiami Rozwoju jest system projektów grantowych w ramach EFS, który umożliwił wsparcie oddolnych inicjatyw (projektów), wynikających bezpośrednio z lokalnych potrzeb. Realizacja systemu grantowego w ramach EFS (oś 11 RPO WK-P 2014-2020) pozwoliła LGD na dowartościowanie i wsparcie inicjatyw mniejszych lokalnych organizacji, w szczególności funkcjonujących na obszarach słabiej zurbanizowanych klubów sportowych, kół gospodyń wiejskich, stowarzyszeń rozwoju, etc., zapewniając im w ten sposób łatwiejszy dostęp do środków UE. Jak pokazują aktualne dane Sieci LGD w obecnej perspektywie finansowej za pośrednictwem mechanizmu RLKS w ramach środków EFS wybrano do realizacji blisko 1 100 projektów. Do dnia dzisiejszego wsparciem objęto 15 898 mieszkańców województwa - osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, a ponad 600 osób bezrobotnych lub biernych zawodowo podjęło zatrudnienie. W ramach 509 dofinansowanych projektów szczególną pomocą objęto osoby starsze wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, kolejne 327 dofinansowanych projektów umożliwiło utworzenie klubów młodzieżowych, w których wsparto ponad 3 500 młodych mieszkańców naszego województwa. Dofinansowaniem objęto również blisko 300 projektów skierowanych szczególnie do osób niepełnosprawnych. LGD posiadają nie tylko potencjał techniczny, ale przede wszystkim potencjał kadrowy/osobowy oraz doświadczenie, które niewątpliwie warto w nowej perspektywie wykorzystać do wdrażania znaczących środków z EFS+. Ponadto nadmienić należy, iż projektowana zmiana ustawy o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności zakłada zniesienie górnego limitu 150 tys. mieszkańców obszaru LSR, co umożliwi objęcie wsparciem w ramach RLKS wszystkich mieszkańców województwa, w tym obszarów, na których funkcjonują „LGD miejskie” finansowane wyłącznie z EFS+. Dlatego też zwiększenie alokacji na RLKS w nowym okresie wydaje się działaniem w pełni uzasadnionym i pozwoli na kompleksową interwencję na poziomie województwa. Z całą pewnością zaufanie udzielone przez Zarząd Województwa lokalnym grupom działania poprzez powierzenie im części zadań w ramach RPO WK-P 2014-2020 przerosło oczekiwania, czego potwierdzeniem jest efektywność działań o charakterze społeczno-zawodowym i osiągnięte, a nawet przekroczone, wskaźniki wykonania ram programowych dla okresu 2014-2020. Godnym uwagi jest także fakt, że udostępnione środki przyczyniły się do wzrostu rozpoznawalności zarówno Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, jak i LGD wśród lokalnych społeczności. Zauważalne jest również zwiększenie zainteresowania środkami unijnymi na aktywizację i włączenia społeczne na poziomie lokalnym. Poprzez oddolne podejście zrealizowano zdecydowanie większą liczbę takich projektów, aniżeli było by to możliwe w ramach konkursów otwartych. Wobec powyższego wnosimy o dokonanie przesunięcia na RLKS środków z Priorytetu 8 Włączenie społeczne na wsparcie, którego planuje się przeznaczenie 34% ogólnej puli EFS+ (141,9 mln EUR). Zgodnie z prezentowaną podczas powiatowych spotkań konsultacyjnych koncentracją tematyczną w ramach środków finansowych na włączenie społeczne, w tym integracją imigrantów przeznaczyć należy: rozporządzenie UE – 25% EFS+, Projekt Kontraktu Programowego – 29,5% EFS+, zmiana 09.2021 - 27,87% EFS+ Zwiększenie puli EFS+ przeznaczonej na RLKS z 3% na 5% z całości środków dla Programu pozytywnie wpłynie na mieszkańców regionu oraz wzmocni potencjał lokalny, co wypelni założenia włączenia społecznego. Ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabiej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwiła objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich w lokalnym środowisku.	Pomimo ogromnych korzyści płynących z działalności LGD w bezpośrednim kontakcie z lokalną społecznością, wysokość alokacji przyznana na program regionalny oraz wymogi związane z obowiązkiem osiągnięcia ring-fencingów nie pozwalają na przeniesienie wyższej kwoty na RLKS.	niewzględniona
748	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarne. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagi
749	Gmina Miasto i Gmina Radzyń Chełmiński	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) Potencjały endogeniczne dla obszarów wiejskich	127	<p>Pomimo trudnych początkowo doświadczeń zarówno SW, LGD, jak i lokalnych samorządów z wdrażaniem dużych projektów rewitalizacyjnych na obszarach wiejskich, efekty zapowiadają się imponująco. Wg danych Sieci LGD (stan na 30.11.2021 r.) wartość wskaźnika produktu „Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach” zostanie osiągnięta na poziomie 303 sztuk.</p> <p>Pamiętajmy, że za liczbą tych obiektów stoją jednocześnie komplementarne działania społeczne dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, stanowiące sedno działań rewitalizacyjnych.</p> <p>W nowym okresie w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027 te działania „miękkie” – aktywizujące w szczególności społeczności małych miast i obszarów wiejskich – mogłyby być nadal wspierane w ramach RLKS i uzupełnione niewielkimi projektami infrastrukturalnymi.</p> <p>Możliwość zagospodarowania terenów i przestrzeni, w tym istniejących terenów zielonych wraz z budową małej architektury to przyszłowiowa wiedza dla lokalnych społeczności, która niewątpliwie sprzyjać będzie oddolnym inicjatywom, a także pobudzeniu społecznego zaangażowania i uczestniczenia w budowaniu własnego miejsca do życia i pracy.</p> <p>W szczególności należy mieć tu na uwadze niewielkie inwestycje wspierające działania na rzecz seniorów oraz dzieci i młodzieży, które przewidziane zostały w projektowanym Programie FE KP 2021-2027 w ramach Priorytetu 7.</p> <p>Jako LGD, działamy oddolnie, jesteśmy na miejscu, blisko organizacji, blisko mieszkańca. Dzięki powierzonym nam w obecnej perspektywie przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego do realizacji wielofundusowego RLKS nabyliśmy szeroką wiedzę i doświadczenie we wdrażaniu zintegrowanych projektów w ramach EFS i EFRR. Nastąpiła bardzo przejrzysta i zauważalna współpraca na linii: Samorząd Województwa – LGD oraz LGD – lokalna społeczność.</p> <p>RLKS, jako narzędzie do rozwoju obszaru naszego województwa, sprawdziło się w obecnej perspektywie przy zastosowaniu podejścia zintegrowanego w ramach rewitalizacji na obszarach wiejskich: działania EFS uzupełnione projektami infrastrukturalnymi w ramach EFRR.</p> <p>Wobec powyższego wnosimy o możliwość również w okresie 2021-2027 realizacji za pośrednictwem instrumentu RLKS projektów rewitalizacji „małej skali” na obszarach wiejskich, które niewątpliwie będą uzupełnieniem do działań społecznych finansowanych ze środków EFS+ - wyodrębnienie w ramach CPS odrębnego priorytetu dla instrumentu RLKS współfinansowanego z EFRR (str. 127 PRIORYTET 5 POTENCJAŁY ENDOGENICZNE REGIONU oraz strony powiązane).</p>	<p>Zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa oraz stanowiskiem Komisji Europejskiej, RLKS powinien dopełniać działania władz lokalnych, a nie je zastępować. A Stąd IZ FE KP podjęła decyzję o realizacji projektów rewitalizacyjnych/odnowy wsi w standardowych priorytetach, gdzie nie jest wymagany oddolny charakter. W przypadku RLKS będzie jednak możliwe realizowanie niewielkich działań infrastrukturalnych, komplementarnych z działaniami społecznymi zaplanowanymi w LSR, w ramach cross-financing'u.</p>	niewzględzona	
750	Powiat Inowrocławski	Jednostki samorządu terytorialnego – powiaty	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4 (ii) Infrastruktura edukacyjna	140	<p>Pierwotny zapis: Ponadto wsparciem objęte zostaną inwestycje w infrastrukturę edukacyjną szkół podstawowych, ponadpodstawowych prowadzących kształcenie ogólne służące wyrównywaniu szans w dostępie do nowoczesnej edukacyjnej bazy sportowej, w szczególności na obszarach wiejskich.</p> <p>Propozycja uwagi: - Bez zapisu w szczególności na terenach wiejskich</p>	<p>Nowoczesna baza sportowa jest niezbędna do realizacji nie tylko podstawy programowej ale konieczna do prowadzenia dodatkowych zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży, w szczególności w sytuacji związanej z COVID tj. niższą aktywnością ruchową. Na terenach wiejskich zdecydowanie więcej dzieci i młodzieży stanie się beneficjentami takich działań.</p>	<p>Z przeprowadzonej diagnozy wynika, że w dalszym ciągu duża liczba placówek edukacyjnych nie posiada żadnej infrastruktury sportowej, w tym w szczególności obiektów kubaturowych (hali sportowych/sali gimnastycznych). Dotyczy to zarówno szkół podstawowych jak i ponadpodstawowych na terenach wiejskich oraz wiejskich (ze wskazaniem na wiejskie). W ramach diagnozy zgłoszono łącznie 361 inicjatyw w ww. zakresie, w tym: 87 w gminach miejskich, 89 w gminach miejsko-wiejskich oraz aż 185 w gminach wiejskich. Wychodząc naprzeciw tym problemom, w cs 4(ii), zaplanowano inwestycje służące wyrównywaniu szans w dostępie do nowoczesnej edukacyjnej bazy sportowej ze szczególnym wskazaniem na obszary wiejskie. Taki zapis, w kontekście wyników diagnozy, wydaje się uzasadniony. Tak określony zakres interwencji nie wyklucza ze wsparcia inwestycji realizowanych na obszarach innych niż wiejskie. Istotne jest jednak to, że środki na inwestycje w tego rodzaju infrastrukturę są ograniczone a zidentyfikowane potrzeby bardzo duże. Nie ulega zatem wątpliwości, że tylko niewielką część z nich uda się zaspokoić. Wobec powyższego koniecznym jest określenie priorytetów w tym obszarze.</p>	częściowo uwzględniona
751	„PRACODAWCY POMORZA I KUJAW” Związek Pracodawców	Związki pracodawców/lzby gospodarcze/organizacje pracodawców	Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	36	<p>W projekcie FEKP zamieszczono następujące informacje dotyczące wsparcia firm w formie doradztwa: Str. 10 „Z tego względu szczególnie istotne jest wprowadzanie zaawansowanych, specjalistycznych, proinnowacyjnych usług świadczonych przez IOB na rzecz rozwoju działalności przedsiębiorstw w sektorze B+R+I.” Str. 36 „Wyzwaniem pozostaje stworzenie kompleksowego systemu rozwiązań okołobiznesowych, których funkcjonowanie stwarzać będzie warunki sprzyjające podnoszeniu konkurencyjności całego systemu gospodarczego w województwie. Powyższe pozwoli na zwiększenie dostępności usług specjalistycznych i prorozwojowych na rzecz MŚP” Str. 80 „Wsparta zostanie oferta doradztwa m.in. w zakresie usług proinnowacyjnych, transformacji przemysłowej, komercjalizacji wyników badań czy ochrony własności intelektualnej.” „Nastąpi wdrożenie systemu popytowego oferującego bony dla przedsiębiorstw na zakup akredytowanych usług doradczych, w tym: usług proinnowacyjnych, zaawansowanych usług specjalistycznych oraz usług z zakresu transformacji cyfrowej, co umożliwi zwiększenie podaży i popytu na zaawansowane usługi oferowane dla sektora MŚP.” Str. 86 „Przewiduje stworzenie mechnizmów popytowych w zakresie świadczenia usług IOB na rzecz MŚP, gdzie wsparcie będzie odpowiadać zapotrzebowaniu rynkowemu. Powyższe wpłynie na zwiększenie popytu na usługi proinnowacyjne i przyspieszenie procesu transformacji gospodarczej.” Używa się tu wymiennie określenia usług jako: proinnowacyjne, zaawansowane, specjalistyczne, prorozwojowe. Należy zdecydować się na jedno określenie korespondujące z systemem wsparcia na poziomie krajowym. Należy definiować ustalone pojęcia/pojęcia odnoszące się do wsparcia doradczego (z opisu powinno wynikać jasno , jaki zakres merytoryczny wsparcia doradczego ma być oferowany przedsiębiorcom). Proponujemy zaferowanie firmom kompleksowego wsparcia doradczego, które mogłaby składać się z wielu komponentów dobieranych indywidualnie pod potrzeby danej firmy, stanowiąc wsparcie w podnoszeniu konkurencyjności i innowacyjności. Proponujemy przeprowadzenie analizy, dyskusji oraz sformułowania właściwych zapisów w FEKP w tym obszarze przez ds. programowania perspektywy finansowej UE na lata 2021-2027.</p>	<p>Pojęcia używane w FEKP powinny być jednoznaczne i przejrzyste, używane w sposób analogiczny w całym dokumencie. Dla uzyskania przejrzystości FEKP dla odbiorców i uniknięcia problemów interpretacyjnych na etapie wdrażania programu konieczne jest zdefiniowanie pojęcia wsparcia doradczego dla firm (lub podziału rodzajów wsparcia doradczego i ich zdefiniowanie), a następnie używanie jednolitego nazewnictwa. Przykładowo sformułowania ze str. 80 FEKP sugerują, że usługi z zakresu transformacji cyfrowej, transformacji przemysłowej czy komercjalizacji nie są zaliczane do usług proinnowacyjnych, zaawansowanych, czy specjalistycznych. Kompleksowość usługi może polegać na tym, że rozpoczynałaby się audytem innowacyjności rozumianym jako ocena firmy w zakresie możliwości i potrzeb wdrożenia nowego lub istotnie ulepszonego produktu (wyrobu lub usługi), nowego lub istotnie ulepszonego procesu, nowej metody marketingowej lub nowej metody organizacyjnej w przyjętych przez przedsiębiorstwo zasadach działania, w organizacji miejsca pracy lub w stosunkach z otoczeniem. Z audytu wynikłaby diagnoza potrzeb rozwojowych. Następnie w ramach usługi doradczej realizowane byłyby wybrane komponenty wynikające z teżej diagnozy, które związane będą z takimi zagadnieniami jak chociażby finanse, marketing, nowe technologie, zarządzanie zasobami ludzkimi, organizacja firmy. Jednym z komponentów mogłoby być przykładowo doradztwo w pozyskaniu finansowania (zwrotnego lub bezzwrotnego) zdiagnozowanych potrzeb rozwojowych przedsiębiorstwa. Usługa powinna zawierać także komponenty umożliwiające doradztwo we wdrażaniu innowacji w przedsiębiorstwie.</p>	<p>Treść FEDKP 2021-2022 zostanie skorygowana zgodnie z propozycją.</p>	uwzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagi
752	„PRACODAWCY POMORZA I KUJAW” Związek Pracodawców	Związki pracodawców/lzby gospodarcze/organizacje pracodawców	Program FE KP 21- 27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	31	W projekcie FEKP zamieszczono następujące informacje dotyczące zakładanych form wsparcia: Str. 31-32 „W ramach programu wsparcie udzielane będzie w formie dotacji, instrumentu finansowego lub w formie mieszanej. Co do zasady projekty generujące dochody lub oszczędności będą wspierane za pomocą instrumentów finansowych. W obszarach, w których projekty nie będą generowały dochodu, a stworzone usługi będą usługami publicznymi świadczonymi nieodpłatnie (niekomercyjnie), przez podmioty publiczne zastosowanie znajdzie wsparcie dotacyjne. Takie wsparcie będzie stosowane również wtedy, gdy konieczne będzie wygenerowanie silnej zachęty do realizacji przedsięwzięć innowacyjnych, obarczonych wysokim ryzykiem inwestycyjnym lub uzasadnione interesem społecznym. Uzupełniające zastosowanie instrumentów mieszanych będzie miało miejsce, w sytuacji gdy inwestycje, nie generują wystarczających zysków ekonomicznych aby były rentowne bez dodatkowego wsparcia, a ich wpływ na realizację polityk publicznych jest istotny.” Str. 36 „Zgodnie z projektem UP oraz analizą potrzeb inwestycyjnych i form wsparcia w woj. kuj-pom, w tym w zakresie możliwości zastosowania instrumentów finansowych, finansowanie dotacyjne będzie oferowane dla projektów najbardziej innowacyjnych i ryzykownych.” Brakuje tu wyjaśnienia pojęć: dotacji, instrumentu finansowego i formy mieszanej. Trudno stwierdzić, jak ma funkcjonować forma mieszana oraz z udziałem jakich pośredników (banki komercyjne? instytucje pożyczkowe?). Proponujemy przeprowadzenie analizy, dyskusji oraz sformułowania właściwych zapisów w FEKP w tym obszarze przez ds. programowania perspektywy finansowej UE na lata 2021-2027	Zdefiniowanie i wyjaśnienie ww. pojęć jest istotne dla spójnej interpretacji dokumentu FEKP przez wszystkich jego odbiorców. Należy mieć na uwadze, iż dla przedsiębiorców ustalenie różnic pomiędzy poszczególnymi formami wsparcia nie jest oczywiste.	Definicje wskazanych przez Państwa pojęć są opisane i ujęte na poziomie rozporządzeń unijnych i UP. Z uwagi na ograniczoną liczbę znaków w FEKP 2021-2022 słowniczek pojęć zostanie ujęty w SzOOP.	częściowo uwzględniona
753	Powiat Inowrocławski	Jednostki samorządu terytorialnego – powiaty	Program FE KP 21- 27	Cel szczegółowy 4(f) Kształcenie dzieci i młodzieży	165,166	Pierwotna uwaga: Wsparcie na rzecz kształcenia ogólnego: Celem interwencji jest podniesienie efektywności i jakości kształcenia ogólnego. Przykłady przedsięwzięć (m.in.): 1. wsparcie dla uczniów szkół i placówek kształcenia ogólnego w zakresie m.in.: – kompetencji kluczowych (w tym cyfrowych), społecznych, społeczno-emocjonalnych, umiejętności podstawowych i przekrojowych (transferowalnych); – staży uczniowskich; – diagnozowania indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej; – działań wynikających z wychowawczej, wspierającej i społecznej funkcji szkoły oraz z zakresu profilaktyki problemów (w tym edukacja prozdrowotna i ekologiczna); – doradztwa zawodowego; – działań przeciwdziałających przedwczesnemu opuszczeniu systemu oświaty; – edukacji włączającej; – wdrażania nowatorskich metod nauczania. 2. wsparcie dla przedstawicieli kadry szkół i placówek kształcenia ogólnego w zakresie m.in.: – doskonalenia kompetencji i kwalifikacji zawodowych; – doskonalenia kompetencji kluczowych (w tym cyfrowych), społeczno-emocjonalnych i umiejętności przekrojowych (transferowalnych); – udzielania pomocy w rozwiązywaniu problemów dydaktycznych i wychowawczych; – doradztwa zawodowego; – edukacji włączającej; – wdrażania nowatorskich metod nauczania. – wsparcie dla szkół i placówek kształcenia ogólnego w sprzęt i pomoce dydaktyczne niezbędne dla uczniów i przedstawicieli kadry; – edukacji włączającej; – wdrażania nowatorskich metod nauczania. Uwaga: Należy dodać: - wsparcie projektami działań o charakterze sportowym dla dzieci i młodzieży, - wsparcie w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej.	Wsparcie ze środków unijnych dotyczące infrastruktury sportowej powinno zostać powiązane z możliwością realizacji zajęć o charakterze sportowym, promującym zdrowy styl życia, w szczególności w związku z sytuacją pandemii. Otyłość, wady postawy, problemy natury psychicznej powinny stanowić argument do zaplanowania takich działań. Dyrektorzy szkół zgłaszają potrzeby wsparcia psychologiczno-pedagogicznego. Sytuację pogłębiła pandemia COVID-19. Pojawiają się liczne problemy związane z depresją, myślami samobójczymi, zaburzeniami odżywiania i innymi. Stanowią one poważny problem związany z edukacją czy wyborem odpowiedniej szkoły bądź kierunku kształcenia.	1. Wsparcie w zakresie pomocy-psychologicznej zostało ujęte w katalogu przykładowych przedsięwzięć dla kształcenia ogólnego ("diagnozowania indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej"). 2. Obecne zapisy programu nie wykluczają realizacji zajęć o charakterze sportowym, jeżeli przyczyniają się one do realizacji celu szczegółowego (f) i wskaźników.	częściowo uwzględniona
754	„PRACODAWCY POMORZA I KUJAW” Związek Pracodawców	Związki pracodawców/lzby gospodarcze/organizacje pracodawców	Program FE KP 21- 27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	31	Gdy chodzi o wsparcie w formule dotacyjnej to, zgadzając się z zarysowanym kierunkiem – wsparcie przedsięwzięć innowacyjnych i obarczonych największym ryzykiem – niezbędnym byłoby sprecyzowanie co kryje się pod tymi terminami. Dotacja powinna znaleźć zastosowanie w następujących obszarach: •Wsparcie wdrożenia wyników prac B+R, •Wsparcie projektów o wysokim poziomie innowacyjności w danej branży (prowadzących do rozwoju nowych obszarów i modeli funkcjonowania firm etc.) Jeżeli chodzi o formułę, w jakiej należałoby wykorzystać instrument mieszany (rozumiany jako łączenie finansowania dłużnego z bezzwrotnym po spełnieniu określonych warunków) to wydaje się, że na poziomie regionalnym zasadnym byłoby uruchomienie wsparcia o konstrukcji zbliżonej do obecnie stosowanego kredytu na innowacje. Tego typu wsparcie cieszy się bowiem dużym zainteresowaniem ze strony przedsiębiorców, a udział pośredników zapewni jego szybką obsługę. Wykorzystanie zatem formuły zbliżonej do tego typu wsparcia pozwoliłoby wykorzystać fakt jego znajomości zarówno na poziomie samych pośredników, jak i przedsiębiorców. Przy czym element dotacyjny nie musiałby być obsługiwany bezpośrednio przez pośrednika finansowego. Zgodnie ze stanowiskiem KE dysponowanie częścią dotacyjną mogłoby następować na poziomie menadżera funduszu funduszy. W końcu gdy chodzi o zakres wsparcia w formule mieszanej to wydaje się, że jej zakres zastosowania powinien być bardzo szeroki. Stąd niepokojące jest stwierdzenie zawiązujące stosowanie formy mieszanej do inwestycji, które nie generują wystarczających zysków i rentowności. Stosowne ramy prawne umożliwiają bowiem zastosowanie instrumentów mieszanych między innymi w celu zwiększenia efektów realizowanej polityki publicznej. Tak szerokie określenie możliwości wykorzystania instrumentów mieszanych otwiera przez instytucję Zarządzającą RPO możliwość szerokiego sięgnięcia po ten rodzaj wsparcia, zwłaszcza w obszarze wspierania innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej oraz transformacji cyfrowej, a także niskoemisyjnej gospodarki działającej w obiegu zamkniętym. W końcu gdy chodzi o „czyste” instrumenty finansowe (instrumenty dłużne - pożyczki i poręczenia) to popieramy podejście, aby ich wykorzystanie ograniczyć do projektów inwestycyjnych przedsiębiorstw, nakierowanych na wprowadzenie nowych i/lub ulepszonych wyrobów czy usług do oferty przedsiębiorstwa. Proponujemy pracę nad tym przez zespół ds. programowania perspektywy finansowej.	Należy mieć na uwadze, że środki finansowe w postaci pożyczek i poręczeń funkcjonują już na rynku dzięki znaczącemu dokapitalizowaniu w poprzednich perspektywach finansowych (2007-2013 i 2014-2020). Wydaje się, że przy niewielkiej alokacji na rozwój firm w perspektywie 2021-2027 należy w pierwszeństwie intensyfikować korzystanie z kapitału, który jest już w obrocie, a w ramach FEKP wykorzystać możliwości formalne dla wprowadzenia wsparcia bezzwrotnego. Wsparcie w formie bezzwrotnej zwiększa skłonność firm do finansowania innowacyjnych projektów. Ma też znaczenie w zapewnieniu zrównoważone odbudowy gospodarki po pandemii COVID-19 i uniknięciu pogłębiania się asymetrii we wzroście gospodarczym w odniesieniu do innych regionów. Dlatego należy zwiększyć finansowanie w formie dotacji lub założyć co najmniej większy udział instrumentów mieszanych (łącznie finansowanie dłużne z bezzwrotnym) z zachęcającym poziomem umorzenia kapitału, zwłaszcza w obszarze transformacji cyfrowej i niskoemisyjnej, gdzie region kujawsko-pomorski diagnozuje znaczące deficyty. Przykładowo z zapisów programu krajowego Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027 wynika, że wsparcie w formie dotacji będzie kierowane na projekty innowacyjne i powiązane z nimi działania dotyczące transformacji cyfrowej i transformacji niskoemisyjnej. Przewiduje się tu dodatkowo wsparcie w formie mieszanej dla wdrażania nowych technologii i transformacji w kierunku gospodarki obiegu zamkniętego. Być może należy w FEKP również podejść do organizacji wsparcia modułowo i przewidzieć element wsparcia bezzwrotnego (w formie dotacji lub umorzenia towarzyszącego finansowaniu dłużnemu) dla przedsiębiorców, którzy wykazują kontynuację działań innowacyjnych i powiązanie przedsięwzięcia z rozwojem innowacyjnym firmy.	Niniejszy aspekt jest szeroko poruszony w zleconej analizie ex ante dla instrumentów finansowych i zostanie przedstawiony wraz z wynikami raportu. W prace nad ww. dokumentem zostali włączeni członkowie Grupy ds. programowania nowej perspektywy.	częściowo uwzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagii
755	„PRACODAWCY POMORZA I KUJAW” Związek Pracodawców	Związki pracodawców/izby gospodarcze/organizacje pracodawców	Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	34	W projekcie FEKP zamieszczono następujące informacje dotyczące wsparcia transformacji cyfrowej przedsiębiorstw: str. 34-36 „Należy w danym miejscu nadmienić, że wsparcie przedsiębiorstw w kierunku ucyfrowienia i transformacji w kierunku wdrażania nowych modeli biznesowych poprzez procesy automatyzacji i robotyzacji, wstępnie zostało przewidziane do realizacji za pomocą instrumentów finansowych w ramach celu szczegółowego (iii). Powyższe działanie umożliwi unifikację instrumentów finansowych oferowanych przedsiębiorcom.” „Aktualny poziom ucyfrowienia przedsiębiorstw w regionie jest nadal niewystarczający w stosunku do potrzeb i następującej transformacji cyfrowej gospodarki, w tym w związku z pandemią COVID-19. Należy zatem podjąć kroki w celu zwiększenia wsparcia m. in. dla przedsiębiorstw wdrażających wysoko specjalistyczne rozwiązania cyfrowe.” Str. 80 „Transformacja w kierunku nowoczesnych modeli biznesowych w przedsiębiorstwach, będzie wspierana przede wszystkim w formie zwrotnej.” Str. 82 „Łączenie dotacji oraz instrumentów finansowych w ramach jednej operacji będzie dotyczyło inwestycji w szczególności ukierunkowanych na ucyfrowienie oraz transformację w kierunku wdrażania nowych modeli biznesowych m.in. poprzez procesy automatyzacji i robotyzacji produkcji oraz nowych produktów dla rynku (co najmniej regionalnego) lub wdrażania wyników prac B+R.” Z jednej strony wskazuje się tu na znaczącą potrzebę wsparcia firm w obszarze transformacji cyfrowej. Z drugiej przewiduje się w większości zapisów wsparcie zwrotne – instrumenty finansowe. Rekomendujemy co najmniej wprowadzenie formy mieszanej, a nawet rozważenie dotacji dla tego obszaru. Na str. 82 wskazuje się dla transformacji cyfrowej już formę mieszaną, co pokazuje, iż projekt FEKP nie jest spójny w tym obszarze. Forma mieszaną powinna uwzględniać znaczący poziom części bezzwrotnej, co będzie motywowało firmy do realizacji przedsięwzięć w tym obszarze.	Jednym z pięciu celów unijnej polityki spójności na lata 2021-2027 jest „bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa”, której zbudowanie będzie możliwe m.in. dzięki transformacji cyfrowej przedsiębiorstw. Zmotywowanie przedsiębiorców do realizacji przedsięwzięć w tym obszarze wymaga szczególnego podejścia. Instrumenty finansowe nie będą stanowiły impulsu do wzrostu działań w tym obszarze. Trzeba mieć na uwadze również to, iż realizacja przedsięwzięć zmierzających do transformacji cyfrowej w firmach w wielu przypadkach nie przyniesie szybko zwrotu z inwestycji. Dlatego wskazane jest zastosowanie tu co najmniej formy mieszanej. Takie podejście prezentuje też projekt Umowy Partnerstwa.	Niniejszy aspekt jest szeroko poruszony w zleconej analizie ex ante dla instrumentów finansowych i zostanie przedstawiony wraz z wynikami raportu. W prace nad ww. dokumentem zostali włączeni członkowie Grupy ds. programowania nowej perspektywy.	częściowo uwzględniona
756	„PRACODAWCY POMORZA I KUJAW” Związek Pracodawców	Związki pracodawców/izby gospodarcze/organizacje pracodawców	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(iii) Wzrost konkurencyjności MŚP	83	Wskazano alokację na Cyfryzację MŚP (w tym handel elektroniczny, e-biznes i sieciowe procesy biznesowe, ośrodki innowacji cyfrowych, żywe laboratoria, przedsiębiorcy internetowi i przedsiębiorstwa ICT typu start-up, usługi B2B) tylko na poziomie 5 100 000 euro. Rekomendujemy zwiększenie tej alokacji.	To zbyt niska alokacja dla przeprowadzenia transformacji cyfrowej przedsiębiorstw w regionie kujawsko-pomorskim. Należy mieć na uwadze, iż w regionie kujawsko-pomorskim nie skorzystano z możliwości wsparcia cyfryzacji firm z Inicjatywy REACT – EU. Zatem program FEKP powinien to rekompensować. Inicjatywa REACT – EU ma zapewnić dodatkowe wsparcie gospodarki w kryzysie wynikającym z pandemią COVID 19. Środki z tego pakietu mogły być wykorzystane w czterech obszarach: ochronie zdrowia, efektywności energetycznej, cyfryzacji oraz wsparciu przedsiębiorstw. Niestety Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego zawęził wykorzystanie tych środków do wsparcia przedsięwzięć w obszarze zdrowia i gospodarki niskoemisyjnej. Należy pamiętać o tym, że to jednak przedsiębiorcy wpływają najsilniej swoją aktywnością na wdrażanie strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego. Stąd ich potrzeby rozwojowe powinny być traktowane priorytetowo i uzyskać adekwatny wymiar alokacji w FEKP.	Wartość wsparcia dedykowana bezpośrednio przedsiębiorcom jest orientacyjna i nie należy brać pod uwagę tylko Kategorii Interwencji "Cyfryzacja MŚP", ale także inne działania przewidziane w Celu szczegółowym (iii). Wysokość alokacji jest ograniczona zmniejszoną pulą środków dla programu w stosunku do początkowo oczekiwanego.	częściowo uwzględniona
757	„PRACODAWCY POMORZA I KUJAW” Związek Pracodawców	Związki pracodawców/izby gospodarcze/organizacje pracodawców	Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	40	W projekcie FEDKP zamieszczono następujące informacje dotyczące wsparcia transformacji niskoemisyjnej przedsiębiorstw: Str. 40 „W ramach celu szczegółowego brana jest pod uwagę możliwość zastosowania instrumentów finansowych w ramach wsparcia projektów zwiększających efektywność energetyczną w sektorze mieszkaniowym i firmach sektora MŚP oraz modernizacji oświetlenia ulicznego.” Str. 41 „Wsparcie w formie instrumentów finansowych przewidziane jest w ramach rozwoju małych instalacji OZE (jednostki wraz z przyłączeniem do sieci) oraz projektów z zakresu realizacji instalacji OZE na potrzeby własne w przedsiębiorstwach.” Str. 44 „Obszarem, w którym warto rozważyć wykorzystanie instrumentów zwrotnych jest wsparcie przedsiębiorstw, mające na celu ich transformację w kierunku GOZ.” Str. 94 „W ramach celu szczegółowego brana jest pod uwagę możliwość zastosowania instrumentów finansowych w ramach wsparcia projektów zwiększających efektywność energetyczną w sektorze mieszkaniowym i firmach sektora MŚP oraz modernizacji oświetlenia ulicznego.” Str. 98 „Wsparcie w formie instrumentów finansowych przewidziane jest w ramach rozwoju małych instalacji OZE (jednostki wraz z przyłączeniem do sieci) oraz projektów z zakresu realizacji instalacji OZE na potrzeby własne w przedsiębiorstwach.” Str. 114 „Obszarem, w którym warto rozważyć wykorzystanie instrumentów zwrotnych jest wsparcie przedsiębiorstw, mające na celu ich transformację w kierunku GOZ.” Z jednej strony wskazuje się tu na znaczącą potrzebę wsparcia firm w tym obszarze. Z drugiej przewiduje się w większości zapisów wsparcie zwrotne – instrumenty finansowe. Rekomendujemy co najmniej wprowadzenie formy mieszanej, a nawet rozważenie dotacji. Forma mieszaną powinna uwzględniać znaczący poziom części bezzwrotnej, co będzie motywowało firmy do realizacji przedsięwzięć w tym obszarze.	Jednym z pięciu celów unijnej polityki spójności na lata 2021-2027 jest „bardziej ekologiczna, niskoemisyjna Europa”, której zbudowanie będzie możliwe m.in. dzięki transformacji niskoemisyjnej przedsiębiorstw. Zmotywowanie przedsiębiorców do realizacji przedsięwzięć w tym obszarze wymaga szczególnego podejścia. Instrumenty finansowe typu pożyczka nie będą stanowiły impulsu do wzrostu działań w tym obszarze. Trzeba mieć na uwadze również to, iż realizacja przedsięwzięć zmierzających do transformacji niskoemisyjnej w firmach w wielu przypadkach nie przyniesie szybko zwrotu z inwestycji. Dlatego wskazane jest zastosowanie tu co najmniej formy mieszanej. Takie podejście prezentuje też projekt Umowy Partnerstwa.	Wprowadzenie instrumentów finansowych w projektach dotyczących efektywności energetycznej, OZE i w odniesieniu do przedsiębiorstw jest podyktowane zaleceniami KE aby w projektach generujących oszczędności wprowadzać wsparcie zwrotne. Przewidywane instrumenty finansowe będą miały charakter mieszany polegający na umorzeniach części pożyczki.	niewzględniona
758	Powiat Inowrocławski	Jednostki samorządu terytorialnego – powiaty	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(f) Kształcenie dzieci i młodzieży	166	Uwaga: - dodanie objęcia wsparciem w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Pierwotny zapis: Wsparcie dla uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego w zakresie m.in.: – podnoszenia umiejętności, kompetencji i kwalifikacji zawodowych zgodnych z zapotrzebowaniem rynku pracy; – zdobywania doświadczenia zawodowego, w tym kształcenie praktyczne na rzeczywistych stanowiskach pracy; – kompetencji kluczowych (w tym cyfrowych), społecznych, społeczno-emojonalnych, umiejętności podstawowych i przekrojowych (transferowalnych); – diagnozowania indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej; – działań wynikających z wychowawczej, wspierającej i społecznej funkcji szkoły oraz z zakresu profilaktyki problemów (w tym edukacja prozdrowotna i ekologiczna); – doradztwa zawodowego; – edukacji włączającej; – wdrażania nowatorskich metod nauczania.	Pandemia COVID-19 pogłębiła problemy związane z depresją, myślami samobójczymi, zaburzeniami odżywiania i innymi. Stanowią one poważny problem związany z procesem kształcenia.	Wsparcie w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej zostało ujęte w katalogu przykładowych przedsięwzięć dla kształcenia zawodowego ("diagnozowania indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej")	uwzględniona
759	„PRACODAWCY POMORZA I KUJAW” Związek Pracodawców	Związki pracodawców/izby gospodarcze/organizacje pracodawców	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(j) Prace B+R	70	Propozycja zmiany brzmienia CELU SZCZEGÓLOWEGO 1(I): „WZMACNIANIE POTENCJAŁU BADAWCZEGO I INNOWACYJNEGO ORAZ WYKORZYSTYWANIE I ROZWOJÓW ZAAWANSOWANYCH TECHNOLOGII.”	W obecnym sformułowaniu celu 1(I) użyto określenia „zdolności badawcze i innowacyjne”, które jest mało precyzyjne, nie ma również definicji encyklopedycznej (np. w Encyklopedii Zarządzania) oraz nie jest używane w publikacjach i literaturze przedmiotu. Powszechnie używanym jest pojęcie „zdolności produkcyjnych” definiowane jako: Zdolność (moc) produkcyjna (wydajność) oznacza maksymalną ilość produktu, jaka może zostać wytworzona w określonym czasie (D. Waters 2001). Tego określenia nie da się „aprosymować” na zdolności badawcze i innowacyjne przyjmując, że będzie się ono odnosiło do zasobów i możliwości badawczych i innowacyjnych. Sformułowanie „zdolności badawcze i innowacyjne” odczytane wprost, odnosi się bardziej do „umiejętności badawczych” niż do zasobów w rozumieniu całego potencjału obejmującego również infrastrukturę badawczo-laboratoryjną. Sformułowanie celu jako „wykorzystywanie zaawansowanych technologii” wydaje się być nie do końca jasne co do intencji i zawężające w odniesieniu do całokształtu zagadnień dotyczących nowych technologii i produktów. Może to oznaczać podejście traktujące wykorzystywanie zaawansowanych technologii jako cel sam w sobie – np. wyłącznie zakup licencji bez opcji opracowywania i rozwijania zaawansowanych technologii oraz produktów. Alternatywnie rozpatrywano również następujące sformułowania celu, biorące pod uwagę nie do końca jasne, w obecnym brzmieniu, użycie słowa „wykorzystywanie”: •CEL SZCZEGÓLOWY 1(I): ROZWIJANIE I WZMACNIANIE POTENCJAŁU BADAWCZEGO I INNOWACYJNEGO ORAZ ZDOLNOŚCI W ZAKRESIE WYKORZYSTYWANIA ZAAWANSOWANYCH TECHNOLOGII. •CEL SZCZEGÓLOWY 1(I): WZMACNIANIE POTENCJAŁU BADAWCZEGO ORAZ WDRAŻANIE INNOWACYJNYCH PRODUKTÓW I ZAAWANSOWANYCH TECHNOLOGII.	Nazwa celu wynika z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1058 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności i nie podlega zmianie.	niewzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagii
760	„PRACODAWCY POMORZA I KUJAW” Związek Pracodawców	Związki pracodawców/izby gospodarcze/organizacje pracodawców	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(i) Prace B+R	70	Propozycja zmiany treści Celu wsparcia: „Wzmocnienie potencjału badawczego i innowacyjnego oraz wykorzystywanie i rozwój zaawansowanych technologii, prowadzące do przyspieszenia procesu transformacji gospodarki województwa oraz wzrostu konkurencyjności regionalnych przedsiębiorstw.”	Zmiana jest konsekwencją propozycji zmiany brzmienia CELU SZCZEGÓŁOWEGO 1(i) oraz próbą bardziej precyzyjnego sformułowania celu wsparcia. Sformułowanie „wspierania wzrostu wydajności gospodarki województwa kujawsko-pomorskiego” oprócz błędów literowych zawiera bardzo nieprecyzyjne określenie „wzrostu wydajności gospodarki województwa”, które nie jest definiowane encyklopedycznie (Encyklopedia Zarządzania) oraz nie używane w publikacjach i przedmiotowej literaturze. W odniesieniu do gospodarki pojęcie wydajności jest najczęściej związane z wydajnością pracy lub produktywnością pracy definiowaną jako - wartość produkcji wytworzonej w danym okresie przez jednego pracującego. Proponujemy zastąpienie użytego sformułowania odniesieniem do przyspieszenia transformacji gospodarki województwa jako bardziej oddającego charakter oczekiwanych skutków wsparcia niż „wzrost wydajności gospodarki”.	Treść FEDKP 2021-2022 zostanie skorygowana zgodnie z propozycją.	uwzględniona
761	„PRACODAWCY POMORZA I KUJAW” Związek Pracodawców	Związki pracodawców/izby gospodarcze/organizacje pracodawców	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(j) Prace B+R	70	Proponowana treść zmiany w sformułowaniu dotyczącym wspieranych projektów: „Wspieraniem zostaną objęte projekty zwiększające potencjał badawczo-rozwojowy regionu oraz tworzące system wspomagający działalność firm w tym zakresie.”	Sformułowanie „wsparcie projektów niezbędnych do dalszego budowania potencjału regionu w zakresie wsparcia działalności badawczo rozwojowej”, a w tym określenie „potencjał regionu w zakresie wsparcia działalności badawczo rozwojowej” wydaje się ujmować problem w niewłaściwej kolejności. W pierwszej kolejności chodzi bowiem o potencjał badawczo-rozwojowy regionu, a w drugiej o „tworzenie systemu wspomagającego przedsiębiorstwa”.	Treść FEDKP 2021-2022 zostanie skorygowana zgodnie z propozycją.	uwzględniona
762	„PRACODAWCY POMORZA I KUJAW” Związek Pracodawców	Instytucje finansowe	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(i) Prace B+R	70	Proponowana treść zmiany w sformułowaniu dotyczącym projektów B+R: „W zakresie projektów badawczo-rozwojowych ukierunkowanych na wzrost innowacyjności gospodarki pomoc skierowana zostanie na: prowadzenie działalności B+R przez przedsiębiorstwa, wdrażanie wyników prac B+R i innowacji przez MSP, rozwój systemu proinnowacyjnych usług dla przedsiębiorców świadczonych przez IOB w obszarze B+R, wsparcie rozwoju infrastruktury B+R w przedsiębiorstwach oraz organizacjach prowadzących badania i upowszechniających wiedzę. Ważnym elementem planowanych przedsięwzięć jest wsparcie przedsiębiorstw w zakresie rozwoju współpracy oraz zlecania organizacjom prowadzącym badania zlecenia wykonania prac badawczo-rozwojowych. Jest to istotna pomoc dla tych przedsiębiorców, którzy nie planują tworzenia i rozwijania własnego zaplecza B+R.”	W celu uniknięcia nieporozumień związanych z interpretacjami i stosowaniem różnych definicji: „jednostek naukowych”, „jednostek badawczych”, „jednostek badawczo-rozwojowych”, „organizacji badawczych”, „instytutów badawczych”, „centrów badawczo-rozwojowych”... proponujemy stosowanie jednego określenia „organizacji prowadzących badania i upowszechniających wiedzę” w rozumieniu art. 2 pkt 83 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. Określenie „przedsiębiorstwa, które nie chcą bądź nie potrzebują rozwijania infrastruktury B+R w swoim zakresie oraz nie są zdolni do prowadzenia prac B+R” jest mało trafnym opisem występowania takiej sytuacji. Zwłaszcza użycie słowa „nie chcą” jest mało adekwatne na określenie czynników decydujących o strategicznych wyborach firm dotyczących ich rozwoju.	Treść FEDKP 2021-2022 zostanie skorygowana zgodnie z propozycją.	uwzględniona
763	„PRACODAWCY POMORZA I KUJAW” Związek Pracodawców	Związki pracodawców/izby gospodarcze/organizacje pracodawców	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(i) Prace B+R	70	Proponowana treść zmiany w sformułowaniu dotyczącym zaplecza B+R oraz prowadzenia i zlecania prac B+R: „Planowane rodzaje działań: - tworzenie i rozwój zaplecza B+R przedsiębiorstw; - rozwój infrastruktury organizacji prowadzących badania w ramach działalności gospodarczej (modernizacja obiektów, zakup aparatury i urządzeń laboratoryjnych oraz wartości niematerialnych i prawnych, na bazie których planowane jest prowadzenie działalności B+R na rzecz przedsiębiorstw oraz usług, zwłaszcza szkoleniowych, w zakresie wykorzystania nabytej aparatury, oprogramowania i urządzeń laboratoryjnych); - prowadzenie prac badawczo-rozwojowych realizowanych przez przedsiębiorstwa lub ich konsorcja mających na celu opracowanie nowych produktów/usług, procesów lub też wprowadzenie znaczących ulepszeń do istniejących produktów/usług, procesów oraz wdrożenie wyników prac B+R i innowacji przez przedsiębiorstwa. Zakładane jest dofinansowywanie kompleksowych przedsięwzięć oraz udzielanie wsparcia na wszystkich etapach realizacji projektów od badań do wdrożenia na rynek. Elementem uzupełniającym kompleksowe projekty realizowane przez innowacyjne przedsiębiorstwa i ośrodki innowacji może być wsparcie rozwoju kompetencji i umiejętności kadry badawczej wykorzystywanych przy realizacji prac B+R; - zakup przez przedsiębiorstwa prac badawczo-rozwojowych w organizacjach prowadzących badania i upowszechniających wiedzę. Wsparcie publicznej infrastruktury badawczej możliwe będzie pod warunkiem, że spełnia jeden z poniższych warunków: stanowi element lub całość infrastruktury badawczej spoza Polskiej Mapy Infrastruktury Badawczej (o wysokim potencjale badawczym) lub służy realizacji agendy badawczej, której zakres jest zgodny z regionalną inteligentną specjalizacją i został uzgodniony w ramach kontraktu programowego.”	W celu uniknięcia nieporozumień związanych z interpretacjami i stosowaniem różnych definicji: „jednostek naukowych”, „jednostek badawczych”, „jednostek badawczo-rozwojowych”, „organizacji badawczych”, „centrów badawczo-rozwojowych”... proponujemy stosowanie jednego określenia „organizacji prowadzących badania i upowszechniających wiedzę” w rozumieniu art. 2 pkt 83 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. Treść zdania: „Osiągnięcie wyższego poziomu innowacji w przedsiębiorstwach w kolejnych krokach po wykonaniu prac B+R wymaga kompleksowości wsparcia, uzupełnionego również o wdrażanie wyników prac B+R w gospodarce regionu”, jest niejasna i budzi wątpliwość dotyczącą wyrażonego nim wskazania lub wymagania.	Treść FEDKP 2021-2022 zostanie skorygowana zgodnie z propozycją.	uwzględniona
764	„PRACODAWCY POMORZA I KUJAW” Związek Pracodawców	Związki pracodawców/izby gospodarcze/organizacje pracodawców	Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	38	Sugestia dokonania zmian w sformułowaniu opisów i celów 1(ii), 1(iii) oraz 1(iv) po opublikowaniu Regionalnej Strategii Inteligentnej Specjalizacji 2021+, której treść stanowi jedną wiążącą podstawę do kompleksowej weryfikacji zapisów w tej części projektu FEKP. Brak dostępu do projektu Regionalnej Strategii Inteligentnej Specjalizacji 2021+ uniemożliwia przeprowadzenie kompleksowej analizy i sprecyzowania adekwatnych uwag.	Sformułowanie celów i ich opisów w dokumentach takich jak FEKP powinno być wyjątkowo staranne, ponieważ stanowią będą podstawę dalszych uszczegółowień. Podjęcie kolejnej próby uzyskania bardziej precyzyjnych zapisów, przejrzystej formy tekstu oraz usunięcia wątpliwości interpretacyjnych dotyczących użytych pojęć, uważamy za konieczne. Brak dostępu do projektu Regionalnej Strategii Inteligentnej Specjalizacji 2021+ uniemożliwia ocenę tego, czy zaprojektowany program w sposób kompleksowy i adekwatny, koresponduje z założonymi celami tej strategii w odniesieniu do potrzeb wynikających z kierunków rozwoju zdiagnozowanych specjalizacji inteligentnych. Z dotychczasowych obserwacji wynika, iż działania w zakresie Procesu Przedsiębiorczego Odkrywania w regionie kujawsko-pomorskim były ukierunkowane tylko na formalne uznanie spełnienia takiego obowiązku. Nie są dostępne informacje o: kryteriach weryfikacji i analizie „odkryć”, podmiotach decyzyjnych, drogach składania wniosków, dalszych działaniach związanych z wynikami prowadzonych warsztatów, które powinny być jednym z etapów Procesu Przedsiębiorczego Odkrywania. Informacje te są ważne dla oceny, czy zakres wsparcia przewidziany w FEKP odpowiada założeniom PPO i będzie pomocny w rozwoju wynikających stąd sieci współpracy przedsiębiorstw, organizacji prowadzących badania i upowszechniających wiedzę (w tym uczelni wyższych) i instytucji otoczenia biznesu.	W związku z faktem, iż jako Instytucja Zarządzająca Programem Regionalnym FEDKP 2021-2022 2021-2027 zapoznaliśmy się z wersją roboczą Regionalnej Strategii Inteligentnej Specjalizacji 2021+, tym samym czualiśmy nad zgodnością założeń opisanych w ww. strategii z opisami działań zaplanowanych w FEDKP 2021-2022. Niemniej jednak, po opublikowaniu Regionalnej Strategii Inteligentnej Specjalizacji 2021+ dokonamy niezbędnych zmian w sformułowaniu opisów celów szczegółowych 1(i), 1(ii) oraz 1(iv).	częściowo uwzględniona
765	„PRACODAWCY POMORZA I KUJAW” Związek Pracodawców	Związki pracodawców/izby gospodarcze/organizacje pracodawców	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(iii) Wzrost konkurencyjności MSP	80	W opisie FEKP wskazano: Str. 76 „Wsparcie przedsiębiorstw w kierunku ucyfrowienia i transformacji na nowe modele biznesowe poprzez procesy automatyzacji i robotyzacji, zgodnie z trendami opisywanymi jako 4 rewolucja cyfrowa zostanie zrealizowane w ramach celu szczegółowego (iii).” Str. 80 „Wsparcie sektora MSP wpłynie na dalszą transformację cyfrową, dostosowywanie się do nowych trendów i adaptacji technologii, w szczególności w zakresie automatyzacji, robotyzacji, cyfryzacji i wykorzystywanie zielnej technologii.” 4 rewolucja cyfrowa, nazywana też Przemysłem 4.0 - to szeroka i kluczowa dziedzina (m.in. Internet Rzeczy, Big Data, automatyzacja, robotyzacja, sztuczna inteligencja, wirtualna i rozszerzona rzeczywistość), która nie została tu kompleksowo wyeksponowana.	Wsparcie przedsiębiorstw w kierunku ucyfrowienia i transformacji na nowe modele biznesowe powinno obejmować wszelkie przedsięwzięcia korespondujące z Przemysłem 4.0.	Opis FEDKP 2021-2022 został sporządzony jako katalog otwarty i wyszczególnia kluczowe kierunki rozwoju w ramach rewolucji cyfrowej. Przewidujemy natomiast wsparcie przedsiębiorstw w ramach każdego z przedsięwzięć, w ramach Przemysłu 4.0. Zapisy zostaną doszczegółowione.	uwzględniona
766	„PRACODAWCY POMORZA I KUJAW” Związek Pracodawców	Związki pracodawców/izby gospodarcze/organizacje pracodawców	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(iii) Wzrost konkurencyjności MSP	81	W opisie FEKP wskazano założenie dla polityki terytorialnej, która miałaby obejmować przedsięwzięcia w zakresie infrastruktury biznesowej: „W ramach celu szczegółowego brana jest pod uwagę możliwość wykorzystania narzędzi terytorialnych w obszarze Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych, m.in. w zakresie wspierania tworzenia i rozwoju infrastruktury wspierającej badania i wypracowywanie/testowanie produktów, inkubacji oraz zapewnienia odpowiedniej jakości infrastruktury biznesowej wspierającej rozwój regionalnej gospodarki.” Proponujemy, aby wyliczyć przedsięwzięcia w zakresie infrastruktury biznesowej z polityki terytorialnej.	Istnieje obawa, iż instytucje wdrażające politykę terytorialną – Jednostki samorządu terytorialnego, będą ukierunkowane przede wszystkim na inicjowanie i rozwój przedsięwzięć infrastruktury biznesowej zarządzanych przez podmioty zależne, co sprzyja nadzorowi nad ich późniejszym wykorzystaniem i efektywnością. Tymczasem beneficjentem wsparcia w tym obszarze mogą być również instytucje okołobiznesowe niezależne od sektora publicznego.	Lokalne samorządy najlepiej znają specyfikę i potrzeby swoich społeczności. W ocenie IZ FEDKP 2021-2022, realizacja wsparcia w zakresie infrastruktury biznesowej poprzez mechanizm terytorialny, zapewni realizację przedsięwzięć z zakresu infrastruktury biznesowej tam, gdzie faktycznie taka infrastruktura jest niezbędna. Zastosowanie mechanizmu PT nie przesądza natomiast jaki podmiot będzie realizatorem projektu, czyli czy będzie to podmiot prywatny czy publiczny.	niewzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagii
767	„PRACODAWCY POMORZA I KUJAW” Związek Pracodawców	Związki pracodawców/izby gospodarcze/organizacje pracodawców	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(iv) RIS	86	<p>W opisie FEKP wskazano: „Przewiduje się wsparcie działań ośrodka sieciującego i koordynującego procesy powstawania i wykorzystywania infrastruktury niezbędnej dla prowadzenia działalności B+R+I w regionie (w szczególności w obszarze rozwoju przedsiębiorczości akademickiej), stworzenie regionalnej sieci brokerów usług badawczych oraz wsparcie komercjalizacji działalności badawczo-rozwojowej z wykorzystaniem wirtualnej platformy agregującej ofertę jednostek naukowych.” Zakładamy, iż chodzi tu o Kujawsko-Pomorskie Centrum Naukowo – Technologiczne Sp. z o.o. im. prof. Czocharskiego, które ma koncentrować swoją działalność na budowie efektywnych sieci współpracy jednostek naukowych i instytucji otoczenia biznesu, a docelowo na wsparciu przedsiębiorców w opracowaniu i wdrażaniu innowacji. Z zakresu przedsięwzięcia zaprezentowanego w „Programie rozwoju gospodarczego” wynika powstanie nowej w regionie infrastruktury B+R, która ma być wykorzystywana do opracowania innowacji. W odniesieniu do wdrażania innowacji przewiduje się jednak – jak widać również w opisie FEKP - jedynie działania informacyjne, zwłaszcza wirtualną platformę, co jest założeniem zdecydowanie niewystarczającym i niewykorzystującym potencjału instytucji otoczenia biznesu doświadczonych w transferze wiedzy i komercjalizacji technologii (wykonujących na potrzeby firm doradztwo proinnowacyjne). Sugerujemy rozszerzenie opisu (str. 86) dotyczącego działań ośrodka sieciującego i koordynującego procesy powstawania i wykorzystywania infrastruktury B+R – o sformułowanie odnoszące się do współpracy w zakresie transferu wiedzy i komercjalizacji technologii z regionalnymi instytucjami otoczenia biznesu budującymi pogłębione relacje z przedsiębiorcami i dostarczającymi im doradztwa proinnowacyjnego.</p>	<p>Tworzenie i wykorzystywanie nowej infrastruktury B+R powinno korespondować z realizacją planu działania z określonymi wskaźnikami wdrożenia innowacji w regionalnych przedsiębiorstwach. Istotne tu będzie wykorzystanie relacji z instytucjami otoczenia biznesu skupiającymi przedsiębiorców (zwłaszcza klastrami), które realizują doradztwo proinnowacyjne.</p>	Zapisy programu zostaną doprecyzowane zgodnie z sugestią.	częściowo uwzględniona
768	„PRACODAWCY POMORZA I KUJAW” Związek Pracodawców	Związki pracodawców/izby gospodarcze/organizacje pracodawców	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(i) Efektywność energetyczna	92	<p>Propozycja wprowadzenia w opisie celu 2(i) zapisu dotyczącego odrębnej puli środków przeznaczonych na projekty łączące wdrożenie na rynek przez regionalne firmy innowacyjnych produktów z ich wykorzystaniem w konkretnych przedsięwzięciach z zakresu efektywności energetycznej i redukcji gazów cieplarnianych. Tego typu projekty mogłyby być realizowane również w konsorcjach.</p>	<p>Komisja Europejska upowszechnia nową, transformacyjną narrację, dopasowującą Inteligentne Specjalizacje z Agendą ONZ 2030 i Europejskim Zielonym Łądem przez ukierunkowanie na Cele Zrównoważonego Rozwoju i łączenie różnych poziomów polityki w celu osiągnięcia niezbędnych przekształceń w zakresie zrównoważonego rozwoju. Podkreśla się rolę spójności i koordynacji polityki w procesach transformacji oraz przedstawia podejścia mające za zadanie zwiększenie spójności polityki w celu wykorzystania synergii i złagodzenia kompromisów między różnymi celami, dzięki skupieniu się na kwestiach środowiskowych. Obecnie Komisja Europejska, we współpracy z interesariuszami i władzami publicznymi, dyskutują o możliwych transformacjach S3 w kierunku Strategii Inteligentnej Specjalizacji Zrównoważonego Rozwoju (S4) dla krajów, regionów, miast i partnerstw ponadnarodowych. S4 może stać się kluczowym podejściem w działaniach UE w sprawie nauki, technologii i innowacji (STI), wspierając ożywienie społeczno-gospodarcze i osiąganie zrównoważonego, odpornego, sprawiedliwego i sprzyjającego włączeniu społecznemu wzrostu. Łączenie projektów realizowanych w obszarze celów szczegółowych 1(i) i 1(iii) z przedsięwzięciami w obszarze celu 2(i) może być także pewną formą rekompensaty za stosunkowo niewielki poziom funduszy kierowanych w perspektywie finansowej 2021-2027, do regionalnych przedsiębiorstw na rozwój i innowacje, w postaci swoistego impulsu popytowego. Zaproponowane wyżej projekty mogą być ważną bazą do przygotowywania zamówień przedkomercyjnych. To innowacyjny instrument zamówień publicznych, stworzony po to, by angażować sferę B+R oraz MSP w tworzenie rozwiązań odpowiadających na ważne wyzwania społeczne zgłaszane przez sektor publiczny. W trakcie procesu zamówień przedkomercyjnych kilka niezależnych podmiotów może opracować koncepcje, a następnie prototypy innowacyjnych rozwiązań, które w przyszłości pozwolą rozwiązać ważny społeczny problem lub odpowiedzą na istotną potrzebę.</p>	<p>Na poziomie regionalnym w ramach celu szczegółowego 2(i) nie ma możliwości wprowadzenia wprost proponowanych rozwiązań. Innowacyjne rozwiązania przez firmy będą mogły być wprowadzane i wspierane w ramach obszaru efektywności energetycznej przedsiębiorstw. Wybór rozwiązania należy jednak będzie do danego przedsiębiorstwa. Nie ma przy tym przeszkód, aby promować dane rozwiązania w odniesieniu do udzielanego w obszarze wsparcia. Szczegóły w tym zakresie wymagałyby omówienia, więc prosimy o kontakt z Departamentem Funduszy Europejskich.</p>	nieuwzględniona
769	„PRACODAWCY POMORZA I KUJAW” Związek Pracodawców	Związki pracodawców/izby gospodarcze/organizacje pracodawców	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(iv) RIS	86	<p>Z opisu FEKP trudno ostatecznie wywnioskować, jakie podmioty mają podlegać akredytacji. Raz sugeruje się klastry, kolejno instytucje otoczenia biznesu. Innym razem instytucje otoczenia biznesu (wyłącznie działające non profit na rzecz wsparcia MSP) oraz ośrodki badawcze. Wymaga to uporządkowania i jasnego zdefiniowania. Najczęściej wskazuje się tu na objęcie akredytacją IOB, nie definiując zakresu merytorycznego świadczonego usług. Projektowane kryteria akredytacji są nieznane (powinny zostać wcześniej uzgodnione ze środowiskiem gospodarczym). Nieznana jest jednostka akredytująca. Jej wybór powinien być poprzedzony konsultacjami z przedsiębiorcami i innymi zainteresowanymi stronami. Powyższe wymaga doprecyzowania.</p>	<p>Akredytacja IOB może być skutecznym narzędziem profesjonalizacji i standaryzacji systemu, natomiast z zaprezentowanego opisu przedsięwzięcia trudno wywnioskować planowany sposób i długofalowy cel jej realizacji. Akredytacje służą budowaniu zaufania do podmiotów i standaryzacji usług.</p>	<p>W chwili obecnej nie zostało przesądzone czy możliwa będzie akredytacja na poziomie regionalnym. IZ FEDKP 2021-2022 wystąpiła do MFIPR o zgodę ww. zakresie. Dopiero po uzyskaniu pozytywnej decyzji MFIPR IZ FEDKP 2021-2022 przystąpi do projektu kryteriów akredytacji, który będzie szeroko konsultowany z zainteresowanymi stronami. Przy czym, akredytacji będą podlegać proinnowacyjne usługi, a nie podmioty jako takie. Celem akredytacji będzie zapewnienie wysokiej jakości usług OI dla przedsiębiorstw w zakresie ich innowacyjnego rozwoju. W związku z powyższym, podmiotami świadczącymi usługi akredytowane będą podmioty non-profit lub podmioty przeznaczające zyski na cele statutowe.</p>	częściowo uwzględniona
770	Fundacja Habitat for Humanity Poland	Organizacje pozarządowe	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(iii) Infrastruktura społeczna	144	<p>W punkcie 2.6.2.1 w ramach „Powiązanych rodzajów działań” należy zmienić zdanie: „Wsparciem objęte zostaną również działania ukierunkowane na tworzenie oraz rozwijanie infrastruktury przeznaczonej dla osób bezdomnych (np. schroniska, noclegownie, ogrzewalnie).” na: „Wsparciem objęte zostaną również działania ukierunkowane na tworzenie oraz rozwijanie infrastruktury przeznaczonej dla osób bezdomnych. Będą to rozwiązania mieszkaniowe, w tym mieszkania wspomagane i chronione (w tym prowadzone w metodzie „Najpierw Mieszkanie”) oraz społeczne agencje najmu. Dopuszczalne inwestycje w infrastrukturę placówkową dotyczą modernizacji placówek oraz działań umożliwiających przekształcenia ośrodków wsparcia dla osób w kryzysie bezdomności oraz innych osób wymagających wsparcia w zasob mieszkaniowy, w tym mieszkania wspomagane, chronione i społeczne agencje najmu; tworzenie mieszkań zgodnie z metodą „Najpierw Mieszkanie”.”</p>	<p>Zaplanowanie wsparcia działań ukierunkowanych na tworzenie i rozwijanie infrastruktury placówkowej służącej osobom doświadczającym bezdomności jest niezgodne z „Ogólnoeuropejskimi wytycznymi dotyczącymi przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki świadczonej na poziomie lokalnych społeczności”, Rekomendacjami MFIPR, projektowaną Strategią Rozwoju Usług Społecznych, warunkowością podstawową oraz deklarowanym w projekcie FEKP dążeniem do deinstytucjonalizacji usług. Ponadto rozwiązania instytucjonalne nie przyczyniają się do efektywnego rozwiązania problemu bezdomności, nie będą więc właściwym sposobem wydatkowania funduszy w ramach celu szczegółowego 4(iii). W Rekomendacjach MFIPR dopuszcza się w ramach celu 4(iii) realizowanie projektów nakierowanych na infrastrukturę placówek zapewniających całodobową opiekę osobom z niepełnosprawnościami, przewlekłe choroby lub osobom w podeszłym wieku – w tym katalogu nie wskazano infrastruktury dla osób doświadczających bezdomności. Wręcz przeciwnie, wskazuje się na potrzebę wspierania działań umożliwiających przekształcenia ośrodków wsparcia dla osób w kryzysie bezdomności oraz innych osób wymagających wsparcia w zasob mieszkaniowy, w tym mieszkania wspomagane oraz tworzenie mieszkań zgodnie z metodą „Najpierw Mieszkanie”. Wymaga również podkreślenia, że zasob mieszkaniowy dla osób doświadczających bezdomności musi obejmować zintegrowane rozwiązania łączące mieszkanie i usługi, takie jak mieszkania wspomagane czy społeczne agencje najmu. Wskazywanie w katalogu „mieszkań o charakterze wspomagającym” „mieszkań w ramach najmu społecznego” jest niewłaściwe – najem społeczny jest formą wynajmu mieszkania z mieszkaniowego zasobu gminy, która nie służy realizacji celów polityki społecznej. W takich mieszkaniach nie są świadczone usługi na rzecz najemców (teoretycznie wydaje się to możliwe, jednak nie wynika z modelu ustawowego), a same lokale mogą (zgodnie z art. 22 ustawy o ochronie praw lokatorów) mieć obniżony standard. Wydaje się więc, że ujmowanie mieszkań w ramach najmu społecznego wśród mieszkań o charakterze wspomagającym jest omyłką pisarską, a właściwym określeniem byłoby „mieszkań społecznych”. Dopuszczalne inwestycje w infrastrukturę placówkową, zgodnie z Rekomendacjami MFIPR mogą dotyczyć przekształcania placówek w rozwiązania mieszkaniowe, w tym mieszkania wspomagane i mieszkania w metodzie Najpierw Mieszkanie. Ważne, żeby dopuścić również przekształcenia w SAN, co ułatwi zapewnienie mixu lokatorskiego.</p>	<p>W programie FEDKP 2021-2027 w cs 4 (iii) zapisy dotyczące infrastruktury przeznaczonej dla osób w kryzysie bezdomności zostaną przeformułowane z uwzględnieniem warunków wynikających z zasady deinstytucjonalizacji. Katalog placówek (form wsparcia), wymienionych w ramach cs 4(iii), ma charakter otwarty i obejmuje różne formy mieszkaniowe (m.in. mieszkania chronione i wspomagane), na potrzeby różnych grup osób, również osób w kryzysie bezdomności: “W szczególności realizowane będą działania polegające na tworzeniu lub rozwijaniu infrastruktury na potrzeby różnych form mieszkaniowych, w tym m.in. mieszkań wspomaganych lub chronionych adresowanych do różnych grup osób, w tym m.in. (...)”. W związku z tym nie jest zasadne dalsze precyzowanie typów placówek przewidzianych do wsparcia czy grup osób, które będą z nich korzystać. Ponadto dodać należy, że działania w zakresie usług mieszkalnictwa będą realizowane zgodnie z rekomendacjami MFIPR.</p>	częściowo uwzględniona
771	„PRACODAWCY POMORZA I KUJAW” Związek Pracodawców	Związki pracodawców/izby gospodarcze/organizacje pracodawców	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(iv) RIS	86	<p>Proponujemy dodanie działania dotyczącego utworzenia i funkcjonowania sieci instytucji otoczenia biznesu. Powinno zostać zawarte działanie skupiające się na budowie sieci IOB (zarówno zależnych od samorządu, jak i niezależnych, takich jak np. -izby przemysłowo - handlowe, związki pracodawców, klastry) i zapewnieniu jej funkcjonowania. W ramach tego działania powinien powstać regulamin (lub statut w przypadku stowarzyszenia) działania regionalnej sieci IOB, w którym zawarte byłby między innymi wymogi formalne i merytoryczne wraz z opisem sposobu ich weryfikacji, które muszą spełniać instytucje chcące być członkami sieci (akredytacja). Przedsięwzięcie to powinno być realizowane w systemie ciągłym. W ramach przedsięwzięcia powinny być przewidziane szkolenia dla personelu członków sieci dotyczące zagadnień istotnych dla rozwoju firm, a na bieżąco diagnozowanych przez Regionalne Obserwatorium Gospodarcze. Powinny być też zapewnione okresowe spotkania przedstawicieli IOB z sieci w celu networkingu, wzajemnej wymiany doświadczeń i inicjowania projektów. Sieć powinna mieć zapewnioną spójną promocję (opartą m.in. o internetowy portal informacyjny integrujący ofertę IOB oferujących szkolenia i doradztwo, informacje o analizach ROG, RIS, oferte instytucji wdrażających w systemie).</p>	<p>System akredytacji jest tylko jednym z kroków do budowy sieci IOB. Poprzez samą akredytację nie zbuduje się powiązań między IOB skutkujących utworzeniem i rozpoczęciem funkcjonowania sieci. Sieć IOB wzmocni przelipny w wiedzy w regionie sprzyjający specjalizacjom inteligentnym, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości. IOB działające w sieci będą wzmacniać się wzajemnie poprzez wsparcie w wykonywaniu usług, w zależności od specjalizacji.</p>	<p>W ramach celu szczegółowego 1(iv) zaplanowano realizację projektów strategicznych dotyczących sieciowania w ramach RIS.</p>	uwzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagii
772	„PRACODAWCY POMORZA I KUJAW” Związek Pracodawców	Związki pracodawców/Izby gospodarcze/organizacje pracodawców	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(iv) RIS	86	W opisie FEKP wskazano informacje dotyczące akceleracji: „Zaprogramowane działania na rzecz realizacji pilotażowego programu akceleracyjnego oraz kontynuacji instrumentu kapitałowego, będą wspomagać rozwijanie umiejętności w zakresie inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości. Pilotażowy program akceleracyjny przewiduje wsparcie w postaci inkubacji, doradztwa oraz networkingu dla start-upów oraz nawiązanie współpracy z dużymi przedsiębiorstwami. Powyższe umożliwi włączenie młodych firm o wysokim potencjale technologicznym w łańcuchy dostaw oraz wdrożenie innowacyjnych produktów.” Opis ten należy rozszerzyć, wskazując, iż realizacja programu akceleracyjnego pozwoli na oddolne inicjowanie i przeprowadzenie przedsiębiorczego odkrywania kolejnych specjalizacji, integrując potrzeby i strategie rozwojowe startupów, dużych firm i jednostek naukowych (identyfikacja obiecujących obszarów).	Z realizacji programu akceleracyjnego wynikać będą cenne informacje o rynku i potencjale firm. W ramach programu mogą być realizowane warsztaty sprzyjające ocenie potencjału B+R+I wybranego obszaru gospodarczego, co jest kluczowym działaniem procesu przedsiębiorczego odkrywania.	W ramach celu szczegółowego 1(iv) zaplanowano realizację projektów strategicznych dotyczących sieciowania w ramach RIS.	uwzględniona
773	„PRACODAWCY POMORZA I KUJAW” Związek Pracodawców	Związki pracodawców/Izby gospodarcze/organizacje pracodawców	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(ii) Odnawialne źródła energii	97	W trakcie prezentacji podczas wysłuchania branżowego wskazano, że realizacja celu szczegółowego odbywać się będzie poprzez wspieranie rozwoju małych instalacji OZE do 500 kWp. Proponuje się dostosować wartość do przepisów krajowych, wskazując łączną moc zainstalowaną nie większą niż 1 MW.	Zgodnie ze znowelizowaną Ustawą o odnawialnych źródłach energii mała instalacja to taka, której łączna moc zainstalowana jest nie większa niż 1 MW.	Zapis zostanie zaktualizowany po zmianach w linii demarkacyjnej lub po uzyskaniu zgody na odstępstwa od niej.	uwzględniona
774	„PRACODAWCY POMORZA I KUJAW” Związek Pracodawców	Związki pracodawców/Izby gospodarcze/organizacje pracodawców	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(ii) Odnawialne źródła energii	97	Proponuje się stworzenie w ramach priorytetu 2 Czysta energia dla regionu działania polegającego na dofinansowaniu magazynów energii: - w formie bezwrotnej dla samorządów i wielorodzinnych budynków mieszkalnych; - w formie instrumentu finansowego lub formie mieszanej dla MŚP, z możliwością realizacji projektów w formule partnerstwa publiczno-prywatnego.	Magazyny energii są przyszłością energetyki zeroemisyjnej i podstawą zielonej transformacji, przed którą stoi polska energetyka. Ich priorytetowym zadaniem będzie bilansowanie systemu elektroenergetycznego w warunkach zmienności wytwarzania. Bez ich udziału mocno utrudnione stanie się funkcjonowanie społeczności energetycznych, np. kłastrów energii.	Aktualnie zapisy linii demarkacyjnej nie pozwalają na osobne wsparcie magazynów energii. Ten zakres przewidywany jest do wsparcia z poziomu krajowego.	niewzjędniona
775	„PRACODAWCY POMORZA I KUJAW” Związek Pracodawców	Związki pracodawców/Izby gospodarcze/organizacje pracodawców	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(viii) Mobilność miejska	100	Priorytet 2 Czysta energia dla regionu. Proponuje się działania dotyczące dofinansowania stacji ładowania samochodów elektrycznych w formie instrumentu finansowego lub formie mieszanej. Działanie to powinno przewidywać możliwość realizacji projektów w formule partnerstwa publiczno-prywatnego.	Zgodnie z projektem Umowy partnerstwa, obszarem kwalifikującym się do wsparcia z wykorzystaniem instrumentów finansowych lub form mieszanych (np. instrument finansowy z dotacją, pożyczka z umorzeniem lub inne) jest rozwój sieci ładowania pojazdów elektrycznych. W FEDKP nie przewidziano jednak takiego wsparcia. Porównując analizowany dokument z analogicznymi opracowaniami dla innych regionów, daje się zauważyć, że w takich województwach jak pomorskie, wielkopolskie, mazowieckie czy śląskie wskazuje się do dofinansowania stacje ładowania samochodów elektrycznych. Zgodnie z ustawą o elektromobilności od początku 2022 r. zamówienia publiczne zlecane przez samorządy będą musiały być realizowane przy co najmniej 10% udziale pojazdów elektrycznych lub na gaz. Ponadto ustawa wyznacza obowiązek dotyczący minimalnego poziomu pojazdów niskoemisyjnych we flocie jednostek samorządu terytorialnego oraz urzędów państwowych. Szacowana przez rząd liczba samochodów elektrycznych w roku 2025 to 300 tys. sztuk, dlatego należy zadbać o budowę infrastruktury do ich ładowania, co bez zewnętrznego wsparcia finansowego może być utrudnione. Potrzebny jest efekt zachęty. W Projekcie Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 przytoczane są argumenty za realizacją projektów inwestycyjnych z wykorzystaniem formuły partnerstwa publiczno-prywatnego (PPP). Podstawową zaletą formuły PPP jest jej kompleksowość. Partner prywatny (czyli wykonawca wybrany zgodnie z określonymi procedurami) odpowiada nie tylko za projektowanie, budowę i finansowanie (w całości lub w części) inwestycji, ale również za późniejsze zarządzanie infrastrukturą, za co otrzymuje wynagrodzenie. Dzięki temu formuła PPP zapewnia społeczeństwu dostęp do infrastruktury publicznej w długim okresie, przy zachowaniu umówionej jakości usług i standardów utrzymania. Zastosowanie PPP może wpłynąć na skokowy wzrost inwestycji w samorządach. Obecnie koszt postawienia jednej stacji ładowania samochodów elektrycznych wynosi ok. 40 tysięcy złotych (z czego połowę stanowią koszty administracyjne). Zakładając optymistycznie, każda z gmin w województwie zdecyduje się na postawienie jednej stacji ładowania, a dodatkowo taka inwestycja zostanie wsparta przez inwestora prywatnego, zaplanowany w projekcie FEDKP 2021-2027 budżet na dofinansowanie taboru transportu publicznego, uszczuplił się o zaledwie kilka milionów złotych, a może znacząco przyczynić się do rozwoju elektromobilności na terenie województwa.	W FEDKP 2021-2022 skupiono się na infrastrukturze do ładowania służącej tylko transportowi publicznemu. Infrastruktura ładowania dla transportu prywatnego może być z powodzeniem realizowana przez firmy komercyjne, co już w tym momencie się dzieje. Zapowiadane jest również dofinansowanie NFOŚiGW na tego rodzaju stacje. W FEDKP 2021-2022 planowane jest jednakże dodanie możliwości wsparcia w ramach pożyczek stacji ładowania samochodów elektrycznych w ramach projektów dotyczących instalacji OZE, jako uzupełnienie tychże inwestycji.	częściowo uwzględniona
776	Powiat Inowrocławski	Jednostki samorządu terytorialnego – powiaty	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	136	Pierwotny zapis: - rozwój i dostosowanie regionalnej bazy szpitalnej przede wszystkim w priorytetowych dziedzinach medycyny lub dziedzinach wynikających z potrzeb epidemicznych, zidentyfikowanych na poziomie województwa lub kraju, w tym inwestycje w infrastrukturę, Uwaga: Propozycja przeformułowania zapisu w następującym brzmieniu: - rozwój i dostosowanie regionalnej i lokalnej bazy szpitalnej przede wszystkim w priorytetowych dziedzinach medycyny, w szczególności zgodnie z mapami potrzeb zdrowotnych lub w dziedzinach wynikających z potrzeb epidemicznych, zidentyfikowanych na poziomie województwa lub kraju, w tym inwestycje w infrastrukturę,	W nowej perspektywie finansowej Unii Europejskiej na lata 2021-2027 konieczne jest dalsze wsparcie infrastrukturalne nie tylko dla regionalnej, ale również dla lokalnej infrastruktury szpitalnej. Powiat Inowrocławski wzorem poprzednich perspektyw finansowych UE zamierza inwestować w bazę infrastrukturalną. Właściwa identyfikacja potrzeb zdrowotnych powinna wynikać z map potrzeb zdrowotnych ukierunkowanych na poprawę dostępności do najwyższej jakości usług medycznych dla mieszkańców.	Termin regionalna baza szpitalna zgodnie z Umową Partnerstwa dla realizacji polityki spójności na lata 2021-2027 obejmuje całą sieć szpitali. Na potrzeby FEDKP 2021-2022 do katalogu beneficjentów przyjmuje się wszystkie szpitale z wyłączeniem - w myśl linii demarkacyjnej - tych, dla których organem założycielskim lub prowadzącym jest minister lub wojewoda. Dodatkowo zgodnie z ustawą o działalności leczniczej (Dz.U. z 2021 r. poz. 711, 1773, 2120) art. 2 ust. 1 pkt 9) pod pojęciem szpitala rozumie się zakład leczniczy, w którym podmiot leczniczy wykonuje działalność leczniczą w rodzaju świadczenia szpitalne.	częściowo uwzględniona
777	„PRACODAWCY POMORZA I KUJAW” Związek Pracodawców	Związki pracodawców/Izby gospodarcze/organizacje pracodawców	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 3(ii) Transport	122	W celu zapewnienia dostępności transportu publicznego, w szczególności na obszarach peryferyjnych, jak również wyrównania różnic w dostępie do transportu publicznego w całym regionie, zamierza się wspierać działania i rozwiązania to zapewniające: - wprowadzanie elastycznych systemów transportu (np. liniowy, obszarowy oraz związany z przekazaniem środka transportowego mieszkańcom – autobus obywatelski), - uruchomienie komunikacji i publicznej regularnej w miejscowościach, które obecnie nie mają dostępu do komunikacji publicznej (np. dwa połączenia dziennie) (FRR) Ważne jest, aby był szerszy zakres stosowania elastycznych form zapewnienia dostępności transportu publicznego. Bardzo istotne jest aby, niezależnie od elastycznych form transportu, zbudować podstawową sieć połączeń regularnych dla wszystkich miejscowości w regionie.	Obecnie ok 25% miejscowości nie ma dostępu do regularnej komunikacji publicznej – co wynika z badań w niektórych województwach. W niektórych krajach zapewnienie minimalnej regularnej komunikacji publicznej nawet dla małych miejscowości jest obowiązkiem państwa.	Obecne zapisy FEDKP 2021-2022 są szerokie i zawierają w sobie m.in. wsparcie zakresu ujętego w uwadze. Zapisy Programu opisują zakładany efekt, a nie konkretne rozwiązania, których zakres jest szeroki i różnorodny. Ostateczny efekt zależy jest nie tyle od wsparcia FEDKP 2021-2022, lecz od właściwej organizacji transportu w poszczególnych gminach i powiatach, co, abstrahując od rozwiązań prawnych, leży po stronie organizatorów transportu publicznego. Zapisy dot. mobilności regionalnej planuje się doprecyzować w Szczegółowym Opisie Priorytetów i następnie w kryteriach wyboru projektów.	częściowo uwzględniona
778	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Hospicjum jest niezwykle potrzebną formą pomocy ludziom najbardziej potrzebującym oraz ich rodzinom. Opieka taka powinna być priorytetem w wzajemnej pomocy społecznej	Uważam że rozbudowa placówki we Włocławku powinna stać się jednym z priorytetowych kierunków miasta	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środków UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczalne w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
779	„PRACODAWCY POMORZA I KUJAW” Związek Pracodawców	Związki pracodawców/Izby gospodarcze/organizacje pracodawców	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	136	Zadania przewidziane do realizacji w ramach celu obejmują w szczególności: •Rozwój i dostosowanie regionalnej bazy szpitalnej przede wszystkim w priorytetowych dziedzinach medycyny lub dziedzinach wynikających z potrzeb epidemicznych, zidentyfikowanych na poziomie województwa lub kraju, w tym inwestycje w infrastrukturę, •Wsparcie infrastruktury ambulatoryjnej opieki zdrowotnej i podstawowej opieki zdrowotnej (POZ), •Zapewnienie większej dostępności do poradni ambulatoryjnych, •Wzmocnienie roli ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w dostarczaniu usług zdrowotnych oraz poprawa efektywności i koordynacja opieki zdrowotnej, (...) Ambulatoryjna opieka specjalistyczna (AOS) jest tylko jednym z rodzajów świadczeń realizowanych w trybie niestacjonarnym, przez co jest zakresem ograniczającym dostępność do wielu konkursów innym podmiotom realizującym opiekę ambulatoryjną w poradniach, takich jak np. usługi rehabilitacyjne, psychologiczne, psychiatryczne, czy odrębnie kontraktowane. Proponujemy rozszerzenie zgodnie z powyższym.	Często są to jedne konkursy, które umożliwiają uzyskanie wsparcia danego rodzaju, wobec czego ograniczenia podmiotowe wydają się szczególnie niezasadne, gdy np. poradnia rehabilitacyjna nie może uzyskać dofinansowania na zapewnienie dostępności i zwiększenie komfortu realizacji świadczeń wobec osób niepełnosprawnych.	Doprecyzowano katalog beneficjentów w następujący sposób: "Podmioty lecznicze zgodnie z Art. 4. ust. 1. , Ustawy o działalności leczniczej (Dz. U. 2021 poz. 711, 1773, 2120) z wyłączeniem podmiotów leczniczych, dla których podmiotem tworzącym lub prowadzącym jest minister lub wojewoda, ponadto partnerzy prywatni w współpracy z podmiotami publicznymi w przypadku projektów realizowanych w formule partnerstwa publiczno-prywatnego."	częściowo uwzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagii
780	„PRACODAWCY POMORZA I KUJAW” Związek Pracodawców	Związki pracodawców/izby gospodarcze/organizacje pracodawców	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	137	Wskazano tu podmioty lecznicze (publiczne, prywatne) udzielające świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych; przedsiębiorstwa; jednostki budżetowe; partnerzy prywatni we współpracy z podmiotami publicznymi w przypadku projektów realizowanych w formule partnerstwa publiczno-prywatnego; stowarzyszenia; samorządy gospodarcze i zawodowe; uczelnie wyższe; poradnie pedagogiczno-psychologiczne (publiczne, prywatne). W powyższym ujęciu nie jest jasne czy beneficjentem mogą być wyłącznie podmioty lecznicze wymienione w danej formie prawnej, czy też wszystkie podmioty lecznicze? Co do zasady rekomendowane są wszystkie podmioty lecznicze, więc nie ma potrzeby stosowania w opisie pojęć szczegółowych.	Nie ma potrzeby stosować pojęć szczegółowych, gdy jednocześnie w katalogu znajduje się dana grupa beneficjentów, np. samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej czy podmiot leczniczy, dla którego organem założycielskim jest samorząd zawodowy jest nadal podmiotem leczniczym wykonującym świadczenia opieki zdrowotnej. Do grupy beneficjentów warto dodać uczelnie wyższe, które kształcą na kierunkach medycznych i okomedycznych, aktywnie uczestnicząc w budowaniu systemu opieki zdrowotnej oraz poradnie pedagogiczno-psychologiczne, które posiadają również odpowiednio zasoby do udzielania świadczeń medycznych. Wymieniono tu m.in. stowarzyszenia. Jeśli ma pozostać opis szczegółowy podmiotów leczniczych, to wymaga doprecyzowania dlaczego wyłącznie ta forma organizacji pozarządowych została wskazana? Należy mieć na uwadze, że podmiotami prowadzącymi podmioty lecznicze są także fundacje.	Doprecyzowano katalog beneficjentów w następujący sposób: "Podmioty lecznicze zgodnie z Art. 4. ust. 1, Ustawy o działalności leczniczej (Dz. U. 2021 poz. 711, 1773, 2120) z wyłączeniem podmiotów leczniczych, dla których podmiotem tworzącym lub prowadzącym jest minister lub wojewoda, ponadto partnerzy prywatni we współpracy z podmiotami publicznymi w przypadku projektów realizowanych w formule partnerstwa publiczno-prywatnego."	uwzględniona
781	Powiat Inowrocławski	Jednostki samorządu terytorialnego – powiaty	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	136	Pierwotny zapis: - tworzenie nowych i rozwijanie istniejących ośrodków udzielających świadczeń zdrowotnych w ramach opieki psychiatrycznej, Uwaga: Należy dodać na końcu zdania zapis o następującym brzmieniu: „, w tym inwestycje w infrastrukturę”.	Tworzenie nowych i rozwijanie istniejących ośrodków udzielających świadczeń zdrowotnych w ramach opieki psychiatrycznej to przede wszystkim potrzeba wsparcia infrastrukturalnego i zapewnienie wyposażenia w specjalistycznych sprzęt medyczny.	Zapisy Programu, w ramach celu szczegółowego CP 4(v) w zakresie opieki paliatywnej i hospicyjnej, opieki geriatrycznej oraz usług opiekuńczo-leczniczych dopuszczają możliwość realizacji zadań infrastrukturalnych oraz wyposażenie podmiotów leczniczych niemniej jednak, priorytetowe będą działania dotyczące deinstytucjonalizacji usług zdrowotnych.	częściowo uwzględniona
782	„PRACODAWCY POMORZA I KUJAW” Związek Pracodawców	Związki pracodawców/izby gospodarcze/organizacje pracodawców	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4 (ii) Infrastruktura edukacyjna	140	Wskazano tu ww. opisie, iż potencjalni beneficjenci to „uczelnie zawodowe”. Nie powinno się jednak na etapie tworzenia FEKP zaważać wsparcia do jednego rodzaju uczelni. W związku z tym, że ustawa o szkolnictwie wyższym podlega zmianom w zakresie klasyfikacji uczelni, proponujemy, aby zrezygnować ze wskazania, że wsparcie mogą otrzymać tylko uczelnie zawodowe. Wystarczy określić, że będą to uczelnie. Jeszcze lepiej uczelnie publiczne i niepubliczne.	Należy włączyć w system wszelkie podmioty zorientowane na dostosowanie kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy.	W konsultowanym projekcie FEDKP 2021-2027, w ramach cs 4(ii), alokacja na inwestycje w infrastrukturę uczelni jest ograniczona. W związku z powyższym oraz mając na uwadze kierunki wsparcia określone w projekcie Umowy Partnerstwa 2021-2027, potrzeby w zakresie kształcenia zawodowego występujące w regionie oraz oczekiwania KE w tym obszarze zdecydowano, że priorytetem będą inwestycje w infrastrukturę publicznych uczelni zawodowych. Przewiduje się, że środki te zostaną wykorzystane w całości na realizację projektu strategicznego pn. Rozwój państwowych uczelni zawodowych, wynikającego ze Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+, z wykazu projektów kluczowych, pozycja 413. Podsumowując, w ramach cs 4 (ii) nie ma możliwości dopuszczenia do wsparcia wszystkich uczelni publicznych i niepublicznych.	niewzględniona
783	„PRACODAWCY POMORZA I KUJAW” Związek Pracodawców	Związki pracodawców/izby gospodarcze/organizacje pracodawców	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4 (iii) Infrastruktura edukacyjna	140	W opisie FEKP wskazano: „Dla poprawy jakości oraz dostosowania kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy realizowane będą inwestycje w infrastrukturę edukacyjną i szkoleniową szkół oraz centrów i placówek prowadzących kształcenie zawodowe lub ustawiczne, ukierunkowane m.in. na tworzenie i rozwój warsztatów/pracowni kształcenia praktycznego w branżach zgodnych z potrzebami rynku pracy, w tym z inteligentnymi specjalizacjami określonymi w RIS. W celu zwiększenia liczby wysoko wykwalifikowanych kadr oraz lepszego dostosowania kształcenia do potrzeb rynku pracy wspierane będą projekty dotyczące infrastruktury uczelni zawodowych.” Uczniowie i studenci odbywają praktyki i staże w przedsiębiorstwach. To tu uczą się zawodu w praktyce. Prosimy o zapisanie możliwości dotowania zakupu sprzętu i urządzeń w przedsiębiorstwach realizujących staże i praktyki.	Z praktyki funkcjonowania staży i praktyk w przedsiębiorstwach wynika, iż najwięcej uszkodzeń sprzętu dokonują właśnie praktykanci i stażyści.	W ramach cs 4(ii) nie ma możliwości dotowania zakupu sprzętu i urządzeń w przedsiębiorstwach realizujących staże i praktyki. Nie mniej jednak takie wsparcie będzie możliwe w ramach priorytetu 8 w cs 4(f).	częściowo uwzględniona
784	„PRACODAWCY POMORZA I KUJAW” Związek Pracodawców	Związki pracodawców/izby gospodarcze/organizacje pracodawców	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4 (ii) Infrastruktura edukacyjna	140	Proponujemy włączenie działania sprzyjającego niedyskryminacji małych podmiotów prywatnych realizujących inwestycje w infrastrukturę edukacyjną.	Wśród beneficjentów wsparcia tego typu dochodziło dotychczas do marginalizacji prywatnych podmiotów, które często były wykluczane poprzez tworzenie mikrosystemów ponadgminnych i ponadpowiatowych. Zauważane jest faworyzowanie projektów obejmujących większość powiatów (gmin), najczęściej prowadzonych przez jst. Chodzi o zapobieżenie dyskryminacji np. prywatnych szkół.	Katalog potencjalnych beneficjentów przewidziany dla cs 4 (ii) jest szeroki i poza jst obejmuje również osoby fizyczne i prawne będące organami prowadzącymi przedszkola lub inne formy edukacji przedszkolnej, szkoły i placówki systemu oświaty realizujące kształcenie ogólne, szkoły i placówki systemu oświaty realizujące kształcenie zawodowe lub ustawiczne; przedsiębiorstwa. W związku z powyższym w ramach FEDKP 2021-2027 nie dyskryminuje się prywatnych szkół z dostępu do wsparcia.	uwzględniona
785	„PRACODAWCY POMORZA I KUJAW” Związek Pracodawców	Związki pracodawców/izby gospodarcze/organizacje pracodawców	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4 (iii) Infrastruktura edukacyjna	141	Tabela Wskaźniki produktu nie zawiera liczby wspartych uczelni (chyba, że liczba wspartych szkół obejmuje też uczelnie). Brakuje wskaźnika dotyczącego liczby wspartych przedsiębiorców realizujących praktyki zawodowe/studenckie i staże.	Z praktyki funkcjonowania staży i praktyk w przedsiębiorstwach wynika, iż najwięcej uszkodzeń sprzętu dokonują właśnie praktykanci i stażyści. Przedsiębiorcy powinni zostać włączenie do grupy docelowej.	W konsultowanym projekcie FEDKP 2021-2027 v 1 uwzględniono wyłącznie takie wskaźniki, które będą monitorowały interwencję w głównych obszarach, na których skoncentrowano wsparcie i przeznaczono najwięcej środków. Wszystkie wskaźniki wybrane do monitorowania interwencji w ramach cs 4 (iii) wynikają z Załącznika I do ROZPORZĄDZENIA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2021/1058 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności oraz z LWK 2021-2027, przygotowanej przez MFIPR. Na poziomie programu FEDKP 2021-2027 IZ nie dostrzega potrzeby wprowadzania dodatkowych wskaźników. Szczegółowe wskaźniki zostaną dodane natomiast na poziomie szczegółowego opisu priorytetów (SzOP).	częściowo uwzględniona
786	„PRACODAWCY POMORZA I KUJAW” Związek Pracodawców	Związki pracodawców/izby gospodarcze/organizacje pracodawców	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(iii) Infrastruktura społeczna	144	CEL SZCZEGÓŁOWY 4 (I II) WSPIERANIE WŁĄCZENIA SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO SPOŁECZNOŚCI MARGINALIZOWANYCH, GOSPODARSTW DOMOWYCH O NISKICH DOCHODACH ORAZ GRUP W NIEKORZYSTNEJ SYTUACJI, W TYM OSOB O SZCZEGÓLNYCH POTRZEBACH, DZIĘKI ZINTEGROWANYM DZIAŁANIOM OBEJMUJĄCYM USŁUGI MIESZKANIOWE I USŁUGI SPOŁECZNE W opisie FEKP wskazano: „W ramach cs preferowane będą projekty zakładające wykorzystanie istniejącej infrastruktury.” Wnioskujemy o wpisanie lub wyjaśnienie czy w ramach celu szczegółowego możliwe będą dotacje do istniejących placówek wsparcia dziennego (np. powstałych ze środków UE). Mamy na myśli inwestycje pozwalające na wydłużenie godzin pracy, zakupienie sprzętu itp. Na wysłuchaniu branżowym wskazywaliśmy konieczność zachowania potencjału stworzonego w poprzednim okresie programowania (powstały przedszkola, domy dla osób starszych itp.) Po okresie trwałości, albo wcześniej, takie placówki się często zamykają, zwłaszcza te, które nie mają systemowego wsparcia finansowego (np. Żłobki i DDPy). Można rozwijać ich infrastrukturę poprzez dodawanie dodatkowych funkcji (np. DDP + świetlica srodowiskowa, DDP + opieka w domu itp.).	Wskazanie takiej możliwości jest kluczowe dla trwałości tych podmiotów. To pozwoli na utrzymanie większej ilości placówek, które powstały ze środków UE, a nie mają finansowania systemowego, tylko komercyjne.	W ramach cs 4 (iii) dopuszcza się inwestycje w infrastrukturę na potrzeby zarówno istniejących jak również tworzenia nowych placówek wsparcia dziennego takich jak np. DDP. W kontekście placówek opieki nad dziećmi do lat 3 wyjaśnić należy, iż wsparcie w tym zakresie będzie możliwe wyłącznie z poziomu kraju - ze środków programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego, a także w ramach Krajowego Planu Odbudowy.	uwzględniona
787	„PRACODAWCY POMORZA I KUJAW” Związek Pracodawców	Związki pracodawców/izby gospodarcze/organizacje pracodawców	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(iii) Infrastruktura społeczna	145	Wskaźniki sformułowane jako „Pojemność...” sugerują, że środki będą wydatkowane na nowe miejsca. Prosimy o zmianę perspektywy i formułowanie wskaźnika jako „Liczba placówek opieki społecznej objęta wsparciem”, tak jak to jest ujęte w obszarze infrastruktury szkolnej, czy przedszkolnej.	Jedynym celem nie powinno być tworzenie nowych miejsc, bo wygląda to tak, że ten sam podmiot zamyka jedną placówkę i otwiera następną, utrzymując dostępność miejsc w cenach komercyjnych, których nikt nie jest w stanie zapłacić. Skoro preferowana jest istniejąca infrastruktura, to wymagamy poszerzenia świadczonych usług, a nie liczby nowych miejsc. Albo obejmujemy wsparciem osoby bardziej samodzielne przez 4 h, a osoby niesamodzielne przez 10h.	W konsultowanym projekcie FEDKP 2021-2027 v 1 uwzględniono takie wskaźniki, które będą monitorowały interwencję w głównych obszarach, na których skoncentrowano wsparcie i przeznaczono najwięcej środków. Wszystkie wskaźniki wybrane do monitorowania interwencji w ramach cs 4 (iii) wynikają z Załącznika I do ROZPORZĄDZENIA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2021/1058 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności. W ramach LWK 2021-2027, dla cs 4 (iii), nie przewidziano innych wskaźników niż te, które KE określiła w ww. rozporządzeniu. Na poziomie programu FEDKP 2021-2027 IZ nie dostrzega potrzeby wprowadzania dodatkowych wskaźników. Ponadto, wyjaśnić należy, że wskaźnik pn. „Pojemność nowych lub zmodernizowanych placówek opieki społecznej (innych niż mieszkania)” nie dotyczy wyłącznie nowych miejsc. Zgodnie bowiem z definicją tego wskaźnika, opracowaną przez KE, wskaźnik mierzy “Maksymalną liczbę osób, które mogą być obsługiwane lub objęte opieką przynajmniej raz w ciągu roku przez nowo wybudowane lub zmodernizowane placówki opieki społecznej.	częściowo uwzględniona
788	„PRACODAWCY POMORZA I KUJAW” Związek Pracodawców	Związki pracodawców/izby gospodarcze/organizacje pracodawców	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(a) Aktywizacja zawodowa	155	Wymaga wyjaśnienia lub przemyślenia to, dlaczego ten cel szczególnie koncentruje się na potrzebach osób młodych.	W Grupach docelowych (str.156) mowa o „Osobach potrzebujące wsparcia w zakresie aktywizacji zawodowej/ polepszenia sytuacji na rynku pracy, w tym: - klienci publicznych służb zatrudnienia, w szczególności: - osoby powyżej 50 roku życia, - osoby poniżej 34 roku życia, - kobiety, - osoby z niepełnosprawnościami, - osoby długotrwale bezrobotne, - osoby o niskich kwalifikacjach, - ubogie pracujące, - zatrudnione na umowach krótkoterminowych i/lub pracujące w ramach umów cywilno-prawnych.” To nie ma odzwierciedlenia we wskaźnikach na stronie 157.	Przyjęte rozwiązanie uwzględnia rekomendacje KE zawarte w Wytocznych KE dotyczących monitoringu i ewaluacji (Common Indicators Toolbox z 10.2021). W Programie uwzględniono wyłącznie takie wskaźniki, które będą monitorowały interwencję w głównych obszarach, na których skoncentrowano wsparcie i na które przeznaczono najwięcej środków. Program nie musi zatem zawierać wszystkich wskaźników. Na obecnym etapie prac ustalono, że pozostałe wskaźniki będą zaprogramowane na poziomie SzOP.	częściowo uwzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagii
789	„PRACODAWCY POMORZA I KUJAW” Związek Pracodawców	Związki pracodawców/Izby gospodarcze/organizacje pracodawców	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(d) Wsparcie w zakresie adaptacyjności i zdrowia	162	W opisie wskaźników – wiersz 4 i 5 w kolumnie „wskaźnik” zapisano: „Liczba pracowników mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (w tym spółdzielni i przedsiębiorstw społecznych) objętych usługą rozwojową (osoby)”. Proponujemy zmianę zapisu na: „Liczba pracowników mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (w tym spółdzielni i przedsiębiorstw społecznych oraz innych podmiotów ekonomii społecznej będących pracodawcami objętych usługą rozwojową (osoby))” Proponujemy analogiczną zmianę w ostatnim wierszu kolumny pn. „wskaźnik” na: „Liczba objętych wsparciem mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (w tym spółdzielni i przedsiębiorstw społecznych oraz innych podmiotów ekonomii społecznej będących pracodawcami) (przedsiębiorstwa)” Brak wskaźników wskazujących na wsparcie przedsiębiorstw inne niż MSP. Proponujemy analizę możliwości formalnej wsparcia wszystkich firm i zmianę w tym zakresie.	Definicja przedsiębiorstwa społecznego nie ma umocowania w żadnej ustawie, jest zmienna i często zawęża sztucznie pracodawców sektora ekonomii społecznej. Na etapie planowania programu, jeśli jest to formalnie możliwe, wsparcie nie powinno być zawężane wyłącznie do pracowników małych i średnich przedsiębiorstw.	Zgodnie z założeniami projektu Programu FEDKP 2021-2027 planujemy wsparcie w zakresie usług rozwojowych dla pracodawców i przedsiębiorstw. W opisie grupy docelowej nie ograniczamy w żaden sposób podmiotów, które będą mogły skorzystać ze wsparcia. Jednocześnie chcielibyśmy wyjaśnić, że nazwa wskaźnika: Liczba pracowników mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (w tym spółdzielni i przedsiębiorstw społecznych) objętych usługą rozwojową (osoby) pochodzi z projektu Listy Wskaźników Kluczowych, określonej przez MFIPR. Istotne jest, że na obecnym etapie prac ustalono, że pozostałe wskaźniki będą zaprogramowane na poziomie SzOP. W tym obszarze dotyczy to np. wskaźnika Liczba pracowników, którzy uzyskali kwalifikacje w wyniku uczestnictwa w usłudze rozwojowej (osoby). Należy zauważyć, że wskaźnik ten dotyczy pracowników wszystkich pracodawców, którzy zostali objęci usługami rozwojowymi: przedsiębiorstw niezależnie od wielkości oraz pozostałych podmiotów. Szczegółowe zasady będą opisane w SzOP/ dokumentach dot. danego obszaru. Przyjęte rozwiązanie uwzględni rekomendacje KE zawarte w Wytężnych KE dotyczących monitoringu i ewaluacji (Common Indicators Toolbox z 10.2021).	uwzględniona
790	„PRACODAWCY POMORZA I KUJAW” Związek Pracodawców	Związki pracodawców/Izby gospodarcze/organizacje pracodawców	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(h) Aktywna integracja	176	Brak wsparcia w zakresie bezpośredniego wykorzystania potencjału migrantów na rzecz rynku pracy takiego jak: podnoszenie kwalifikacji, nauka języka, działania ułatwiające start wykwalifikowanym pracownikom/specjalistom w tym realizowane przez pracodawców. Wsparcie w projekcie FEKP w dużej mierze zostało ograniczone do działań, którym bliżej do pomocy społecznej niż do wykorzystania potencjału i możliwości jakie stwarzają migranci dla pracodawców i gospodarki naszego regionu.	Dla celu szczegółowego/ priorytetu (h) Wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji (na stronie 62) wskazano, że „Zmieniająca się sytuacja geopolityczna spowodowała również potrzebę zaplanowanie kompleksowych działań na rzecz integracji społecznej i zawodowej oraz wykształcenia obywateli państw trzecich, w tym migrantów, którzy mogą stanowić potencjał dla społeczności lokalnej, jak i dla regionalnego rynku pracy.” W jaki sposób poprzez FEKP zamierza się wesprzeć rozwój potencjału migrantów na rzecz regionalnego rynku pracy? FEKP dla migrantów wyróżnia wsparcie w praktyce jedynie w obszarze pomocy społecznej / integracji społecznej. Patrz: strona 176: „III. Promowanie integracji społeczno-gospodarczej obywateli państw trzecich, w tym migrantów – wsparcie obywateli państw trzecich, w tym migrantów, w szczególności kobiet i dzieci w zakresie aktywizacji społecznej oraz przygotowania odpowiednich warunków do życia i zatrudnienia. Podjęte działania mają również obejmować zintegrowane programy integracji cudzoziemców oraz rozszerzenie i wydłużenie programów integracyjnych. Przykłady przedsięwzięć (m.in.): - działania polegające na wypracowaniu systemu współpracy podmiotów, które współpracowałyby na rzecz integracji i łączyły zasoby na rzecz wsparcia, adaptacji usamodzielnienia cudzoziemców, w tym ośrodków pomocy społecznej, powiatowych centrów pomocy rodzinie z innymi podmiotami, w tym sektorem społecznym, - działania obejmujące wsparcie społeczne, - działania w celu aktywizacji i integracji migrantów, w tym w szczególności kobiet oraz dzieci.”	Zapisy Programy zostaną poszerzone. Dodanie zostanie szerszy wachlarz możliwych przedsięwzięć w tym m.in. o wsparcie zawodowe, edukacyjne (nauka języka).	uwzględniona
791	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	We Włocławku hospicjum stacjonarne jest bardzo potrzebne	We Włocławku dużo osób choruje na raka	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środków UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
792	„PRACODAWCY POMORZA I KUJAW” Związek Pracodawców	Związki pracodawców/Izby gospodarcze/organizacje pracodawców	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(h) Aktywna integracja	175	Brakuje w punkcie II Ekonomia społeczna obszaru „ finansowanie działań istniejących sieci PES i PS (w tym franczyz społecznych i/lub sieci PES)”. Rekomendujemy dodanie takiego obszaru. Konskwentnie brakuje wskaźnika w tym obszarze na str. 178: „Liczba sieci podmiotów ekonomii społecznej objętych wsparciem”. Rekomendujemy dodanie.	Sieciowanie PES i PS jest dobrą praktyką zwiększającą ich oddziaływanie i efektywność	W ramach celu (h) przewidziano wsparcie obejmujące rozwój istniejących PES, w tym tworzenie możliwości do zwiększenia zatrudnienia w tych podmiotach. Przedsięwzięcia w tym zakresie mają przyczynić się do dalszego rozwoju i wzmocnienia potencjału sektora ekonomii społecznej. Katalog typów przedsięwzięć jest otwarty w programie - wsparcie istniejących PES, w tym ich sieciowanie, będzie realizowane zgodnie z rekomendacjami MFIPR, KPRES i Kujawsko-Pomorskim Programem na Rzecz Ekonomii Społecznej. Na poziomie SzOP typy wsparcia zostaną uszczegółowione.	uwzględniona
793	„PRACODAWCY POMORZA I KUJAW” Związek Pracodawców	Związki pracodawców/Izby gospodarcze/organizacje pracodawców	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(k) Usługi społeczne i zdrowotne, wsparcie rodziny	183	Wśród głównych grup docelowych nie ma PES? Rekomendujemy wyodrębnienie PES w opisie głównych grup docelowych, analogicznie jak wyodrębniono jst.	Wydaje się, że organizacje pozarządowe, tak jak JST realizują te zadania, zwłaszcza w obszarze usług społecznych i zdrowotnych.	Grupa docelowa będzie uszczegółowiona m.in. o PES	uwzględniona
794	„PRACODAWCY POMORZA I KUJAW” Związek Pracodawców	Związki pracodawców/Izby gospodarcze/organizacje pracodawców	Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	41	W FEDKP zamieszczono informację: „Wsparcie dotacyjne będzie miało zastosowanie do projektów dotyczących mikroinstalacji w budynkach mieszkalnych i użyteczności publicznej.”	Ze względu na ograniczoną alokację nie powinny być wspierane z FEDKP instalacje w budynkach jednorodzinnych. Dla nich przeznaczony jest ogólnopolski program Energia plus.	W tym momencie nie wykluczamy wsparcia instalacji OZE w budynkach mieszkalnych jednorodzinnych. Ewentualne uruchomienie wsparcia w ramach FEDKP 2021-2022 uzależnione jednak będzie od możliwości sfinansowania tego rodzaju inwestycji z innych programów krajowych.	częściowo uwzględniona
795	Powiat Inowrocławski	Jednostki samorządu terytorialnego – powiaty	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	136	Pierwotny zapis: - tworzenie nowych lub rozszerzenie działalności ośrodków udzielających świadczeń w zakresie opieki paliatywnej i hospicyjnej, opieki geriatrycznej oraz usług opiekuńczo-leczniczych, Uwaga: Należy dodać zapis o następującym brzmieniu: „oraz wsparcie wyposażenia istniejących szpitalnych oddziałów paliatywnych”.	W obszarze zdrowia istnieje potrzeba nie tylko tworzenia nowych i rozszerzenia działalności ośrodków udzielających świadczeń w zakresie opieki paliatywnej, ale również potrzeba wsparcia dla szpitali posiadających oddziały paliatywne.	Zgodnie z zapisami Programu w ramach CP 4(v) możliwe będzie finansowanie wyposażenia podmiotów leczniczych w sprzęt medyczny i aparaturę medyczną.	częściowo uwzględniona
796	Powiat Inowrocławski	Jednostki samorządu terytorialnego – powiaty	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	136	Pierwotny zapis: - tworzenie nowych lub rozszerzenie działalności ośrodków udzielających świadczeń w zakresie opieki paliatywnej i hospicyjnej, opieki geriatrycznej oraz usług opiekuńczo-leczniczych, Uwaga: Należy dodać zapis o następującym brzmieniu: „oraz wsparcie wyposażenia istniejących szpitalnych oddziałów paliatywnych”.	W obszarze zdrowia istnieje potrzeba nie tylko tworzenia nowych i rozszerzenia działalności ośrodków udzielających świadczeń w zakresie opieki paliatywnej, ale również potrzeba wsparcia dla szpitali posiadających oddziały paliatywne.	Zgodnie z zapisami Programu w ramach CP 4(v) możliwe będzie finansowanie wyposażenia podmiotów leczniczych w sprzęt medyczny i aparaturę medyczną.	częściowo uwzględniona
797	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarne. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Widzę potrzebę budowy Hospicjum na terenie naszego miasta	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środków UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
798	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarne. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Myślę że budowa hospicjum będzie bardzo przydatna dla miasta Włocławek	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środków UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
799	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarne. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarka i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarne.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środków UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
800	Powiat Inowrocławski	Jednostki samorządu terytorialnego – powiaty	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	136	Propozycja dodania zapisu w następującym brzmieniu: -wsparcie kształcenia i doskonalenia zawodowego kadr medycznych, w szczególności w deficytowych dla regionu specjalizacjach medycznych.	Wyzwaniem w obszarze zdrowia jest zapewnienie wykwalifikowanej kadry medycznej, zwłaszcza w deficytowych specjalizacjach medycznych. Istnieje potrzeba wsparcia kształcenia i doskonalenia zawodowego obecnych i przyszłych kadr medycznych.	Zgodnie z linią demarkacyjną wsparcie kadry medycznej na poziomie wyższym będzie możliwe z poziomu krajowego z Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego oraz Krajowego Programu Odbudowy. Natomiast kształcenie na poziomie średnim zawodowym możliwe jest w CP 4(f).	częściowo uwzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagii
801	Powiat Inowrocławski	Jednostki samorządu terytorialnego – powiaty	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(k) Usługi społeczne i zdrowotne, wsparcie rodziny	182	Pierwotny zapis: - działania w zakresie przeciwdziałania skutkom covid-19 w obrębie usług społecznych i zdrowotnych. Uwaga: Propozycja dodania nowego zapisu: działania w zakresie przeciwdziałania skutkom covid-19 w obrębie usług społecznych i zdrowotnych, w tym działania rehabilitacyjne oraz przywracanie i pobudzanie aktywności społecznej dedykowanej seniorom.	Działania w zakresie przeciwdziałania skutkom COVID-19 w obrębie usług społecznych i zdrowotnych, należy dedykować wszystkim grupom społecznym. Szczególne wsparcie powinno zostać ukierunkowane na potrzeby seniorów, którzy znajdują się w grupie podwyższonego ryzyka zarażeniem COVID-19. Istnieje potrzeba zintensyfikowania działań rehabilitacyjnych oraz pobudzanie aktywności społecznej seniorów.	Obecny zapis Programu w ocenie Instytucji Zarządzającej jest wystarczający, nie wyklucza ze wsparcia działają, o których mowa w uwadze i nie wymaga rozszerzenia, gdyż rehabilitacja jest usługą zdrowotną, a usługi społeczne obejmują szereg działań dla osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. Zgodnie z zaleceniami KE wsparcie w nowej perspektywie finansowej powinno obejmować w szczególności osoby w gorszym położeniu (w tym zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym). W SzOP zostaną doprecyzowane zapisy programu.	częściowo uwzględniona
802	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Uważam, że we Włocławku jest ogromna potrzeba budowy Hospicjum stacjonarnego dla osób ciężko chorych, aby zapewnić im całodobową, profesjonalną, fachową opiekę paliatywną.	Coraz więcej mieszkańców zmaga się z różnymi chorobami dlatego budowa Hospicjum jest dla naszego wspólnego dobra, aby każdy mógł uzyskać pomoc w trudnym etapie swojego życia. Popieram projekt budowy Hospicjum stacjonarnego, ponieważ sama korzystałam z pomocy lekarzy i pielęgniarek opieki paliatywnej i wiem jak ważna i bezcenna jest ich praca przy łóżku chorego. Potrzebne jest Hospicjum miejsce gdzie można uzyskać pomoc i tą pomoc udzielić ciężko chorym.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
803	Chorągiew Kujawsko-Pomorska Związku Harcerstwa Polskiego	Organizacje pozarządowe	Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	118	Treść dotychczasowa: Wspierane będzie również wyposażenie ośrodków prowadzących działalność w zakresie edukacji ekologicznej. Szczególnie tego rodzaju działalność będzie wspierana w odniesieniu do obszaru Rezerwatu Biosfery „Bory Tucholskie”. Treść proponowana: Wspierane będą działania w zakresie rozwoju infrastruktury i wyposażenie ośrodków prowadzących działalność w zakresie edukacji ekologicznej. Szczególnie tego rodzaju działalność będzie wspierana w odniesieniu do obszaru Rezerwatu Biosfery „Bory Tucholskie”.	Zasadnym jest w pierwszej kolejności dostosowanie infrastrukturalne centrów edukacji ekologicznej i ośrodków prowadzących działalność edukacyjnych, a następnie ich wyposażenie. Ma to szczególne znaczenie ze względu na duże wyeksploatowanie obiektów centrów edukacji ekologicznej. Ważnym aspektem jest również możliwość dostosowania infrastruktury do kluczowych form edukacji ekologicznej w tym form kilkunastu. Dopiero po dostosowaniu infrastruktury znaczenie będzie miało wyposażenie. Z punktu widzenia Rezerwatu Biosfery „Bory Tucholskie” i np. infrastruktury ośrodka w Białej w Gminie Tuchola ale i innych ośrodków np. w Wozwodzie kluczowa jest taka a nie inna kolejność zdarzeń.	Zgodnie z uwagami do FEDKP 2021-2027 w ramach Celu szczegółowego CP 2(vii) dopuszczona zostanie przebudowa i modernizacja istniejących ośrodków edukacji ekologicznej wraz z niezbędnym wyposażeniem. Ze względu na ograniczenia finansowe FEDKP oraz nasycenie regionu ośrodkami edukacji ekologicznej nie będzie możliwe finansowanie tworzenia nowych ośrodków. Projekty odnoszące się do Rezerwatu Biosfery "Bory Tucholskie" planuje się wspierać priorytetowo, lecz w zakresie określonym w FEDKP.	uwzględniona
804	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
805	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej o Hospicjum, ponieważ widzę potrzebę takiego miejsca na mapie Włocławka. Kilkanaście lat temu mój już niestety św. tato potrzebował całodobowej opieki paliatywnej z powodu swojej ciężkiej choroby. Polskie Towarzystwo Opieki Paliatywnej we Włocławku prowadzone wtedy przez doktora Kaczmarska pomogło nam w tej trudnej sytuacji bardzo mocno, przez codzienne wizyty w domu lub gdy coś się działo przyjeżdżali na naszą prośbę natychmiastowo. W swoją pracę wkładają całe serce a tego typu miejsce pomogło by wielu ludziom w takiej trudnej sytuacji i zapewniło by jeszcze lepszą opiekę niż do tej pory. Dr. Kaczmarek dbał o mnie również po śmierci taty, zmarł gdy byłem jeszcze dzieckiem. Do 18 roku życia dostawałam paczki na dzień dziecka, święta Bożego Narodzenia jak i wyprawkę do szkoły. Jestem i będę im dożywotnie wdzięczna za okazaną pomoc dla mnie jak i taty. Popieram ich projekt o budowę Hospicjum i będę bardzo szczęśliwa jeśli dojdzie to do skutku.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
806	Chorągiew Kujawsko-Pomorska Związku Harcerstwa Polskiego	Organizacje pozarządowe	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(vi) Kultura	147	Zapis pierwotny: Potencjalni beneficjenci wsparcia to: samorząd województwa kujawsko-pomorskiego i samorządowe jednostki organizacyjne. Zapis proponowany: samorząd województwa kujawsko-pomorskiego, samorządowe jednostki organizacyjne, organizacje pozarządowe, kościoły i związki wyznaniowe	Często opisane zasoby infrastrukturalne o znacznym znaczeniu kulturowym znajdują się w zasobach NGO i związków wyznaniowych.	W ramach CP4 (vi) będą wspierane projekty strategiczne, ważne dla rozwoju regionu, wynikające ze SRW, realizowane w formule niekonkurencyjnej. Natomiast projekty oddziałujące lokalnie, wpisane w strategię terytorialne będzie można realizować w CPS w ramach Priorytetu 5.	niewzględniona
807	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Włocławek jako byłe miasto wojewódzkie liczące ponad 100 tys mieszkańców nie posiada HOSPICIUM stacjonarnego. Twierdzę że ta inicjatywa jest konieczna we Włocławku dla osób szczególnie potrzebujących i najciężej chorych. Opieka całodobowa daje takie gwarancje.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne gdyż jest jak najbardziej potrzebne. Będzie też wsparciem dla rodzin pracujących którzy nie mogą zajmować się ciężko chorymi. Wiele osób z moich znajomych korzystało z pomocy Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej oddz. we Włocławku im dr Zb. Kaczmarska. Gorąco popieram tę propozycję.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
808	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Włocławek jako byłe miasto wojewódzkie liczące ponad 100 tys mieszkańców nie posiada HOSPICIUM stacjonarnego. Twierdzę że ta inicjatywa jest konieczna we Włocławku dla osób szczególnie potrzebujących i najciężej chorych. Opieka całodobowa daje takie gwarancje.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne gdyż jest jak najbardziej potrzebne. Będzie też wsparciem dla rodzin pracujących którzy nie mogą zajmować się ciężko chorymi. Wiele osób z moich znajomych korzystało z pomocy Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej oddz. we Włocławku im dr Zb. Kaczmarska. Gorąco popieram tę propozycję.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
809	Chorągiew Kujawsko-Pomorska Związku Harcerstwa Polskiego	Organizacje pozarządowe	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(a) Aktywizacja zawodowa	156	Zapis obecny: Osoby potrzebujące wsparcia w zakresie aktywizacji zawodowej/ polepszenia sytuacji na rynku pracy, w tym: - klienci publicznych służb zatrudnienia, w szczególności: - osoby powyżej 50 roku życia, - osoby poniżej 34 roku życia, - kobiety, - osoby z niepełnosprawnościami, - osoby długotrwale bezrobotne, - osoby o niskich kwalifikacjach, - ubogie pracujące, - zatrudnione na umowach krótkoterminowych i/lub pracujący w ramach umów cywilno-prawnych. Zapis jest nieprecyzyjny z zapisu nie wynika czy wsparcie jest tylko dla klientów publicznych służb zatrudnienia, czy również osób nie będących klientami publicznych służb zatrudnienia np. osób biernych zawodowo	Zapis jest nieprecyzyjny z zapisu nie wynika czy wsparcie jest tylko dla klientów publicznych służb zatrudnienia, czy również osób nie będących klientami publicznych służb zatrudnienia np. osób biernych zawodowo	Program zostanie doprecyzowany w zakresie zapisów dot. grupy docelowej. Przyjęto poniżej wskazany katalog uczestników: Osoby potrzebujące wsparcia w zakresie aktywizacji zawodowej/ polepszenia sytuacji na rynku pracy, w tym: -klienci publicznych służb zatrudnienia, -osoby ubogie pracujące, -osoby zatrudnione na umowach krótkoterminowych i/lub pracujący w ramach umów cywilno-prawnych, -osoby młode, w tym osoby z niepełnosprawnościami, w wieku 15-25 lat wspierane przez ochotnicze huftce pracy.	uwzględniona
810	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku, o hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
811	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku, o hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
812	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej hospicjum stacjonarnego. Uważam, że taka inwestycja jest niezbędna w naszym mieście dla zabezpieczenia pełnego spektrum potrzeb mieszkańców związanych z medycyną paliatywną, to znaczy zapewnienia opieki osobom w ciężkim stanie, często do schyłku życia, dla których z różnych względów opieka w domu nie byłaby wystarczająca.	Najczęstszą przyczyną pobytu w hospicjum w naszym kraju są zaawansowane stadia nowotworów złośliwych. W Polsce w ostatnich latach umiera na nie ponad 100 tys. osób rocznie, stanowią one drugą najczęstszą przyczynę zgonów (http://onkologia.org.pl/wp-content/uploads/Nowotwory_2018.pdf) - trudno się z tym problemem zdrowotnych osób nie zetknąć. Pacjentów, którzy pod koniec życia wymagają stałej, specjalistycznej opieki jest więc wielu - część z nich z różnych względów nie może mieć zapewnionych odpowiednich warunków w domu. Czasem z powodu braku opiekuńczej, czasem ponieważ wymagająca, niestanna opieka nad chorym w pogarszającym się stanie przekracza możliwości członków rodziny nawet przy wsparciu hospicjum domowego. W takiej sytuacji dedykowanym miejscem leczenia jest hospicjum stacjonarne, które uważam za inwestycję niezbędną we Włocławku, aby zapewnić odpowiedni poziom wsparcia dla osób cierpiących na nieuleczalne choroby oraz ich bliskich. Mieszkańcy Włocławka powinni mieć dostęp do tego typu świadczeń z zakresu ochrony zdrowia.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagii
813	Chorągiew Kujawsko-Pomorska Związku Harcerstwa Polskiego	Organizacje pozarządowe	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(h) Aktywna integracja	177	Zapis obecny: Potencjalni beneficjenci: Wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych). W ramach typu I – w szczególności instytucje pomocy społecznej (tj. np. ośrodki pomocy społecznej czy powiatowe centra pomocy rodzinie); w ramach typu II wszystkie podmioty (z wyłączeniem osób fizycznych) pod warunkiem uzyskania akredytacji przed rozpoczęciem przyznawania dotacji i świadczenia usług wsparcia ekonomii społecznej. Zapis proponowany: Wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych). W ramach typu II wszystkie podmioty (z wyłączeniem osób fizycznych) pod warunkiem uzyskania akredytacji przed rozpoczęciem przyznawania dotacji i świadczenia usług wsparcia ekonomii społecznej.	Zdaniem naszym bezasadne jest wyszczególnianie w typie I podmiotów systemu pomocy społecznej, gdyż skutecznie też wsparcie w ramach usług aktywnej integracji prowadzone jest przez inne podmioty prywatne czy przez organizacje pozarządowe.	Przedmiotowy zapis nie wyklucza podmiotów prywatnych czy organizacji pozarządowych statutowo zajmujących się odpowiednio poszczególnymi grupami docelowymi, jednakże OPS (jest w każdej gminie), a PCPR (w każdym powiecie), a tym samym niezależnie czy na danym obszarze działa jakikolwiek ngo to wsparcie w zakresie pomocy społecznej udzieli danej osobie OPS, a dla osób z niepełnosprawnością PCPR.	częściowo uwzględniona
814	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Zdecydowanie popieram inicjatywę utworzenia we Włocławku Hospicjum Stacjonarne. Brak takiej placówki w naszym mieście i jednocześnie ogromne zapotrzebowanie na całodobową, profesjonalną opiekę paliatywną dla osób ciężko chorych, często także samotnych, stanowić powinno uznanie tego zadania za priorytetowe w planie Funduszy Europejskich dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027	Hospicjum Stacjonarne to poprawa jakości życia osoby chorej, a także jego bliskim, którzy mając zobowiązania zawodowe nie są w stanie zapewnić całodobowej opieki i przeżywać rodzinne dramaty. Doskonale zorganizowana w naszym mieście paliatywna pomoc domowa na pewnym etapie rozwoju choroby jest już niewystarczająca. Myślę, że warto wykorzystać wieloletnie doświadczenia zespołu lekarskiego i pielęgniarskiego dr Ewy Kaczmarek i pójść o krok dalej ku kompleksowej pomocy osobom cierpiącym i stworzyć we Włocławku Hospicjum Stacjonarne	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
815	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	W naszym mieście bardzo przyda się tego typu ośrodek	Pracując przychodni i w sklepie medycznym spotkałam na swojej drodze bardzo dużo ludzi cierpiących, potrzebujących opieki paliatywnej, myślę że komfort i uwolnienie od bólu w takim miejscu, opieka 24h było by dla osób chorych zbawienie. Samo to że nie będą sami w tak trudnym dla nich okresie, przynosi ulgę w bólu...	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
816	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Uważam, że to najlepszy pomysł: budowa hospicjum we Włocławku	Powinno być hospicjum na terenie województwa kujawsko - pomorskiego. Dużo rodzin potrzebuje takiej właśnie pomocy	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
817	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu	Inne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(k) Usługi społeczne i zdrowotne, wsparcie rodziny	182	Rekomenduję się rozdzielenie zapisów w obszarze rodzajów działań w zakresie usług społecznych i zdrowotnych „wsparcie nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych, np. teleopieki, systemów przywoławczych, wyłącznie jako elementu wsparcia i pod warunkiem zagwarantowania kompleksowości usługi opiekuńczej” i wprowadzenie zapisu gwarantującego „wsparcie nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych, np. teleopieki, systemów przywoławczych, jako narzędzia zapewniającego poczucie bezpieczeństwa, zwłaszcza samotnym osobom starszym w środowisku zamieszkania”.	Prognozy demograficzne dla województwa kujawsko-pomorskiego wskazują na dalszą zmianę struktury demograficznej ludności przejawiającą się wzrostem odsetka osób w wieku proprodukcyjnym. Z tego względu niezbędne jest zapewnienie szerokiego katalogu różnorodnych form wsparcia w środowisku, tzw. „sztych na miarę” i dostosowanych do indywidualnych potrzeb i sytuacji osób starszych. Biorąc pod uwagę, należy traktować teleopiekę jako jedno z niezbędnych narzędzi wspierania (zwłaszcza dla samotnych osób starszych), które stanowi podstawę poczucia bezpieczeństwa i umożliwia im komfort funkcjonowania w środowisku zamieszkania. Zjawisko starości charakteryzuje kwestia singularizacji, przejawiająca się wysokim odsetkiem samotnie żyjących osób starszych (w 2030 roku ponad 53% jednoosobowych gospodarstw będzie prowadzonych przez osoby w wieku 65+ - prognozy GUS). Nie każdy z samotnych seniorów wymaga objęcia kompleksowymi usługami opiekuńczymi, a ze względu na towarzyszące im różnego rodzaju choroby i wszechobecne poczucie osamotnienia, odczuwa głęboką potrzebę zabezpieczenia poprzez objęcie teleopieką. Zatem ten rodzaj wsparcia powinien być możliwy do wdrożenia, nie tylko jako uzupełnienie usługi opiekuńczej, ale również jako indywidualna forma zabezpieczenia osób starszych w ich miejscu zamieszkania. Świadczy o tym coraz szersza skala zainteresowania systemem teleopieki w naszym regionie. Ze względu na uwarunkowania organizacyjne i finansowe, nie będzie bowiem możliwości, aby skala realizacji usług opiekuńczych wzrastała lawinowo w najbliższych latach. Istnieje jednak możliwość, aby z coraz większym rozmachem wdrażany był system teleopieki, który powstał już w ramach projektu pn. „Kujawsko-Pomorska Teleopieka” realizowanego ze środków RPO. System ten mógłby w kolejnych latach znacząco się rozwijać, między innymi dzięki możliwości oderwania go od obligatoryjnego zapewnienia usług opiekuńczych. Z perspektywy wdrażanego procesu deinstytucjonalizacji, podkreśla się bowiem, iż podstawowym warunkiem, który powinien być w tym obszarze respektowanym, jest prawo wyboru właściwej skali i formy wsparcia przez osobę potrzebującą pomocy. Na danym etapie życia, wielu kujawsko-pomorskich seniorów jako potrzebną formę wsparcia wybrałoby teleopiekę, nie wykazując jeszcze zainteresowania wsparciem w formie opiekuńczo-usługowym. Warto podkreślić, iż Kujawsko-Pomorska Teleopieka jest dzisiaj projektem, który wyznacza standardy działania w tym obszarze na skalę krajową. Jako realizatorzy tego przedsięwzięcia rekomendujemy rozłączenie usług opiekuńczych realizowanych w środowisku zamieszkania od usług zdalnej opieki. Utrzymanie konieczności łączenia obu form zdecydowanie utrudni i skomplikuje ich implementację. Propozycja zapisu tej formy wsparcia nie jest obligatoryjna i wydaje się, że ich twórcy nie posiadają żadnych doświadczeń w tym obszarze. Dodatkowo biorąc pod uwagę konieczności oparcia rozwoju usług społecznych o Lokalne Strategie może to uniemożliwić realizację projektu wynikającego z zapisów Strategii Rozwoju Województwa.	Obecne zapisy programu wynikały z rekomendacji MFIPR (“wyłącznie jako elementu wsparcia i pod warunkiem zagwarantowania kompleksowości usługi opiekuńczej”). Na etapie negocjacji z MFIPR i KE będziemy podejmować rozmowy umożliwiające realizację „wsparcia nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych, np. teleopieki, systemów przywoławczych, jako narzędzia zapewniającego poczucie bezpieczeństwa, zwłaszcza samotnym osobom starszym w środowisku zamieszkania” jako osobnego typu wsparcia.	uwzględniona
818	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu	Inne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(ii) Cyfryzacja	76	Rekomenduję się uzupełnienie zapisu „Wzmocnienia otoczenia naukowego w regionie nastąpi przez rozbudowę Regionalnego Repozytorium Elektronicznych Danych Medycznych (RREDM).” o zapis „Wzmocnienia otoczenia naukowego w regionie nastąpi przez rozbudowę Regionalnego Repozytorium Elektronicznych Danych Medycznych (RREDM) i Kujawsko-Pomorskiej Teleopieki (KPT).”	W najbliższych latach w obszarze e-zdrowia kluczowe będą działania zmierzające w kierunku tworzenia e-usług. Należy spodziewać się dalszego rozwoju technologii informacyjnych, w tym telemedycyny (diagnozowanie i wykonywanie zabiegów na odległość), e-administracji (ucyfrowanie dokumentacji medycznej), teleopieki. W związku z powyższym Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu rekomenduje uzupełnienie zgłaszanego zapisu o Kujawsko-Pomorską Teleopiekę. Zgodnie z zapisami dokumentu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027, (2.1.2 1 Interwencje w ramach funduszy) zakładane w ramach celu szczegółowego 1(ii) działania mają być komplementarne z wcześniej realizowanymi projektami w ramach RPO WK-P na lata 2007-2013 i 2014-2020. Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu od 2021 roku wdraża system teleopieki na obszarze województwa kujawsko – pomorskiego. W/w Projekt wpisany jest również na listę projektów kluczowych Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku, Strategia Przyspieszenia 2030+ pod pozycją: 212.	Treść FEDKP 2021-2022 zostanie skorygowana zgodnie z propozycją.	uwzględniona
819	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu	Inne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(iii) Infrastruktura społeczna	146	Rekomenduję się zwiększenie nakładów finansowych na realizację inwestycji w infrastrukturę społeczną przyczyniających się do poprawy dostępności oraz jakości świadczonych usług społecznych. Zaplanowana została kwota 19 mln euro, a konieczne jest przynajmniej jej podwojenie.	Biorąc pod uwagę założenia dotyczące niezbędnego rozwoju infrastruktury wymuszone przez wdrażanie procesu deinstytucjonalizacji, zaplanowana na ten cel kwota jest z pewnością niewystarczająca. W przypadku infrastruktury społecznej (inaczej niż w obszarze infrastruktury edukacyjnej, czy kultury) będą potrzebne inwestycje przede wszystkim w budowę nowych obiektów. W projekcie FEKP 2021-2027 zakłada się, iż „W ramach CS 4 (iii) preferowane będą projekty zakładające wykorzystanie istniejącej infrastruktury”. Podkreślić trzeba jednak, że rozbudowa infrastruktury mieszkań wspomaganymi i chronionymi, czy dziennych ośrodków wsparcia, wymagać będzie przede wszystkim budowy nowych obiektów (gminy nie dysponują wystarczającym zasobem). Bez uwzględnienia odpowiednich nakładów na rozwój infrastruktury społecznej, niemożliwe będzie efektywne wdrażanie procesu deinstytucjonalizacji w województwie kujawsko-pomorskim (tak istotnego ze względu na starzenie się społeczeństwa i wzrost potrzeb w zakresie rozwoju środowiskowych usług społecznych). Zaplanowana na ten cel kwota jest drastycznie niższa niż środki przewidziane na infrastrukturę edukacyjną (34 mln euro – w tym przypadku przede wszystkim nie na budowę, a wykorzystanie istniejącej infrastruktury), czy infrastrukturę kultury (blisko 46 mln euro).	Alokacja na inwestycje w infrastrukturę społeczną (cs 4iii) zostanie zwiększona w kolejnej wersji Programu FEDKP 2021-2022.	częściowo uwzględniona
820	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu	Inne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(iii) Infrastruktura społeczna	144	Rekomenduję się uzupełnienie zapisu: „Istotne znaczenie będą miały również inwestycje w infrastrukturę na potrzeby realizacji usług w środowisku, w tym m.in. w formach dziennych (np. domy pomocy, domy samopomocy, kluby samopomocy)”, o zapis: „Istotne znaczenie będą miały również inwestycje w infrastrukturę na potrzeby realizacji usług w środowisku, w tym m.in. w formach dziennych (np. domy pomocy, domy samopomocy, kluby samopomocy). Ponadto uwzględnione zostaną inwestycje związane z utworzeniem infrastruktury potrzebnej na rzecz rozwoju centrów usług społecznych oraz innych podmiotów koordynujących rozwój środowiskowych usług społecznych”.	Realizacja procesu deinstytucjonalizacji opiera się w swoich głównych założeniach na potrzebie tworzenia w gminach podmiotów koordynujących (zwłaszcza centrów usług społecznych) rozwój usług społecznych w środowisku. Uwzględniając te założenia oraz potrzeby lokalowe występujące przede wszystkim na obszarach wiejskich województwa, należy uwzględnić ten typ działań do sfinansowania w katalogu planowanych wydatków na infrastrukturę społeczną.	W programie FEDKP 2021-2027 w cs 4 (iii) uwzględnione zostaną zapisy dot. wsparcia infrastruktury potrzebnej na rzecz centrów usług społecznych.	częściowo uwzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagii
821	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu	Inne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) Potencjały endogeniczne dla obszarów wiejskich	151	Rekomenduje się zmianę zapisu: „Ze względu na oddolny charakter RLKS ostateczny zakres działań zostanie określony dopiero po zakończeniu konkursu na wybór LSR i będzie wynikał z potrzeb ujętych w strategiach, które zostały wybrane do realizacji”, na zapis: „Wśród katalogu wsparcia realizowanego za pośrednictwem instrumentu RLKS rekomendowane są zwłaszcza działania adresowane do wskazanych powyżej grup, tj. - dla seniorów w zakresie rozwoju działalności klubów seniora, zielonych gospodarstw, działań aktywizacyjnych, - dla dzieci i młodzieży w zakresie pobudzania aspiracji i rozwoju zainteresowań i pasji, - dla ogółu mieszkańców w zakresie podnoszenia świadomości społecznej i kształtowania prospołecznych postaw m.in. z zakresu ekologii i ochrony środowiska, zdrowego trybu życia, w tym zdrowego odżywiania, w zakresie kształtowania i wzmocnienia poczucia tożsamości regionalnej i lokalnej, jak również upowszechniania kultury i animowania życia kulturalnego. Ostateczny zakres działań, ze względu na oddolny charakter RLKS, zostanie określony dopiero po zakończeniu konkursu na wybór LSR. Zastrzega się jednak, iż musi on wynikać ze zdiagnozowanych potrzeb i odpowiadać na te, które są najbardziej pilne i znaczące, biorąc pod uwagę niezbędne kierunki rozwoju społeczności lokalnej”.	Zaproponowany w projekcie FEKP 2021-2027 zapis jest bardzo ogólny i nie gwarantuje wdrożenia rekomendacji sformułowanych na poziomie krajowym (przez MR), jak i regionalnym. MR rekomenduje, aby już na wstępnym etapie uczynić konieczne zapewnienie, iż podstawowe, priorytetowe kierunki działania LSR muszą wynikać z przeprowadzonej szczegółowo diagnozy potrzeb. Kluczowe jest bowiem, aby cele LSR odnosiły się do niezbędnych i naglących potrzeb w odniesieniu do możliwości rozwojowych społeczności lokalnych. W obecnej perspektywie, w ocenie dokonanej przez MR, większość środków LSR została wydatkowana na turystykę i rekreację. Zapewne w wielu LGD obszar ten nie będzie w najbliższym czasie najpilniejszą osią rozwojową. Podkreśla się dalej, iż nie chodzi o zamykanie możliwości realizacji działań w tych obszarach, ale o zrewidowanie optyki rozwojowej proponowanej przez LGD w opracowanych LSR. W odniesieniu do rekomendacji z badania ewaluacyjnego regionalnych LGD, należy uwzględnić poniższe: „Działania w przyszłej perspektywie powinny (...) być kierowane do tych grup, które dziś nie są objęte właściwym wsparciem systemowym (seniorzy, dzieci i młodzież oraz rodziny z dziećmi, w których rodzice są aktywni zawodowo, ale poziom dochodów rodziny jest niski). Rozszerzenie potencjalnych odbiorców o te grupy, powoduje też rozszerzenie palety działań aktywizacyjnych (raczej społecznych, niż zawodowych) oraz włączenie instrumentów, które pozwolą takie osoby silniej włączyć w lokalną sieć społeczną”. W programie FEKP 2021-2027 warto zatem zawrzeć odpowiednie zapisy, które będą zapewniały możliwość wdrożenia powyższych rekomendacji.	Należy wskazać, że obecny opis priorytetu 7 nie zawiera wyłącznie zapisu: "Ze względu na oddolny charakter RLKS ostateczny zakres działań zostanie określony dopiero po zakończeniu konkursu na wybór LSR i będzie wynikał z potrzeb ujętych w strategiach, które zostały wybrane do realizacji" ale jest również doprecyzowanie, "W ramach RLKS realizowane będą działania wynikające z lokalnych strategii rozwoju i zgłaszane przez lokalną społeczność. W oparciu o doświadczenia z perspektywy finansowej 2014-2020 oraz wstępne informacje od lokalnej społeczności IZ zakłada, że wsparcie będzie skierowane między innymi do: seniorów, młodych, lokalnych artystów i lokalnych liderów kultury, animatorów życia kulturalnego, osób zajmujących się edukacją pozaszkolną, przedsiębiorców związanych z tworzeniem i rozwojem marki lokalnej i markowego produktu lokalnego". Pierwotne zapisy priorytetu 7, nie podawane do wiadomości poza strukturami urzędu, zawierały doprecyzowanie na poziomie zaproponowanym w uwadze. Jednakże, w trakcie konsultacji wewnętrznych, podjęto decyzję, że takie doprecyzowanie może sugerować, że jest to zamknięty katalog wsparcia w ramach danej grupy, czego chcielibyśmy uniknąć. Stąd zapisy na tak ogólnym poziomie. Należy również zwrócić uwagę, że diagnoza potrzeb, która jest podstawą stworzenia LSR, powstaje nie w oparciu o wnioski ze strategii wyższego rzędu, a w oparciu o potrzeby zgłaszane przez lokalną społeczność. Stąd obowiązkiem przy tworzeniu każdej LSR jest zorganizowanie spotkania ze społecznością w każdej gminie wchodzącej w obszar objęty LSR, a w przypadku miast w każdej dzielnicy. To na tych spotkaniach lokalna społeczność zgłasza swoje potrzeby, a LSR ze swoim zakresem wsparcia stara się na nie odpowiadać. Nie oznacza to wcale, że mieszkańcy na spotkaniach mogą zgłaszać tylko te problemy, które wpisują się do diagnozy gminy, powiatu czy województwa. W RLKS liczą się potrzeby mieszkańców, a nie statystyki. Warto również podkreślić, że obowiązek wpisywania się strategii w potrzeby rozwojowe wynika już z porządzenia ogólnego i dotyczy strategii regionalnych, do których zalicza się strategię ZIT i IIT. Strategie tworzone na potrzeby RLKS są w tym rozporządzeniu wyłączone z tej grupy, gdyż są uznawane za strategię lokalną. Powołując się na rekomendację dotyczącą RLKS na poziomie regionu należy zwrócić uwagę, że wskazanie do kogo powinno być skierowane wsparcie wynika z faktu, iż w obecnej perspektywie grupę docelową stanowiłyby wyłącznie osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Rekomendacja więc dotyczy wyjścia z tego zamkniętego katalogu i objęcia wsparciem wszystkich mieszkańców. Tak więc katalog zaproponowany potencjalnych grup wsparcia zawarty w opisie priorytetu jest odpowiednią na rekomendację zawartą w ewaluacji RLKS wykonanej przez IZ RPO WK-P.	niewzważona
822	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu	Inne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(a) Aktywizacja zawodowa	155	Rekomenduje się wśród zaproponowanych działań dotyczących kompleksowego wsparcia w zakresie aktywizacji zawodowej oraz poprawy sytuacji na rynku pracy, dodanie zapisu: „- wykorzystanie potencjału innowacji technologicznych (m.in. mediów społecznościowych, programów, aplikacji, komunikatorów) oraz przestrzeni wirtualnej jako narzędzia w działaniach aktywizacyjnych oraz usprawniających rynek pracy, w szczególności w sytuacji stanu zagrożenia epidemicznego i stanu epidemii”.	Biorąc pod uwagę rozwój znaczenia przestrzeni wirtualnej i innowacji technologicznych we współczesnych kanałach komunikacji, zwłaszcza w środowisku osób młodych, warto uwzględnić zaproponowany zakres działań, jako niezbędny do realizacji w perspektywie najbliższych lat.	Wskazany w projekcie Programu katalog typów wsparcia jest zestawem przykładowych działań, które zostaną uszczegółowione na poziomie SzOP.	uwzględniona
823	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarka i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczone wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczane w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
824	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu	Inne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(a) Aktywizacja zawodowa	155	Rekomenduje się, aby doprecyzować planowany obszar interwencji w poszczególnych celach w odniesieniu do działań na rzecz aktywizacji zawodowej osób z niepełnosprawnościami.	W obecnym kształcie projektu FEKP 2021-2027, stosowne zapisy się przenikają i są uwzględnione w różnych celach, a dotyczą tego samego obszaru merytorycznego: - CS 4 (a): „działania mające na celu niwelowanie barier jakie napotyka osoby z niepełnosprawnościami w zakresie zdobycia i utrzymania zatrudnienia, m.in. poprzez finansowanie pracy asystenta osoby niepełnosprawnej, którego praca spełnia standardy wyznaczone dla takiej usługi i doposażenie stanowiska pracy do potrzeb osób z niepełnosprawnościami”; - CS 4 (h): „działania ukierunkowane na integrację i rehabilitację społeczno-zawodową osób z niepełnosprawnościami (...) Przykłady przedsięwzięć: działania związane z realizacją m.in. usług asystenckich, usług trenera pracy lub innych usług umożliwiających uzyskanie i utrzymanie zatrudnienia przez osoby z niepełnosprawnością”; - działania obejmujące umożliwienie nabywania nowych umiejętności społecznych i zawodowych przez osoby z niepełnosprawnością”; - CS 4 (k): „rozwój usług asystencji osobistej wspierających aktywność społeczną, edukacyjną lub zawodową osób z niepełnosprawnościami”.	W celu szczegółowym (a) są to działania głównie dla osób bezrobotnych z niepełnosprawnością wymagających aktywizacji zawodowej, w celu szczegółowym (h) głównie dla osób z niepełnosprawnościami zagrożonych wykluczeniem społecznym i biernych wymagających aktywizacji społecznej, zawodowej, edukacyjnej, zdrowotnej, a w celu szczegółowym (k) głównie dla osób z niepełnosprawnościami w zakresie usług społecznych i zdrowotnych. Zgłoszona uwaga dotyczy etapu przygotowania SzOP, a zapisy programu są ogólne. W SzOP zostaną opisane warunki w celu rozgraniczenia wsparcia i zachowania demarkacji pomiędzy wskazanymi celami szczegółowymi (a), (h) i (k).	częściowo uwzględniona
825	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu	Inne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(h) Aktywna integracja	175	Rekomenduje się, aby doprecyzować planowany obszar interwencji w poszczególnych celach w odniesieniu do działań na rzecz aktywizacji zawodowej osób z niepełnosprawnościami.	W obecnym kształcie projektu FEKP 2021-2027, stosowne zapisy się przenikają i są uwzględnione w różnych celach, a dotyczą tego samego obszaru merytorycznego: - CS 4 (a): „działania mające na celu niwelowanie barier jakie napotyka osoby z niepełnosprawnościami w zakresie zdobycia i utrzymania zatrudnienia, m.in. poprzez finansowanie pracy asystenta osoby niepełnosprawnej, którego praca spełnia standardy wyznaczone dla takiej usługi i doposażenie stanowiska pracy do potrzeb osób z niepełnosprawnościami”; - CS 4 (h): „działania ukierunkowane na integrację i rehabilitację społeczno-zawodową osób z niepełnosprawnościami (...) Przykłady przedsięwzięć: działania związane z realizacją m.in. usług asystenckich, usług trenera pracy lub innych usług umożliwiających uzyskanie i utrzymanie zatrudnienia przez osoby z niepełnosprawnością”; - działania obejmujące umożliwienie nabywania nowych umiejętności społecznych i zawodowych przez osoby z niepełnosprawnością”; - CS 4 (k): „rozwój usług asystencji osobistej wspierających aktywność społeczną, edukacyjną lub zawodową osób z niepełnosprawnościami”.	W celu szczegółowym (a) są to działania głównie dla osób bezrobotnych z niepełnosprawnością wymagających aktywizacji zawodowej, w celu szczegółowym (h) głównie dla osób z niepełnosprawnościami zagrożonych wykluczeniem społecznym i biernych wymagających aktywizacji społecznej, zawodowej, edukacyjnej, zdrowotnej, a w celu szczegółowym (k) osób z niepełnosprawnościami w zakresie usług społecznych i zdrowotnych. Zgłoszona uwaga dotyczy etapu przygotowania SzOP, a zapisy programu są ogólne. W dokumencie zostaną opisane warunki w celu rozgraniczenia wsparcia i zachowania demarkacji pomiędzy wskazanymi celami szczegółowymi (a), (h) i (k).	częściowo uwzględniona
826	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Jest tu duża potrzeba ponieważ miasto Włocławek nie posiada w zakresie swej infrastruktury społecznej hospicjum stacjonarnego.	Istnieje duża potrzeba inwestycji tego typu w naszym mieście.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczone wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczane w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
827	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu	Inne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(k) Usługi społeczne i zdrowotne, wsparcie rodziny	182	Rekomenduje się, aby doprecyzować planowany obszar interwencji w poszczególnych celach w odniesieniu do działań na rzecz aktywizacji zawodowej osób z niepełnosprawnościami.	W obecnym kształcie projektu FEKP 2021-2027, stosowne zapisy się przenikają i są uwzględnione w różnych celach, a dotyczą tego samego obszaru merytorycznego: - CS 4 (a): „działania mające na celu niwelowanie barier jakie napotyka osoby z niepełnosprawnościami w zakresie zdobycia i utrzymania zatrudnienia, m.in. poprzez finansowanie pracy asystenta osoby niepełnosprawnej, którego praca spełnia standardy wyznaczone dla takiej usługi i doposażenie stanowiska pracy do potrzeb osób z niepełnosprawnościami”; - CS 4 (h): „działania ukierunkowane na integrację i rehabilitację społeczno-zawodową osób z niepełnosprawnościami (...) Przykłady przedsięwzięć: działania związane z realizacją m.in. usług asystenckich, usług trenera pracy lub innych usług umożliwiających uzyskanie i utrzymanie zatrudnienia przez osoby z niepełnosprawnością”; - działania obejmujące umożliwienie nabywania nowych umiejętności społecznych i zawodowych przez osoby z niepełnosprawnością”; - CS 4 (k): „rozwój usług asystencji osobistej wspierających aktywność społeczną, edukacyjną lub zawodową osób z niepełnosprawnościami”.	W celu szczegółowym (a) są to działania głównie dla osób bezrobotnych z niepełnosprawnością wymagających aktywizacji zawodowej, w celu szczegółowym (h) głównie dla osób z niepełnosprawnościami zagrożonych wykluczeniem społecznym i biernych wymagających aktywizacji społecznej, zawodowej, edukacyjnej, zdrowotnej, a w celu szczegółowym (k) osób z niepełnosprawnościami w zakresie usług społecznych i zdrowotnych. Zgłoszona uwaga dotyczy etapu przygotowania SzOP, a zapisy programu są ogólne. W dokumencie zostaną opisane warunki w celu rozgraniczenia wsparcia i zachowania demarkacji pomiędzy wskazanymi celami szczegółowymi (a), (h) i (k).	częściowo uwzględniona
828	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu	Inne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(h) Aktywna integracja	175	Rekomenduje się, aby zwerifikować zapis, uwzględniając diagnozę potrzeb i rzeczywistego potencjału w zakresie tworzenia nowych podmiotów reintegracyjnych, jak również tworzenia nowych warsztatów terapii zajęciowej czy zakładów aktywności zawodowej.	Na przestrzeni wielu lat nie obserwuje się jakichkolwiek zmian dotyczących infrastruktury podmiotów reintegracyjnych. Nie powstają nowe podmioty (CIS, KIS, WTZ, ZAZ), pomimo możliwości pozyskania środków finansowych na ten cel. Ponadto, istniejące podmioty reintegracyjne zgłaszają problemy z naborem uczestników do kolejnych edycji (CIS / KIS), co wiąże się m.in. ze spadającym bezrobociem i trudnościami w pozyskaniu osób biernych zawodowo, które chciałyby podjąć jakąkolwiek formę aktywizacji społeczno-zawodowej. Podobna sytuacja dotyczy działających w regionie WTZ, które nie realizują ścieżki aktywizacji zawodowej swoich uczestników poprzez umożliwienie im przejścia do ZAZ (gdź nie mają innych chętnych na ich miejsce), a ZAZ nie mogą się rozwijać, gdyż nie mają źródeł pozyskiwania pracowników. Powyższe informacje zostały pozyskane od przedstawicieli podmiotów reintegracyjnych uczestniczących w Zespole ds. opracowania Kujawsko-Pomorskiego Programu na rzecz Ekonomii Społecznej na lata 2021-2030. Jeśli zaproponowane zapisy nie są potwierdzone faktyczną diagnozą potrzeb, należałoby rozważyć rezygnację z ich uwzględnienia.	W programie ujęto przykładowy katalog możliwych do realizacji typów przedsięwzięć oparty na diagnozach, którymi aktualnie dysponuje IZ. Jeśli w kolejnych latach nie będzie faktycznej potrzeby tworzenia nowych podmiotów reintegracyjnych, to ten typ przedsięwzięć nie będzie włączany do poszczególnych ogłoszanych konkursów. Bezpośrednie odniesienie do WTZ i ZAZ zostanie usunięte z programu w przykładach przedsięwzięć.	częściowo uwzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagi
842	Gmina Płużnica	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4 (iii) Infrastruktura edukacyjna	141	Dofinansowanie budowy sal gimnastycznych przy szkołach podstawowych powinno być realizowane poza polityką terytorialną.	Budowa sal gimnastycznych jest bardzo kosztownym zadaniem. Podział środków na to działanie na poszczególne powiaty może być krzywdzące dla najmniejszych powiatów. Może się powtórzyć sytuacja z dofinansowaniem przedszkoli w perspektywie 2014-2020, gdzie przyznane środki dla części gmin stanowiły niewielki procent planowanych kosztów. W powiecie wąbrzeskim na budowę przedszkoli w trzech gminach przyznano pierwotnie limit dotacji 738 394,00 zł. Po negocjacjach dostępna dla naszego powiatu kwota dotacji została określona na poziomie 1 478 394,60 zł. Gminie Płużnica przypadła dotacja w wysokości 517 680,00 zł, co stanowiło zaledwie 17,6% kosztów inwestycji. Kilkaście miesięcy trwało przekonywanie władz województwa do zmiany podejścia i ostatecznie kwota dotacji została zwiększona do poziomu 2,5 mln zł, niestety w tym samym czasie wzrosły koszty budowy. Całkowity koszt budowy wyniósł ostatecznie 9 mln zł.	W konsultowanym projekcie programu FEdKP 2021-2027 v 1, w opisie cs 4(ii), wskazano na możliwość wykorzystania narzędzi terytorialnych. W związku z tym planuje się, że w formule polityki terytorialnej realizowane będą inwestycje w edukacyjną bazę sportową, a także infrastrukturę przedszkolną oraz szatnia zawodowego.	niewzględzona
843	Imię i nazwisko anonimizowane	Instytucje finansowe	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarne. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarne.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
844	Imię i nazwisko anonimizowane	Instytucje finansowe	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarne. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarne.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
845	Imię i nazwisko anonimizowane	Instytucje finansowe	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarne. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarne.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
846	Imię i nazwisko anonimizowane	Instytucje finansowe	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarne. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarne.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
847	Gmina Płużnica	Instytucje finansowe	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(vi) Kultura	148	Dopuszczenie do realizacji również projektów nie ujętych w "Wykazie projektów kluczowych SRW".	Wprowadzone ograniczenie może wykluczyć nowe projekty, które nie były zgłoszone do wykazu. Lepszym rozwiązaniem jest przyznanie dodatkowych punktów dla projektów znajdujących się w wykazie.	Zapisy w programie zostana zmienione na: Wspierane projekty muszą znajdować się w Wykazie projektów kluczowych SRW lub ich zakres został wyraźnie opisany w treści SRW.	częściowo uwzględniona
848	Imię i nazwisko anonimizowane	Instytucje finansowe	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarne. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarne.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
849	Imię i nazwisko anonimizowane	Instytucje finansowe	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarne. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarne.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
850	Gmina Płużnica	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(g) Kształcenie osób dorosłych	172	Rozszerzenie katalogu planowanych przedsięwzięć o realizację wsparcia służącego rozwojowi kompetencji przywódczych p.n. "Kujawsko-Pomorskiej Akademii Przywództwa". Programu opartego na modelu przywództwa, który jest zbudowany na 4 filarach: samoświadomości i wiarygodności lidzkiej; umiejętności jednoczenia i angażowania ludzi do działania; wizji zmiany w środowisku i umiejętności jej wprowadzania.	Cele "Kujawsko-Pomorskiej Akademii Przywództwa": - Wykształcenie kadry (liderów, trenerów i tutorów) przygotowanych profesjonalnie do pracy z ludźmi, grupami i społecznościami w regionie, - Zainicjowanie i rozwój sieci liderów działających na rzecz regionu i wprowadzających w nim zmiany, - Wypracowanie i przetestowanie know-how, służącego rozwojowi przywództwa w regionie.	Zgodnie z projektem Umowy Partnerstwa przyjętym przez Radę Ministrów wsparcie podnoszenia kompetencji osób dorosłych na poziomie regionalnym w celu szczegółowym g) EFS+ jest realizowane za pośrednictwem Podmiotowego Systemu Finansowania i Bazy Usług Rozwojowych (wyjątkiem jest podnoszenie kompetencji podstawowych). W związku z tym w regionie planowane jest wyłonienie operatora/ów obsługujących popytowy system kształcenia osób dorosłych. Rozwijanie kompetencji przywódczych będzie możliwe w ramach BUR, jeśli takie usługi będą oferowane/dostępne przez podmioty świadczące usługi rozwojowe.	częściowo uwzględniona
851	Imię i nazwisko anonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarne. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarne.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
852	Gmina Płużnica	Instytucje finansowe	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(i) Prace B+R	70	Realizacja wojewódzkiego projektu wzorowanego na programie "Top 500 Innovators". Celem programu Top 500 Innovators było podniesienie kwalifikacji naukowców i pracowników centrów transferu technologii w zakresie współpracy z gospodarką, zarządzania badaniami naukowymi oraz komercjalizacji ich wyników. Program był realizowany w latach 2011-2015. W tym okresie uczestnicy odbyli staże na najlepszych uczelniach i ekosystemach innowacji na świecie: Stanford, Berkeley, Cambridge, Oxford. Uczestnikami programu byli pracownicy nauki polskich jednostek naukowych oraz pracownicy centrów transferu technologii, zajmujący się komercjalizacją wyników badań i transferem technologii.	Realizacja tego typu programu w województwie kujawsko-pomorskim, w odpowiedniej skali, pozwoliłaby nabyć naukowcom kompetencji z zakresu wdrażania innowacji na najlepszych uczelniach świata. Umożliwiłoby to unikatowy transfer tych kompetencji do naszego województwa, co przyczyniłoby się do lepszego wykorzystania funduszy na innowacje. Więcej informacji o programie: http://www.top500innovators.org	Uwaga nie dotyczy zapisów programu. Po pierwsze należy wskazać, że działania związane z podnoszeniem kompetencji pracowników i naukowców będą możliwe w ramach kompleksowego projektu w ramach celu szczegółowego 1(iv) lub w ramach wzmocnienia działań RIS. Natomiast jeśli zidentyfikowali Państwo potrzebę realizacji projektu wzorowanego na programie "Top 500 Innowators" to uprzejmie informuję, że do 3 grudnia 2021 r. należało zgłaszać do IZ FEdKP 2021-2022 propozycje projektów w trybie niekonkurencyjnym, w tym projektów o znaczeniu strategicznym.	P
853	Gmina Płużnica	Instytucje finansowe	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(f) Kształcenie dzieci i młodzieży	165	Istotnym aspektem grup zabawowych jest edukacja rodziców najmłodszych dzieci. Nasze doświadczenie wskazuje, że na obszarach wiejskich rodzice nie mają wiedzy na temat rozwoju dzieci i bazują na swoich doświadczeniach, powielając błędy swoich rodziców. Wsparcie ich w początkowym okresie po urodzeniu dziecka daje bardzo dużo korzyści i przyczynia się do szybszego rozwoju dzieci. Grupy Zabawowe to doskonały sposób wspierania rozwoju najmłodszych dzieci. Szczególnie, kiedy dziecko jest za małe, by pójść do przedszkola albo kiedy w okolicy nie ma takiej placówki. Jest to też doskonała forma przeprowadzenia adaptacji dziecka i rodzica do żłobka lub klubu dziecięcego. Ponadto systematyczne spotkania rozwijają umiejętności organizacyjne i społeczne rodziców. Rodzice aktywnie uczestniczą w zajęciach – wspólnie z animatorem/animatorką opracowują zasady funkcjonowania grupy, program zajęć z dziećmi, harmonogram, proponują i samodzielnie prowadzą zabawy z dziećmi. Współorganizują materiały do zabaw, napoje, posiłki. Nawiązują przyjazne kontakty z innymi rodzicami, wspomagają się wzajemnie i wymieniają doświadczenia.	Więcej informacji o tej formie wspierania najmłodszych dzieci znaleźć można na stronie: https://www.frd.org.pl/grupa-zabawowa/	1. Wsparcie dzieci w wieku 0-3 lata w postaci zapewnienia usług opiekuńczych, zgodnie z projektem Umowy Partnerstwa zatwierdzonej przez Radę Ministrów, zostało przewidziane w perspektywie finansowej 2021-2027 na szczeblu krajowym, a nie regionalnym . 2. Wsparcie w postaci grupy zabawowej dla dzieci w wieku 3-5 lat jest możliwe w ramach aktualnych zapisów programu, jeżeli zostanie zorganizowane przez ośrodek wychowania przedszkolnego (w ramach zajęć podnoszących jakość świadczenia usług edukacyjnych). Rodzice dzieci w wieku przedszkolnym są jedną z grup docelowych w ramach celu szczegółowego f) EFS+.	częściowo uwzględniona
854	Imię i nazwisko anonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	We Włocławku brakuje miejsca, w którym będą mogli przebywać chorzy wymagający opieki paliatywnej. Potrzebne jest hospicjum stacjonarne.	We Włocławku niezbędna jest rozbudowa infrastruktury zdrowotnej o hospicjum stacjonarne. Jest wiele osób potrzebujących opieki paliatywnej. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarne.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
855	Imię i nazwisko anonimizowane	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarne. Uważam, że jest niezbędne wybudowanie tego rodzaju instytucji, ponieważ w bliskim otoczeniu jest wielu potrzebujących opieki paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ jest ono konieczne ze względu na ilość osób chorujących ale i ze względu na rodziny tych osób, które potrzebują pomocy w opiece nad swoimi bliskimi chorymi.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagii
868	Politechnika Bydgoska im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich	Institute naukowo-badawcze	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(i) Prace B+R	86	„Zaprogramowane działania na rzecz realizacji pilotażowego programu akceleracyjnego oraz kontynuacji instrumentu kapitałowego, będą wspomagać rozwijanie umiejętności w zakresie inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości. Pilotażowy program akceleracyjny przewiduje wsparcie w postaci inkubacji, doradztwa oraz networkingu dla start-upów oraz nawiązanie współpracy z dużymi przedsiębiorstwami. Powyższe umożliwi włączenie młodych firm o wysokim potencjale technologicznym w łańcuchy dostaw oraz wdrożenie innowacyjnych produktów. Istotnym dla rozwoju regionu jest budowa regionalnego partnerstwa w tworzeniu i prowadzeniu polityki innowacyjnej przy szerszym zaangażowaniu sektora nauki, przedsiębiorców i organizacji pozarządowych, co zapewni narzędzie wspierające proces dyfuzji innowacji i komercjalizacji technologii. Przewiduje się wsparcie działań ośrodka sieciującego i koordynującego procesy powstawania i wykorzystywania infrastruktury niezbędnej dla prowadzenia działalności B+R+I w regionie (w szczególności w obszarze rozwoju przedsiębiorczości akademickiej), stworzenie regionalnej sieci brokerów usług badawczych oraz wsparcie komercjalizacji działalności badawczo-rozwojowej z wykorzystaniem wirtualnej platformy agregującej ofertę jednostek naukowych.”	W związku z uruchomioną współpracą na poziomie kluczowych uczelni regionu, tj. Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, Politechniki Bydgoskiej, Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy w zakresie utworzenia platformy agregującej ofertę jednostek naukowych oraz świadczeniem przez te podmioty działań w obszarze komercjalizacji wyników badań naukowych przez brokerów innowacji (Regionalne Porozumienie Akademickich Centrów Transferu Technologii), kluczowe w ramach realizacji ww. działań byłoby zaangażowanie konsorcjum regionalnych uczelni w stworzenie regionalnej sieci brokerów innowacji i uczelnianych usług badawczych oraz wsparcie komercjalizacji działalności badawczo-rozwojowej z wykorzystaniem wirtualnej platformy agregującej ofertę jednostek naukowych w regionie dla przedsiębiorców. Jest to propozycja wynikająca ze zdiagnozowanego przez przytoczone we wstępie Uczelnie problemu braku wspólnej, regionalnej oferty dla biznesu. Przedsiębiorcy wskazują na duże rozproszenie informacji i różnorodne formy prezentacji usług akademickich, co utrudnia im dotarcie do poszukiwanych informacji. Jedną, wspólną platformą współpracy Uczelni Regionu wraz ze wspólnie opracowanym modelem współpracy, w tym oczekiwane budowanie zespołów interdyscyplinarnych, międzyuczelnianych, umożliwiłaby przedsiębiorcom dostęp do oferty i możliwość kontaktu z brokerami innowacyjności w Uczelniach w jednym miejscu, w sposób usystematyzowany i modelowy.	Zaproponowane przedsięwzięcie możliwe będzie do realizacji w ramach typów projektów określonych ogólnie jako "Projekty strategiczne - sieciowanie w ramach RIS/ akceleracja/ wejścia kapitałowe/ współpraca B+R". Przy czym podstawowym warunkiem będzie wpisywanie się oferty naukowej w RIS.	częściowo uwzględniona
869	Politechnika Bydgoska im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich	Institute naukowo-badawcze	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(iv) RIS	86	„Zaprogramowane działania na rzecz realizacji pilotażowego programu akceleracyjnego oraz kontynuacji instrumentu kapitałowego, będą wspomagać rozwijanie umiejętności w zakresie inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości. Pilotażowy program akceleracyjny przewiduje wsparcie w postaci inkubacji, doradztwa oraz networkingu dla start-upów oraz nawiązanie współpracy z dużymi przedsiębiorstwami. Powyższe umożliwi włączenie młodych firm o wysokim potencjale technologicznym w łańcuchy dostaw oraz wdrożenie innowacyjnych produktów. Istotnym dla rozwoju regionu jest budowa regionalnego partnerstwa w tworzeniu i prowadzeniu polityki innowacyjnej przy szerszym zaangażowaniu sektora nauki, przedsiębiorców i organizacji pozarządowych, co zapewni narzędzie wspierające proces dyfuzji innowacji i komercjalizacji technologii. Przewiduje się wsparcie działań ośrodka sieciującego i koordynującego procesy powstawania i wykorzystywania infrastruktury niezbędnej dla prowadzenia działalności B+R+I w regionie (w szczególności w obszarze rozwoju przedsiębiorczości akademickiej), stworzenie regionalnej sieci brokerów usług badawczych oraz wsparcie komercjalizacji działalności badawczo-rozwojowej z wykorzystaniem wirtualnej platformy agregującej ofertę jednostek naukowych.”	W związku z uruchomioną współpracą na poziomie kluczowych uczelni regionu, tj. Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, Politechniki Bydgoskiej, Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy w zakresie utworzenia platformy agregującej ofertę jednostek naukowych oraz świadczeniem przez te podmioty działań w obszarze komercjalizacji wyników badań naukowych przez brokerów innowacji (Regionalne Porozumienie Akademickich Centrów Transferu Technologii), kluczowe w ramach realizacji ww. działań byłoby zaangażowanie konsorcjum regionalnych uczelni w stworzenie regionalnej sieci brokerów innowacji i uczelnianych usług badawczych oraz wsparcie komercjalizacji działalności badawczo-rozwojowej z wykorzystaniem wirtualnej platformy agregującej ofertę jednostek naukowych w regionie dla przedsiębiorców. Jest to propozycja wynikająca ze zdiagnozowanego przez przytoczone we wstępie Uczelnie problemu braku wspólnej, regionalnej oferty dla biznesu. Przedsiębiorcy wskazują na duże rozproszenie informacji i różnorodne formy prezentacji usług akademickich, co utrudnia im dotarcie do poszukiwanych informacji. Jedną, wspólną platformą współpracy Uczelni Regionu wraz ze wspólnie opracowanym modelem współpracy, w tym oczekiwane budowanie zespołów interdyscyplinarnych, międzyuczelnianych, umożliwiłaby przedsiębiorcom dostęp do oferty i możliwość kontaktu z brokerami innowacyjności w Uczelniach w jednym miejscu, w sposób usystematyzowany i modelowy.	Zaproponowane przedsięwzięcie możliwe będzie do realizacji w ramach typów projektów określonych ogólnie jako "Projekty strategiczne - sieciowanie w ramach RIS/ akceleracja/ wejścia kapitałowe/ współpraca B+R". Przy czym podstawowym warunkiem będzie wpisywanie się oferty naukowej w RIS.	częściowo uwzględniona
870	Powiat Inowrocławski	Jednostki samorządu terytorialnego – powiaty	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 3(iii) Transport	122	Konieczne jest rozszerzenie katalogu form wsparcia w zakresie infrastruktury drogowej, który powinien objąć możliwość budowy i przebudowy dróg lokalnych, powiatowych i gminnych, ze szczególnym uwzględnieniem infrastruktury ścieżek rowerowych.	Istnieje potrzeba dalszego wsparcia dla finansowania systemów ścieżek rowerowych przy drogach powiatowych i gminnych, w tym również finansowania zintegrowanych systemów ścieżek rowerowych.	Budowa dróg lokalnych w perspektywie 2021-2027 będzie bardzo ograniczona. Warunki realizacji inwestycji drogowych wynikają z zapisów Umowy Partnerstwa. W przypadku inwestycji drogowych leżących poza siecią TEN-T realizowane mogą być tylko działania zmierzające do połączenia komunikowanego obszaru z siecią TEN-T bądź stanowiące tzw. pierwszą/ostatnią milę (np. dojazd do terminali intermodalnych, dworców kolejowych, terenów inwestycyjnych, portów lotniczych). Takie warunki wsparcia dróg lokalnych wynikają z uzgodnień z Komisją Europejską. Program przewiduje możliwość realizacji infrastruktury ścieżek będących elementem projektu polegającego na inwestycji w infrastrukturę drogową. Budowa ścieżek rowerowych będzie możliwa również w CP 2 oraz w CP5 (turystyczne szlaki rowerowe). Koncepcja finansowania ścieżek rowerowych zostanie doprecyzowana po zakończeniu negocjacji z Komisją Europejską.	częściowo uwzględniona
871	Partnerstwo "Wspieramy rozwój małych ojczyzn" Miasto i Gmina Jabłonowo Pomorskie Gmina Brzozie Gmina Bobrowo Gmina Wąpelsk Powiat Brodnicki Gmina Brodnica Gmina Osiek Gmina Zbiczno	Inne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(viii) Mobilność miejska		Propozycja rozszerzenia zakresu działania o tereny wiejskie, a nie skupienie się wyłącznie na obszarach stricte miejskich.	Obecne założenia Programu przewidują m.in.: 1. rozbudowę ścieżek rowerowych, jako alternatywy dojazdu z terenów podmiejskich, do miejsc pracy znajdujących się w miastach, 2. rozwój transportu rowerowego tylko w miejskich obszarach funkcjonalnych, 3. rozwój transportu zbiorowego i szynowego w miastach. Powyższe założenia dyskryminują i dyskretują obszary wiejskie oraz gminy miejsko-wiejskie, w których również występują problemy związane z transportem zbiorowym wynikające z braku połączeń komunikacyjnych oraz emisji zanieczyszczeń spowodowanych natężeniem ruchu kołowego i siecią dróg przebiegającą przez tereny wiejskie. Spora część naszych mieszkańców, z racji poprawy swojej sytuacji finansowej, podejmuje zatrudnienie w miastach do których dojeżdża, stąd wnosimy o zmianę założeń Programu, gdyż ich przyjęcie będzie równoznaczne z dalszą marginalizacją mieszkańców wsi oraz pogłębianiu się dysonansu między obszarami rolniczymi a uprzemysłowionymi. Naszym wspólnym celem jest poprawa mobilności i bezpieczeństwa użytkowników dróg poprzez rozbudowę ścieżek rowerowych, zwiększenie atrakcyjności turystycznej obszarów wiejskich oraz poprawa jakości powietrza.	Zakres działań planowanych do wsparcia w ramach CP 2viii odnosi się do obszarów głównych miast i ich obszarów podmiejskich (funkcjonalnych). Wsparcie transportu publicznego na obszarach wiejskich przewidziane jest już w ramach CP 3ii. Realizacja ścieżek rowerowych możliwa będzie w obu Celach szczegółowych. W wersji 2.0 projektu FEDKP 2021-2022 zostanie uwzględniona szersza możliwość wsparcia ścieżek rowerowych na obszarach pozamiejskich, poza Miejskimi Obszarami Funkcjonalnymi. Ostateczne ustalenia w tej kwestii zależą od wyniku negocjacji Programu z Komisją Europejską.	uwzględniona
872	Partnerstwo "Wspieramy rozwój małych ojczyzn" Miasto i Gmina Jabłonowo Pomorskie Gmina Brzozie Gmina Bobrowo Gmina Wąpelsk Powiat Brodnicki Gmina Brodnica Gmina Osiek Gmina Zbiczno	Inne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) Potencjały endogeniczne dla obszarów wiejskich		W celu szczegółowym 5(ii) - wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie, proponujemy wykreślenie zapisów zmuszających samorządy wiejskie do realizacji działań wynikających z gminnych programów rewitalizacji, ponieważ nie każde planowane działanie mające na celu wsparcie włączenia społecznego, dotyczy terenów zdegradowanych.		Zgodnie z zapisami FEDKP 2021-2027, w ramach celu szczegółowego 5(ii) przewidziano możliwość pozyskania środków na działania niewynikające z gminnego programu rewitalizacji i tym samym niedotyczące obszaru zdegradowanego. Dotyczy to projektów ujętych w strategich ZIT/OPPT polegających na odnowie przestrzeni publicznych. Tworzenie Gminnego Programu Rewitalizacji i tym samym realizacja działań z niego wynikających jest indywidualną i fakultatywną decyzją każdej JST.	częściowo uwzględniona
873	Partnerstwo "Wspieramy rozwój małych ojczyzn" Miasto i Gmina Jabłonowo Pomorskie Gmina Brzozie Gmina Bobrowo Gmina Wąpelsk Powiat Brodnicki Gmina Brodnica Gmina Osiek Gmina Zbiczno	Inne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) Potencjały endogeniczne dla obszarów wiejskich		Ponadto zwracamy się z prośbą o wpisanie do Programu Regionalnego, jako jednego z partnerów traktowanego na równi z ZIT oraz ORSG, zawiązanego przez nas Partnerstwa "Wspieramy rozwój małych ojczyzn", które ma zasięg ponadpowiatowy i ma na celu zmniejszenie marginalizacji mieszkańców prowincji.		W programie regionalnym FEDKP 2021-2027 zostały przedstawione ogólne ramy polityki terytorialnej. PT będzie realizowana na 5 (SOR, ZIT, OPPT) poziomach przy wykorzystaniu różnych instrumentów takich jak ZIT, IIT, RLKS. Maksymalny zasięg poszczególnych poziomów prowadzenia PT został określony w Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+. Z uwagi na powyższe nie przewidujemy wsparcia innych partnerstw, w tym partnerstwa "Wspieramy rozwój małych ojczyzn". Możliwe jest natomiast włączenie zadań zaplanowanych w Strategii Partnerstwa do strategii Powiatu Brodnickiego i Rypińskiego.	częściowo uwzględniona
874	Partnerstwo "Wspieramy rozwój małych ojczyzn" Miasto i Gmina Jabłonowo Pomorskie Gmina Brzozie Gmina Bobrowo Gmina Wąpelsk Powiat Brodnicki Gmina Brodnica Gmina Osiek Gmina Zbiczno	Inne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) Potencjały endogeniczne dla obszarów wiejskich		Prosimy, aby podział procentowy na dofinansowanie projektów twardych i miękkich dla małych samorządów był taki sam jak dla ZIT i dużych miast.		Struktura podziału środków w programie regionalnym Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027 wynosi 74,93% EFRR i 25,07% EFS. Planowane jest zachowanie proporcji podziału środków na II, III, IV poziomie prowadzenia PT. Należy mieć na uwadze, iż udział środków EFRR do EFS w programie może ulec zmianie. Decyzja w tym aspekcie będzie wynikiem ustaleń państwa członkowskiego z Komisją Europejską. Istnieje duże prawdopodobieństwo, iż nastąpi zwiększenie udziału środków EFS.	uwzględniona
875	Regionalna Agencja Poszanowania Energii i Środowiska w Toruniu - PIERWSZY REGIONALNY OKRAGŁY STÓŁ W TORUNIU	Organizacje pozarządowe	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(i) Efektywność energetyczna		Potrzeba stosowania zasady kumulowania wskaźników dotyczących poprawy efektywności energetycznej w celu uwzględnienia efektów uzyskanych na skutek wcześniej wykonanych działań. Wniosek o zmniejszenie wskaźnika poprawy efektywności energetycznej do 20% w przypadku nieuwzględnienia kumulacji wcześniej uzyskanych efektów.		Poziom efektywności energetycznej jest uzależniony od ustaleń, które zawarte zostaną w Umowie Partnerstwa. Wymagany ostatecznie minimalny poziom wzrostu efektywności energetycznej jak i zasady dotyczące osiągnięcia efektu energetycznego określone zostaną w Umowie Partnerstwa i będą wynikiem negocjacji strony rządowej z Komisją Europejską. Podczas prac nad nową perspektywą zauważono problem osiągnięcia wymaganego wzrostu efektywności energetycznej planując w budynkach zastosowanie nowych, dotychczas niestosowanych rozwiązań lub uzupełniając dotychczasowe działania. Szczegóły udzielenia wsparcia znane będą jednak, jak wyżej wspomniano, po ich ustaleniu przez stronę rządową z Komisją Europejską, co powinno nastąpić w kw. 2022 r.	niewzględniona
876	Regionalna Agencja Poszanowania Energii i Środowiska w Toruniu - PIERWSZY REGIONALNY OKRAGŁY STÓŁ W TORUNIU	Organizacje pozarządowe	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(i) Efektywność energetyczna		W założeniach do projektu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021- 2027 Spółdzielnie Mieszkaniowe nie są uwzględnione jako beneficjenci. Nieprawidłowe jest rozważanie wprowadzenia dofinansowania tylko dla Spółdzielni do 20 mieszkań.		Zapisy linii demarkacyjnej określają, że spółdzielnie mieszkaniowe wspierane będą z poziomu kraju. Instytucja Zarządzająca ujmie w wersji 2.0 projektu FEDKP 2021-2022 spółdzielnie mieszkaniowe w odniesieniu do działań związanych z efektywnością energetyczną. Ostateczne ustalenia w tej kwestii zależą od wyniku negocjacji odstępstw od linii demarkacyjnej kraj/region.	uwzględniona
877	Regionalna Agencja Poszanowania Energii i Środowiska w Toruniu - PIERWSZY REGIONALNY OKRAGŁY STÓŁ W TORUNIU	Organizacje pozarządowe	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(i) Efektywność energetyczna		W przypadku finansowania mechanizmami zwrotnymi, konieczne jest stworzenie pomocnego systemu zabezpieczeń finansowych dla Spółdzielni Mieszkaniowych.		Na poziomie regionalnym nie planuje się uruchomienia wsparcia z zakresu zabezpieczeń finansowych. Adekwatne wsparcie przewidziane jest z poziomu krajowego.	niewzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagi
878	Regionalna Agencja Poszanowania Energii i Środowiska w Toruniu - PIERWSZY REGIONALNY OKRĄGŁY STÓŁ W TORUNIU	Organizacje pozarządowe	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(i) Efektywność energetyczna		Konieczność zwiększenia limitu kosztów prac towarzyszących, które można zaliczyć do kosztów kwalifikowanych.		Wysokość limitu kosztów prac towarzyszących, które można zaliczyć do kosztów kwalifikowanych określona jest przez zapisy Umowy Partnerstwa. Aktualna propozycja to 5%. Ostateczna wysokość znana będzie po zakończeniu negocjacji Umowy Partnerstwa przez stronę rządową z Komisją Europejską.	niewzględniona
879	Regionalna Agencja Poszanowania Energii i Środowiska w Toruniu - PIERWSZY REGIONALNY OKRĄGŁY STÓŁ W TORUNIU	Organizacje pozarządowe	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(i) Efektywność energetyczna		Konieczność włączenia dużych przedsiębiorstw oraz spółek komunalnych do programów pomocowych. Dotychczas środki skierowane były do osób fizycznych, małych i średnich przedsiębiorstw oraz podmiotów publicznych. Wskazano, że w przyszłej perspektywie finansowej będzie możliwość włączenia wyżej wymienionych podmiotów w ograniczonym zakresie.		Linia demarkacyjna w zakresie termomodernizacji na poziomie regionalnym przewiduje wsparcie dla mikro i małych przedsiębiorstw, natomiast na poziomie krajowym dla średnich i dużych przedsiębiorstw. W zakresie spółek komunalnych, które ze względu na strukturę własnościową są kwalifikowane jako duże przedsiębiorstwa, planujemy jako Instytucja Zarządzająca wystąpić o odstępstwo od zapisów linii demarkacyjnej, aby przedsiębiorstwa komunalne mogły ubiegać się o wsparcie na poziomie regionalnym. Zapisy w tym kontekście zostaną ujęte w wersji 2.0 projektu Programu.	częściowo uwzględniona
880	Konwent Wójtów Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy	Program FE KP 21-27	Inne (uwagi ogólne, horyzontalne, itp.)		wydzielenie dedykowanej puli środków dla gmin zmarginalizowanych	Obszary wiejskie Województwa Kujawsko – Pomorskiego to ponad 90 % powierzchni zamieszkałej przez ponad 40 % mieszkańców. Pomimo ogromnych zmian jakie zachodzą w ostatnich kilkudziesięciu latach na terenie Polski po wprowadzeniu reformy samorządowej w 1990 roku i wstąpieniu Polski do Unii Europejskiej w 2004 roku, ciągle nie udało się wyrównać dysproporcji rozwojowych pomiędzy obszarami miejskimi (podmiejskimi) a obszarami wiejskimi. Podział środków UE na terenie naszego województwa w większym zakresie uwzględniał realizację zadań w obszarach miejskich. Obszary wiejskie naszego województwa to ciągły problem z infrastrukturą drogową, wodno – kanalizacyjną, edukacyjną, turystyczną itp. Problem ten występuje w znacznej części gmin naszego województwa, szczególnie tych oddalonych od aglomeracji miejskich, ujętych w tzw. puli gmin zmarginalizowanych. Nowa perspektywa budżetu UE, niestety ogranicza bardzo mocno środki na rozwój obszarów wiejskich w ramach PROW 2021-27. Dlatego wnioskujemy o zwiększenie udziału obszarów wiejskich w podziale wsparcia w ramach FE dla KIP na lata 2021-27 do poziomu przynajmniej 40%, z jednoczesnym równym stosunkiem udziału środków EFRR i EFS dla obszarów miejskich i wiejskich naszego województwa.	Planowane jest dodatkowe wsparcie dla miast tracących funkcje społeczno-gospodarcze i obszarów zmarginalizowanych.	częściowo uwzględniona
881	Konwent Wójtów Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy	Program FE KP 21-27	Inne (uwagi ogólne, horyzontalne, itp.)		zwiększenie puli środków na rozwój obszarów wiejskich w związku ze znacznym obniżeniem funduszy w ramach PROW na lata 2021-2027	Obszary wiejskie Województwa Kujawsko – Pomorskiego to ponad 90 % powierzchni zamieszkałej przez ponad 40 % mieszkańców. Pomimo ogromnych zmian jakie zachodzą w ostatnich kilkudziesięciu latach na terenie Polski po wprowadzeniu reformy samorządowej w 1990 roku i wstąpieniu Polski do Unii Europejskiej w 2004 roku, ciągle nie udało się wyrównać dysproporcji rozwojowych pomiędzy obszarami miejskimi (podmiejskimi) a obszarami wiejskimi. Podział środków UE na terenie naszego województwa w większym zakresie uwzględniał realizację zadań w obszarach miejskich. Obszary wiejskie naszego województwa to ciągły problem z infrastrukturą drogową, wodno – kanalizacyjną, edukacyjną, turystyczną itp. Problem ten występuje w znacznej części gmin naszego województwa, szczególnie tych oddalonych od aglomeracji miejskich, ujętych w tzw. puli gmin zmarginalizowanych. Nowa perspektywa budżetu UE, niestety ogranicza bardzo mocno środki na rozwój obszarów wiejskich w ramach PROW 2021-27. Dlatego wnioskujemy o zwiększenie udziału obszarów wiejskich w podziale wsparcia w ramach FE dla KIP na lata 2021-27 do poziomu przynajmniej 40%, z jednoczesnym równym stosunkiem udziału środków EFRR i EFS dla obszarów miejskich i wiejskich naszego województwa.	Zgodnie z projektem negocjowanego przez Zarząd Województwa z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej Kontraktu Programowego dla FEDKP 2021-2022, minimalny poziom wydatków z Programu na obszary wiejskie został ustalony na poziomie 17,6%. Biorąc pod uwagę stan realizacji wydatkowania środków w obszarach wiejskich w ramach obecnej perspektywy finansowej 2014-2020, który wynosi ok 30%, założyć można, iż podobny poziom wydatków zostanie osiągnięty także w okresie programowania 2021-2027. Szczególnym obszarem wsparcia, w którym istotne znaczenie mają tereny wiejskie jest CP 5. Zaproponowany podział środków w ramach CPS jest skutkiem określenia w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności dwóch celów szczegółowych - cs (i) skierowanego na wsparcie obszarów miejskich i cs (ii) wspierającego obszary inne niż wiejskie. Spowodowało to konieczność rozdzielenia środków w oparciu o wskaźniki adekwatne dla obszarów miejskich i pozamiejskich (wiejskich) wspieranych w CPS. W chwili obecnej prowadzimy rozmowy z MFIPR dotyczące wpisania całej interwencji planowanej w CPS w jeden cel szczegółowy. Wówczas podział środków odbywałby się w oparciu o strategię terytorialne i alokację przewidziane dla poszczególnych JST. Dodatkowo podjęto decyzję o zwiększeniu środków dedykowanych wsparciu turystyki na obszarach wiejskich o 6,2 mln euro.	częściowo uwzględniona
882	Konwent Wójtów Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy	Program FE KP 21-27	Inne (uwagi ogólne, horyzontalne, itp.)		w ogłaszanych konkursach utrzymanie poziomu dofinansowania w wysokości 85% kosztów kwalifikowanych zadania	Z uwagi na znaczne ograniczenia dochodów własnych samorządów oraz ciągły wzrost bieżących kosztów funkcjonowania jst, skutkujący coraz mniejszymi możliwościami większości samorządów w wyasygnowaniu wkładu własnego do realizacji zadań inwestycyjnych, wnosimy o utrzymanie dofinansowania na poziomie 85% kosztów kwalifikowanych.	W programie FEDKP 2021-2022 maksymalny poziom dofinansowania wynosi 85%. Ze względu na niższą od oczekiwanej alokacji dla Programu, IZ rozważy zasadność zastosowania niższego poziomu dofinansowania w określonych obszarach. Ostateczne decyzje w tym zakresie podejmie Komitet Monitorujący FEDKP 2021-2022 przyjmując kryteria wyboru projektów.	uwzględniona
883	Konwent Wójtów Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy	Program FE KP 21-27	Inne (uwagi ogólne, horyzontalne, itp.)		wprowadzenie wymogu posiadania dokumentów pozwalających na rozpoczęcie inwestycji do czasu podpisania umowy na dofinansowanie	W ramach ogłaszanych konkursów na dofinansowanie zadań, wnosimy o wprowadzenie wymogu posiadania przez jst niezbędnych dokumentów w tym pozwoleń na czas podpisania umowy na dofinansowanie zadania. Powyższy wniosek związany jest z coraz bardziej przedłużającą się procedurą postępowań dotyczących pozwoleń na budowę. Dotyczy to głównie postępowań środowiskowych przed RDOŚ, pozwoleń wodno-prawnych wydawanych przez Wody Polskie, prac geodezyjnych i innych.	Doświadczenia IZ RPO pokazują, że podpisywanie umów dla projektów nie w pełni przygotowanych do realizacji znacznie opóźnia realizację Programu. Z tego powodu zasadne jest odstąpienie od powszechnego stosowania formuły "zaprojektuj i wybuduj". Projekty składane do oceny powinny prezentować wysoki poziom przygotowania do realizacji. Co do zasady dopuszczalne będzie aby ostatecznym terminem na przedłożenie pozwoleń na realizację inwestycji był etap podpisywania umów o dofinansowanie. IZ RPO żąda jednak o to, aby nie wydużało to nadmiernie terminu podpisywania umów. Z uwagi na zapewnienie sprawniej realizacji programu, planowane jest jednak wybieranie w pierwszej kolejności projektów gotowych do realizacji na etapie składania wniosku o dofinansowanie. Możliwe jest również, w uzasadnionych przypadkach, nałożenie wymogu posiadania stosownych pozwoleń na moment składania wniosku. Szczegóły w tej kwestii znane będą jednak na późniejszym etapie.	uwzględniona
884	Konwent Wójtów Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy	Program FE KP 21-27	Inne (uwagi ogólne, horyzontalne, itp.)		w działaniu czysta energia wprowadzenie możliwości dofinansowania oświetlenia miejsc publicznych w tym przejść dla pieszych z zastosowaniem lamp solarnych lub hybrydowych.	W celu rozszerzenia popularyzacji OZE oraz ograniczenia kosztów bieżących jst wnioskujemy o uwzględnienie w ramach programu FE dla KIP na lata 2021-27 możliwości wykorzystania oświetlenia miejsc publicznych w tym poprawę bezpieczeństwa na przejściach dla pieszych z wykorzystaniem lamp solarnych lub hybrydowych	Działania dot. wymiany punktów oświetleniowych mogące być realizowane w ramach likwidacji miejsc niebezpiecznych w CP 3ii (o ile takie miejsce będzie się do takiego kwalifikować zgodnie z założeniami i zapisami FEDKP 2021-2022). W FEDKP 2021-2022 przewiduje się również wymianę oświetlenia publicznego na energooszczędne w CP 2i. Przy okazji tego rodzaju działań będzie możliwa wymiana oświetlenia również przy przejściach dla pieszych. Sposób zasilania tych lamp jest w tym momencie kwestią wtórną. Rozwiązania wykorzystujące OZE będą preferowane.	uwzględniona